
ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Завтра — День медичного працівника

Праця має бути гідно оцінена

▶ СТОР. 4

Офіційно

Повітряний кодекс України

▶ СТОР. 9—18

Освіта

Сергій ЮРІЙ: «Перевагу матиме той, хто запропонує якість»

▶ СТОР. 27

№ 110 (5110) СУБОТА, 18 ЧЕРВНЯ 2011 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР:

Прикордонний рух стає втричі зручнішим

Учора Президент України Віктор Янукович здійснив офіційний візит до Словаччини. У Братиславі він провів зустрічі з керівництвом сусідньої країни — Президентом Іваном Гашпаровичем та Прем'єр-міністром Іветою Радичевою. Також було заплановане підписання низки угод, які, зокрема, стосуються змін до договору про місцевий прикордонний рух. Як повідомляють «Подробиці», це дозволить українцям та словакам, які мешкають у прикордонній зоні, утричі — до 90 днів збільшити термін перебування на території сусідніх держав. Увечері Віктор Янукович взяв участь у двосторонньому бізнес-форумі.

Економіку почали готувати до зони вільної торгівлі з Євросоюзом

Україна перебуває за крок до підписання угоди асоціації з ЄС, яка включає створення зони вільної торгівлі (ЗВТ), — не втомлюються повторювати українські можновладці. Те, що документ ось-ось підпишуть, підтверджують і їхні колеги з Брюсселя, але лише днями уряд затвердив план заходів, який має мінімізувати негативні наслідки створення ЗВТ для економіки України. Зрозуміло, що вітчизняні товари зможуть потрапити на європейський ринок лише тоді, коли вони відповідатимуть стандартам якості Євросоюзу. Незрозуміло лише, чому наші чиновники так пізно спохватилися. Готувати виробників до серйозної конкуренції потрібно було одразу після початку переговорів про створення ЗВТ — ще 2008 року. Проте все-таки пізно краще, ніж ніколи. Поки у наших підприємствах та відомствах є щонайменше півроку, аби «підтягнутися».

▶ СТОР. 5

У травні нас поменшало на 18 тисяч

На 1 травня 2011 року чисельність населення України становила 45,706 мільйона осіб.

Як повідомляє Державна служба статистики, таким чином, кількість населення за квітень зменшилися на 18,116 тисячі осіб, інформує «Дело». Загальний коефіцієнт природного скорочення становив -5,1 на 1000 чоловік на 1 травня 2011 року проти -5,3 на 1 травня минулого року. Загальний коефіцієнт народжуваності становив 10,5, смертності — 15,6. Населення України на 1 квітня 2011 року становило 45,724 мільйона осіб проти 45,745 мільйона осіб на 1 березня 2011 року. За березень чисельність населення скоротилася на 20,971 тисячі осіб.

Пенсія чи «заслужений безоплатний відпочинок»?

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

На вулиці розробників пенсійної реформи — свято. При цьому більшість експертів упевнена, що найближчим часом законопроект щодо пенсійної реформи буде ухвалено в цілому. Як заявляють аналітики, на позитивне голосування у пенсійній реформі багато в чому вплинула позиція віце-прем'єра Сергія Тігіпка, котрий зміг переконати владу, що така реформа потрібна.

▶ СТОР. 3

Щоб урядовий варіант став варіантом Верховної Ради

Парламентська хроніка
Вечірнє засідання 16 червня

Верховна Рада розглянула три законопроекти про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи та 245 голосами схвалила у першому читанні урядовий варіант.

▶ СТОР. 2

ПОДІЇ

Прапор Перемоги не буде висіти поряд з державним

Конституційний Суд України (КС) поставив крапку у суперечці щодо офіційного підйому у День Перемоги копій прапора Перемоги на будинках (щоглах, флагштоках) поряд з Державним прапором України. Положення абзацу шостого статті 2 Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» від 20 квітня 2000 року в редакції Закону «Про внесення змін до Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років» щодо порядку офіційного використання копій Прапора Перемоги» від 21 квітня 2011 року визнано неконституційними.

▶ СТОР. 8

Найчастіше «на лапу» дають на юридичних факультетах

Лише 38 відсотків студентів не стикалися з явищами корупції у своєму ВНЗ. На поширеність хабарів не впливає ані форма власності вишу, ані форма навчання. Найчастіше «на лапу» дають на юридичних факультетах, трохи рідше — на технічних та природничих. Утім, протидіяти ганебному явищу готові не всі, на думку багатьох, корупція стала нормою сучасного життя. Такі результати дослідження Фонду «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва, що опитав понад тисячу студентів за вибіркою, репрезентативною для студентського загалу.

▶ СТОР. 6

КОРОТКО

❒ Біосферний заповідник «Асканія-Нова» відвідали представники Євразійської регіональної асоціації зоопарків та акваріумів (ЄАРАЗА). Уже найближчим часом деякі мешканці тваринного світу змінять українську «прописку» на російську, казахську, чеську, **передає наш власкор Василь ПІДДУБНЯК.**

❒ У водойму поблизу села Андровка Бердянського району Запорізької області випущено близько 7000 мальків стерляді. Рибку виростили в інкубаторі одного із риболовецьких господарств області, **повідомляє наш власкор Леонід СОСНИЦЬКИЙ.**

❒ Напередодні свого професійного свята колектив севастопольської міськлікарні № 5 отримав у подарунок два електрокоагулятори «Надія», подарунок зробив колектив аптеки «АВК+», **повідомляє наш власкор Микола МАГДИЧ.**

Візовий діалог між Україною та ЄС увійшов в операційну фазу

На порядку денному — енергетичні проблеми

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 17 червня

Учора народні депутати зосередилися на двох ключових питаннях порядку денного — поспілкувалися із заступником міністра енергетики та вугільної промисловості Сергієм Чехом та заслухали доповідь голови Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради з питань розслідування випадків цензури у засобах масової інформації, тиску на свободу слова в Україні та перешкоджання законній професійній діяльності журналістів Ірини Геращенко.

Та на початку роботи Голова Верховної Ради Володимир Литвин звернувся до колег із проханням — не виходити за рамки пристойної поведінки у стінах парламенту. «Ви правильно робили зауваження, що в сесійну залу заходять люди, які не мають відношення до депутатського корпусу, — сказав він. — Разом з тим спроби співробітників Державної охорони запитати у деяких депутатів про посвідчення наражаються на непристойні, м'яко кажучи, висловлювання, твердження, що «ви вождів маєте знати в обличчя». Глава парламенту просив розібратися із цим питанням на засіданнях фракцій, але на численні вигуки із залу все-таки змушений був назвати прізвища парламентаріїв-порушників спокою. Це були депутати Іван Стойко та Геннадій Задирко. Пізніше Іван Стойко з трибуни сказав, що не дозволяв собі жодних грубощів у спілкуванні із охоронцем і зажадав вибачень у прямому ефірі. Поставити крапку в цій дискусії, спираючись на існуючі відеозаписи, В. Литвин закликав Регламентний комітет.

Можливо, саме через ці пристрасті, які розбушувалися в сесійній залі, а можливо, через ігнорування членами Кабміну парламентської години запитань до уряду (вчора був присутній лише віце-прем'єр Сергій Тігіпко) інформацію заступника міністра слухали під шум у залі.

А вчора заступник міністра палива та енергетики повідомив, що наразі країна черпає енергію здебільшого із традиційних джерел. Для розвитку альтернативних — бракує коштів. Так само нестача грошей пригальмовує процес розроблення газових родовищ у Чорноморському шельфі. Для розв'язання цих проблем шукають інвесторів.

Народні депутати у своїх питаннях цікавилися здебільшого темами, які турбують виборців. Як-от: забезпечення вугіллям пільгових категорій громадян, освітлення вулиць у селах, що робить уряд для того, аби зменшити ціну за газ? Практично, чітких відповідей почути так і не вдалося.

Після години запитань до уряду з трибуни виступила Ірина Геращенко. Вона повідомила, що в комісію надійшло близько сотні звернень від журналістів, які інформували про ті чи інші тривожні випадки. Передусім це непорозуміння із представниками силових структур. Говорила парламентарій і про економічний тиск на редакції з боку їх власників, залежність комунальних ЗМІ, а також про звільнення журналістів, які не хочуть коритися вказівкам керівництва.

Парламентарії проголосували за постанову про відзначення на державному рівні 360-річчя з часу битви під Берестечком.

Надія СМІЯН.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

ЦИФРИ

Нині в Україні на теплових станціях виробляється 51% енергії, 26% — на атомних станціях, та 10 — на гідроелектростанціях.

Не допустити падіння журналістських стандартів

За рік діяльності **Тимчасова слідча комісія з питань розслідування випадків цензури у засобах масової інформації** отримала близько ста скарг. Про це повідомила **голова ТСК Ірина Геращенко** («НУ—НС») під час брифінгу. «Ми намагалися дуже ретельно розглядати скарги, — зауважила депутат. — У цих питаннях у нас ніколи не виникало розбіжностей, хоч яку фракцію представляли б члени ТСК. Розбіжності виникали там, де ми починали давати політичну оцінку щодо подій у царині свободи слова». За словами Ірини Геращенко, усі тривожні заяви мають місце в оцінці ситуації зі свободою слова з боку міжнародних організацій. Проте не менш тривожним, переконана вона, є й інший факт: ставлення самих журналістів до ситуації зі свободою медіа. «Я не знаю, чому це так. Чи журналістам самим не цікаво, чи отримано завдання не говорити про це», — сказала парламентарій. Крім того, в журналістському середовищі існують й інші серйозні проблеми. Це, зокрема, — замовність матеріалів, «джинса», низькі журналістські стандарти. «Усі ці речі, з одного боку, — нерозуміння влади і правлячої більшості того, що насправді є свобода слова, а з другого — зневажливе ставлення самих журналістів призводить до вульгаризації професії, падіння стандартів», — наголосила голова ТСК. Депутат висловила жаль, що лише 89 народних депутатів підтримали постанову ТСК. Від цього, переконана вона, ми тільки програли. Адже, крім іншого, документ містив чимало змін до законів, спрямованих на поліпшення ситуації зі свободою слова. «У будь-якому разі вони зареєстровані і, сподіваюся, що пройдуть через сесійну залу з кращим результатом», — зауважила народний депутат.

Натомість, **заступник голови ТСК Володимир Ландік** (Партія регіонів) вважає, що комісія зробила все, що могла. До речі, він підтримав звіт із зауваженнями. На його думку, більшість фактів, викладених у скаргах, не була підтверджена. Крім того, депутат вважає: звинувачення на адресу влади є безпідставними. «Ви самі бачили, як швидко при цій владі було ухвалено закон про доступ до публічної інформації, а також зміни до закону «Про інформацію», — наголосив він.

Олена ГОРБУНОВА.

Щоб урядовий варіант став варіантом Верховної Ради

Вечірнє засідання 16 червня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Віце-прем'єр-міністр — міністр соціальної політики Сергій Тігіпко, аргументуючи необхідність проведення пенсійної реформи, наголосив на такому: по-перше, понад 60 відсотків пенсіонерів, особливо ті, хто вийшов на пенсію 10—15 років тому, мають пенсії, що не дотягують і до тисячі гривень; по-друге, пенсійна система соціально несправедлива до більшості пенсіонерів, оскільки досі немає обмеження її максимального розміру для деяких високооплачуваних категорій пенсіонерів; по-третє, Україна належить до держав зі старіючим населенням — нині на 98 пенсіонерів припадає 100 осіб, що сплачують пенсійні внески, а вже у 2014 році один працюючий утримуватиме одного пенсіонера.

Народний депутат Андрій Павловський, представляючи альтернативний законопроект, сконцентрував свою увагу на критиці урядової ініціативи. Назвавши представлений С. Тігіпком документ законопроектом «про пенсійний геноцид громадян України», він зазначив, що сьогодні в Україні більше 30 законів, які визначають пенсійне забезпечення та 10 спеціальних законів, які встановлюють різні методи її обрахунку. Відтак з метою встановлення єдиних принципів пенсійного забезпечення громадян — підвищення соціального статусу і пенсій працівників освіти, медицини, культури, соціальних галузей — він запропонував уніфікувати пенсійне законодавство, тобто опрацювати на основі закону про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування єдиний підхід для нарахування пенсій.

Ще один законопроект представив **народний депутат Арсеній Яценюк**. Він зазначив, що його законопроект не підвищує пенсійний вік, а чітко вказує на ті ресурси, яких вистачає для того, щоб заплатити всім пенсію. «У разі прийняття мого законопроекту пенсія підвищиться на 334 гривні для 10 мільйонів українських пенсіонерів», — заявив він. Коментуючи заяву С. Тігіпка про те, що, може, неконституційно скасовувати великі пенсії, А. Яценюк запитав, чи конституційно платити 764 гривні пенсії одним і по 100 тисяч гривень іншим громадянам. А щоб вирішити це питання, він запропонував запровадити оподаткування всіх надвеликих пенсій, тож тоді рішення Конституційного Суду, які передували цьому закону, будуть однозначно йти врозріз з цим законопроектом. «Якщо ми вводимо систему оподаткування надвеликих пенсій, то це пряма конституційна норма, бо в Конституції записано: всі люди рівні. Не більш чи менш рівні, а всі рівні», — наголосив А. Яценюк.

Під час наступного обговорення **заступник Голови Верховної Ради Микола Томенко** нагадав, що нещодавно вся країна провела всенародне обговорення пенсійної реформи, проте щось нічого не чути про результати цього обговорення. Отож він поінформував, що за результатами цього обговорення з'ясувалося, що українському уряду довіряє 17 відсотків та не довіряє 75 відсотків, пенсійну реформу підтримує 3 відсотки громадян та не підтримує 95 відсотків. Відтак він констатував, що реформа можлива лише тоді, коли її проводить влада, якій довіряють і коли суспільство хоче цієї реформи, а якщо цих двох передумов нема, то про яку пенсійну реформу можна говорити?

Підбиваючи підсумки обговорення, **Голова Верховної Ради Володимир Литвин** зазначив, що оскільки жоден із запропонованих законопроектів не є досконалим, то народні депутати або й далі можуть продовжувати змагатися у політичних вправах, або приймати серйозні рішення і нести серйозну відповідальність. «Нам потрібно визначити, для чого потрібна пенсійна реформа? Щоб підвищити пенсії для людей, а не намагатися всіх звести до бідних людей. Тому я пропоную відповідально підійти до того, щоб визначитися щодо одного із законопроектів і проголосувати, можливо, з відразою. Але після того організувати серйозну роботу в комітетах, щоб запропонувати варіант Верховної Ради. Є дві альтернативи: перша — ухвалити те, що запропонував уряд, аршинними буквами у вступній частині написавши прізвища авторів законопроекту, а є другий варіант — виробити наше спільне бачення і прийняти той закон, який матиме високу кондицію. Я пропоную нам піти другим шляхом», — наголосив глава парламенту. Після цього на підтримку у першому читанні урядового законопроекту висловилися 245 народних депутатів.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про надання згоди на звільнення Президентом України Плаксюка Ю. О. з посади Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України

Відповідно до пункту 24 частини першої статті 85 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

Надати згоду на звільнення Президентом України Плаксюка Юрія Олександровича з посади Голови Державного комітету телебачення та радіомовлення України.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 16 червня 2011 року. № 3518-VI.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про надання згоди на призначення Президентом України Курдіновича О. В. на посаду Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України

Відповідно до пункту 24 частини першої статті 85 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

Надати згоду на призначення Президентом України Курдіновича Олександра В'ячеславовича на посаду Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ, 16 червня 2011 року. № 3519-VI.

Зневажливе ставлення журналістів до ситуації зі свободою медіа призводить до вульгаризації професії

Пенсія чи «заслужений безоплатний відпочинок»?

ЩО ГОВОРЯТЬ...

Валентина Гоменюк, вчителька, яка скористалася своїм правом вийти на пенсію після 25 років вчительського стажу, Львів:

— У нашій школі так вчинили ще троє моїх колег, одному з яких нема 50 років. Ми могли ще з десять років працювати. Але кому потрібні? Зарплата близько 1500 гривень. Пенсія — 1100. Який сенс працювати за 400 гривень?

Частина молодих пенсіонерок подалася в гувернантки та няні, інші виховують своїх онуків. До речі, послуги няні у Львові оцінюються в 3—4 тисячі гривень, що в кілька разів перевищує вчительську зарплату.

Записав Богдан КУШНІР.

* * *

Яна Черкасс, 29 років, мати п'ятьох дітей, чекає на шосту дитину, Донецьк:

Щодо підвищення пенсійного віку, то, за великим рахунком, я не проти. Тим паче, якщо брати підвищення віку для державних службовців. У них переважно сидяча робота, фізичних сил багато не забирає. Випадки, коли чиновники працюють і після досягнення пенсійного віку, непоодинокі. Єдине «але» — тепер молоді буде важче влаштуватися на роботу, бо місця не звільнятимуться. Тож якщо запроваджувати пенсійну реформу, потрібно створити і нові робочі місця.

Записала Ліна КУЩ.

* * *

Лариса Сміловська, підприємець, Сімферополь:

— Хоча я ще не зовсім розібралася в пенсійній реформі, але вважаю, що якщо жінка виходить на пенсію в 55 років і пропрацювала певну кількість часу, то вона має право на зароблену пенсію. Виходить, що, припустімо, мені призначають пенсію 1000 гривень. Я виходжу на пенсію в 55 років. За п'ять років до 60-літнього віку я одержую близько 60 тисяч гривень, а із врахуванням того, що пропонує уряд — за кожний пропрацьований рік понад 55 років доплачувати 0,5 відсотка, виходить, що я, якщо вийду на пенсію в 60 років, то одержу меншу суму, ніж одержала б, вийшовши на пенсію в 55. Фактично я втрачаю гроші. Добре було б, щоб у нас, як у країнах Євросоюзу й у СРСР, щоб розмір максимальної пенсії перевищував мінімальну не більш як у 5—6 разів.

Записав Георгій ВЕРВЕС.

Сергій Кирильчук, 37 років, юрист, Вінниця:

— На мою думку, тим, хто нині працює і непогано заробляє, марно сподіватися на те, що держава забезпечить їх належну пенсію. До речі, у це не вірять навіть самі працівники Пенсійного фонду. Таку інформацію отримав під час спілкування з одним з них. Нема в держави грошей на це. Робочі місця з'являються не скоро. Безробітних не стає менше. Звідки відраховувати кошти? Вихід — скористатися накопичувальною системою. Але я особисто не можу сказати, що довіряю її впровадженню. У нас в державі стільки непередбачуваного! Чи не станеться з пенсійними накопичувальними грішми те, що сталося свого часу з заощадженнями моїх батьків? На пам'яті моїх ровесників — афери на зразок МММ, пенсійної схеми «Оберіг».

Записав Віктор СКРИПНИК.

* * *

Ніна Яцкевич, продавщиця на ринку, 47 років, Хмельницький:

— Відверто кажучи, я не розраховую на велику пенсію ні до реформи, ні після неї. Вже близько п'ятнадцяти років, після того, як мене скоротили на заводі, стою на ринку. Перші роки взагалі ніякої мови про стаж чи сплату пенсійних внесків не було. Тоді держава не турбувалась ні про свій бюджет, ні про мою майбутню пенсію. Тепер працюю на єдиному податку, але розумію, що теперішні внески принесуть мені в подальшому лише копійчану добавку до пенсії. У те, що реформа зможе щось поліпшити для таких, як я, просто не вірю.

Через це і жодної необхідності збільшувати пенсійний вік не бачу.

Записала Ірина КОЗАК.

ДУМКИ ЕКСПЕРТІВ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

«Сергій Тігіпко довів необхідність цього кроку. Тепер думаючі люди зрозуміли, що без реформи обійтися неможливо», — заявив **директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології Михайло Погребинський.** Він також зазначив, що «у прийнятті законопроекту в цілому сумніватися не доводиться».

Активною позицією щодо необхідності змін пенсійної системи віце-прем'єр Сергій Тігіпко закріпив за собою статус «особи» пенсійної реформи, додає директор **Міжнародного центру перспективних досліджень Максим Борода.** Експерт переконаний: якщо в першому читанні закон прийняли, то, швидше за все, це саме відбудеться й у другому читанні.

«Реформи провели всі наші сусіди ще на початку 2000-х років. Ми спізнилися і тільки поглибили ці проблеми», — вважає **керівник Центру прикладних політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко,** котрий назвав прийняття законопроекту в першому читанні «політичною перемогою» Тігіпка. Експерт також визнає, що «у нас немає іншого вибору»: «Залишати нинішню систему без реформування — це прирікати й економіку на великі проблеми, і на повільне вмирання — саму пенсійну систему. Якщо називати речі своїми іменами, потрібно просто заморожувати виплати». За його словами, над пенсійною реформою доведеться працювати й до другого читання, і після прийняття документа в цілому: «Систему доведеться весь час модернізувати. Але сьогодні головне — почати цей процес. Це велосипед, у якому весь час треба крутити педалі», — зазначає пан Фесенко.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ (з архіву «Голосу України»).

Правила виплати пенсій, що діють сьогодні	Правила, що пропонує законопроект, проголосований парламентом у першому читанні
■ Жінки виходять на пенсію у 55 років	■ Пропонується починаючи з 1 вересня вже цього року збільшувати пенсійний вік для жінок кожен рік на півроку. Таким чином, через 10 років усі без винятку жінки виходитимуть на пенсію в 60-річному віці. Найближчі три роки у жінок буде вибір — виходити на пенсію за старими правилами в 55 чи працювати далі, отримуючи компенсацію у вигляді надбавки пенсії. Надбавки для жінок, що виходитимуть на пенсію за новими правилами, становитимуть 2,5% за кожні півроку більш пізнього виходу на пенсію.
■ Мінімальний трудовий стаж для призначення пенсії за віком становить: 20 років для жінок та 25 — для чоловіків	■ Пропонується запровадити такий мінімальний стаж: 30 років для жінок, 35 — для чоловіків.
■ Особа, що працює понад встановлений мінімальний трудовий стаж, щороку отримує надбавку до пенсії в розмірі 1%. Максимально можна збільшити пенсію на 75%. Працюючі пенсіонери отримують і пенсію, і заробітну плату.	■ Надбавка за «понаднормову» роботу розраховуватиметься не з перевищення трудового стажу, а з перевищення віку виходу на пенсію. Пропонується, що за роботу після досягнення пенсійного віку працівник матиме надбавку до пенсії у таких розмірах: протягом перших 5 років — по 0,5% за кожен місяць більш пізнього виходу на пенсію, у разі роботи понад 5 років — по 0,75% за кожен місяць. Пенсія призначатиметься лише після того, як працівник звільниться з роботи.
■ Для отримання соціальної «неповної» пенсії за віком, що становить половину мінімальної, потрібно мати трудовий стаж не менше 5 років.	■ Пенсії за віком призначатимуться особам, що пропрацювали не менше 15 років.
■ Особа, яка не має права на пенсію, може отримувати державну соціальну допомогу. Жінки можуть звертатися по таку допомогу з 58 років, чоловіки — з 63-х.	■ Отримувати державну соціальну допомогу і жінки, і чоловіки зможуть з одного віку — з 63-х років.
■ Окремі категорії працівників (міліціонери, військовослужбовці, пожежники) мають право на отримання пенсії за вислугу років до настання пенсійного віку. Для цього їм потрібно пропрацювати не менше 20 років.	■ Мінімальний стаж пропонується збільшити до 25 років.
■ Максимальний розмір пенсій не обмежений, що дає можливість окремим пенсіонерам отримувати щомісяця десятки тисяч гривень.	■ Пропонується, щоб пенсії для всіх без винятку осіб становили не більше 10 розмірів прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність (на сьогодні це 7640 гривень). Максимально допустимий розмір пенсії стосуватиметься в тому числі й осіб, яким пенсія нарахована до набрання чинності новими правилами.
■ Граничний вік перебування на держслужбі для чоловіків становить 60 років, для жінок — 55. Однак діє норма, що дозволяє «затримуватися» на державній службі ще на п'ять років після досягнення пенсійного віку.	■ Пропонується продовжити строк перебування на державній службі для чоловіків до 62 років. Робитиметься це поступово — з 2013 року пенсійний вік збільшуватиметься щорік на півроку. Продовжувати державну службу ще на п'ять років заборонять. Жінки-держслужбовці виходитимуть на пенсію в 60 років.
■ Пенсія для держслужбовців встановлюється в розмірі до 90% від їхньої заробітної плати.	■ Пенсія держслужбовців дорівнюватиме 80% від їхньої зарплати.
■ Спеціальні пенсії державним службовцям можуть бути нараховані достроково, у разі якщо вони залишили свою посаду за півтора роки до настання пенсійного віку. При цьому вже з призначеною пенсією вони можуть продовжувати працювати на іншій роботі. Призначення дострокових пенсій для депутатів, які склали свої повноваження, проводиться не більше ніж за два роки до настання пенсійного віку.	■ Виплату дострокової пенсії проводитимуть лише непрацюючим пенсіонерам. Депутати, які склали свої повноваження, матимуть право на призначення дострокової пенсії не більше ніж за півтора роки до настання пенсійного віку.
■ Для розрахунку розміру пенсії береться середня заробітна плата за два останні роки роботи. Також працівник може запропонувати Пенсійному фонду розрахувати йому пенсію з середньої заробітної плати за будь-які п'ять років безперервного стажу, коли він отримував найбільші доходи.	■ Пенсія розраховуватиметься за останні три роки роботи. Можливість запропонувати для розрахунку будь-які п'ять років з трудового стажу залишиться.

У НОМЕР

Проти Миколи Мельниченка треба відновити кримінальну справу. Щоб встановити істину

Захист екс-президента Леоніда Кучми просить суд скасувати постанову Генпрокурора від 1 березня 2005 року про закриття кримінальної справи проти Миколи Мельниченка.

Відповідну скаргу Сергій Ульянов та Віктор Петруненко спрямували до Печерського районного суду Києва, сказано у повідомленні адвокатів. **Сповістила «Українська правда»** у четвер.

На їхню думку, закриття кримінальної справи проти Мельниченка відбулося незаконно, адже не було проведено жодного допиту самого Мельниченка. Адвокати зазначають: Кучма вже заявляв, що «шпигунство, зрада держави та розпродаж її таємниць, шантаж, наклеп та фальсифікація не мають права лишатися безкарними».

Екс-президент упевнений: «збереження фактичної недоторканності Мельниченка під приводом нібито «крайньої необхідності» його дій означає відмову слідства від пошуків справжніх замовників убивства журналіста Гонгадзе, які організували злочинне прослуховування кабінету Президента України та фальсифікували зроблені там записи».

На думку адвокатів, постанова від 1 березня 2005 року легалізувала дії екс-майора Держохорони, оголосивши їх такими, що були зумовлені крайньою необхідністю. Проте така оцінка дій Мельниченка суперечить закону, вважають Ульянов та Петруненко.

Крім того, дії Мельниченка, на їхнє переконання, були заздалегідь сплановані, велися таємно, тривалий час та із застосуванням спеціальної технічної бази, а тому визнати їх діями у стані крайньої необхідності неможливо.

«Він продавав їх різним покупцям, серед яких були й іноземні установи та організації, причому робив це через значний проміжок часу після здійснення записів. Мельниченко керувався лише своїми особистими, у тому числі і корисливими, мотивами», — заявляють захисники Кучми.

«Ми впевнені, що поновлення справи проти Мельниченка необхідно для встановлення організаторів незаконного прослуховування. Не знайшовши їх, неможливо встановити фальсифікаторів записів та дійсних замовників вбивства Георгія Гонгадзе», — стверджують адвокати екс-президента.

Водночас адвокат Мирослави Гонгадзе Валентина Теличенко вважає, що порушення кримінальної справи проти майора Мельниченка посприяє встановленню істини в справі про вбивство журналіста Георгія Гонгадзе. Про це вона сказала, коментуючи звернення Леоніда Кучми в суд із проханням відновити розслідування кримінальних справ щодо Мельниченка, **повідомило агентство «Інтерфакс-Україна».**

Вона також підкреслила, що, з одного боку, необхідно розуміти, що це «єдина можливість виправдати дії Мельниченка. Якщо він вважає, що в нього були достатні підстави, — з такою думкою погодиться суд».

З іншого боку, на думку адвоката, це допоможе встановити походження записів, що були зроблені в кабінеті Президента, і надалі одержати можливість використовувати ці записи як докази в суді.

«Так чи інакше, у діях Мельниченка або взагалі тих осіб, що записували в кабінеті Президента, на мою думку, є склад злочину», — сказала адвокат. Теличенко також додала: «Без цього, фактично, істотно просунутися у розслідуванні вбивства Гонгадзе ми не зможемо».

Щирі співчуття

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин направив телеграму співчуття Голові Народних Зборів Республіки Болгарія Цецці Цачевій

«З почуттям глибокого суму українські парламентарії дізналися про автокатастрофу, яка сталася поблизу міста Пловдив і забрала життя болгарських громадян», — зазначається у телеграмі.

Володимир Литвин від імені Верховної Ради України та від себе особисто просить передати слова співчуття рідним загиблих та побажання якнайшвидшого одужання постраждалим.

Завтра — День медичного працівника

ПРИВІТАННЯ

Медичним працівникам України

Щиро вітаю з Днем медичного працівника всіх, хто причетний до великої, багатогранної і гуманістичної місії охорони здоров'я людей, збереження та примноження фізичного і духовного потенціалу нації.

Встановленням і відзначенням цього свята засвідчено глибоку шану до життєвого та професійного подвигу всіх поколінь українських медиків, у центрі якого — найвищі суспільні цінності, ключові чинники життєздатності та історичних перспектив нашого народу. Минуле і сьогодення вітчизняної медицини були і залишаються взірцем відданого, а нерідко й жертовного, служіння своїй справі і своїй Вітчизні, яке втілюється у славних надбаннях медичної науки та практики.

Переконаний, що одвічні традиції і недавні здобутки знайдуть гідне продовження, а ваші енергія, знання, досвід — ефективне застосування на сучасному етапі, у кардинальному реформуванні галузі. Активізація на цьому напрямі дій держави і влади, посилення бюджетної підтримки, перегляд усталених організаційних підходів мають відкрити нові джерела ініціативи людей у білих халатах, спрямувати їхній творчий ресурс на здійснення завдань, що диктуються часом.

Бажаю працівникам, організаторам системи охорони здоров'я скрізь і в усьому зберігати вірність своєму унікальному покликанню — бути з людьми і трудитися для людей, добрим словом і вмілим ділом виправдовувати їхню довіру і давати надію всім, кому вона особливо потрібна. Сплав таких якостей, як клятва Гіппократа, — назавжди, і в цьому найголовніша відмітна риса української медицини.

Щастя вам і добра, нових перемог у боротьбі за найдороже — здоров'я і життя!

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

НОВОСІЛЛЯ

Є села, де ФАПи відкривають

У селі Старі Кошари Ковельського району відкрито новий фельдшерсько-акушерський пункт. У ньому діють фізіотерапевтичний, акушерський, стоматологічний кабінети та кабінет прийому хворих. На ремонт приміщення з районного бюджету витрачено 100 тисяч гривень. Відтепер тут первинну медичну допомогу зможуть отримувати майже півтисячі мешканців села. Зазначимо: у Ковельському районі повністю збережено мережу медичних закладів. Тут діють дві лікарні, 11 лікарських амбулаторій, 72 фельдшерсько-акушерські пункти.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Праця має бути гідно оцінена

Про проблеми охорони здоров'я ми розмовляли з головою Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я Тетяною БАХТЕЄВОЮ (на знімку) напередодні свята.

— Тетяно Дмитрівно, нашим читачам цікаво знати про те, як ви — відомий політик і медик, голова профільного комітету Верховної Ради, доктор медичних наук, Заслужений лікар України — прийшли в медицину? Що вплинуло на ваш вибір професії лікаря?

— Вибір мій не випадковий. Кілька поколінь моєї родини присвятили себе цій благородній професії. Мій прадід був земським лікарем і започаткував нашу сімейну династію, робочий стаж якої — більш як 300 років.

Уже багато років моя рідна сестра та ще півтора десятка двоюрідних братів і сестер успішно трудяться в клініках різних міст.

День медика для мене особливий і тому, що кожного року я знову і знову переживаю те гостре відчуття щастя, що дає людині усвідомлення здійсненої мрії.

Я завжди твердо знала, що буду лікарем. Інших мрій не було. З раннього дитинства, як розповідали мені мама і старша сестра, я робила перев'язки лялькам, деревам, навіть дворових собак і кішок перебинтовувала.

Я завжди вірила в те, що лікарі — це не професія, а покликання. І рада, що на власному досвіді в цьому переконалася на 100 відсотків!

Той, хто надягнув білий халат, назавжди в ньому залишиться, виходитиме зі споконвічних принципів нескінченної цінності людських життів і людського здоров'я.

Це свято я відзначаю в колі своєї медичної сім'ї — багатотисячного колективу найбільшого в Україні Донецького обласного клінічного територіального медичного об'єднання, яке маю честь очолювати вже багато років.

— Що змінилося в галузі за минулий річний відрізок часу?

— Передусім змінилося відношення держави до охорони здоров'я — до самої системи, до її проблем і безпосередньо до самих медичних працівників.

Мені приємно відзначити, що сьогодні для української влади здоров'я нації, здоров'я кожної окремої людини стало найважливішим пріоритетом державної політики, що про проблеми охорони здоров'я почали не тільки говорити, а й розв'язувати їх.

Я щиро вдячна Президентові України Вікторові Федоровичу Януковичу за величезну увагу до проблем системи охорони здоров'я. Прийшовши до влади, Віктор Федорович неодноразово заявляв, що держава не може бути сильною без здорового населення. Саме тому він визначив реформу охорони здоров'я пріоритетом економічних реформ на період до 2014 року.

Цього багато літ чекала медична громадськість нашої країни, яка стомилася від нескінченних розмов про реформи.

Сьогодні реформа вже стартувала в трьох областях України — Донецькій, Дніпропетровській та Вінницькій, а також у місті Києві. Урядом розроблений і внесений на розгляд Верховної Ради відповідний законопроект про реформування системи охорони здоров'я в цих чотирьох пілотних регіонах.

Ще одним пріоритетом визначено питання охорони материнства й дитинства. У вересні минулого року своїм Указом Президент України Віктор Янукович (від 8 вересня 2010 року № 895/2010) започаткував унікальний проект «Нове життя» — нова якість охорони материнства й дитинства», яким передбачено створення протягом трьох років 27 сучасних перинатальних центрів — у кожному регіоні України.

Це дуже важливий крок, оскільки показники материнської й дитячої смертності є індикаторами соціально-економічного благополуччя держави, а рівень перинатальної медицини відображає стан майбутнього нації.

Перший пілотний проект перинатального центру стартував 1 червня 2011 у Кіровоградській області, де показники дитячої й материнської смертності найвищі. Уже в другій половині наступного року такі центри повинні з'явитися в Криму, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Одеській, Тернопільській і Харківській областях, а протягом 2012—2013 років — у всіх інших областях України. Загальний кошторис проекту на всі регіони становитиме 320 млн. гривень. Уже цьогоріч у бюджеті на ці цілі передбачено 110 млн. грн.

Створення сучасних перинатальних центрів дозволить не тільки підняти на якісно новий сучасний рівень надання медичної допомоги дітям і матерям, а й надасть можливість нашим українським медикам, які, повірте, за своїм досвідом і кваліфікацією анітрохи не поступаються своїм закордонним колегам, працювати в нормальних умовах з використанням новітнього сучасного обладнання, а також значно поліпшить їхні умови праці.

Не можу не сказати й про те, що збільшилися обсяги фінансування охорони здоров'я. В 2010 році бюджет охорони здоров'я був збільшений на 8,2 млрд. грн., і становив 3,7% від ВВП. Це найвищий показник фінансування охорони здоров'я за 20 років незалежності нашої держави. І в 2011 році ми не допустили скорочення асигнувань на охорону здоров'я, а збільшили їх ще на 240 млн. Це важливо для галузі, яка багато років фінансувалася за залишковим принципом, працівники якої за свою кваліфіковану працю одержують набагато менше, ніж працівники інших галузей.

Збільшення фінансування вже торік дало можливість завершити довгобуди й реконструкцію багатьох об'єктів охорони здоров'я. У результаті було введено в експлуатацію 37 лікувальних установ у регіонах України.

Ці чудові починання тривають і цього року. Так, у квітні завершено будівництво сучасної дитячої обласної лікарні в Черкасах, що тривало понад 20 років.

Нині область одержала сучасну лікувально-діагностичну установу на 325 ліжок, оснащену новітнім обладнанням.

За минулий рік було вжито заходів, спрямованих на збільшення соціального захисту медичних працівників, у тому числі їх заробітної плати.

Наш комітет протягом останніх трьох років неодноразово звертався до уряду про необхідність перегляду рівня заробітної плати медпрацівникам, а також установлення доплат за вислугу років та інших видів додаткової оплати праці, зокрема, на оздоровлення.

І ось цього року постановою уряду (від 11 травня 2011 року № 524) медикам установлені разові виплати в розмірі посадового окладу на оздоровлення (їх виплачуватимуть з 1 січня 2012 року).

Крім того, установлено доплати в розмірі 60% до посадового окладу медикам, які працюють з хворими на заразну форму туберкульозу, і в розмірі 40% — тим, хто надає медичну допомогу хворим з активною формою туберкульозу (постанова уряду від 16 лютого 2011 року № 123).

Вирішено ще одне важливе питання, що дозволяє підвищити рівень соціальної захищеності медичних працівників, а також посилити мотивацію до підвищення їх кваліфікації. У травні нинішнього року прийнята відповідна постанова уряду, згідно з якою всім медпрацівникам і фармацевтичним працівникам, котрих направляють на підвищення кваліфікації, підготовку та перепідготовку, зберігається середня зарплата не тільки за основним місцем роботи, а й за роботу за сумісництвом.

Крім того, випускникам вищих медичних навчальних закладів, які виявили бажання попрацювати не менше 3-х років лікарем у сільській місцевості або в міських установах охорони здоров'я на посаді лікаря загальної практики (сімейного лікаря), дільничного лікаря-педіатра або лікаря-терапевта, надається разова адресна грошова допомога у п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати.

Приємно констатувати й те, що зарплата медичних працівників, хоч незначно, проте зросла.

Якщо в березні минулого року середньомісячна зарплата лікаря була 2073 грн., то вже в березні цього року вона збільшилася майже на 600 грн. і становить 2647 грн. А зарплата середнього медпрацівника зросла за цей період з 1397 грн. до 1795 грн.

І на цьому підвищення зарплати цьогоріч не зупиниться. Наступне підвищення передбачене з 1 липня, потім з 1 вересня і з 1 грудня.

Крім того, урядом узято курс на поетапне підвищення заробітної плати медичних працівників на наступні три роки.

— Хотілося б докладніше почути від вас, Тетяно Дмитрівно, про майбутні зміни в галузі.

— Сьогодні ми взяли курс на реформування охорони здоров'я, і він незворотний.

Цілі й завдання щодо реформування, план конкретних дій та етапність їх проведення вже визначені Президентом України В. Януковичем. Ним чітко окреслені заходи, спрямовані на підвищення якості й доступності медичних послуг, ефективності державного фінансування охорони здоров'я, стимулювання населення до здорового способу життя.

І наше завдання полягає в тому, щоб забезпечити чітку і своєчасну реалізацію цього плану. Щоб він, як багато інших, що передували йому, не залишився на папері. Для цього в нас сьогодні є унікальний шанс, обумовлений єднанням усіх гілок влади — Президента, парламенту, уряду та місцевих органів влади.

Реформа охорони здоров'я — це вже не абстрактна мрія, а реально розпочатий процес.

Як я вже говорила, відповідний законопроект про проведення реформ у пілотних регіонах у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях і місті Києві внесений Кабінетом Міністрів на розгляд Верховної Ради. Наш комітет підтримує цей законопроект і докладе максимум зусиль для його прийняття вже на цій сесії для того, щоб уже розпочаті в зазначених регіонах дії з реформування охорони здоров'я знайшли правову підмогу.

Ми також чекаємо від уряду найближчим часом низку інших законопроектів, що стосуються подальшого проведення реформи.

ЦЕ ЗАКОНИ:

— Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я;

— Про особливості діяльності установ охорони здоров'я;

— Про загальнодержавну систему надання екстреної медичної допомоги.

Поки що робота над цими законопроектами ще не завершена. Але я сподіваюся, що найближчим часом вони будуть внесені на розгляд Верховної Ради України, і наш комітет докладе максимум зусиль для їх якнайшвидшого прийняття.

З досвіду багатьох країн світу ми знаємо, що проведення реформ саме в медичній сфері є одним з найскладніших процесів. У США реформа охорони здоров'я Барака Обами вивела на вулиці десятки тисяч мітингувальників проти її прийняття. Те ж саме відбувалося в Німеччині в 2006 році, коли проти реформи охорони здоров'я виступили самі медичні працівники.

Тому для нас сьогодні дуже важливо, щоб запропоновану реформу охорони здоров'я в Україні прийняли і населення, і медики.

Для цього необхідно забезпечити широке висвітлення всіх кроків, що їх роблять у сфері реформування медицини, як у середовищі медиків, так і серед населення, задіявши при цьому всі засоби масової інформації — і телебачення, і радіо, і пресу для проведення роз'яснювальної роботи.

Не можна також допустити, щоб гарне починання звелося до закриття або перепрофілювання лікарень, механічного скорочення кількості ліжко-місць.

Оптимізуючи мережу медичних установ і вибудовуючи нову модель надання медичної допомоги населенню, ми повинні бути дуже обережні в прийнятті рішень і дотримуватися основного лікарського принципу — «не нашкодь».

Під час проведення реформи в охороні здоров'я ми не повинні також позбавити роботи і вигнати на вулицю жодного медика. Гадаю, за наявного дефіциту кадрів у медицині всім нашим медикам знайдеться робота.

Украй важливим на цьому етапі реформи є посилення ролі первинної медичної допомоги, і це також має бути враховано при оптимізації мережі лікувальних установ.

Ми зобов'язані довести рівень первинної допомоги бодай до 50%. Як це є в Європі. Сьогодні в нашій країні кожний другий пацієнт госпіталізується в медичні стаціонари абсолютно необґрунтовано, а середня тривалість госпіталізації пацієнтів у медичні стаціонари майже удвічі вища, ніж у країнах ЄС. При цьому в більшості випадків адекватна медична допомога цим пацієнтам цілком може бути надана ще на первинному рівні.

Щодо інших сфер, які потребують якісних змін, то тут серед перших я назвала б сферу надання соціальної допомоги населенню. Вона безпосередньо пов'язана з медичною сферою і тому від наступності дій багато в чому залежить кінцевий результат надання допомоги тій або іншій людині.

Нам необхідно розвивати систему хоспісної (паліативної) допомоги населенню, санаторно-курортного забезпечення, установ, що займаються реабілітацією інвалідів і цілої низки інших.

— Ваші побажання колегам у переддень професійного свята?

— Завжди пам'ятати, що ми цілодобово стоїмо на варті здоров'я і життя 46-мільйонного народу України. Ми свято віримо в те, що не за горами час, коли праця медика гідно буде оцінена суспільством і державою.

І ще спасибі поетові, котрий сказав у своєму вірші про нас, медиків:

«Вы снова в белом, словно праздник вечен,
Тот самый,
где от вас так
много ждут...
Вам помнить,
что улыбка тоже
лечит.
Спасать — таков
ваш вечный
благородный труд!»

Інтерв'ю взяла
Мар'яна БОВСУНОВСЬКА.

Матеріал друкується за квотою Комітету Верховної Ради з питань охорони здоров'я.

Проведення реформ у медичній сфері є одним з найскладніших процесів

Греція шукає вихід

Учора всі очікували подання нового складу уряду Греції. Зміна кабміну зумовлена серйозними соціальними протестами населення країни, спричиненими глибокою економічною кризою. Перестановки в кабінеті міністрів були затверджені в ході екстреного засідання правлячої партії Всегрецький соціалістичний рух. Прем'єр-міністр Георгіос Папандреу заявив, що продовжить реалізацію реформ:

«За своє життя я навчився вести бої в ім'я моєї країни, в ім'я громадян, наших цінностей, нашого народу. І я продовжу виконувати свій обов'язок разом з парламентською групою ПАСОК, нашими чиновниками й грецьким народом. Саме тому я оголосив про формування нового уряду і після цього я, звичайно ж, відразу попрошу в парламенту вотум довіри».

Голосування в парламенті про довіру новому кабінету пройде у вівторок. Аналітики думають, що соціалісти її отримають, що відкриє шлях для схвалення депутатами середньострокової фінансової програми, спрямованої на подальше скорочення бюджетних видатків. Експерти кажуть, що іншого шляху в Греції немає.

Ну а в четвер профільний комітет грецького парламенту схвалив багатомільярдну програму економії на тлі урядової й парламентської кризи, **передає РІА «Новости»**. Більшістю голосів лівоцентристської партії ПАСОК 28-мільярдна програма скорочень на найближчі чотири роки була проведена в першому читанні й винесена на загальне голосування 300-місного парламенту, де ПАСОК має 155 голосів. Як очікується, голосування може відбутися наступного тижня.

Тим часом Європа розглядає можливість виділення Греції додаткової допомоги. «Ми всі докладаємо зусиль для вирішення ситуації в Греції, бо це важливо для єврозони», — заявила міністр фінансів Франції Крістін Лагард.

На знімку: у Греції люди протестували проти подальшого скорочення бюджетних видатків, які планує ввести уряд, але у відповідь протестантів розігнали сльозогінним газом.

Фото Сіньхуа\ Укрінформ.

Крах міфу про зраду

Наукова сенсація! Так можна назвати монографію Тетяни Таїрової-Яковлевої «Іван Мазепа і Російська імперія. Історія «зради», що вийшла в російському видавництві «Русская тройка».

500-сторінкова книга-дослідження розвінчує негативні й неправдиві міфи, які зуміли нав'язати багатьом поколінням читачів про видатного політика і воєначальника, просвітителя й українського патріота Івана Мазепу.

Величезна кількість архівних документів, використаних автором, зводить нанівець істеричні крики: «Зрадник!», починаючи від великого Олександра Пушкіна й завершуючи пігмеями російської політики на кшталт Костянтина Затуліна та Сергія Маркова.

За словами автора монографії, сьогодні на сторінках сучасної російської політизованої псевдонаукової літератури Івана Мазепу зображують зрадником «від народження», а багато українських авторів пишуть про те, що Мазепа ненавидів Росію і його політична співпраця з Петром І була обманом.

Але головною помилкою критиків і ганьбителів Івана Мазепи є те, що його життя та діяльність штучно виривають із контексту історичних подій України того часу.

Цікаву думку про нього залишив Павло Скоропадський. У своїх мемуарах, які цитує Таїрова-Яковлева, він написав, що «стара вища влада в Україні завжди піклувалася про освіту народу, і в числі гетьманів відзначила б Івана Мазепу. Усі в нас знають його любов до освіти, мистецтва й релігії».

У книзі на базі величезного архівного матеріалу розповідається про історію України, відносини Мазепи із запорізьким козацтвом, Петром І. «Мазепу можна любити чи ненавидіти, захоплюватися його талантами чи лаяти за його помилки. Як будь-яка неординарна людина, а тим більше — політик, він був честолюбний, іноді зловживав владою, любив розкішне життя, розпоряджався долями людей», — пише автор.

Таїрова-Яковлева скрупульозно досліджує формування української національної еліти XVII століття, багато сторінок присвячено розквіту культури й мистецтва в Українському гетьманстві, наведені слова Грабаря про те, що «час гетьманства Івана Мазепи був ерою процвітання кам'яної архітектури бароко в Україні».

Наприкінці книги автор робить висновок, що для Російської імперії Мазепа перетворився на ненависний символ українського сепаратизму, а для прихильників української національної ідеї став ідеалізованим борцем за свободу.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Економіку почали готувати до зони вільної торгівлі з Євросоюзом

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Затверджений Кабміном план доручає до кінця 2012 року привести у відповідність до європейських і міжнародних стандартів національні ветеринарні, санітарні, фітосанітарні, екологічні норми, стандарти, технічні регламенти і умови. Також до кінця 2012 року уряд взявся розробити технічні регламенти промислової продукції на основі директив ЄС. У цей термін уряд планує створити умови для поступового переходу вітчизняних виробників з експорту сировини на експорт готової продукції. До кінця 2011 року — провести модернізацію лабораторної бази Держветфітослужби та Держсанепідемслужби. Також у найстисліші строки наказується провести роботи з облаштування пунктів пропуску через державний кордон, зокрема, для здійснення державного фіто-, ветеринарно-санітарного і санітарно-епідеміологічного контролю.

Перераховані завдання виглядають дуже амбітними. Якщо урядові вдасться реалізувати план, то українська продукція стане не лише більш конкурентоспроможною (що грає на руку бізнесу), а й більш якісною (від чого виграють українці). Щоправда, для цього владі та бізнесу доведеться серйозно попрацювати.

Тим часом не всі українські урядовці згодні з таким рішенням Кабміну. Наприклад, **як передає УНІАН,** урядовий уповноважений з питань співпраці з Російською Федерацією, державами СНД та іншими регіональними об'єднаннями Валерій Мунтіян вважає, що Україна має зачекати зі створенням зони вільної торгівлі з Європейським Союзом. За словами урядовця, Україна одержить більше преференцій, якщо спочатку вступить до Митного союзу Росії, Білорусі й Казахстану, а після буде створена ЗВТ з Євросоюзом. Не зрозуміло лише, по-перше, як наша країна приєднається до держав, які не є членами СОТ, а по-друге, які саме преференції ми отримаємо, приєднавшись до таких економік, як, скажімо, білоруська.

Тетяна ПАСОВА.

ФОТОФАКТ

У Лондоні відбулася незвичайна гонка: спортсмени з Австралії, США , Канади та Великобританії промчали вулицями на старовинних велосипедах-павуках, в яких колеса мають різний діаметр.

Фото Photoshot (Укрінформ).

ПЛАНЕТА

Суддею Міжнародного трибуналу з морського права обрано нашого дипломата

Днями у штаб-квартирі ООН відбулися вибори суддів Міжнародного трибуналу з морського права. На посаду судді за квотою групи східноєвропейських держав було обрано представника України, посла України в Румунії Маркіяна Кулика. «Обрання представника нашої держави до Міжнародного трибуналу стало свідченням визнання світовою спільнотою впливової ролі, що відіграє Україна у питаннях морського права», — зазначив постійний представник України при ООН, посол Юрій Сергєєв. Трибунал складається з 21 судді, до його компетенції належить розв'язання усіх спорів між державами—учасниками Конвенції ООН з морського права, **повідомила прес-служба МЗС України.**

Швед розбагатів завдяки картині Айвазовського

У шведському місті Упсала продали з аукціону картину Івана Айвазовського «Битва за Бомарзунд», знайдену серед старих речей. Про це **повідомило 15 червня шведське видання The Local**. Колишній власник полотна не підозрював, скільки коштує картина, що багато років висіла на стіні його будинку.

Справжня її вартість з'ясувалася, коли власник, літній швед, вирішив продати непотрібні речі й відніс їх до невеликого аукціонного дому «Метрополь». Серед інших предметів було полотно, що дісталося йому від покійної дружини. Чоловік попросив аукціонників продати все, що хоч чогось варте, а інше відіслати в Червоний Хрест.

Картину виставили на продаж, призначивши стартову ціну в 10 тисяч шведських крон (приблизно 1,5 тисячі доларів). Але полотно викликало такий ажіотаж, що представники «Метрополя» вирішили проконсультуватися з аукціонним домом Упсали, який спеціалізується на роботах російських художників. Експерти підтвердили авторство полотна й те, що воно не є підробкою. Після цього картина була виставлена на аукціон в Упсалі й пішла з молотка за 7,6 мільйона крон (1,2 млн. доларів). Як розповів Кнут Кнутсон, глава аукціонного дому Упсали, «Битву за Бомарзунд» придбав російський колекціонер.

У Сирії відновили масові протести

Після традиційної п'ятничної молитви в багатьох містах Сирії відновили акції протесту проти режиму президента Башара Асада. **Як повідомляє «Аль-Джазіра»**, люди вийшли на вулиці Хомса, Хами, Дараа та інших міст.

Основні гасла демонстрантів — відставка президента, зміна еліти й демократизація політичної системи країни. Про зіткнення з поліцією або військовими інформації поки що немає. Одночасно з цим підрозділи сирійської армії ввійшли у два міста на півночі країни, де раніше також проходили акції протесту — Маарат аль-Нуман і Хан-Шейхун. Про те, що в цих містах проводитиметься операція по очищенню від «збройних банд», уряд повідомив заздалегідь. Тому багато жителів, вирішивши не чекати заходу, покинули їх, подавшись до турецького кордону.

Тільки за офіційними даними, у Туреччину вже перейшли близько 10 тисяч прикордонних сирійських поселень, ще тисячі, не наважуються покинути своє майно, очікують своєї черги на сирійському боці кордону. За повідомленнями біженців із Сирії, у тих містах, куди ввійшла урядова армія, провадяться масові арешті людей, яких підозрюють у нелояльності до режиму.

Мазепу можна любити чи ненавидіти, захоплюватися його талантами чи лаяти за його помилки

У Криму через несправності двигуна здійснив вимушену посадку літак MD–83, що виконував рейс за маршрутом «Тегеран—Київ». Жертв і постраждалих немає. На борту літака перебували 74 пасажири та 7 членів екіпажу. Літак належить «Українсько–Середземноморським авіалініям» *(УНІАН)*

Президент Білорусі Олександр ЛУКАШЕНКО заявив, що готовий закрити кордони країни у разі економічної катастрофи. При цьому він зазначив, що через кілька місяців країна вийде із кризи *(«Лівий берег»)*

Найчастіше «на лапу» дають на юридичних факультетах

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Тим, що корупція процвітає у вишах, вже нікого не здивуєш. А за розповідями студентів, які так чи інакше стикалися з її проявами, можна книгу писати. Та чи завжди вони лише жертви, що потрапили на гачок ласого до наживи викладача?

— Беруть, бо дають, — вважає директор «Демініціатив» Ірина Бекешкіна. — 60 відсотків опитаних студентів чесно зізналися: легше заплатити, ніж вивчити. На тиск викладачів поскаржилися лише 15 відсотків. Тож нерідко ініціатива йде із самого студентського середовища, і складається взаємовигідний симбіоз, коли усім зручно жити. Викладачам — бо свої низькі зарплати вони компенсують хабарами, а студентам — бо можна не перевантажуватися, а просто купити оцінку.

Корупція — це вже не ефемерне поняття, а соціальна хвороба, яка передається шляхом зараження, і перше таке зараження відбувається, на жаль, у системі освіти,

вважає народний депутат, голова підкомітету базової освіти профільного комітету у Верховній Раді Леся Оробець. За її словами, по-справжньому боротися із хабарами, тобто їх не допускати, принципово викорінювати та повідомляти про них до правоохоронних органів може лише та людина, яка ніколи таких хабарів не давала і не брала.

— Якщо десять років тому на написанних курсових та дипломних заробляли такі собі приватні фірмочки, які з радістю розклеювали і роздавали свої оголошення в метро, то зараз система змінилася. На кафедрах відтепер вимагають здавати роботи ще й в електронному вигляді і потім ними ж приторговують. Така ситуація — картинка виродження системи вищої освіти зсередини, — наголосила народний депутат.

Наталія ОВДІЄНКО.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

КОМЕНТАР

Микола Фоменко — заступник директора департаменту вищої освіти МОНМС

З 1 червня у Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту працює консультаційна лінія «Літня екзаменаційна сесія 2010/2011 навчального року». Повідомити про порушення під час іспитів можна за телефоном (044) 486-78-48. Щовечора черговий гарячої лінії робить аналіз цих звернень і пише доповідну на ім'я директора департаменту. Далі з'ясовують причини і обставини. За два останні тижні ми отримали близько сотні таких звернень, причому шість із них стосувалися саме питань корупції. Однак буває й таке, що цей телефон використовують у наклепницьких цілях, коли викладачам хочуть «насолити».

Замість житла — нові обіцянки

Міліції довелося охороняти президента корпорації «Укрбудінвест» Зиновія Щепановського від розлючених пайовиків, які зібралися на чергову акцію протесту під будинком обласної влади у Тернополі. Досі керівник уникав зустрічей з обдуреними людьми, спілкуючись в основному телефоном. Усі його обіцянки залучити інвестиції і розпочати роботу на будівельних об'єктах, а таких 26, виявилися неправдою.

Майже три тисячі пайовиків, більшість з яких повністю оплатили вартість квартир, чекають їх роками. За словами заступника голови облдержадміністрації Миколи Головача, корпорації потрібно п'ять мільйонів гривень, щоб розблокувати рахунки, виплатити заборговану зарплату, погасити борги перед Пенсійним та іншими фондами, здійснити приписи виконавчої служби. Зиновій Щепановський повідомив, що продав частину свого бізнесу на півдні України і за виручені кошти пообіцяв з 23-го червня відновити будівництво недобудованих об'єктів. Та віри йому мало, зважаючи на те, скільки дат уже називалося і жодної не було дотримано. Деякі пайовики мають намір об'єднатися у кооперативи і самостійно продовжувати будівництво, хоча зрозуміло, що обійдуться квартири дорожче. Міський голова Сергій Надал пообіцяв сприяти їм у тому, щоб отримати функції замовника. Інші вимагають, щоб їм повернули затрачені кошти. Як повідомив прокурор міста Сергій Банах, прокуратура завершила розслідування кримінальної справи стосовно керівника корпорації і головного бухгалтера приватного підприємства «Будівельник», що в основному мало здійснювати зведення будинків. Їх звинувачують у розкраданні коштів в особливо великих розмірах. Щоправда, люди, які перед тим вимагали заарештувати керівника корпорації, тепер просять залишити його на волі. У надії, що він виконає хоча б частину своїх обіцянок.

Наступна зустріч пайовиків з представниками обласної і міської влади призначена на 23 червня. Проблема назрівала роками. Фірма «Будівельник» зводила житло на неоформлених законно земельних ділянках, але у владних структурах, правоохоронних органах чомусь закривали на це очі. Апетити керівників росли, зростала й піраміда, аж поки не обвалилася під вагою кризи і не тільки. Жертвами стали майже три тисячі сімей, в основному заробітчан. Звичайно, теперішній владі не позаздриш. Їй доводиться розгрібати завали за своїми попередниками. Але й залишати людей напризволяще не можна. Вони готові до крайніх заходів: перекриття вулиць, залізничних колій, влаштування наметових містечок, голодовок.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Біля облдержадміністрації — наметове містечко

На майдані перед приміщенням Полтавської облдержадміністрації та обласної ради з'явилися намети, яких не бачили тут із часів помаранчевої революції. Однак цього разу намети досить незвичні, адже на кожному вказано адресу (вул. Боровиковського, 11) і навіть... номер квартири. А поселилися тут одразу кілька сімей — вкладників корпорації «Полтавабудінвест», справжніх квартир від якої люди так і не дочекалися.

Ще 2007 року 80 сімей вклали 17,5 млн. гривень у спорудження будинку в Полтаві за зазначеною вище адресою. Відтоді від самої згадки про неї тіпає не лише самих інвесторів, а й представників місцевої влади, оскільки це вже не перша подібна акція, яку проводять обдурені вкладники. Прокуратура порушила кілька кримінальних справ, однак люди вважають, що це лише для годиться. Оскільки, мовляв, всерйоз вирішувати справу на їхню користь ніхто не збирається — ні та ж прокуратура, ні міліція, ні суди.

«Прокуратура погодилася з результатами експертизи, за якими наш будинок у вигляді фундаменту оцінили в 11 млн. грн. Але ж кримінальні справи порушені лише за період 2007—2008 років, коли кошти лише «вводилися» в корпорацію. Але ніхто не хоче поцікавитися, куди ж ці гроші зрештою поділися. Тепер шахраїв якщо й судитимуть, то «за перевищення службових повноважень», тому ми не хочемо, щоб справа у такому вигляді потрапила до суду», — кажуть протестувальники.

У наметах вони збираються «жити», аж доки їхньою справою компетентні органи (в тому числі й обласна влада) не займуться всерйоз. Люди не виключають і голодовку.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Полтава.

Фото автора.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Над інтернатами подвійне шефство

Інтернатні установи вперше за багато років отримали додаткове фінансування з обласної казни. Голова Рівненської ОДА Василь Берташ вважає, що ці кошти необхідно спрямувати на енергоощадні заходи, зокрема, на заміну енергоємного обладнання тепло- та водопостачання, встановлення енергозберігаючих вікон. А щоб це була системна підтримка, доручив розробити відповідну обласну програму. Крім того, на Рівненщині є підприємства, які готові надавати шефську допомогу інтернатним закладам, що перебувають під опікою головного управління праці та соціального захисту населення. Меценатів відповідно до розпорядження голови ОДА закріплено за конкретними закладами.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненщина.

У Керчі шукають розсіяного власника великої суми

Днями клієнт Керченського відділення одного з банків загубив файл із великою сумою грошей і платіжками. Про це в листі місцевому міському порталу написала дівчина Настя, котра виявила цю знахідку. «Сьогодні в банку по вулиці Козлова було забуто файлик із грошима й платіжками. Я його знайшла й віддала касирові каси №2. Той, хто втратив гроші, можливо й не зрозуміє, що в банку забув, — скоріше подумає, що вкрали. Але там, у файлі, пристойна сума грошей», — йдеться в листі.

Автор повідомлення попросив розмістити оголошення про знахідку. «Раптом у потерпілого є знайомі, які прочитають і йому повідомлять, або він сам прочитає», — сподівається дівчина.

Вл. інф.

ЦИФРА

900 тисяч гривень

з державного бюджету виділено вперше за останні два десятиліття на ремонт сільських доріг Старосинявського району. Місцеві дорожники намагаються їх освоїти в найкоротші строки. Чотири відрізка шляхів уже здали в експлуатацію. А найближчим часом вулиці будуть відремонтовані у дев'яти селах. Це вже другий бюджетний транш. Коли надійде третій, проблему ремонту доріг в районі можна буде повністю вирішити.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Тракторист підірвався на міні

Під час польових робіт у районі села Дачне Біляївського району леміш плуга вивернув із землі протипіхотну міну часів минулої війни. У цих місцях 70 років тому тривали запеклі бої з румунськими та німецько-фашистськими військами, які проривалися до Одеси.

Механізатор вирішив перевезти небезпечну знахідку з поля в прилеглу лісосмугу. Під час транспортування міна вибухнула, і тракторист загинув. Польові роботи припинені, на місці події працюють фахівці МНС — обстежують місцевість у пошуках інших вибухонебезпечних предметів.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

Браконьєрів «кришували»

Ще один канал браконьєрського промислу у Дніпро-Бузькому лимані перекрили співробітники УМВС Херсонської області спільно із представниками обласної прокуратури. Щодня підпільний «кооператив» добував не менш як по півтонни риби, підриваючи і без того катастрофічні запаси живого срібла, якими ще у минулому столітті славилася водойма.

За свідченнями браконьєрів, злочинні оборудки знову «супроводжували» рибінспектори. У ході обшуків приміщень держуправління Херсонрибоохорони, популярного колись у місцевих компартійних функціонерів рибоохоронного посту «Червона хата», помешкань зловмисників вилучені незареєстрована зброя, боєзапаси, заборонені снасті і пристрої, димові шашки.

Василь ПІДДУБНЯК.

Відпочинок на будь-яку кишеню дванадцять місяців на рік

Говорити, що курортний сезон у Криму відкривається з настанням літа, — неправильно. Адже тут можна відпочивати всі дванадцять місяців, запевняє заступник Голови Ради міністрів — міністр курортів і туризму Автономної Республіки Крим Георгій Псарьов. І як аргумент наводить дані статистики: за підсумками зимового й весняного сезонів Крим відвідало більше 900 тисяч туристів. А це майже на п'ять відсотків більше, ніж було торік.

— Ми задоволені підсумками весняного сезону, — каже Г. Псарьов. — І вже у вівторок готуємося зустрічати в аеропорту міста Сімферополь нашого мільйонного туриста.

Що саме приготували цьому щасливчикові, невідомо. Розкривати секрети міністр відмовився.

Але все-таки найбільше приваблює Крим відпочивальників саме влітку. За словами Г. Псарьова, на сьогодні вже продано більш як 75 % номерного фонду. До речі, багато готелів Криму вже пройшли категоризацію. І тепер на території півострова майже 30 трьох-чотиризіркових готелів і навіть два п'ятизіркових. А скільки там здається кімнат, квартир і навіть вагончиків у приватному секторі — незлічити. Ціни, як обіцяють, залишилися на рівні попереднього року. А взагалі, запевняє Георгій Псарьов, у Криму можна відпочити, як то кажуть, на будь-яку кишеню.

Ще більше, ніж «де жити?», багатьох цікавить, «а де купатися?». Усього на півострові — більш як півтисячі пляжів. І якщо в 2009 році з них тільки на 61 вхід був безкоштовний, то зараз дармовий вхід забезпечено на 207 пляжах. Щоправда, за всі додаткові послуги (шезлонги, парасольки тощо), швидше за все, доведеться доплатити. Якщо зажадають, щоб ви заплатили за вхід на безкоштовний пляж, можете поскаржитися — телефон «гарячої лінії»: 0 800 500 222.

Але все-таки зусилля влади Криму зараз зосереджені на плануванні й розвитку осіннього сезону. Цього року стартує програма «Кримський оксамитовий сезон здоров'я». Його мета — нагадати не лише українцям, а й жителям близького зарубіжжя, що АРК — не тільки пляжний курорт, а ще й оздоровниця. «Сподіваємося переконати туристів, що санаторно-курортне лікування замінить море восени в Криму», — каже Г. Псарьов. Місцева влада планує в осінній сезон оздоровити більш як 200 тисяч осіб.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

ФОТОФАКТ

У Львівському міському центрі зайнятості відбувся ярмарок для людей з інвалідністю.

Фото Володимира ПЕСЛЯКА (Укрінформ).

Визначні пам'ятки, палаци та музеї не готові до курортного сезону

Про це повідомила заступник Голови Ради міністрів — міністр економічного розвитку та торгівлі АРК Катерина Юрченко, коментуючи підсумки засідання робочої групи з аналізу стану й ефективності використання об'єктів культурної спадщини, розташованих на території АРК. За її словами, починаючи з березня керівникам зазначених об'єктів були поставлені певні завдання. Дотепер не всі директори заповідників і музеїв подбали про чистоту території і створили належні умови для відвідувачів. Зокрема, не проведена робота з уніфікації форми екскурсоводів, відсутній контроль за продажем квитків, не на всіх об'єктах установлені камери відеоспостереження. Також серед проблем — проведення несанкціонованих виставок і екскурсій, торгівлі сувенірами та харчовими продуктами на території музеїв, слабка організація постійної охорони, відсутність охоронних договорів на низку об'єктів культурної спадщини. Керівникам музеїв поставлено завдання в найкоротший термін усунути виявлені порушення, а також затвердити проекти утримання та реконструкцій об'єктів, завершити роботу з установлення їхніх меж, активізувати роботу з організації виставок і екскурсій.

Георгій ВЕРВЕС.

ФОТОФАКТ

Дванадцятирічній мешканці Запорізької області Ярославі Куліш дісталася корона переможниці конкурсу краси «Міні-міс Україна-2011».

Фото Олександра ПРИЛЄПИ (УНІАН).

Половина підприємств працюють збитково

Протягом січня—березня 2011 року прибутково працювали понад 55% усіх підприємств Прикарпаття. За даними Головного управління статистики в області, вони отримали більш як 218 млн. грн. прибутку. Найбільший він у промислових підприємств (понад 66% загального обсягу), серед яких лідирує переробна галузь (58,6 млн. грн.) та підприємства з виробництва і розподілення електроенергії, газу і води (71,5 млн. грн.).

Питома вага збиткових підприємств області за цей період сягнула 44,8%. Вони допустили майже 324 млн. грн. збитків. Найбільше від цього потерпають промислові підприємства (майже 46% загального обсягу збитків).

Фінансовий результат до оподаткування підприємств області (без урахування діяльності банків, малих і сільськогосподарських підприємств та установ, що утримуються за рахунок бюджету) за січень—березень становив 105,6 млн. грн. збитків. Негативне сальдо сформовано в основному за рахунок діяльності підприємств торгівлі, ремонту автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку, транспорту та зв'язку, підприємств, що здійснюють операції з нерухомим майном, оренду, інжиніринг та інше.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.

Згоріло майже 13 гектарів насаджень

Унаслідок пожежі, що виникла на території сільради у селі Біляни Чернівецького району Вінницької області, вогнем знищено 12,9 гектара лісових насаджень. Про це кореспонденту «Голосу України» повідомив начальник Державної екологічної інспекції у Вінницькій області Юрій Дубовий. За його словами, сума заподіяної шкоди становить 379,5 тисячі гривень.

— Матеріали за фактом наслідків пожежі передано до Вінницької міжрайонної природоохоронної прокуратури для проведення розслідування і вжиття заходів, — каже Юрій Дубовий. — Припускаємо, що загорання сталося внаслідок недбалого поводження з вогнем відпочивальниками. Під час нинішньої спеки, коли навіть у лісі пожухла трава, спричинити пожежу може недопалок цигарки.

Насторожує той факт, що підприємство «Вінницяоблагроліс», якому належать насадження, навіть не повідомило про пожежу. Лісові згарища інспектори виявили самостійно.

Віктор СКРИПНИК.
Вінницька область.

ФОТОФАКТ

У Миколаєві відкрилася виставка-ярмарок «Салон краси», у якій беруть участь більше 30 компаній. У її рамках заплановані майстер-класи та презентації. Майстерність своїх студентів продемонструють профільні навчальні заклади та студії.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

СПОРТ

За крок до фіналу

Футбол. X Меморіал Віктора Баннікова. Юнацький турнір (U-16). 16 червня. Другий тур.

Група А. Білорусь — Чехія. 0:2.

Сербія — Україна. 3:4. Голи: Живкович, 17, Бадич, 60, Тепич, 67 — Радченко, 20, 22, Габелок, 42, 44.

Україна: Сарнавський, Шевчук, Бурда, Качараба, Соболь (Шичка, 58), Харатін, Лазарович (Яструб, 53), Білоног (Завийський, 49), Радченко (Чередниченко, 80+2), Габелок, Тищенко.

Україна — 6 очок, Сербія, Чехія — по 3, Білорусь — 0.

Для виходу до фіналу, котрий відбудеться завтра на стадіоні імені Баннікова, збірній України в завершальному груповому поєдинку сьогодні достатньо зіграти внічию з Білоруссю.

Група В. Італія — Туреччина. 0:2. Польща — Росія. 2:1. Польща -4, Туреччина, Росія — по 3, Італія — 1.

«Шахтар» — господар

Після загальних зборів учасників Прем'єр-ліги, котрі відбулися у столичному готелі «InterContinental», відбулося жеребкування. Воно мало на меті визначити господаря поля у матчі—відкритті сезону. Приймаючою стороною в зустрічі за Суперкубок України стане донецький «Шахтар».

Нагадаємо, що цей приз 5 липня у Полтаві розіграють «гірники», які стали чемпіонами країни, та фіналіст Кубка України «Динамо». Прес-конференція, присвячена цій події, запланована на 23 червня у Києві.

На згаданих зборах також відбулося жеребкування і складено календар чемпіонату країни—2011/2012 у Прем'єр-лізі. Його ми опублікуємо в найближчих числах газети.

Нова емблема для «Динамо»

ФК «Динамо» збирається представити громадськості нову емблему клубу. Урочистий захід, запланований на 3 липня, відбудеться на динамівській базі у Кончі-Заспі після повернення команди зі зборів в Австрії. А вже 5 липня на матч Суперкубка України проти «Шахтаря» «динамівці» вийдуть на поле у футболках з новою емблемою.

З ініціативи тренера синьо-білих Юрія Сьоміна, церемонію зможуть відвідати всі бажаючі, оскільки 3 липня «Динамо» проведе для своїх уболівальників відкрите тренування.

В. Б.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...із восьми компаній, які представлятимуть Україну на Міжнародній авіакосмічній виставці — дві запорізькі

Це ВАТ «Мотор Січ» і ДП «Івченко-прогрес» — виробник і проектувальник авіаційних двигунів. Разом із основним виробником — київським ДП «Антонов» вони презентуватимуть регіональний пасажирський літак нового покоління Ан-158. Повітряне судно розраховане на перевезення 99 пасажирів на відстань 2500—3100 кілометрів. Літатиме новий Ан із двигуном запорізької розробки і виробництва — Д-436—148. Планується, що Ан-158 візьме участь і у програмі демонстраційних польотів авіасалону в Ле-Бурже.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запоріжжя.

...модернізація продовжить життя шахті

На шахті ім. Фрунзе ДП «Ровенькиантрацит» в експлуатацію здано нову підйомну машину. Подія в черговий раз підтвердила, що завдяки плідному державно-приватному партнерству з компанією «ДТЕК» 2011-й став для підприємства роком виробничого підйому. За словами директора шахти ім. Фрунзе Сергія Княжева, заміна агрегату, що експлуатувався з 1974 року, була вкрай необхідна, оскільки він застарів і морально, і технічно. Модернізація значно продовжить життя підприємства й дасть змогу збільшити обсяги вуглевидобутку. Проект обійшовся в 17 млн. грн. і був профінансований компанією «ДТЕК».

Алла АНТІПОВА.
Луганськ.

В Одесі затримали найближчого соратника екс–мера Гурвіца — колишнього голову представництва з управління комунальною власністю міста. Підозрюваний перебуває в ізоляторі тимчасового утримання. Згідно з рішенням суду після завершення трьох діб Смоляр може бути переведений до СІЗО *(«Українська правда»)*

У Києві встановлять пам'ятник гетьманові Пилипу ОРЛИКУ, сподвижнику Івана Мазепи, який став автором першої української Конституції. Кошти на будівництво пам'ятника виділять із державного бюджету. Відповідну постанову затвердив Кабмін *(УНІАН)*

Не подобається редактор — створи нову газету...

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Про те, що Наталія Кириленко «не та людина», яка потрібна владі на посаді редактора районної газети «Баришівські вісті», їй стало зрозуміло, тільки-но на газетних шпальтах з'явився фейлетон. Його героєм став син уже колишнього голови районної ради, котрий із легкістю отримав землю, не будучи при цьому ні мешканцем села, ані працівником соціальної сфери. Натомість сільські вчителі даремно декілька років оббивали пороги районних інстанцій, щоб отримати земельні паї.

Так нахабно поводити себе із «шанованими людьми», виставляючи їх на посміх, до цього часу ніхто не міг собі дозволити. Редактора районної газети на той час звикли сприймати як такого собі «козачка» на побігеньках районного начальства.

Судовий позов за правду

Реакція не забарилася: на редакцію газети «Баришівські вісті» стали позиватися до суду. Уперше. Скільки разів їх було ще, сказати важко. Естафету невдоволених можновладців невдовзі

Редактор районної газети «Баришівські вісті» Наталія Кириленко.

підхопила тоді нова голова районної ради. Вона одразу висловила своє «фе!» намаганню редакції аналізувати дії місцевого чиновництва на сторінках газети. «Народу потрібен позитив!» — коротко сформулювала свою думку. Останнє підтвердив на одній із нарад, проведеній із редакторами комунальних ЗМІ після чергової сесії обласної ради, тодішній голова Київської обласної ради.

Саме в цей час дедалі голосніше почали лунати заклики Національної спілки журналістів про необхідність роздержавлення комунальних видань, що передбачало кардинальну зміну інформаційної наповнюваності газет, їхньої незаангажованості тощо. Тим часом співзасновники районних газет (в особі державних адміністрацій та районних рад) не поспішали відпускати друковані засоби інформації у «вільне плавання». Тримати «свої» газети на короткому повідку для того, щоб через них поширювати легенди про чергові подвиги «місцевих Гераклів від чиновництва» — певно, в цьому вбачали головне призначення друкованих ЗМІ.

Проте газета «Баришівські вісті» вперто продовжувала йти своїм шляхом, не узгоджуючи подачу матеріалів із місцевим чиновництвом та критикуючи дії місцевої влади, коли та нехтувала інтереси громади.

Редакція видання звернулася до суду, вимагаючи від співзасновників — Баришівської РДА та Баришівської районної ради — виконання вимог Установчого договору стосовно фінансування газети, розповідає Н. Кириленко. Конфлікт продовжував наростати. Відтоді, каже редактор, у кожному порядку денному сесій районної ради почало з'являтись питання про звіт редактора районної газети «Баришівські вісті». Терпець, за версією Кириленко, увірвався після того, як на першій сторінці тодішня голова Баришівської районної ради постала перед читачами в образі... чирвової дами. «У нашому районі чирва — козир», — писала газета, натякаючи на її належність до «сердечного» БЮТу. Потім, розповідає Кириленко, постало питання про фінансування редакції, виселення її з приміщення, редакційний автомобіль.

Ганна Герман: «Більше не голодуйте — нехай голодує влада!»

Зрештою, щоб обстояти право редакції на власність, Кириленко змушена була вдатися до попереджувального тижневого голодування. Акція не минула даремно — на деякий час питання примусового вилучення автомобіля та виселення редакції із власного приміщення не порушували. Пізніше народний депутат України Ганна Герман за проявлену стійкість у обдстоюванні інтересів редакції і за виборювання права на свободу слова від імені на той час лідера опозиції Віктора Януковича вручила Наталії Кириленко годинник. «Більше не голодуйте, — сказала тоді Ганна Миколаївна, — нехай голодує влада!». Але влада голодувати не збиралася...

Редактора газети «Баришівські вісті» звільнили 15 липня 2008 року спільним розпорядженням голови Баришівської райдержадміністрації та голови Баришівської районної ради від 10 липня 2008 року. Однак, як згодом зазначить суд, відповідно до статуту редакції, призначення і звільнення редактора газети затверджується засновником. Звільнення з посади редактора газети повинно було бути погоджено радою, адміністрацією та трудовим колективом газети. Одне слово, Наталія Кириленко того дня відмовилася звільняти своє робоче місце та передавати фінансово-матеріальні цінності, про що було складено відповідний акт.

А суд виявився справедливим...

Перший розгляд справи завершив Березанський міський суд. Його рішенням Наталію Кириленко було поновлено на посаді редактора районної газети з негайним виконанням рішення. Але потім її знову звільняють з роботи, вже наказом в. о. головного редактора газети «Баришівські вісті». Суд цей наказ визнав незаконним та скасував.

На виконання ухвали Вищого адміністративного суду України 30 грудня 2010 року Баришівська районна рада та Баришівська райдержадміністрація скасували розпорядження про звільнення Кириленко. Але, як стало відомо з оголошення у «Баришівських вістях», 7 грудня 2010 року відповідно до рішення співзасновників та рішення Баришівської районної ради було прийнято рішення про ліквідацію газети «Баришівські вісті».

І знову жінку, немов карусельну конячку, закрутила судова круговерть.

Відповідно до ч. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом.

Незважаючи на те, що іменем України винесено судові рішення, каже Н. Кириленко, вона так і залишається ні з чим. А на всі листи отримує відповідь з однаковим змістом: «Ваше звернення направлено за належністю. Про результати перевірки буде повідомлено додатково...».

Чому ж, незважаючи на те, що біля владного керма в Баришівському районі опинилися нові постаті, нічого не міняється, не перестає запитувати Кириленко?

В'ячеслав КОВТУН.
Київська область.

Презент від Віктора Януковича «за проявлену стійкість у відстоюванні свободи слова».

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Прапор Перемоги не буде висіти поряд з державним

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Як зазначив КС, положення закону треба розуміти так, що Конституцією України визначено вичерпний перелік державних символів України, якими є Державний прапор, Державний герб та Державний гімн України.

Згідно з Конституцією опис державних символів України та порядок їх використання встановлюються законом, що приймається не менш як двома третинами від конституційного складу Верховної Ради України. Закон передбачає, що основними формами увічнення Перемоги та подвигу народу-переможця є, зокрема, «офіційний підйом у День Перемоги копій Прапора Перемоги на будинках (щоглах, флагштоках) поряд з Державним Прапором України». Цими положеннями закону фактично встановлено порядок використання у День Перемоги державного символу України — Державного прапора поряд з копією прапора Перемоги, який не є державним символом України. Зміни до закону прийнято на пленарному засіданні Верховної Ради України 21 квітня 2011 року кількістю голосів народних депутатів України, яка є меншою ніж дві третини від конституційного складу Верховної Ради України. Під час прийняття закону зі змінами була порушена визначена Основним Законом України процедура його ухвалення в частині встановлення порядку використання державного символу України, а саме — Державного прапора України.

ФОТОФАКТ

Активісти УНП під будинком Верховної Ради України розгорнули найбільший прапор України та розпочали збір підписів під зверненням лідера УНП Юрія Костенка до Конституційного Суду з вимогою заборонити офіційне використання червоного прапора.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Співзасновники районних газет не поспішали відпускати друковані засоби інформації у «вільне плавання»

ПОВІТРЯНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

Повітряний кодекс України встановлює правові основи діяльності в галузі авіації.

Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України спрямоване на гарантування безпеки авіації, забезпечення інтересів держави, національної безпеки та потреб суспільства і економіки у повітряних перевезеннях та авіаційних роботах.

Розділ I.
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Кодексі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) аварія - авіаційна подія без людських жертв, що призвела до серйозного пошкодження чи руйнування повітряного судна, тілесних ушкоджень пасажирів, членів екіпажу чи третіх осіб;

2) авіаційна безпека - захист цивільної авіації від актів незаконного втручання, який забезпечується комплексом заходів із залученням людських і матеріальних ресурсів;

3) авіаційна діяльність - діяльність фізичних та юридичних осіб у галузі авіації та/або організація повітряного руху України;

4) авіаційна подія - подія, пов'язана з експлуатацією повітряного судна, яка відбувається: у разі пілотованого повітряного судна у проміжок часу між посадкою будь-якої особи на борт повітряного судна з метою здійснити політ та часом, коли всі особи, які перебували на борту, залишили повітряне судно; у разі безпілотного повітряного судна з часу, коли повітряне судно готове рушити з місця для виконання польоту, до часу його зупинки після завершення польоту та вимкнення головної силової установки, під час якої:

а) будь-яка особа отримала тілесне ушкодження із смертельним наслідком або тілесне ушкодження внаслідок:

перебування в цьому повітряному судні; або

безпосереднього контакту з будь-якою частиною повітряного судна, у тому числі частиною, що відділилася від повітряного судна; або

безпосереднього впливу струменя газів реактивного двигуна, крім тих випадків, коли тілесні ушкодження отримані внаслідок природних причин, нанесених самому собі, або нанесених іншими особами, або коли тілесні ушкодження завдані безбілетним пасажирам, які переховуються поза зонами, до яких звичайно відкрито доступ пасажирам та членам екіпажу;

б) повітряне судно зазнає пошкодження або відбувається руйнування його конструкції, у результаті чого:

порушується міцність конструкції, погіршуються технічні чи льотні характеристики повітряного судна, та

звичайно потребується значний ремонт або заміна пошкодженого компонента повітряного судна, за винятком відмови чи пошкодження двигуна, коли пошкоджено лише один двигун (у тому числі його капоти чи допоміжні агрегати), повітряні гвинти, закінцівки крила, антени, датчики, лопатки, пневматики, гальмівні пристрої, колеса, обтічники, панелі, стулки шасі, лобове скло, обшивка повітряного судна (наприклад, незначні вм'ятини чи пробоїни) або виникли незначні пошкодження лопатей несучого гвинта, лопатей хвостового гвинта, шасі та пошкодження, що викликані градом чи зіткненням з птахами (у тому числі пробоїни в обтічнику антени радіолокатора); або

в) повітряне судно зникає безвісти чи опиняється в місці, де доступ до нього абсолютно неможливий;

5) аварійне обслуговування - обслуговування, що забезпечується шляхом оповіщення відповідних організацій про повітряні судна, яким потрібна пошуково-рятувальна допомога, та сприяння таким організаціям на їх запит;

6) аварійно-рятувальне та протипожежне забезпечення - комплекс заходів з дотриманням встановлених правил і нормативів (норм), спрямованих на підготовку, утримання на належному рівні готовності та залучення до дій аварійно-рятувальних сил і засобів для пошуку та рятування пасажирів, членів екіпажу, а також гасіння пожеж, що виникли під час авіаційних подій на території аеропортів (аеродромів) та в районі відповідальності аеродромів за проведення пошукових та аварійно-рятувальних робіт;

7) авіаційні роботи - польоти, під час здійснення яких повітряне судно використовується для забезпечення спеціалізованих видів обслуговування (авіаційно-хімічні роботи, аерофотозйомка, патрулювання тощо);

8) авіаційний перевізник (авіаперевізник) - суб'єкт господарювання, що надає послуги з перевезення пасажирів, вантажу, пошти повітряним транспортом;

9) авіаційний персонал - особи, які пройшли спеціальну фахову підготовку, мають відповідне свідоцтво і здійснюють льотну експлуатацію, технічне обслуговування повітряних суден, організацію повітряного руху, технічну експлуатацію наземних засобів зв'язку, навігації, спостереження;

10) авіаційний пошук і рятування - комплекс заходів, спрямованих на виявлення повітряних суден, які зазнали або зазнають лиха, та надання своєчасної допомоги потерпілим внаслідок авіаційної події;

11) авіація загального призначення - авіація, що не використовується для здійснення комерційних повітряних перевезень і виконання авіаційних робіт;

12) аеродром - поверхня земної або водної ділянки, на якій розміщені будівлі, споруди та обладнання, яка призначена повністю або частково для вильоту, прибуття та руху по цій поверхні повітряних суден;

13) аеродром державної авіації - аеродром, призначений для використання державними повітряними суднами;

14) аеродром спільного використання - аеродром, що використовується для польотів повітряних суден цивільної та державної авіації;

15) аеродром цивільної авіації (далі - цивільний аеродром) - аеродром, призначений для використання повітряними суднами цивільної авіації;

16) аеронавігаційне обслуговування - обслуговування, яке здійснюється провайдерами аеронавігаційного обслуговування на всіх етапах польоту повітряних суден, що включає організацію повітряного руху, зв'язок, навігацію, спостереження (радіотехнічне забезпечення), пошук і рятування, метеорологічне обслуговування та надання аеронавігаційної інформації;

17) аеропорт - комплекс споруд, призначених для приймання, відправлення повітряних суден та обслуговування повітряних перевезень, що має для цих цілей аеродром, інші наземні споруди та необхідне обладнання;

18) багаж - предмети, майно та інша особиста власність пасажира, що перевозяться на повітряному судні;

19) багажна квитанція - частина квитка, що засвідчує прийняття до перевезення зареєстрованого багажу;

20) безпека авіації - стан галузі цивільної авіації, за якого ризик завдання збитків людям чи майну знижується до прийнятного рівня у результаті безперервного процесу визначення рівня небезпеки і керування ним та утримується на такому рівні, або знижується далі, у сферах безпеки польотів, авіаційної безпеки, охорони навколишнього природного середовища, економічної безпеки та інформаційної безпеки;

21) безпека польотів - стан, за якого ризик шкоди чи ушкодження обмежений до прийнятного рівня;

22) бронювання (резервування) - попереднє замовлення місця у повітряному судні на певні рейс і дату для перевезення пасажира або попереднє замовлення обсягу і тоннажу у повітряному судні на певні рейс і дату для перевезення багажу (вантажу);

23) безпілотне повітряне судно - повітряне судно, призначене для виконання польоту без пілота на борту, керування польотом якого і контроль за яким здійснюються за допомогою спеціальної станції керування, що розташована поза повітряним судном;

24) вантаж - будь-яке майно, що перевозиться на борту повітряного судна, крім пошти, бортових припасів і багажу, що перевозяться згідно з багажною квитанцією;

25) вертодром - аеродром або майданчик на землі, на воді чи на споруді, призначений повністю або частково для прибуття, відправлення та руху вертольотів по його поверхні;

26) використання повітряного простору України - провадження діяльності, пов'язаної з польотами повітряних суден, з переміщенням (перебуванням) матеріальних об'єктів у повітряному просторі України, а також з вибуховими роботами, пусками ракет, усіма видами стрільб, у тому числі з метою здійснення впливу на гідрометеорологічні процеси в атмосфері, що становлять загрозу безпеці польотів повітряних суден та інших літальних апаратів;

27) виріб авіаційної техніки - повітряне судно, авіаційний двигун, повітряний гвинт або допоміжна силова установка;

28) виробник - юридична або фізична особа, що здійснює виробництво авіаційної техніки;

29) відмова в перевезенні - відмова авіаперевізника в перевезенні пасажира або його багажу рейсом, незважаючи на його присутність для посадки на борт, крім наявності для відмови у посадці таких підстав: охорона здоров'я, забезпечення безпеки, неналежне оформлення необхідної для перевезення документації (паспорт, віза, квиток тощо);

30) державна авіація - авіація, що використовує повітряні судна з метою виконання функцій із забезпечення національної безпеки і оборони держави та захисту населення, які покладаються на Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до законів України, органи внутрішніх справ, спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади з питань цивільного захисту, органи охорони державного кордону України, митні органи;

31) державне повітряне судно - повітряне судно, що застосовується у військовій, митній та прикордонній службі, службі цивільного захисту, в органах внутрішніх справ;

32) дозвіл - документ, що не є документом дозвільного характеру;

33) експериментальне повітряне судно - прототип повітряного судна, модифіковане або нове повітряне судно, на якому проводяться випробування або дослідно-конструкторські, експериментальні та науково-дослідні роботи;

34) експлуатант аеродрому - юридична особа, що здійснює експлуатацію аеродрому;

35) експлуатант аеропорту - юридична особа, що є утримувачем сертифіката аеродрому та має сертифікат на право здійснення діяльності з наземного адміністрування в аеропорту. Експлуатант аеропорту може мати також інші сертифікати та здійснювати інші види аеропортової діяльності, крім визначених у цьому абзаці;

36) експлуатант - юридична або фізична особа, яка експлуатує чи пропонує послуги з експлуатації повітряних суден;

37) електронний квиток - електронний документ, що включає маршрут-квитанцію, видану авіаперевізником або від імені авіаперевізника, електронні купони та, у разі використання, документ для посадки;

38) електронний купон - частина електронного квитка, яка використовується для перевезення на відповідному рейсі, або інший документ, який його замінює, що зберігається у базі даних автоматизованої системи бронювання перевізника;

39) емісія авіаційного двигуна - виділення авіаційним двигуном таких шкідливих газоподібних речовин, як дим, незгорілі вуглеводні, окиси вуглецю і окисди азоту;

40) єдиний міжнародний перевізний документ - документ, що підтверджує міжнародний характер авіаційного перевезення у разі його виконання за межі митної території України. Єдиним міжнародним перевізним документом є Генеральна декларація, належним чином оформлена експлуатантом відповідно до Доповнення 1 до Додатка 9 до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію;

41) заборона використання повітряного простору України - обов'язкове для виконання рішення уповноваженого органу про заборону певним (окремим) користувачам провадити у визначеному районі діяльність, пов'язану з використанням повітряного простору України;

42) загальний повітряний рух - польоти повітряних суден, що виконуються відповідно до стандартів та рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО);

43) зареєстрований багаж - багаж пасажира, прийнятий перевізником під свою відповідальність для перевезення та своєчасної доставки, на який перевізник оформив багажну квитанцію та видав багажну ідентифікаційну бирку;

44) засоби зв'язку, навігації та спостереження (радіотехнічне забезпечення) - радіоелектронні і технічні засоби (засоби електрозв'язку, радіонавігації та радіолокації, автоматизовані системи та їх робочі місця, апаратура відображення, антенно-фідерні пристрої, лінії управління електрозв'язком, автономні джерела електроживлення, електроустановки та електрообладнання), призначені для забезпечення польотів повітряних суден, виконання функцій з обслуговування повітряного руху та забезпечення виробничої діяльності підприємств цивільної авіації;

45) землі аеропортів (аеродромів) - земельні ділянки, на яких розташовані будівлі, споруди та обладнання, а також земельні ділянки, необхідні для забезпечення роботи аеропорту (аеродрому) та визначені генеральним планом;

46) злітно-посадковий майданчик - земельна (водна, льодова) ділянка, спеціально підготовлений майданчик або підняті над землею, водною поверхнею конструкції, що придатні та використовуються для зльоту, посадки, руху та стоянки легких повітряних суден максимальною злітною масою не більше 5700 кілограмів. Злітно-посадкові майданчики поділяються на постійні та тимчасові;

47) інформація про безпеку польотів - інформація, що міститься у системах збору та обробки даних про безпеку польотів, створених виключно з метою підвищення рівня безпеки польотів, та підлягає захисту;

48) інцидент - подія, крім авіаційної події, що пов'язана з експлуатацією повітряного судна і впливає або може вплинути на рівень безпеки його експлуатації;

49) катастрофа - авіаційна подія з людськими жертвами, що призвела до загибелі або зникнення безвісти когось із пасажирів, членів екіпажу або третіх осіб, а також у разі отримання ними тілесних ушкоджень зі смертельним наслідком під час:

а) перебування у цьому повітряному судні;

б) безпосереднього зіткнення з будь-якою частиною повітряного судна, включаючи частини, що відокремилися від цього повітряного судна;

в) безпосередньої дії струменя газів реактивного двигуна;

г) зникнення безвісти повітряного судна.

До катастроф також належать випадки загибелі когось із осіб, які перебували на борту, у процесі їх аварійної евакуації з повітряного судна.

У разі отримання тілесних ушкоджень, внаслідок яких протягом 30 діб з часу авіаційної події настала смерть, вони класифікуються як тілесні ушкодження зі смертельним наслідком;

50) квиток (пасажирський квиток та багажна квитанція) - виданий перевізником (його агентом) документ, у тому числі електронний, який містить умови договору перевезення, повідомлення, польотні та пасажирські купони;

51) компоненти та обладнання - вимірювальний прилад, устаткування, механізм, деталь, вузол, агрегат, складова частина або допоміжний пристрій, включаючи апаратуру зв'язку, що використовуються або призначені для використання під час експлуатації повітряного судна або управління повітряним судном і встановлені або приєднані до повітряного судна, у тому числі частини планера повітряного судна, двигуна або повітряного гвинта;

52) користувач аеропорту (аеродрому) - юридична або фізична особа, що здійснює повітряні перевезення пасажирів, пошти, вантажу або виконує інші види польотів;

53) користувачі повітряного простору України - фізичні та юридичні особи, яким у встановленому порядку надано право на провадження діяльності з використання повітряного простору України;

54) літальний апарат - пристрій для польотів в атмосфері чи космічному просторі;

55) лізинг з екіпажем (мокрий лізинг) - лізинг, за умовами якого повітряне судно включено до сертифіката експлуатанта - лізингодавця, який несе відповідальність за забезпечення безпеки польотів;

56) лізинг без екіпажу (сухий лізинг) - лізинг, за умовами якого повітряне судно включено до сертифіката експлуатанта - лізингоодержувача, який несе відповідальність за забезпечення безпеки польотів;

57) маршрут обслуговування повітряного руху - визначений маршрут, призначений для спрямування потоку руху з метою забезпечення обслуговування повітряного руху;

58) метеорологічне обслуговування - обслуговування, що включає в себе послуги із забезпечення метеорологічними прогнозами, консультаціями та спостереженнями, а також іншою метеорологічною інформацією та послугами, що надаються для суб'єктів авіаційної діяльності;

59) метод ортодромічної відстані маршруту - метод, за якого відстань між двома пунктами на поверхні земної кулі вимірюється як найкоротша відстань по дузі більшого кола, площина якого проходить через центр Землі;

60) метод прорейтового розподілу - метод, за якого загальний дохід від транспортування від пункту відправлення до пункту призначення розподіляється за кожним сегментом маршруту відповідно до правил розрахунків, викладених у довідниках Міжнародної асоціації повітряного транспорту «Prorate Manual Passenger (PMP)» «Revenue Accounting Manual (RAM)», та «Resolutions Manual»;

61) міжнародний аеропорт - визначений державою на її території аеропорт для приймання і відправлення повітряних суден, що виконують міжнародні повітряні перевезення, у якому здійснюються митні, імміграційні, санітарні, карантинні (стосовно тварин і рослин) та інші процедури, передбачені законодавством;

62) місце призначення - пункт, зазначений у квитку, де закінчується перевезення пасажира та його багажу;

63) надзвичайна подія - пов'язана з використанням повітряного судна подія, що не відповідає визначенню термінів «авіаційна подія», «серйозний інцидент» чи «інцидент», пов'язана з технічним обслуговуванням, ремонтом, зберіганням, транспортуванням, під час якої настав один з таких наслідків:

а) загибель або тілесні ушкодження особи під час її перебування на борту повітряного судна внаслідок необережних або умисних дій самого потерпілого чи інших осіб, не пов'язаних з порушенням функціонування повітряного судна та його систем;

б) загибель або тілесні ушкодження особи, яка без достатніх підстав або документів самовільно проникла за межі зон у повітряному судні, куди доступ пасажирам та членам екіпажу заборонено;

в) загибель або тілесні ушкодження особи, яка перебувала на борту повітряного судна, внаслідок впливу зовнішнього середовища після вимушеної посадки повітряного судна за межами аеродрому;

г) загибель або тілесні ушкодження особи, яка перебувала поза межами повітряного судна, внаслідок безпосереднього контакту з повітряним судном або його елементами;

ґ) руйнування або серйозне пошкодження повітряного судна на землі, що призвело до порушення міцності його конструкції або погіршення льотно-технічних характеристик внаслідок впливу зовнішнього середовища або порушення технології обслуговування, правил зберігання і транспортування;

д) захоплення повітряного судна, що перебувало на землі чи в польоті, або намагання захоплення такого судна та інші акти незаконного втручання в діяльність цивільної авіації;

64) наземне обслуговування - послуги з наземного обслуговування повітряних суден, екіпажу, пасажирів, вантажу, багажу, пошти, що надаються користувачам аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами;

65) небезпечний вантаж - вироби або речовини, що можуть створювати загрозу для здоров'я, безпеки, майна або навколишнього природного середовища і зазначені в переліку небезпечних вантажів, визначеному авіаційними правилами України;

66) неналежне використання інформації про безпеку польотів - використання інформації з іншою метою ніж та, з якою така інформація збиралася, зокрема використання інформації з метою дисциплінарного, цивільного, адміністративного або кримінального розслідування стосовно експлуатаційного персоналу чи оприлюднення такої інформації;

67) нерегулярне повітряне перевезення - повітряне перевезення, що не підпадає під визначення терміну "регулярне повітряне перевезення";

68) несупроводжуваний багаж - багаж, який прийнято до перевезення окремо від пасажира і оформлено за авіаційною вантажною накладною;

69) об'єкти авіаційної діяльності - повітряні судна, їх компоненти та обладнання, авіаційна наземна техніка та аеродромне обладнання, інженерно-технічні споруди, рухоме та нерухоме майно, що використовуються для забезпечення авіаційної діяльності;

70) об'єднана цивільно-військова система організації повітряного руху - організаційно та функціональне об'єднання, повноваження та діяльність якого пов'язані з організацією використання повітряного простору, організацією повітряного руху та його обслуговуванням у повітряному просторі України та повітряному просторі над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами покладена на Україну;

71) обмеження використання повітряного простору України - особливий порядок використання повітряного простору, що визначається комплексом заходів, спрямованих на убезпечення польотів та провадження іншої діяльності у повітряному просторі України;

72) обмін повітряними суднами та екіпажами - вид договірних відносин між експлуатантами, спрямований на підвищення гнучкості, економічної ефективності використання повітряних суден, забезпечення можливості спільної експлуатації повітряного судна, оперативного резервування повітряного судна у разі зупинки повітряного судна з технічної або інших причин, відповідно до якого один експлуатант надає іншому експлуатанту або вони надають один одному транспортні послуги з перевезення пасажирів, багажу, пошти чи вантажу;

73) обслуговування повітряного руху - забезпечення польотно-інформаційного обслуговування, аварійного чи диспетчерського обслуговування повітряного руху (районного диспетчерського обслуговування, диспетчерського обслуговування підходу або аеродромного диспетчерського обслуговування);

74) організація повітряного руху - динамічний, інтегрований менеджмент повітряного руху та повітряного простору України, що включає обслуговування повітряного руху, менеджмент повітряного простору України та менеджмент потоків повітряного руху, що виконується безпечно, економічно та ефективно шляхом надання засобів та безперервного обслуговування у взаємодії з усіма сторонами та із залученням бортових та наземних функцій;

75) пасажир - фізична особа, яка перевозиться повітряним судном за згодою перевізника відповідно до договору перевезення, крім членів екіпажу та додаткових спеціалістів на борту повітряного судна, працівників експлуатанта повітряного судна, уповноваженого представника відповідного національного органу регулювання та осіб, які супроводжують вантаж;

76) пасажир з обмеженими фізичними можливостями або інвалід - пасажир, рухливість якого під час використання транспортного засобу є обмеженою внаслідок фізичної (сенсорної або опорно-рухової, постійної або тимчасової) чи розумової недієздатності або з будь-якої іншої причини, зокрема через похилий вік, стан якого потребує відповідної уваги та пристосування до його особливих потреб під час обслуговування пасажирів;

77) повітряна лінія - маршрут польотів між погодженими пунктами для здійснення повітряних перевезень;

78) повітряне перевезення - перевезення пасажирів, багажу, вантажу або пошти, яке здійснюється повітряним судном на підставі відповідного договору повітряного перевезення;

79) повітряне судно - апарат, що підтримується в атмосфері у результаті його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні;

80) повітряний рух - політ повітряних суден або їх рух у зоні маневрування аеродрому;

81) повітряний простір України - частина повітряної сфери, розташована над суходолом і водною територією України, у тому числі над її територіальними водами (територіальним морем), і обмежена вертикальною поверхнею, що проходить по лінії державного кордону України;

82) пошкодження повітряного судна на землі - подія, пов'язана з обслуговуванням, зберіганням і транспортуванням повітряного судна на землі, під час якої повітряне судно зазнало пошкодження без втрати міцності його силових елементів та погіршення льотно-технічних характеристик, яке можливо усунути в експлуатаційних умовах;

83) планування та координація використання повітряного простору України - розроблення і погодження порядку та умов використання повітряного простору України, що здійснюється органами об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України з відповідними органами обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом, державними органами, підприємствами, установами, організаціями в інтересах користувачів повітряного простору України;

84) приаеродромна територія - обмежена регламентованими розмірами місцевість навколо зареєстрованого згідно із встановленим порядком аеродрому (вертодрому) або постійного злітно-посадкового майданчика, до якої встановлені спеціальні вимоги щодо розта-

ПРОДОВЖЕННЯ НА 10-18 СТОР.

шування різних об'єктів, а їх висота контролюється з урахуванням умов безпеки маневрування, зльоту та заходу на посадку повітряних суден;

85) провайдер аеронавігаційного обслуговування - суб'єкт авіаційної діяльності, який надає послуги з елементів (напрямів) аеронавігаційного обслуговування повітряних суден;

86) регулярне повітряне перевезення - повітряне перевезення, під час якого всі місця для перевезення пасажирів, багажу і пошти доступні для загального платного користування, а перевезення здійснюється між одними і тими самими пунктами відповідно до опублікованого розкладу чи в установлені проміжки часу, або з частотою, яка свідчить про регулярність польотів;

87) рейтинг - кваліфікаційна відмітка, яка є невід'ємною частиною свідоцтва авіаційного персоналу та встановлює особливі умови, права та обмеження щодо власника такого свідоцтва;

88) розробник - юридична особа, що здійснює розроблення авіаційної техніки або змін до неї;

89) розслідування - збір і аналіз інформації, підготовка висновків, встановлення причин та/або супутніх факторів і розроблення рекомендацій щодо забезпечення безпеки авіації з метою запобігання авіаційним подіям;

90) ручна поклажа (незареєстрований багаж) - багаж пасажира, який під час перевезення перебуває в салоні повітряного судна за згодою перевізника і під контролем пасажира та засвідчується спеціальною биркою;

91) серйозний інцидент - інцидент, обставини якого вказують на те, що мала місце висока імовірність авіаційної події під час експлуатації повітряного судна, який у випадку пілотованого повітряного судна відбувається з моменту, коли будь-яка особа піднімається на борт повітряного судна з метою здійснення польоту, до моменту, коли всі особи, що перебували на борту, залишили повітряне судно, або, у випадку безпілотного повітряного судна, відбувається з моменту, коли повітряне судно готове рушити з місця з метою виконання польоту, до моменту його зупинки в кінці польоту та вимкнення основної силової установки;

92) сертифікат - документ (сертифікат, схвалення, схвальний лист тощо), який видається за результатами сертифікації і засвідчує відповідність суб'єкта або об'єкта авіаційної діяльності вимогам авіаційних правил України;

93) сертифікація (схвалення) - засвідчення того, що суб'єкт або об'єкт авіаційної діяльності відповідає вимогам авіаційних правил України та видання відповідного сертифіката;

94) скасування рейсу - невиконання запланованого рейсу, на який заброньовано принаймні одне місце;

95) слот-регулювання - процедура розподілу та погодження часових інтервалів на приліт, виліт, обслуговування рейсів авіаперевізників;

96) смуга повітряних підходів - ділянка приаеродромної території встановлених розмірів, прилегла до кінця злітно-посадкової смуги, над якою повітряні судна здійснюють початковий етап набирання висоти під час зльоту та кінцевий етап зниження під час заходу на посадку. Смуга повітряних підходів є проекцією на поверхню землі обмежувальних поверхонь зльоту та заходу на посадку;

97) суб'єкт авіаційної діяльності - фізичні та юридичні особи незалежно від форми власності, відомчої підпорядкованості, які провадять діяльність у галузі цивільної авіації;

98) суб'єкт наземного обслуговування - суб'єкт авіаційної діяльності, який надає послуги з наземного обслуговування;

99) тариф - сума, встановлена перевізником за перевезення пасажира, одиниці маси або обсягу багажу (вантажу) на відповідній повітряній лінії за відповідним класом обслуговування;

100) тілесне ушкодження із смертельним наслідком - ушкодження, якого зазнала особа під час авіаційної події, що призвело до її смерті впродовж 30 днів з дня події;

101) транспортна накладна (авіаційна вантажна накладна) - оформлений вантажовідправником чи від його імені документ, у тому числі його електронний аналог (у разі застосування), який засвідчує укладення договору про перевезення і прийняття вантажу до перевезення на умовах, визначених у такому договорі;

102) цивільна авіація - авіація, яка використовується для задоволення потреб економіки і громадян у повітряних перевезеннях і авіаційних роботах, а також для виконання польотів у приватних цілях;

103) цивільне повітряне судно - повітряне судно, що не належить до державних повітряних суден;

104) чартерне повітряне перевезення - нерегулярне повітряне перевезення, що здійснюється на підставі договору чартеру (фрахтування), за яким авіаперевізник надає фрахтівнику або фрахтівникам за плату визначену кількість місць або всю місткість повітряного судна на один або декілька рейсів для перевезення пасажирів, багажу, вантажу або пошти, що зазначені фрахтівником.

2. Інші терміни, що використовуються у цьому Кодексі, вживаються у значенні, наведеному у стандартах Міжнародної організації цивільної авіації та законодавчих актах України.

Стаття 2. Суверенітет над повітряним простором України

1. Україні належить повний і виключний суверенітет над повітряним простором України, що є частиною території України.

Стаття 3. Сфера дії Повітряного кодексу України

1. Дія цього Кодексу поширюється на фізичних та юридичних осіб незалежно від форми власності та відомчої підпорядкованості, які провадять діяльність у галузі авіації та використання повітряного простору України, а саме:

1) в Україні - на юридичних та фізичних осіб в частині, що їх стосується, крім суб'єктів державної авіації, на яких поширюється дія статей 4, 7-9, 23-33, 38, 45, 46, частини першої статті 57, частини другої статті 63, 65, 69, статей 110-116 і частини другої статті 119;

2) за межами України - на авіаційний персонал під час виконання ним службових обов'язків та цивільні повітряні судна України, їх експлуатацію і технічне обслуговування.

2. У разі якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж передбачені Повітряним кодексом України та іншими актами законодавства України, застосовуються правила міжнародного договору України.

Розділ II
СИСТЕМА ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В ГАЛУЗІ АВІАЦІЇ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Стаття 4. Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України

1. Україна як держава, що приєдналася до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію, несе відповідальність за виконання міжнародних зобов'язань, що випливають із цієї Конвенції, та за гарантії і створення умов безпеки для суспільства, захисту інтересів під час провадження діяльності в галузі цивільної авіації та використання повітряного простору України.

2. Державне регулювання діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України полягає у формуванні державної політики та стратегії розвитку, визначенні завдань, функцій, умов діяльності в галузі авіації та використання повітряного простору України, застосуванні заходів безпеки авіації, прийнятті загальнообов'язкових авіаційних правил України, у здійсненні державного контролю за їх виконанням та встановленні відповідальності за їх порушення.

3. Президент України та Кабінет Міністрів України забезпечують реалізацію державної політики розвитку авіації України відповідно до Конституції та законів України.

4. Авіація поділяється на цивільну та державну авіацію.

Цивільна авіація задовольняє потреби держави і громадян у повітряних перевезеннях і авіаційних роботах та виконанні польотів у приватних цілях і поділяється на комерційну авіацію та авіацію загального призначення.

Державна авіація використовує повітряні судна з метою забезпечення національної безпеки і оборони держави та захисту населення, які покладаються на Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до законів України, органи внутрішніх справ, спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань цивільного захисту, органи охорони державного кордону України, митні органи.

5. Уповноваженим органом в галузі цивільної авіації є центральний орган виконавчої влади з питань цивільної авіації, який утворюється та статус якого визначається Президентом України (далі - уповноважений орган з питань цивільної авіації).

6. Уповноваженим органом виконавчої влади в галузі державної авіації є Міністерство оборони України.

7. На уповноважений орган з питань цивільної авіації та Міністерство оборони України в межах їх повноважень покладаються питання регулювання використання повітряного простору України.

8. Розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами України та іноземними цивільними повітряними суднами, фактів порушення порядку використання повітряного простору України покладається на спеціалізовану експертну установу з розслідування авіаційних подій.

9. Авіаційна діяльність, пов'язана з використанням повітряних суден, які визначені у частині восьмій статті 39 цього Кодексу, регулюється відповідними федераціями.

Стаття 5. Державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації реалізує державну політику і стратегію розвитку авіації України, здійснює державне регулювання діяльності в галузі цивільної авіації за такими напрямами:

1) здійснення комплексних заходів щодо забезпечення безпеки польотів, авіаційної, екологічної, економічної та інформаційної безпеки;

2) створення умов для розвитку авіаційної діяльності, повітряних перевезень та їх обслуговування, виконання авіаційних робіт та польотів авіації загального призначення;

3) організація використання повітряного простору України;

4) представництво України в міжнародних організаціях цивільної авіації та у міжнародних відносинах з питань цивільної авіації.

2. Напрями, визначені у пунктах 1-3 частини першої цієї статті, реалізуються уповноваженим органом з питань цивільної авіації шляхом:

1) розроблення, прийняття та впровадження авіаційних правил України;

2) сертифікації суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності;

3) ліцензування господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів та/або вантажів повітряним транспортом та надання прав на експлуатацію повітряних ліній і призначень авіаперевізникам;

4) здійснення постійного нагляду та інспектування дотримання встановлених законодавством, у тому числі авіаційними правилами України, вимог.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації є уповноваженим та незалежним органом щодо забезпечення використання повітряного простору України суб'єктами авіаційної діяльності, нагляду за забезпеченням аеронавігаційного обслуговування.

4. З метою вжиття заходів до забезпечення безпеки авіації уповноважений орган з питань цивільної авіації взаємодіє з правоохоронними органами, органами виконавчої влади.

Стаття 6. Повноваження керівника уповноваженого органу з питань цивільної авіації

1. Керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації здійснює в межах та у спосіб, визначені законом, такі повноваження:

1) організація заходів щодо безпеки авіації;

2) організація розроблення проектів авіаційних правил України і затвердження їх в установленому порядку;

3) заборона, скасування, тимчасове припинення або зміна виконання будь-яких видів польотів і авіаційної діяльності у разі виявлення загрози безпеці польотів або їх невідповідності встановленим стандартам і авіаційним правилам України;

4) введення обмежень щодо строків експлуатації повітряних суден;

5) регулювання використання повітряного простору України та його розподілу в інтересах національної економіки та безпеки;

6) регулювання питань аеронавігаційного обслуговування;

7) регулювання об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху та її розвитку;

8) сертифікація і схвалення суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності з виданням відповідних сертифікатів;

9) реєстрація та облік об'єктів авіаційної діяльності, ведення державних реєстрів цивільних повітряних суден та аеродромів;

10) визначення вимог щодо надання метеорологічного обслуговування на аеродромах та маршрутах обслуговування повітряного руху;

11) організація пошукового та аварійно-рятувального забезпечення польотів цивільної авіації;

12) проведення перевірки та інспектування суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності для визначення відповідності, здійснення контролю за дотриманням вимог авіаційних правил України, розпорядчих документів та умов схвалення, включаючи перевірку повітряних суден іноземних держав під час виконання ними польотів над територією України;

13) притягнення до відповідальності шляхом накладення стягнень на суб'єктів авіаційної діяльності за порушення авіаційних правил України, інших вимог законодавства відповідно до закону;

14) видача ліцензій на провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів та/або вантажів повітряним транспортом, надання прав на експлуатацію повітряних ліній і призначень авіаперевізникам;

15) забезпечення умов для діяльності України в Міжнародній організації цивільної авіації, інших міжнародних організаціях, сприяння розвитку міжнародних зв'язків у сфері авіаційної діяльності, участі в міжнародних конференціях та заходах з питань діяльності цивільної авіації;

16) розроблення проектів міжнародних договорів України, підготовка пропозицій щодо їх укладення і денонсації;

17) координація робіт, пов'язаних із забезпеченням єдності вимірювань, здійсненням метрологічного контролю і нагляду в галузі цивільної авіації в єдиній системі метрологічного забезпечення України.

Стаття 7. Державне регулювання діяльності в галузі державної авіації

1. Уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі державної авіації є Міністерство оборони України.

2. Міністерство оборони України регулює питання державної авіації в частині реєстрації та допуску державних повітряних суден та літальних апаратів, аеродромів та злітно-посадкових майданчиків, підтримання льотної придатності державних повітряних суден, допуску авіаційного персоналу до виконання польотів та проведення робіт із забезпечення польотів, охорони повітряних суден, виконання та забезпечення польотів, пошуку та рятування, випробування та прийняття в експлуатацію нових типів повітряних суден, призначених для використання в державній авіації, та здійснює нормативно-правове регулювання зазначених питань за погодженням із заінтересованими центральними органами виконавчої влади, які експлуатують державні повітряні судна.

3. Якщо розробник, виробник не виконує своїх обов'язків із супроводження експлуатації виробів авіаційної техніки, компонентів та обладнання, підтримання їх льотної придатності, Міністерство оборони України вживає необхідних заходів для забезпечення безпеки польотів та підтримання льотної придатності державних повітряних суден шляхом:

1) заборони експлуатації екземплярів або типу виробів авіаційної техніки, компонентів та обладнання;

2) прийняття відповідальності на себе за виконання вищезазначених функцій;

3) визначення відповідальної організації за виконання таких функцій.

Стаття 8. Державне регулювання використання повітряного простору України

1. Реалізацію державної політики у сфері використання повітряного простору України на підставі спільних рішень забезпечують уповноважений орган з питань цивільної авіації та Міністерство оборони України за такими напрямами:

1) забезпечення умов для діяльності національних і міжнародних користувачів повітряного простору України;

2) впровадження державної політики щодо використання повітряного простору України;

3) розроблення правил і процедур цивільно-військової координації під час організації повітряного руху;

4) здійснення контролю за дотриманням порядку та правил використання повітряного простору України;

5) забезпечення діяльності та розвитку об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху України.

2. Реалізація державної політики з оборонних питань, що пов'язані з використанням повітряного простору України та захистом суверенітету держави, належить до компетенції Міністерства оборони України.

Стаття 9. Розслідування авіаційних подій та інцидентів

1. Розслідування авіаційних подій та інцидентів з цивільними повітряними суднами і літальними апаратами України та іноземними цивільними повітряними суднами, які сталися на території України, а також порушення вимог щодо використання повітряного простору України здійснює спеціалізована експертна установа з розслідування авіаційних подій, що утворюється та статус якої визначається Кабінетом Міністрів України (далі - Експертна установа з розслідування авіаційних подій).

2. Експертна установа з розслідування авіаційних подій не може бути у підпорядкуванні чи іншим чином залежати від уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

3. Фінансування діяльності Експертної установи з розслідування авіаційних подій здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та інших джерел, передбачених законодавством.

Розділ III
ОСНОВНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ В ГАЛУЗІ АВІАЦІЇ

Стаття 10. Забезпечення безпеки авіації

1. Безпека авіації складається з безпеки польотів, авіаційної безпеки, екологічної безпеки, економічної та інформаційної безпеки.

2. З метою забезпечення безпеки цивільної авіації уповноважений орган з питань цивільної авіації здійснює комплекс заходів, спрямованих на запобігання виникненню авіаційних подій, шляхом:

1) встановлення критеріїв безпеки авіації;

2) встановлення необхідного рівня безпеки авіації;

3) здійснення аналізу та визначення існуючого рівня безпеки авіації;

4) проведення планових та позапланових перевірок, інспектування суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності;

5) встановлення строків і здійснення контролю за проведенням коригуючих дій суб'єктами авіаційної діяльності;

6) заборони, скасування, тимчасового припинення або зміни виконання будь-яких видів польотів і авіаційної діяльності у разі виявлення загрози безпеці авіації або їх невідповідності встановленим стандартам і авіаційним правилам України;

7) анулювання, тимчасового припинення дії сертифікатів, свідоцтв, ліцензій, дозволів, обмеження прав, наданих цими документами, скасування погодження кандидатур згідно з частиною десятою цієї статті;

8) накладення штрафів та вжиття інших заходів щодо забезпечення безпеки авіації.

3. З метою забезпечення дотримання стандартів та відповідності рекомендованій практиці Міжнародної організації цивільної авіації, забезпечення безпеки авіації та суспільства, захисту навколишнього природного середовища уповноважений орган з питань цивільної авіації може встановлювати обмеження на експлуатацію повітряних суден.

4. З метою забезпечення безпеки авіації та суспільства уповноважений орган з питань цивільної авіації може встановлювати обмеження або заборону щодо вчинення певних дій суб'єктами авіаційної діяльності або зобов'язати їх вчиняти певні дії відповідно до авіаційних правил України.

5. З метою забезпечення безпеки польотів, надійності експлуатації повітряних суден та їх технічного обслуговування експлуатант повітряних суден та організація з технічного обслуговування повинні мати на постійній основі більше 50 відсотків авіаційного персоналу для виконання льотної експлуатації повітряних суден та їх технічного обслуговування відповідно.

6. З метою забезпечення безпеки польотів, надійності експлуатації повітряних суден та забезпечення безперебійної роботи транспортної системи України в частині транспортних повітряних перевезень експлуатант комерційної авіації повинен забезпечити фінансову спроможність у відповідності до авіаційних правил України та експлуатацію не менше двох повітряних суден.

7. З метою забезпечення безпеки авіації та суспільства уповноважений орган з питань цивільної авіації може встановлювати обмеження або заборону на польоти іноземних авіаперевізників на підставі результатів перевірок повітряних суден таких авіаперевізників у разі їх невідповідності стандартам Міжнародної організації цивільної авіації.

8. Суб'єкти авіаційної діяльності безпосередньо здійснюють заходи щодо забезпечення безпеки авіації та несуть за неї відповідальність.

9. У разі якщо розробник, виробник не виконує своїх обов'язків із супроводження експлуатації виробів авіаційної техніки, компонентів та обладнання, підтримання їх льотної придатності, уповноважений орган з питань цивільної авіації вживає необхідних заходів для забезпечення безпеки польотів та льотної придатності відповідних повітряних суден шляхом:

1) заборони експлуатації екземплярів або типу виробів авіаційної техніки, компонентів та обладнання;

2) прийняття відповідальності на себе за виконання зазначених функцій;

3) визначення відповідальної організації за виконання таких функцій.

10. Уповноважений орган з питань цивільної авіації встановлює кваліфікаційні вимоги, надає погодження та скасовує погодження кандидатур керівників суб'єктів авіаційної діяльності, представників керівного складу таких суб'єктів, які несуть відповідальність за безпеку авіації, систему управління якістю згідно з авіаційними правилами України.

Погодження кандидатур керівників суб'єктів авіаційної діяльності, які не мають авіаційної освіти, надається після проходження ними підготовки відповідно до статті 52 цього Кодексу.

Стаття 11. Нормативно-правове регулювання

1. Нормативно-правове регулювання цивільної авіації здійснюється шляхом прийняття в установленому порядку нормативно-правових актів та прийняття уповноваженим органом з питань цивільної авіації авіаційних правил України, що регулюють діяльність цивільної авіації та використання повітряного простору України.

2. Авіаційні правила України підлягають обов'язковому виконанню всіма юридичними та фізичними особами на території України та суб'єктами авіаційної діяльності України за її межами.

3. Авіаційні правила України розробляються відповідно до стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації, нормативних актів Міжнародної асоціації повітряного транспорту, Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтролю), інших міжнародних авіаційних організацій та з урахуванням законодавства Європейського Союзу у галузі цивільної авіації.

При цьому вимоги до повітряних перевізників з обслуговування та перевезення пасажирів, багажу, вантажу і пошти; встановлення критеріїв віднесення до класу обслуговування (бізнес-клас, економ-клас, преміум-клас); виплати компенсації та надання допомоги пасажирам у разі відмови від прийняття на борт або скасування польоту чи затримки вильоту, зниження класу обслуговування пасажирів, повернення плати за ненадану послугу з повітряного перевезення, розмір та спосіб виплати компенсації і обслуговування пасажирів, яким відмовлено у прийнятті на борт, встановлюються однаковими як для внутрішніх, так і міжнародних рейсів.

4. Усі технічні терміни і визначення, що вживаються в цьому Кодексі та в нормативно-правових актах, прийнятих на його основі, тлумачаться відповідно до визначень, що містяться у стандартах і рекомендованій практиці Міжнародної організації цивільної авіації, нормативних актах Міжнародної асоціації повітряного транспорту, Європейської організації з безпеки аеронавігації (Євроконтролю), а також з урахуванням законодавства Європейського Союзу у галузі цивільної авіації.

5. Авіаційні правила України встановлюють:

види, форми сертифікатів та інших документів, що видаються уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

строки дії зазначених документів;

детальний порядок та умови отримання, анулювання, припинення дії та відмови, у тому числі щодо видачі зазначених документів;

вимоги до суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності, наявності у суб'єктів авіаційної діяльності систем управління безпекою польотів та систем управління якістю;

правила та порядок виконання польотів;

правила та порядок аеронавігаційного обслуговування;

правила, порядок, обсяг і критерії оцінки, проведення перевірок, інспектування та аудиту, їх види, прийнятні методи визначення відповідності.

6. Керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації відповідно до авіаційних правил України може звільнити суб'єкта авіаційної діяльності від виконання окремих технічних або процедурних вимог авіаційних правил України, якщо буде визнано, що це необхідно в інтересах суспільства та не створює загрози безпеці цивільної авіації.

7. Авіаційні правила України можуть прийматися відповідно до структури документів Європейського Союзу.

Стаття 12. Здійснення загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність

1. Загальнодержавні витрати на авіаційну діяльність та участь України в міжнародних авіаційних організаціях здійснюються відповідно до Бюджетного кодексу України та закону про Державний бюджет України.

2. Загальнодержавні витрати на авіаційну діяльність - витрати, пов'язані із забезпеченням виконання основних завдань внутрішньої та зовнішньої державної політики в галузі цивільної авіації, у тому числі державного регулювання науково-технічної, економічної, фінансової, кадрової та соціальної політики щодо використання повітряного простору України, нормативно-правового забезпечення авіаційної діяльності, забезпечення державного контролю та нагляду за безпекою цивільної авіації.

3. Порядок використання коштів на авіаційну діяльність та участь України в міжнародних авіаційних організаціях визнача-

ється Кабінетом Міністрів України.

4. Для забезпечення реалізації основних напрямів державної політики у сфері авіаційної діяльності та використання повітряного простору України, утримання та забезпечення діяльності уповноваженого органу з питань цивільної авіації з метою виконання покладених на нього завдань та функцій, участі та представництва України у міжнародних авіаційних організаціях та інших заходах діє Державний спеціалізований фонд фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях.

5. Надходженнями Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях є державні збори із суб'єктів авіаційної діяльності:

1) за сертифікацію, реєстрацію, перереєстрацію об'єктів та суб'єктів авіаційної діяльності та супроводження їх діяльності;

2) за надання прав на експлуатацію повітряних ліній;

3) за кожного пасажира, який відлітає з аеропорту України;

4) за кожну тонну вантажу, що відправляється чи прибуває до аеропорту України;

5) за вчинення офіційних дій, пов'язаних з наглядом у сфері цивільної авіації, у тому числі під час виконання польотів в інших державах за договорами фрахту/лізингу, які розраховуються залежно від кількості та маси повітряних суден, строків тимчасового базування за кордоном та регіонів виконання польотів;

6) з авіаційної безпеки;

7) з інших передбачених законом надходжень.

6. Кошти Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях в обсязі, затвердженому законом про Державний бюджет України на відповідний рік, використовуються на утримання штату працівників та інші витрати уповноваженого органу з питань цивільної авіації, пов'язані із забезпеченням виконання його функцій, на фінансування витрат на участь та представництво України у міжнародних авіаційних організаціях та інших заходах, визначених законодавством.

З метою ефективного контролю за забезпеченням безпеки авіації та відповідністю рекомендованій практиці Міжнародної організації цивільної авіації, закріплення висококваліфікованих державних інспекторів витрати на оплату праці державних інспекторів, які не є державними службовцями в уповноваженому органі з питань цивільної авіації, визначаються на рівні, не нижчому ніж середня заробітна плата по авіаційному транспорту (за даними Державного комітету статистики України за рік, що передує попередньому).

7. Забезпечення надходження та використання коштів Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях здійснює уповноважений орган з питань цивільної авіації.

8. Платежі, що підлягають сплаті до Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях, є обов'язковими для всіх суб'єктів авіаційної діяльності.

9. Перелік, розмір та порядок сплати державних зборів, порядок використання коштів Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 13. Сертифікація, схвалення суб'єктів авіаційної діяльності

1. Сертифікат на відповідність вимогам авіаційних правил України повинні отримати підприємства та організації, які в галузі цивільної авіації здійснюють:

1) розроблення цивільної авіаційної техніки і змін до неї з метою схвалення типової конструкції та серійне виробництво авіаційної техніки схваленої конструкції;

2) технічне обслуговування авіаційної техніки;

3) управління підтриманням льотної придатності;

4) експлуатацію повітряних суден;

5) навчання авіаційного персоналу та персоналу, діяльність якого стосується забезпечення авіаційної безпеки, персоналу з наземного обслуговування;

6) наземне обслуговування;

7) надання послуг з аеронавігаційного обслуговування;

8) захист цивільної авіації від актів незаконного втручання;

9) інші види діяльності, передбачені законодавством, у тому числі авіаційними правилами України.

2. Сертифікат видається після здійснення процедури сертифікації, у ході якої перевіряється довгострокова здатність суб'єкта або об'єкта авіаційної діяльності до безпечного виконання дозволеного виду діяльності або функцій у галузі цивільної авіації.

3. Розробники та виробники цивільної авіаційної техніки, організації з технічного обслуговування, які отримали відповідний сертифікат на певний вид діяльності, мають право проводити випробувальні та виробничі польоти прототипів нових та модифікованих цивільних повітряних суден, включаючи тренування екіпажів, без отримання сертифіката експлуатанта в порядку, визначеному авіаційними правилами України. Ця вимога стосується також навчальних закладів під час виконання навчально-тренувальних польотів.

4. Порядок надання повноважень з видачі дозволу на виконання польотів відповідно до частини другої статті 44 цього Кодексу розробникам та виробникам цивільної авіаційної техніки, організаціям з технічного обслуговування, які отримали відповідний сертифікат на визначений вид діяльності, встановлюється авіаційними правилами України.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право визначати або залучати установи, організації та підприємства для проведення інспекції, перевірки, оцінки, експертизи, випробування, дослідження.

Стаття 14. Визнання сертифікації суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації визнає сертифікат або аналогічний документ, виданий авіаційним органом влади іншої держави чи компетентною організацією, якщо це передбачено міжнародним договором України та відповідними міжнародно-правовими актами або якщо вимоги до його видачі були не нижчими, ніж ті, що застосовуються в Україні.

2. Порядок визнання сертифікатів та аналогічних документів, виданих авіаційними органами влади інших держав чи компетентними організаціями, визначається авіаційними правилами України з урахуванням правил відповідних міжнародно-правових актів і вимог законодавства.

Стаття 15. Сертифікаційні перевірки та нагляд

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації проводить сертифікаційні перевірки на відповідність вимогам авіаційних правил України, інших нормативно-правових актів та нагляд, здійснюючи аудит та інспектування щодо дотримання вимог нормативно-правових актів та виконання приписів у галузі цивільної авіації.

Безпосередньо сертифікаційні перевірки, контроль та інспектування здійснюють державні інспектори та особи, уповноважені на проведення перевірок.

2. Уповноважений орган з питань цивільної авіації проводить планові та позапланові перевірки з метою визначення відповідності утримувача сертифіката вимогам, які встановлені авіаційними правилами України або іншими нормативно-правовими актами. Необхідність проведення позапланової перевірки визначається уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Окремі види перевірок, визначені авіаційними правилами України, проводяться без попереднього повідомлення.

Стаття 16. Державні інспектори та особи, уповноважені на проведення перевірок

1. Державні інспектори та особи, уповноважені на проведення перевірок, на підставі службового посвідчення та спеціального завдання на проведення перевірки відповідно до частини шостої цієї статті мають право:

1) доступу до всіх приміщень і об'єктів, що стосуються мети перевірки, підприємства, організації чи установи, в яких проводиться перевірка;

2) проводити перевірку будь-якого повітряного судна, аеропорту, аеродрому чи обладнання, діяльності служб та організацій, що перебувають у межах аеродрому, аеропорту або використовуються для провадження діяльності у сфері цивільної авіації;

3) доступу до матеріалів, документів і будь-якої іншої інформації, необхідної для проведення перевірки, а також знімати з матеріалів і документів копії, крім копій з інформації, що є конфіденційною або має статус комерційної таємниці згідно із законом;

4) вчиняти контрольно-вимірювальні дії, перевіряти повітряні судна чи обладнання, що використовуються для провадження авіаційної діяльності;

5) на підставі письмового рішення (звіту про перевірку) не допускати до подальшої експлуатації будь-яке повітряне судно, технічний стан якого є незадовільним або не відповідає встановленим вимогам, а також під час користування повітряним судном особами без відповідних повноважень;

6) не допускати до подальшої експлуатації або отримання на зберігання обладнання у незадовільному технічному стані, призначене для провадження авіаційної діяльності, чи обладнання, що використовується особами без відповідних повноважень;

7) перебувати на борту повітряного судна під час виконання польотів згідно із завданням на перевірку та за умови внесення до завдання на політ;

8) складати протоколи та розглядати справи про адміністративні правопорушення і застосовувати фінансові санкції.

2. Державні інспектори та особи, уповноважені на проведення перевірок, зобов'язані проводити перевірки, здійснювати сертифікацію, державний нагляд і контроль з додержанням законодавства, у тому числі авіаційних правил України, та несуть персональну відповідальність за об'єктивність і неупередженість результатів перевірки.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може проводити перевірки та здійснювати нагляд спільно з іншими державними органами.

4. Процедури перевірки, визначені уповноваженим органом з питань цивільної авіації, можуть проводитися дистанційно. Результати вимірювань, отриманих дистанційно, повинні включати дані, що дають можливість ідентифікувати використані інструменти вимірювання. Положення частини п'ятої цієї статті не застосовуються до перевірок, які проводяться дистанційно.

5. За результатами перевірки у випадках, передбачених авіаційними правилами України, державні інспектори та особи, уповноважені на проведення перевірок, складають звіт, який підписується керівником чи уповноваженою особою суб'єкта авіаційної діяльності або фізичною особою, стосовно якої проводилася перевірка. У разі відмови підписати такий звіт уповноважений на перевірку представник уповноваженого органу з питань цивільної авіації робить у звіті про перевірку відповідну відмітку.

6. Порядок проведення перевірок, процедури перевірки, умови, які суб'єкт авіаційної діяльності, що перевіряється, повинен забезпечити для державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірок, визначаються авіаційними правилами України.

7. Керівники експлуатантів України, які здійснюють повітряні перевезення, за запитом уповноваженого органу з питань цивільної авіації або Експертної установи з розслідування авіаційних подій повинні забезпечити бронювання та виділення необхідної кількості місць на рейсах, які здійснює експлуатант, для працівників вищезазначеного органу та/або установи з метою забезпечення виконання покладених на них завдань.

Стаття 17. Захист державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірок

1. Держава гарантує захист державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірок, від втручання з боку осіб, які перевіряються, у тому числі з боку керівництва уповноваженого органу з питань цивільної авіації, інших органів виконавчої влади з метою запобігання необ'єктивному висвітленню результатів перевірки.

2. Умови оплати праці державних авіаційних інспекторів визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. Держава гарантує захист життя, здоров'я, честі, гідності державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірок, і членів їхніх сімей від злочинних посягань та інших протиправних дій у зв'язку з виконанням ними своїх службових обов'язків.

4. За образу державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірок, погрозу, насильство та за дії, які перешкоджають виконанню покладених на них обов'язків, винні особи притягаються до відповідальності згідно із законом.

Стаття 18. Обов'язки керівників суб'єктів авіаційної діяльності, що перевіряються

1. Керівник суб'єкта авіаційної діяльності, що перевіряється, зобов'язаний забезпечити надання всієї необхідної інформації, що стосується мети перевірки, а також забезпечити для державних інспекторів та осіб, уповноважених на проведення перевірки:

1) умови для ефективного проведення перевірки;

2) доступ до матеріалів, документів, даних та обладнання;

3) доступ до об'єктів і приміщень, що перевіряються.

2. Положення частини першої цієї статті також застосовуються до фізичних осіб, стосовно яких проводиться перевірка.

Стаття 19. Відносини уповноваженого органу з питань цивільної авіації з правоохоронними органами

1. Працівники правоохоронних органів зобов'язані надавати допомогу державним інспекторам та особам, уповноваженим на проведення перевірок, у виконанні ними службових обов'язків щодо інспектування і перевірок та припиняти незаконні дії осіб, які перешкоджають виконанню цих обов'язків.

2. Порядок взаємодії уповноваженого органу з питань цивільної авіації з правоохоронними органами встановлюється Кабінетом Міністрів України.

3. У разі виявлення державним інспектором або представником правоохоронних органів факту незаконного польоту повітряного судна, яке перебуває поза межами місця базування або аеродрому, що охороняється, державний інспектор або представник правоохоронних органів складають відповідний акт про правопорушення та/або видають припис.

Стаття 20. Розгляд скарг на рішення уповноваженого органу з питань цивільної авіації та його посадових осіб

1. Дії, рішення та висновки уповноваженого органу з питань цивільної авіації та його посадових осіб можуть бути оскаржені суб'єктами авіаційної діяльності, стосовно яких вони вчинені чи прийняті, до керівника уповноваженого органу з питань цивільної авіації шляхом подачі вмотивованої та обґрунтованої скарги.

2. Скарга на дії уповноваженого органу з питань цивільної авіації та його посадових осіб може бути подана суб'єктом авіаційної діяльності протягом десяти днів з дня вчинення такої дії, а щодо оскарження рішення чи висновків - протягом десяти днів з дня отримання рішення чи висновку.

3. Для розгляду скарги на висновок про перевірку та дії посадових осіб за результатами перевірки керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації утворює апеляційну комісію, повноваження та строки діяльності якої визначаються відповідним положенням.

4. Скарга на рішення, звіт про перевірку та дії посадових осіб за результатами перевірки розглядаються апеляційною комісією у п'ятнадцятиденний строк з дня отримання скарги.

5. У разі необхідності у проведенні детальної перевірки, яка потребує певного часу, строк розгляду скарги може бути продовжено, але не більше як до тридцяти днів.

6. Рішення, звіт про перевірку та дії посадових осіб можуть бути оскаржені в установленому порядку до суду.

Стаття 21. Система обов'язкових сповіщень щодо безпеки цивільної авіації

1. Експертна установа з розслідування авіаційних подій спільно з уповноваженим органом з питань цивільної авіації створюють систему обов'язкових сповіщень про інциденти з метою сприяння збору інформації про фактичні чи потенційні недоліки в забезпеченні безпеки польотів.

2. Уповноважений орган з питань цивільної авіації визначає перелік подій та обсяг інформації щодо безпеки в галузі цивільної авіації, які підлягають обов'язковому сповіщенню суб'єктами авіаційної діяльності, аналізу та/або розслідуванню, а також встановлює порядок сповіщення, розгляду отриманої інформації, її аналізу та вжиття відповідних заходів.

3. Інформація про авіаційні події та інциденти, надана в рамках системи обов'язкових сповіщень, вноситься до бази даних добровільних і обов'язкових сповіщень. До бази даних добровільних і обов'язкових сповіщень не вносяться жодні імена чи адреси осіб. Зазначеною базою даних користуються уповноважені особи уповноваженого органу з питань цивільної авіації та Експертна установа з розслідування авіаційних подій у межах своїх повноважень з метою систематичного аналізу інформації в базі даних для виявлення тривожних тенденцій, пов'язаних з безпекою польотів, та вжиття запобіжних заходів у встановленому порядку.

4. Інформація, зібрана в базі даних добровільних і обов'язкових сповіщень, охороняється відповідно до закону.

5. Для забезпечення конфіденційності інформації, зазначеної в частині третій цієї статті, інформація розголошується заінтересованим особам відповідно до частини другої статті 122 цього Кодексу.

Стаття 22. Система добровільних сповіщень щодо безпеки цивільної авіації

1. З метою сприяння збору інформації про фактичні чи потенційні недоліки у забезпеченні безпеки польотів, які на нерегулярній основі фіксуються в рамках системи обов'язкових сповіщень, створюється та підтримується система добровільних сповіщень про події з безпеки у сфері цивільної авіації.

2. Система добровільних сповіщень надає кожному громадянинові можливість інформувати відповідний уповноважений орган з питань цивільної авіації про події негативного характеру, які були ним зафіксовані чи до яких заявник був причетний. Зазначена система створюється відповідно до принципів та процедур, що визначаються уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

3. Громадянин, який сповіщає про події небезпечного характеру щодо цивільної авіації або про чинники, які можуть створити загрозу життю та здоров'ю пасажирів, авіаційного персоналу та експлуатаційних служб, а також інші загрози, у разі підтвердження такої інформації не може підлягати дискримінації, переслідуванню чи обмеженню його прав і свобод.

4. Громадянин, який надав завідомо недостовірну інформацію про факти, події небезпечного характеру або про чинники, які можуть створити загрозу життю та здоров'ю пасажирів, авіаційного персоналу та експлуатаційних служб, а також інші загрози, що стосуються цивільної авіації, несе відповідальність, передбачену законом України.

Розділ IV

ВИКОРИСТАННЯ ПОВІТРЯНОГО ПРОСТОРУ УКРАЇНИ

Стаття 23. Організація використання повітряного простору України та відповідальність за порушення порядку його використання

1. Організація використання повітряного простору України - комплекс заходів, який вживається для забезпечення безпечного, економічного та регулярного повітряного руху, а також будь-якої іншої діяльності, пов'язаної з використанням повітряного простору України. Положення про використання повітряного простору України затверджується Кабінетом Міністрів України.

2. Організація використання повітряного простору України передбачає:

1) визначення структури та класифікації повітряного простору України;

2) планування та координацію діяльності з використання повітряного простору України відповідно до державних пріоритетів;

3) забезпечення дозвільного порядку використання повітряного простору України та/або забезпечення інформацією щодо використання повітряного простору України;

4) організацію повітряного руху, що включає:

а) обслуговування повітряного руху;

б) управління використанням повітряного простору України;

в) організацію потоків повітряного руху;

5) забезпечення контролю за дотриманням порядку та правил використання повітряного простору України у певних районах;

6) обслуговування аеронавігаційною інформацією;

7) аварійне сповіщення;

8) метеорологічне обслуговування;

9) забезпечення зв'язку, навігації, спостереження.

3. Порушенням порядку використання повітряного простору України вважаються дії або бездіяльність юридичних чи фізичних осіб, що призвели до порушення вимог законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регулюють порядок використання повітряного простору України.

4. Перелік порушень порядку використання повітряного простору України визначається Положенням про використання повітряного простору України.

Стаття 24. Державні пріоритети у використанні повітряного простору України

1. Повітряний простір України є єдиним, без розподілу за відомчою належністю, та доступним усім користувачам повітряного простору України з рівними правами щодо його використання.

2. У разі виникнення необхідності використання повітряного простору України одночасно двома або більше користувачами першочергове право на його використання надається користувачам згідно з державними пріоритетами у такій послідовності:

1) відбиття повітряного нападу на територію України або запобігання та припинення порушень державного кордону і суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;

2) припинення протиправних дій повітряного судна, яке може використовуватися для вчинення терористичних актів у повітряному просторі України;

3) польоти повітряних суден для проведення всіх видів рятувальних робіт, спрямованих на збереження життя та здоров'я людей;

4) надання допомоги у разі виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;

5) запобігання та припинення порушень порядку і правил використання повітряного простору України;

6) польоти повітряних суден, що виконуються з метою перевезення вищих посадових осіб України та інших держав;

7) польоти повітряних суден, які виконують спеціальні завдання в інтересах державної безпеки;

8) польоти, що виконуються відповідно до міжнародних договорів України;

9) виконання регулярних повітряних перевезень пасажирів, вантажів та пошти;

10) виконання нерегулярних повітряних перевезень пасажирів, вантажів та пошти;

11) провадження спеціальної діяльності, пов'язаної із здійсненням активного впливу на атмосферні процеси (боротьба з градом тощо);

12) виконання випробувальних польотів повітряних суден;

13) виконання польотів державних повітряних суден за планами навчально-бойової підготовки;

14) виконання польотів в інтересах національної економіки, проведення авіаційних робіт цивільними повітряними суднами;

15) навчальні і тренувальні польоти цивільної авіації;

16) навчальні стрільби та пуски ракет;

17) проведення вибухових робіт;

18) запуск метеорологічних радіозондів;

19) провадження іншої діяльності, пов'язаної з використанням повітряного простору України.

Стаття 25. Структура повітряного простору України

1. Структура повітряного простору України розробляється та затверджується уповноваженим органом з питань цивільної авіації за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України, а в разі потреби - із заінтересованими державними органами, підприємствами, установами, організаціями відповідно до стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації, документів Євроконтролю та вимог авіаційних правил України.

2. Зміни до структури повітряного простору України вносяться на підставі пропозицій заінтересованих державних органів, підприємств, установ, організацій. Усі зміни затверджуються уповноваженим органом з питань цивільної авіації за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України, а в разі потреби - з відповідними державними органами, підприємствами, установами, організаціями та публікуються в документах аеронавігаційної інформації.

Стаття 26. Класифікація повітряного простору України

1. Повітряний простір України, доступний для виконання польотів загального повітряного руху, поділяється на:

1) контрольований повітряний простір України обслуговування повітряного руху, в межах якого можуть надаватися в установленому порядку всі види обслуговування повітряного руху (диспетчерське, польотно-інформаційне, аварійне);

2) повітряний простір України поза межами контрольованого повітряного простору обслуговування повітряного руху, де в установленому порядку забезпечуються польотно-інформаційне та аварійне обслуговування.

2. Класифікація повітряного простору України обслуговування повітряного руху визначається уповноваженим органом з питань цивільної авіації виходячи з потреб користувачів повітряного простору України, необхідності забезпечення безпеки польотів, їх економічної ефективності та публікується в документах аеронавігаційної інформації.

Стаття 27. Використання міжнародного повітряного простору

1. Використання повітряного простору над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами України покладена на Україну, здійснюється відповідно до норм міжнародного права.

Стаття 28. Об'єднана цивільно-військова система організації повітряного руху

1. Об'єднана цивільно-військова система організації повітряного руху забезпечує виконання завдань щодо організації використання повітряного простору України, безпечного і регулярного повітряного руху в повітряному просторі України та в повітряному просторі над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами України покладена на Україну.

2. Структура, завдання та порядок функціонування об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 29. Дозвільний поря-

док використання повітряного простору України

1. Використання повітряного простору України здійснюється на підставі дозволів, що надаються органами об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху відповідно до порядку, визначеного Положенням про використання повітряного простору України, крім випадків, передбачених пунктами 1-5 частини другої статті 24 цього Кодексу.

2. У разі виконання польотів цивільних повітряних суден та літальних апаратів поза межами контрольованого повітряного простору України заявка на використання повітряного простору України не подається, за винятком випадків, зазначених у Положенні про використання повітряного простору України.

3. Вибуття повітряного судна чи літального апарата з території України (прибуття на територію України) дозволяється через міжнародні аеропорти, в яких розташовані митні органи та органи охорони державного кордону України.

Вибуття повітряного судна чи літального апарата з території України (прибуття на територію України) через інші аеропорти та поза місцем розташування митних органів та органів охорони державного кордону України допускається у виняткових випадках з дозволу Кабінету Міністрів України або в разі вимушеної посадки повітряного судна (літального апарата).

Стаття 30. Заборони та обмеження використання повітряного простору України

1. Використання повітряного простору України або його окремої частини може бути частково або повністю обмежено уповноваженим органом з питань цивільної авіації та органами об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху відповідно до порядку, визначеного Положенням про використання повітряного простору України.

Стаття 31. Контроль за дотриманням порядку та правил використання повітряного простору України

1. Контроль за дотриманням порядку використання повітряного простору України під час планування, координації та використання повітряного простору України, обслуговування та управління повітряним рухом у районах польотної інформації, диспетчерських районах та зонах і на маршрутах обслуговування повітряного руху здійснюється органами об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху.

2. Контроль за дотриманням порядку використання повітряного простору України під час охорони державного кордону України, управління польотами державних повітряних суден, контролю польотів повітряних суден та переміщення інших об'єктів, що перетинають державний кордон України або виконують польоти в межах зон з особливим режимом використання та у спеціальних зонах повітряного простору України, здійснюється підрозділами Повітряних Сил Збройних Сил України, правоохоронних органів та інших військових формувань, утворених відповідно до законів України.

3. Підрозділами обслуговування повітряного руху державних органів, органів місцевого самоврядування контроль за дотриманням порядку використання повітряного простору України здійснюється під час обслуговування повітряного руху в зонах їхньої відповідальності.

4. Порядок взаємодії органів об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху, органів управління Повітряних Сил Збройних Сил України та інших органів, які здійснюють контроль за дотриманням порядку та правил використання повітряного простору України, визначається Положенням про використання повітряного простору України.

Стаття 32. Перетинання повітряними суднами державного кордону України

1. Повітряні судна перетинають державний кордон України згідно з порядком, встановленим Положенням про використання повітряного простору України, у спеціально виділених маршрутах обслуговування повітряного руху, відомості про які публікуються в документах аеронавігаційної інформації.

2. Перелік маршрутів обслуговування повітряного руху для перетинання державного кордону України затверджується уповноваженим органом з питань цивільної авіації за погодженням з Генеральним штабом Збройних Сил України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України.

3. Перетинання державного кордону України поза маршрутами обслуговування повітряного руху забороняється, крім випадків, встановлених цим Кодексом.

Перетинання державного кордону України поза маршрутами дозволяється:

а) з дозволу Генерального штабу Збройних Сил України за погодженням з Адміністрацією Державної прикордонної служби України;

б) аварійно-рятувальним та аварійно-відбудовним службам під час виникнення надзвичайних ситуацій, спричинених великими аваріями, катастрофами і стихійним лихом за поданням Міністерства закордонних справ України з дозволу Генерального штабу Збройних Сил України.

Стаття 33. Обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом

1. Обслуговування повітряного руху в районах польотної інформації, диспетчерських районах, диспетчерських зонах, на маршрутах обслуговування повітряного руху, у тому числі в повітряному просторі над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами України покладена на Україну (крім зон та аеродромів, де обслуговування повітряного руху здійснюється відповідними підрозділами державних органів, органів місцевого самоврядування), організується та здійснюється в порядку, встановленому Положенням про використання повітряного простору України.

2. Управління повітряним рухом поза встановленими маршрутами обслуговування повітряного руху в повітряному просторі України та в повітряному просторі над відкритим морем, де відповідальність за обслуговування повітряного руху міжнародними договорами України покладена на Україну (крім зон та аеродромів, де управління повітряним рухом здійснюють органи управління повітряним рухом Збройних Сил України та інших військових формувань), організується та здійснюється відповідними підрозділами/органами об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху.

3. Управління повітряним рухом у тимчасово зарезервованому повітряному просторі та на аеродромах державної авіації здійснюється органами управління повітряним рухом Збройних Сил України, правоохоронних органів, органів виконавчої влади, яким вони належать.

4. Обслуговування повітряного руху на цивільних аеродромах, що належать державним органам, органам місцевого самоврядування, суб'єктам авіаційної діяльності, здійснюється в порядку, встановленому уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

5. Обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом на аеродромах спільного використання організується експлуатантами цього аеродрому в порядку, встановленому уповноваженим органом з питань цивільної авіації та Міністерством оборони України.

6. З метою забезпечення координації організації повітряного руху підрозділи об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху укладають письмові угоди з відповідним органом обслуговування повітряного руху суміжної держави в порядку, визначеному уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Стаття 34. Сертифікація аеронавігаційного обслуговування

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації:

1) визначає вимоги щодо надання аеронавігаційного обслуговування та перелік послуг, що надаються суб'єктами аеронавігаційного обслуговування на всіх етапах польоту повітряних суден;

2) проводить сертифікацію суб'єктів авіаційної діяльності, які надають послуги з аеронавігаційного обслуговування, сукупно чи окремо, з організації повітряного руху, зв'язку, навігації, спостереження (радіотехнічного забезпечення), метеорологічного обслуговування та надання аеронавігаційної інформації;

3) проводить сертифікацію наземних засобів та об'єктів зв'язку, навігації, спостереження згідно із законодавством України.

Стаття 35. Метеорологічне обслуговування

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації:

1) розробляє і встановлює вимоги щодо метеорологічного обслуговування цивільної авіації;

2) визначає вимоги щодо порядку метеорологічного обслуговування на аеродромах та маршрутах польотів;

3) здійснює сертифікацію аеродромного метеорологічного обладнання.

Стаття 36. Плата за аеронавігаційне обслуговування

1. Аеронавігаційне обслуговування польотів повітряних суден (на маршруті, на підході та в районі аеродрому) здійснюється провайдерами аеронавігаційного обслуговування на платній основі.

Провайдер аеронавігаційного обслуговування за погодженням з уповноваженим органом з питань цивільної авіації може передавати на договірних засадах право щодо технічної експлуатації наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження юридичним особам, сертифікованим відповідно до авіаційних правил України.

2. Розмір одиничних ставок плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування польотів повітряних суден (на маршруті, на підході та в районі аеродрому) встановлюється однаковим для всіх користувачів повітряного простору України і визначається відповідно до законодавства України, стандартів та рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації і документів Євроконтролю.

3. Плата за послуги з аеронавігаційного обслуговування (на маршруті, на підході та в районі аеродрому) справляється Євроконтролем та/або провайдером (провайдерами) аеронавігаційного обслуговування відповідно до міжнародних договорів та законодавства України. Порядок розрахунку розміру зазначеної плати, порядок її внесення та звільнення від сплати визначається відповідно до законодавства України та зобов'язань України за міжнародними договорами України.

4. У разі несплати боржником неоскарженого в установлений строк рахунка до нього може бути вжито заходів щодо відшкодування боргу, включаючи затримання повітряного судна та припинення обслуговування повітряних суден боржника після закінчення триденного строку з дня отримання боржником відповідного письмового попередження, а також за відсутності обґрунтованих причин продовження строків сплати боргу.

5. Плата за послуги з аеронавігаційного обслуговування на маршруті використовується провайдером (провайдерами) аеронавігаційного обслуговування для покриття витрат на надання таких послуг у порядку, визначеному законодавством України, стандартами та рекомендованою практикою Міжнародної організації цивільної авіації і документами Євроконтролю, а також для сплати членських внесків України до Євроконтролю. За рахунок плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування на маршруті компенсуються витрати Євроконтролю на експлуатацію системи плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування на маршруті.

6. Плата за послуги з аеронавігаційного обслуговування на підході та в районі аеродрому використовується провайдером (провайдерами) аеронавігаційного обслуговування для покриття витрат на забезпечення цього обслуговування. За рахунок плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування на підході та в районі аеродрому компенсуються витрати Євроконтролю на справляння цієї плати.

Стаття 37. Обслуговування аеронавігаційною інформацією

1. Порядок обслуговування аеронавігаційною інформацією/даними здійснюється згідно з авіаційними правилами України відповідно до стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації та вимог Євроконтролю.

2. Аеронавігаційна інформація публікується у вигляді об'єднаного пакета за формою, визначеною документами Міжнародної організації цивільної авіації та Євроконтролю, є доступною для всіх користувачів повітряного простору України та надається на платній основі.

Розділ V

ПОВІТРЯНІ СУДНА ТА ЛЬОТНА ПРИДАТНІСТЬ

Стаття 38. Класифікація повітряних суден

1. Повітряні судна поділяються на цивільні і державні.

2. Прототипом цивільного повітряного судна вважається повітряне судно нової конструкції, призначене для використання як цивільне повітряне судно, на якому проводяться випробування з метою сертифікації типової конструкції.

3. Модифікованим цивільним повітряним судном вважається цивільне повітряне судно, на якому вперше встановлені нові компоненти або обладнання, що впливають на характеристики повітряного судна або призначені для розширення його експлуатаційних обмежень, і на якому проводяться випробування з метою схвалення встановлення цих компонентів або обладнання. До модифікованого цивільного повітряного судна також належить цивільне повітряне судно, на якому проводяться випробування з метою розширення експлуатаційних обмежень без встановлення нових компонентів або обладнання.

4. Новим цивільним повітряним судном вважається серійно виготовлене цивільне повітряне судно, на якому проводяться приймальні випробування з метою підтвердження його характеристик характеристикам схваленої типової конструкції.

Стаття 39. Реєстрація цивільних повітряних суден

1. Цивільне повітряне судно може бути зареєстроване лише в одному реєстрі.

2. Внесення повітряного судна до Державного реєстру цивільних повітряних суден України визначає його національну належність до України.

Реєстрація повітряного судна в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України не є свідченням права власності на повітряне судно будь-якої юридичної або фізичної особи.

Уповноважений орган з питань цивільної авіації несе відповідальність за контроль льотної придатності та експлуатації цього повітряного судна.

3. Цивільному повітряному судну, внесеному до Державного реєстру цивільних повітряних суден України, надаються державний та реєстраційний знаки та видається реєстраційне посвідчення згідно з авіаційними правилами України.

Повітряне судно може бути зареєстроване за умови, що воно:

а) є власністю юридичної особи України або фізичної особи - резидента;

б) отримується експлуатантом України в оренду чи у лізинг у нерезидента.

4. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може відмовити в реєстрації цивільного повітряного судна у разі, якщо повітряне судно не відповідає вимогам щодо льотної придатності, охорони навколишнього природного середовища або інших обмежень, встановлених уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

5. З дня внесення цивільного повітряного судна до Державного реєстру цивільних повітряних суден України всі записи, зроблені раніше щодо цього судна у реєстрах повітряних суден інших держав, Україною не визнаються.

6. У разі якщо повітряне судно не виключено з Державного реєстру цивільних повітряних суден України, внесення його до реєстру повітряних суден іншої держави Україною не визнається.

7. Цивільні повітряні судна підлягають перереєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України у випадках, передбачених авіаційними правилами України.

8. Не підлягають реєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України:

1) повітряні судна, зліт яких здійснюється за допомогою ніг пілота (дельтаплани, параплани, мотопараплани тощо);

2) метеорологічні радіозонди та кулі-пілоти, що використовуються виключно для метеорологічних потреб;

3) безпілотні некеровані аеростати без корисного вантажу;

4) безпілотні повітряні судна, максимальна злітна вага яких не перевищує 20 кілограмів і які використовуються для розваг та спортивної діяльності.

Ці повітряні судна підлягають обліку в організаціях, зазначених у частині дев'ятій статті 4 цього Кодексу.

9. Нові та модифіковані повітряні судна, не внесені до Державного реєстру цивільних повітряних суден України, на яких проводяться приймальні випробування, та модифіковані повітряні судна іноземної реєстрації, на яких проводяться приймальні випробування в Україні, підлягають обліку з наданням тимчасових позначень та виданням тимчасового облікового посвідчення. Облік таких повітряних суден здійснюється уповноваженим центральним органом з питань цивільної авіації. Порядок обліку та форма тимчасового облікового посвідчення для таких повітряних суден визначаються авіаційними правилами України.

10. Реєстрацію планерів, дельтапланів, надлегких літальних апаратів, інших повітряних суден спортивного призначення, повітряних суден аматорської конструкції, аеростатичних апаратів, а також видачу посвідчень про їх реєстрацію здійснює уповноважений орган з питань цивільної авіації чи установи, що визначені уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Стаття 40. Міжнародні договори відповідно до статті 83 bis до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію

1. Керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації відповідно до Закону України «Про ратифікацію Протоколу про введення нової статті 83 bis до Конвенції про міжнародну цивільну авіацію» може укласти з авіаційним органом влади іншої держави договір про взяття на себе певних функцій та обов'язків держави реєстрації щодо повітряного судна, яке зареєстроване в цій державі, якщо експлуатантом цього повітряного судна є український експлуатант.

2. Керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації може укласти договір з авіаційним органом влади іншої держави про передачу цій державі певних функцій та обов'язків держави реєстрації щодо повітряного судна, зареєстрованого в Україні.

3. Про будь-який договір, укладений згідно з частинами першою і другою цієї статті, щодо передачі функцій та обов'язків держави реєстрації щодо повітряного судна керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації повідомляє Раду Міжнародної організації цивільної авіації.

Стаття 41. Виключення повітряного судна з Державного реєстру цивільних повітряних суден України

1. Повітряне судно виключається з Державного реєстру цивільних повітряних суден України у разі:

1) припинення експлуатації типу повітряного судна;

2) подання власником повітряного судна або уповноваженою ним особою заявки на виключення повітряного судна з Державного реєстру цивільних повітряних суден України;

3) непродовження дії сертифіката льотної придатності або дозволу на виконання польотів протягом 24 місяців; 4) припинення договору оренди чи лізингу такого повітряного судна.

2. У разі виключення повітряного судна з Державного реєстру цивільних повітряних суден України реєстраційне посвідчення втрачає чинність.

Стаття 42. Льотна придатність повітряних суден

1. Льотна придатність повітряного судна встановлюється шляхом сертифікації типової конструкції виробу авіаційної техніки, що є первинним визначенням льотної придатності.

2. Льотна придатність екземпляра повітряного судна забезпечується відповідністю його конструкції, компонентів та обладнання, що встановлені на ньому, схваленій типовій конструкції, виконанням заходів з підтримання льотної придатності та підтвердженням того, що воно перебуває у стані, придатному для виконання польоту.

3. Система підтримання льотної придатності повітряних суден встановлюється авіаційними правилами України.

Стаття 43. Схвалення типової конструкції виробів авіаційної техніки, їх компонентів та обладнання

1. Виріб авіаційної техніки серійного виробництва повинен мати сертифікат типу. Сертифікат типу і сертифікація змін до нього, у тому числі додаткові сертифікати типу, видаються розробнику за його заявкою, якщо заявник довів, що виріб відповідає сертифікаційному базису для типової конструкції, встановленому з метою забезпечення відповідності вимогам льотної придатності та вимогам щодо захисту навколишнього природного середовища, визначеним авіаційними правилами України, а також якщо відсутні особливі риси або характеристики, що роблять його небезпечним під час експлуатації. Сертифікат типу охоплює виріб, у тому числі всі компоненти і обладнання, встановлені на ньому.

2. Основні компоненти і обладнання, призначені для встановлення на виробах, повинні мати свідоцтво про схвалення або схвальний лист. Компоненти і обладнання, що підлягають схваленню окремо від схвалення типової конструкції виробу, визначаються авіаційними правилами України. Усі положення авіаційних правил України, що застосовуються до сертифікації типу, також застосовуються до схвалення шляхом видання свідоцтв про схвалення або схвальних листів для компонентів і обладнання, якщо інше не передбачено авіаційними правилами України.

3. Для повітряних суден одного типу з урахуванням їх кількості може бути виданий обмежений сертифікат типу. У такому разі встановлюється відповідний сертифікаційний базис, що гарантує забезпечення адекватного рівня безпеки з урахуванням мети використання, незважаючи на відхилення від визначених авіаційними правилами України вимог з льотної придатності для відповідної категорії повітряних суден. На видання обмежених сертифікатів типу поширюються положення, що застосовуються до видання сертифікатів типу.

Стаття 44. Льотна придатність екземпляра цивільного повітряного судна

1. На кожне цивільне повітряне судно, внесене до Державного реєстру цивільних повітряних суден України, видається відповідно до авіаційних правил України уповноваженим органом з питань цивільної авіації сертифікат льотної придатності відповідного зразка, який засвідчує відповідність його конструкції та експлуатаційної документації схваленій типовій конструкції, а також стан придатності повітряного судна до польотів.

2. У разі невідповідності повітряного судна вимогам льотної придатності уповноважений орган з питань цивільної авіації замість сертифіката льотної придатності може видати дозвіл на виконання польотів, якщо встановлено, що повітряне судно здатне безпечно виконувати основний політ за умови дотримання встановлених обмежень.

Перелік умов, за яких може бути видано дозвіл на виконання польотів, установлюється авіаційними правилами України. На таких повітряних суднах не дозволяється здійснювати комерційні перевезення багажу, вантажу, пошти та пасажирів і виконувати авіаційні роботи за плату, наймом або договором чартеру та проводити навчання.

На імпортоване в Україну повітряне судно, що планується використовувати в авіації загального призначення, маса якого не перевищує 5700 кілограмів для літаків та 3180 кілограмів для гелікоптерів і типова конструкція якого сертифікована уповноваженим органом держави-розробника або спеціалізованою установою, видається дозвіл на виконання польотів без схвалення його типової конструкції уповноваженим органом з питань цивільної авіації за умови позитивного висновку зазначеного органу про можливість та умови його експлуатації і подання уповноваженому органу з питань цивільної авіації необхідної інформації для видачі такого висновку та забезпечення нагляду.

3. У разі виконання польоту в повітряному просторі інших держав експлуатант повітряного судна, на яке видано дозвіл на виконання польотів, перед початком польоту має отримати дозвіл відповідних уповноважених органів цих держав.

4. Цивільне повітряне судно в разі застосування до нього вимог щодо шуму на місцевості та емісії шкідливих речовин авіаційних двигунів повинно бути сертифіковане на відповідність авіаційним правилам України.

5. З метою встановлення відповідності повітряного судна нормативам у сфері захисту навколишнього природного середовища уповноважений орган з питань цивільної авіації видає сертифікат повітряного судна щодо шуму на місцевості.

6. Сертифікація планерів, дельтапланів, надлегких літальних апаратів, інших повітряних суден спортивного призначення, повітряних суден аматорської конструкції, аеростатичних апаратів та допоміжних пристроїв, що впливають на безпеку польотів, здійснюється установою, визначеною уповноваженим органом з питань цивільної авіації, за участю розробника зазначених повітряних суден і відповідних федерацій та асоціацій.

Видача дозволів на виконання польотів з метою засвідчення льотної придатності, а також контроль за підтриманням льотної придатності у процесі експлуатації зазначених у цій статті повітряних суден здійснюються в порядку, передбаченому правилами, встановленими уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Розділ VI

ПОЛЬОТИ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН

Стаття 45. Організація польотів

1. Правила та порядок організації польотів цивільних повітряних суден установлюються уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

2. Правила та порядок організації польотів державних повітряних суден установлюються Міністерством оборони України.

Стаття 46. Польоти повітряних суден

1. Авіаційними правилами України з урахуванням вимог міжнародних договорів України установлюється класифікація видів польотів, визначаються детальні умови та правила здійснення польотів в межах України, польотів з/до України українських та іноземних цивільних повітряних суден у повітряному просторі України та поза межами України, здійснення випробувальних польотів для українських цивільних повітряних суден.

2. Міжнародні польоти у повітряному просторі України виконуються на підставі відповідних міжнародних договорів України та авіаційних правил України, основні засади яких публікуються у збірнику аеронавігаційної інформації.

3. Регулярні міжнародні польоти, під час яких повітряні судна перетинають державний кордон більш як однієї країни, виконуються на підставі міжнародних договорів та домовленостей між авіаційними органами влади, уповноваженими на укладення цих домовленостей у встановленому законодавством порядку.

4. Випробувальні польоти повітряних суден цивільної авіації на території України виконуються лише з аеродромів або злітно-посадкових майданчиків, сертифікованих або допущених до експлуатації згідно з авіаційними правилами України.

5. Міжнародні польоти іноземних безпілотних цивільних повітряних суден виконуються на підставі спеціального дозволу уповноваженого органу з питань цивільної авіації, що вида-

ється за погодженням з Міністерством оборони України в порядку, встановленому авіаційними правилами України.

6. Для виконання польоту необхідно отримати від уповноваженого органу з питань цивільної авіації дозвіл на виліт цивільного повітряного судна з аеродрому України, приліт повітряного судна до аеродрому України або на проліт територією України, за винятком випадків, установлених авіаційними правилами України.

7. Порядок подання запиту щодо видачі такого дозволу, умови та порядок його видачі встановлюються авіаційними правилами України.

8. Експлуатант зобов'язаний виконувати польоти лише на повітряному судні, яке перебуває у справному стані та підготовлене до польотів згідно з вимогами експлуатаційно-технічної документації.

Стаття 47. Бортова документація повітряного судна

1. На борту цивільного повітряного судна під час виконання польотів повинні бути:

1) реєстраційне посвідчення;

2) сертифікат льотної придатності або дозвіл на виконання польотів;

3) повний перелік бортової документації, що визначається авіаційними правилами України.

Стаття 48. Зв'язок під час виконання польотів

1. Екіпаж повітряного судна, обладнаного засобами радіозв'язку, повинен здійснювати безперервне прослуховування відповідних каналів радіозв'язку органу обслуговування повітряного руху.

2. Порядок ведення зв'язку під час виконання польотів визначається авіаційними правилами України.

3. Заборонено виконання польоту повітряного судна в контрольованому повітряному просторі без двостороннього радіозв'язку з органом обслуговування повітряного руху.

Розділ VII
АВІАЦІЙНИЙ ПЕРСОНАЛ

Стаття 49. Склад авіаційного персоналу

1. Особа, яка належить до авіаційного персоналу, має відповідати кваліфікаційним вимогам за професійною ознакою, станом здоров'я та мати належним чином оформлене свідоцтво згідно з авіаційними правилами України.

2. Свідоцтво видається окремо на кожну спеціальність осіб авіаційного персоналу. У свідоцтво можуть вноситися відмітки про право виконання деяких функцій, передбачених іншими спеціальностями.

3. Особа авіаційного персоналу зобов'язана мати при собі свідоцтво під час провадження професійної діяльності і провадити таку діяльність згідно з умовами та обмеженнями, передбаченими свідоцтвом.

4. Наявність свідоцтва є необхідним для таких спеціальностей осіб авіаційного персоналу:

1) пілот повітряного судна;

2) диспетчер управління повітряним рухом (диспетчер служби руху);

3) персонал з технічного обслуговування повітряних суден;

4) члени випробувального екіпажу;

5) член екіпажу пасажирського салону (бортпровідник);

6) диспетчер із забезпечення польотів.

5. Для осіб авіаційного персоналу, які не зазначені в частині четвертій цієї статті та виконують певні функції у складі екіпажу повітряного судна або інші обов'язки з авіаційної діяльності, уповноважений орган з питань цивільної авіації може встановити вимогу про необхідність наявності свідоцтв.

6. Свідоцтво авіаційного персоналу може бути анульоване або дія його призупинена, а також можуть бути обмежені надані ним права у разі порушення вимог нормативно-правових актів, що регламентують льотну роботу, використання повітряного простору, організацію повітряного руху, технічне обслуговування авіаційної техніки, що безпосередньо впливають на безпеку польотів.

Стаття 50. Заборони та обмеження до власника свідоцтва

1. Власнику свідоцтва забороняється провадити професійну діяльність, передбачену свідоцтвом та відповідними рейтингами, перебуваючи під впливом будь-якої психотропної речовини, що може призвести до нездатності належним чином здійснювати професійні функції з дотриманням встановлених вимог безпеки.

2. Власник свідоцтва не може провадити діяльність, пов'язану з ризиком потрапляння під дію психотропних речовин. У разі встановлення факту вживання психотропних речовин, пов'язаного з ризиком, власник свідоцтва усувається від виконання своїх обов'язків та притягається до відповідальності згідно із законом.

3. Пілоту комерційної авіації дозволяється виконувати функції командира повітряного судна під час здійснення польотів до досягнення ним 60 років, 65 років - якщо польоти виконуються у складі екіпажу на повітряному судні, сертифікованому для виконання польотів більш як одним пілотом, і другий пілот молодший 60 років.

4. Пілоту комерційної авіації, який виконує функції другого пілота, дозволяється виконувати свої обов'язки під час здійснення польотів до досягнення 65 років.

5. Пілот авіації загального призначення має право виконувати польоти за наявності чинного медичного сертифіката.

Стаття 51. Сертифікація і допуск авіаційного персоналу до авіаційної діяльності

1. Кандидат на одержання свідоцтва має продемонструвати відповідність своїх знань та професійних навиків вимогам для видачі відповідного свідоцтва. Порядок атестації визначається авіаційними правилами України.

2. Кандидат на одержання свідоцтва, рейтингу повинен мати відповідну професійну підготовку за затвердженою програмою у сертифікованому навчальному закладі, належний досвід та придатність за станом здоров'я, підтверджені в установленому порядку.

3. Порядок сертифікації і допуску авіаційного персоналу до авіаційної діяльності встановлюється авіаційними правилами України.

4. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може відмовити у видачі свідоцтва або анулювати його, якщо власник свідоцтва двічі притягувався до відповідальності за порушення статті 48, частини першої статті 52, частин третьої та четвертої статті 60 цього Кодексу.

Стаття 52. Підготовка, перепідготовка, підтвердження/відновлення та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу і персоналу з наземного обслуговування

1. Підготовка, перепідготовка, підтвердження/відновлення та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу і персоналу з наземного обслуговування з видачею відповідного сертифіката/свідоцтва проводиться в авіаційних навчальних закладах, центрах перепідготовки і підвищення кваліфікації авіаційних спеціалістів та в інших закладах, у тому числі іноземних, що сертифіковані або визнані уповноваженим органом з питань цивільної авіації для проведення відповідної підготовки.

2. Порядок проходження підготовки, перепідготовки, підтвердження /відновлення та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу встановлюється авіаційними правилами України.

3. Перелік персоналу з наземного обслуговування, вимоги до його підготовки, перепідготовки, підтвердження/відновлення та підвищення кваліфікації встановлюються авіаційними правилами України.

Дія цих положень поширюється на керівників суб'єктів авіаційної діяльності та їх керівний склад, які несуть відповідальність за безпеку авіації.

Стаття 53. Трудові відносини та соціальний захист авіаційного персоналу

1. Трудові відносини та соціальний захист авіаційного персоналу регулюються законодавством України про працю, соціальне страхування і державну допомогу, іншими актами законодавства України, галузевою угодою між центральним органом виконавчої влади в галузі транспорту і профспілками працівників цивільної авіації України, колективними договорами підприємств.

2. Особливості умов праці, соціально-побутового, житлового забезпечення, режиму робочого часу, часу відпочинку окремих категорій авіаційного персоналу встановлюються законодавством з урахуванням міжнародних вимог та рекомендацій щодо безпечних умов праці та особливих умов соціального захисту окремих категорій авіаційного персоналу.

Стаття 54. Державне регулювання авіаційної медичної діяльності

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації у процесі регулювання сфери авіаційної медичної діяльності здійснює такі функції:

1) надає повноваження авіаційного медичного екзаменатора на проведення медичної сертифікації, обмежує або забороняє проведення медичної сертифікації у разі порушень вимог, визначених законодавством, у тому числі авіаційними правилами України;

2) надає повноваження медичним центрам на проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу, обмежує або забороняє проведення медичної сертифікації у разі порушень вимог, визначених законодавством, у тому числі авіаційними правилами України;

3) погоджує програми навчальних закладів, на базі яких проводяться курси професійної підготовки для кандидатів на посаду авіаційного медичного екзаменатора;

4) визначає умови і порядок:

а) проведення медичного обстеження авіаційного персоналу;

б) видачі та зберігання медичних звітів про наявність або відсутність медичних протипоказань для видачі медичного сертифіката;

в) здійснення контролю за документальним оформленням та зберіганням результатів авіамедичнрго обстеження.

Стаття 55. Медичний сертифікат та медичне обстеження авіаційного персоналу

1. Медичний сертифікат видається авіаційному персоналу на підставі заяви та результатів його медичного обстеження.

2. Медичне обстеження авіаційного персоналу проводять і надають висновок про наявність або відсутність медичних протипоказань до виконання своїх обов'язків авіаційні медичні екзаменатори, які виконують свої функції на базі авіаційних медичних центрів.

3. Медична сертифікація не застосовується до авіаційного персоналу з технічного обслуговування повітряних суден, які не є членами екіпажу повітряного судна.

Стаття 56. Центри авіаційної медицини

1. Проведення медичної сертифікації авіаційного персоналу здійснюється у центрах авіаційної медицини.

2. Авіаційні медичні центри та авіаційні медичні екзаменатори призначаються уповноваженим органом з питань цивільної авіації відповідно до вимЬґ авіаційних правил України.

Розділ VIII
ЕКІПАЖ ПОВІТРЯНОГО СУДНА

Стаття 57. Екіпаж повітряного судна

1. Екіпаж повітряного судна складається з осіб льотного складу, до якого належать особи льотного екіпажу та екіпажу пасажирського і вантажного салону, які під час польоту постійно виконують такі функції:

1) виконання процедур, передбачених керівництвом з льотної експлуатації повітряного судна;

2) обслуговування устаткування, механізмів та приладів, необхідних для польоту повітряного судна, а також обладнання, встановленого на повітряному судні та необхідного для виконання польотного завдання;

3) забезпечення процедур безпеки пасажирів на борту повітряного судна та їх обслуговування.

2. Склад екіпажу визначається залежно від типу повітряного судна, характеристик і тривалості польоту, характеру операцій, для яких це повітряне судно призначене. Склад випробувального екіпажу визначається відповідно до авіаційних правил України щодо проведення випробувальних польотів. Поіменний список членів екіпажу визначається експлуатантом перед кожним польотом.

3. Мінімальна чисельність складу екіпажу повітряного судна встановлюється керівництвом з льотної експлуатації конкретного типу повітряного судна.

4. Усі члени екіпажу належать до льотного складу.

Стаття 58. Обов'язки та права членів екіпажу повітряного судна

1. Член екіпажу відповідає за належне виконання своїх службових обов'язків, виконання обов'язків, пов'язаних з безпекою повітряного судна, пасажирів на борту.

2. Член екіпажу повинен:

1) доповідати командиру про будь-який випадок відмови, збою чи дефект, що можуть вплинути на безпечну експлуатацію повітряного судна, включаючи його аварійні системи;

2) використовувати схеми доповіді експлуатанта про випадки загрози згідно з програмою безпеки і заходами щодо безпеки польотів.

3. Членові екіпажу забороняється виконувати свої обов'язки на повітряному судні, якщо він:

1) перебуває під дією будь-якого препарату, що впливає на працездатність і може загрожувати безпеці польоту повітряного судна;

2) погано почувається, що може загрожувати безпеці польоту.

4. Членові екіпажу забороняється вживати алкоголь менш як за вісім годин до зазначеного часу виконання своїх службових обов'язків у польоті або оголошення режиму готовності, заступати на льотне чергування з рівнем алкоголю в крові, що перевищує 0,2 проміле, та вживати алкоголь під час польоту чи перебуваючи в режимі очікування.

Стаття 59. Командир повітряного судна

1. Командиром повітряного судна може бути пілот, який має відповідну кваліфікацію та досвід. Командира повітряного судна з числа членів екіпажу призначає експлуатант для виконання керівних функцій на повітряному судні.

2. Власник, орендар або лізингоодержувач повітряного судна авіації загального призначення призначає пілота, на якого покладає виконання функцій командира повітряного судна та відповідальність за безпечне виконання польоту.

3. У разі якщо до складу екіпажу повітряного судна входить лише одна особа, вона виконує обов'язки командира повітряного судна.

Стаття 60. Відповідальність та права командира повітряного судна

1. Командир повітряного судна:

1) несе відповідальність за безпеку всіх членів екіпажу, пасажирів і вантажу на борту з моменту, коли він піднімається на борт, до моменту, доки не залишить літак після польоту;

2) несе відповідальність за експлуатацію і безпеку повітряного судна з моменту готовності повітряного судна вирулити на злітну смугу для польоту до того моменту, коли закінчилося приземлення і двигун (двигуни), що використовувався як основна силова установка, заглушено;

3) має право віддавати команди, які вважає необхідними і такими, що забезпечують безпеку повітряного судна, пасажирів і вантажу, що перевозяться літаком;

4) має право відмовити в перевезенні: будь-якої особи або будь-якої частини вантажу, якщо, на його думку, це може становити потенційну загрозу безпеці літака чи пасажирів; особі, якщо вона перебуває під впливом алкоголю або медичних препаратів до такого ступеня, що може загрожувати безпеці літака або пасажирів; небажаних пасажирів, депортованих осіб чи ув'язнених, якщо їх переміщення становить загрозу безпеці літака чи пасажирів;

5) повинен забезпечити інформування пасажирів про місцезнаходження аварійних виходів, розташування і використання відповідного аварійного і рятувального обладнання;

6) має право приймати остаточне рішення про прийняття чи неприйняття літака з експлуатаційними недоліками, дозволеними експлуатаційною документацією;

7) повинен забезпечити проведення передпольотної підготовки.

2. Командир або пілот, якому передано управління польотом в аварійній ситуації, що вимагає термінового прийняття рішення або виконання дії, може виконувати будь-які дії, які він вважає необхідними за цих обставин. У таких випадках він може відступати від правил, експлуатаційних схем і методів в інтересах безпеки.

3. Експлуатант повітряного судна повинен вжити всіх можливих заходів щодо гарантування виконання особами, які перебувають на повітряному судні, усіх законних наказів командира повітряного судна з метою забезпечення безпеки літака, осіб та майна, що перебувають на ньому.

4. Командир повітряного судна, який отримав сигнал лиха від іншого повітряного чи морського судна, помітив повітряне чи морське судно, що зазнало аварії або якому загрожує небезпека, або іншу катастрофу, стихійне лихо чи людину в морі, для життя якої існує загроза, зобов'язаний надати допомогу постраждалим або особам, життю яких існує загроза, в обсязі, що дозволяє йому надати таку допомогу без загрози безпеці повітряного судна, пасажирів, членів екіпажу або інших осіб, за яких він несе відповідальність.

Стаття 61. Робочий час членів екіпажу цивільних повітряних суден

1. Робочий час членів екіпажів цивільних повітряних суден визначається авіаційними правилами України.

Стаття 62. Додаткові спеціалісти на борту повітряного судна

1. Для виконання певних функцій, крім функцій екіпажу, за рішенням експлуатанта на борту повітряного судна можуть перебувати спеціалісти, які не входять до складу екіпажу, але забезпечують виконання технологічних процесів перевезення та виконання видів польотів або авіаційних робіт чи технічне обслуговування повітряних суден у позабазових аеропортах.

2. Умови перебування на борту повітряного судна додаткових спеціалістів визначаються експлуатантом і погоджуються уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

3. Перевезення додаткових спеціалістів на борту повітряного судна оформляється записом у по льотному завданні екіпажу.

Розділ IX
АЕРОДРОМИ І АЕРОПОРТИ

Стаття 63. Аеродроми (вертодроми)

1. Аеродром (вертодром) включає такі елементи (аеродромні об'єкти):

1) поверхні (штучні, ґрунтові або водні), призначені для посадки, зльоту, руху, стоянки повітряних суден, руху наземного транспорту на території аеродрому;

2) ґрунтові елементи аеродрому;

3) об'єкти обслуговування повітряного руху;

4) засоби зв'язку, навігації та спостереження;

5) візуальні засоби забезпечення польотів;

6) об'єкти та засоби аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення, забезпечення авіаційної безпеки, метеорологічного обслуговування, електрозабезпечення аеродрому;

7) споруди та мережі інженерних комунікацій, що забезпечують роботу аеродромних об'єктів.

2. Рішення про спільне використання аеродрому приймає орган виконавчої влади, до сфери управління якого належить аеродром, або власник аеродрому та уповноважений орган з питань цивільної авіації.

Стаття 64. Державна реєстрація аеродромів

1. Цивільні аеродроми підлягають державній реєстрації.

Державний реєстр аеродромів цивільної авіації України веде уповноважений орган з питань цивільної авіації.

2. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може відмовити заявнику у виключенні з Державного реєстру аеродромів цивільної авіації України цивільного аеродрому в разі, якщо аеродром є важливим для забезпечення інтересів держави щодо збереження транспортної системи у відповідному регіоні.

3. Не підлягають державній реєстрації в Державному реєстрі аеродромів цивільної авіації України злітно-посадкові майданчики.

Стаття 65. Сертифікація аеродрому

1. Цивільні аеродроми України та аеродроми спільного використання підлягають сертифікації. Сертифікація аеродрому включає в себе оцінку всіх елементів та об'єктів аеродрому на відповідність вимогам, установленим авіаційними правилами України.

2. У разі подання заявки на сертифікацію аеродрому спільного використання заявник має отримати згоду відповідного центрального органу виконавчої влади (якому підпорядкований аеродром), а також надати відповідний договір, у якому зазначені умови надання аеродрому для потреб цивільної авіації.

3. Якщо утримувачами сертифіката аеродрому, сертифіката наземного обслуговування та провайдера аеронавігаційного обслуговування є різні юридичні особи, між ними укладається угода з визначенням меж відповідальності, порядку взаємодії, прав та обов'язків стосовно забезпечення безпеки польотів та авіаційної безпеки.

4. Утримувачі сертифікатів аеродрому, провайдера аеронавігаційного обслуговування та наземного обслуговування несуть відповідальність за дотримання вимог, установлених авіаційними правилами України, і безпосередньо забезпечують безпеку та регулярність польотів, безпечну експлуатацію аеродрому та аеропорту і захист інтересів споживачів аеропортових послуг.

Стаття 66. Експлуатант аеродрому

1. Керівник експлуатанта аеродрому несе відповідальність за забезпечення безпеки польотів, контроль за станом приаеродромної території, будівництвом об'єктів, діяльністю суб'єктів на аеродромі та на приаеродромній території, контроль за дотриманням вимог щодо встановлення і розміщення маркірувальних знаків та радіотехнічних пристроїв, підтримання встановленого порядку виконання і забезпечення польотів на аеродромі та здійснює координацію діяльності на аеродромі підприємств і організацій.

2. З метою забезпечення безпеки польотів керівник експлуатанта аеродрому є незалежним у прийнятті рішень щодо забезпечення безпеки авіації на аеродромі.

3. Експлуатант аеродрому не має права вживати дискримінаційних заходів та обмежувати права користувачів аеропорту, суб'єктів з наземного обслуговування.

4. Експлуатант аеродрому несе відповідальність перед експлуатантом повітряного судна за шкоду, заподіяну повітряному судну з вини експлуатанта аеродрому.

Стаття 67. Маркірування аеродромів, злітно-посадкових майданчиків

1. Аеродроми, злітно-посадкові майданчики та їх елементи повинні мати маркірувальні знаки відповідно до вимог авіаційних правил України для аеродромів цивільної авіації.

2. Встановлення та розміщення на приаеродромній території будь-яких знаків, пристроїв і позначень, подібних до маркірувальних знаків, що використовуються для розпізнавання аеродрому, злітно-посадкового майданчика та їх елементів, забороняються.

Стаття 68. Маркірування об'єктів і перешкод

1. Усі об'єкти і перешкоди, що розташовані на приаеродромній території та перетинають поверхні обмеження перешкод, мають бути обладнані денними і нічними маркірувальними знаками та пристроями згідно з вимогами авіаційних правил України для аеродромів цивільної авіації.

2. Маркірування об'єктів і перешкод денними та нічними маркірувальними знаками та пристроями здійснюється власниками цих об'єктів за свій рахунок.

Стаття 69. Приаеродромна територія. Будівництво на приаеродромній території

1. Будівлі і природні об'єкти, розташовані на приаеродромній території, не повинні становити загрози для польотів повітряних суден.

2. На приаеродромній території запроваджується особливий порядок здійснення діяльності, яка може вплинути на безпеку авіації та створити перешкоди для роботи наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження. До такої діяльності належать:

1) будівництво, вибухові роботи;

2) діяльність, що сприяє скупченню птахів;

3) установлення радіовипромінювальних пристроїв;

4) роботи, пов'язані з використанням лазерних пристроїв, що можуть випромінювати у повітряний простір;

5) роботи, пов'язані із запуском ракет, метеорологічних радіозондів та куль-пілотів;

6) діяльність, пов'язана з польотами літальних апаратів, з викидами диму та газів, що можуть погіршувати видимість у районі аеродрому;

7) будівництво високовольтних повітряних ліній, висадка та вирощування дерев або зелених насаджень.

3. Визначення умов забудови, використання землі і споруд та здійснення діяльності, зазначеної в частині другій цієї статті, на приаеродромній території здійснюється органами місцевого самоврядування згідно із законом за погодженням з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

4. Інформація про розміри приаеродромної території доводиться експлуатантом аеродрому або постійного злітно-посадкового майданчика чи уповноваженою ним особою до відома відповідних органів місцевого самоврядування, на території здійснення повноважень яких знаходиться земельна ділянка, яка повністю чи частково належить до приаеродромної території. Розмір приаеродромної території залежить від розмірів аеродрому та визначається авіаційними правилами України.

5. Для запобігання порушенню умов погодження, незаконному будівництву експлуатант аеродрому повинен здійснювати контроль за станом приаеродромної території.

6. Експлуатант аеродрому та провайдер аеронавігаційного обслуговування за взаємною згодою та за згодою органів місцевого самоврядування мають право встановлювати на приаеродромній території та за її межами наземні засоби зв'язку, навігації та спостереження, світлотехнічні засоби, прокладати інженерні мережі, користуватися правом доступу до такого обладнання.

7. У смугах повітряних підходів до аеродромів може бути обмежено спорудження об'єктів, у яких може одночасно перебувати значна кількість людей, а також об'єктів підвищеної небезпеки, обмежено розташування високовольтних повітряних ліній.

8. Якщо дерева або гілки дерев становлять перешкоду для повітряного руху або розміщуються поблизу повітряних ліній електрозв'язку та електропостачання, антенно-фідерних пристроїв наземних засобів зв'язку, навігації та спостереження, світлотехнічних засобів, які заважають їх установленню або роботі, експлуатант аеродрому та провайдер аеронавігаційного обслуговування мають право вимагати усунення цих перешкод. Вимоги щодо обмежень та обліку перешкод встановлюються авіаційними правилами України.

9. На відстані до 15 кілометрів від меж аеродрому забороняється відкрите складування харчових відходів, розміщення звалищ, спорудження або розбудова споруд, які сприяють масовому скупченню птахів і можуть створювати загрозу для повітряного руху.

10. Органи виконавчої влади, юридичні та фізичні особи незалежно від форми власності, які допустили порушення порядку діяльності, зазначеної в частині другій цієї статті, містобудівних умов і обмежень забудови земельної ділянки, зобов'язані згідно з рішенням уповноваженого органу з питань цивільної авіації припинити будівництво чи діяльність, зазначену в частині другій цієї статті, до вирішення питання щодо можливості та

умов подальшого будівництва відповідно до законодавства.

11. Будь-яка шкода, заподіяна власникові або експлуатантові аеродрому, постійного злітно-посадкового майданчика чи аеропорту та споживачу їхніх послуг, у тому числі експлуатанту повітряного судна, внаслідок порушень, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією чи іншою діяльністю на приаеродромній території, підлягає відшкодуванню відповідно до закону.

Стаття 70. Аеропорти

1. Експлуатант аеропорту забезпечує прийняття та відправку повітряних суден, організацію наземного обслуговування повітряних суден, пасажирів, екіпажів, багажу, вантажу та пошти, повинен мати для цього аеродром, споруди, обладнання, техніку, персонал і може включати розташовані на його території об'єкти системи організації повітряного руху, метеорологічного обслуговування, вертолітні майданчики, під'їзні колії із смугами відведення, об'єкти соціальної сфери та інші спорудження і об'єкти.

2. У разі виконання міжнародних польотів в аеропорту повинні здійснюватися митний, прикордонний, санітарно-карантинний та інші види контролю, які передбачені законодавством України.

3. В аеропорту має бути створена система зворотного зв'язку пасажирів з його адміністрацією для своєчасного реагування на скарги пасажирів.

4. З метою прискорення та спрощення процедур митного та прикордонного оформлення авіаперевізник або експлуатант аеропорту, або суб'єкт наземного обслуговування надсилає до органу охорони державного кордону та митних органів України, які провадять діяльність у пунктах пропуску для повітряного сполучення, попередню інформацію про членів екіпажу, пасажирів, імпортні, експортні та транзитні вантажі, які перевозяться повітряними суднами. Порядок, спосіб, форма та строки подання і зберігання такої інформації спільно визначаються органом охорони державного кордону України, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи та уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Стаття 71. Координовані аеропорти

1. У разі якщо пропускна спроможність аеропорту задовольняє попит авіакомпаній та за умови забезпечення належного рівня обслуговування рейсів таких авіакомпаній, аеропорт визначається некоординованим. Слот-регулювання в некоординованому аеропорту здійснюється експлуатантом аеропорту.

2. Якщо попит авіакомпаній на виконання польотів до/з аеропорту або на обслуговування рейсів у такому аеропорту перевищує його пропускну спроможність та/або виробничі можливості аеропорту, уповноважений орган з питань цивільної авіації визначає цей аеропорт координованим та призначає координатора аеропорту (групи аеропортів), який здійснює слот-регулювання.

Аеропорт може бути оголошено координованим на певний період часу, необхідний для приведення пропускної спроможності аеропорту у відповідність із навантаженням та попитом на його послуги.

3. З метою належного представництва інтересів сторін та вирішення питань, пов'язаних з діяльністю координатора, створюється координаційний комітет. Координаційний комітет може бути призначений для більш як одного аеропорту.

Координатор аеропорту є юридичною особою, яка є функціонально та фінансово незалежною від аеропорту або користувачів цього аеропорту. Фінансування діяльності координатора аеропорту здійснюється за рахунок коштів Державного спеціалізованого фонду фінансування загальнодержавних витрат на авіаційну діяльність та участь України у міжнародних авіаційних організаціях.

4. Порядок і процедура визначення аеропорту координованим, вибору, призначення координатора, його діяльності, процесу розподілу і виділення координатором слотів для авіаперевізників, нагляду за діяльністю координатора, вчинення дій у разі скасування координації в аеропорту встановлюються авіаційними правилами України.

Стаття 72. Експлуатант аеропорту

1. Експлуатант аеропорту несе відповідальність за організацію заходів щодо безпеки польотів, авіаційної безпеки, організацію наземного обслуговування, організацію і проведення пошукових, аварійно-рятувальних і протипожежних робіт у разі аварійних чи надзвичайних подій з повітряними суднами на території аеропорту та в районі аеродрому, ефективне надання послуг користувачам аеропорту.

2. Експлуатант аеропорту (аеродрому), злітно-посадкового майданчика повинен вжити заходів для унеможливлення зльоту повітряного судна на підставі звіту державного інспектора про перевірку, складеного в межах повноважень, визначених пунктом 5 частини першої статті 16 цього Кодексу.

3. Експлуатант аеропорту може одночасно бути експлуатантом аеродрому.

4. Експлуатант аеропорту може самостійно надавати послуги в аеропорту, а також на договірних умовах передавати право на наземне обслуговування в аеропорту юридичним чи фізичним особам, що відповідають вимогам авіаційних правил України.

5. Експлуатант аеродрому зобов'язаний забезпечувати експлуатантів повітряних суден метеорологічною інформацією власними силами або на договірних умовах відповідно до авіаційних правил України.

6. Керівник експлуатанта аеродрому, аеропорту має право відмовитися від виконання розпорядження, яке може призвести до виникнення порушень правил безпеки польотів або авіаційної безпеки. У такому разі керівник експлуатанта аеродрому повинен повідомити про причину відмови органу або керівнику, який видав таке розпорядження.

7. Експлуатант аеропорту забезпечує створення належних умов для обслуговування пасажирів з обмеженими фізичними можливостями.

Стаття 73. Управління аеропортами та цивільними аеродромами

1. Якщо аеропорт або цивільний аеродром не використовується за цільовим призначенням, аеродром не сертифікується протягом більше трьох років, держава з мотивів суспільної необхідності збереження транспортної системи має право відповідно до закону примусово відчужити та передати аеропорт, цивільний аеродром, що перебуває у власності фізичних або юридичних осіб, до державної власності або розірвати договір оренди, концесії, управління із зазначеними фізичними та юридичними особами.

2. Збитки, завдані власнику в результаті повернення до державної власності аеропортів та цивільних аеродромів, у тому числі вартість нерухомого майна, відшкодовуються державою в порядку, встановленому законодавством України, при цьому з фізичних або юридичних осіб стягується відповідна компенсація, якщо інфраструктурі аеропорту, цивільного аеродрому була заподіяна шкода.

3. Рішення про ліквідацію, зміну форми власності аеропортів, цивільних аеродромів у частині виконання вимог частини першої цієї статті приймається відповідно до закону.

4. Договір про управління аеродромом укладається в письмовій формі та нотаріально засвідчується.

Амортизаційні відрахування на майно, що є предметом договору управління, залишаються в управителя, обліковуються ним разом з обліком майна, одержаного за договором управління, і спрямовуються на фінансування поточних та капітальних робіт на об'єкті управління.

Управитель не може передавати права та обов'язки за договором управління аеродромом іншій особі.

5. Протягом строку дії договору управління передане в управління майно не може бути відчужене або обтяжене будь-яким чином (у тому числі передане в заставу, іпотеку, за іншими господарськими договорами), щодо цього майна не може бути прийнято рішення про приватизацію або вчинені інші дії, що можуть перешкодити здійсненню управління або обмежити права управителя.

Стаття 74. Землі аеропортів (аеродромів)

1. Землі аеропортів (аеродромів) мають суспільно важливе значення і за своїм цільовим призначенням є землями транспорту.

Зміна цільового призначення земель аеропорту провадиться відповідно до Земельного кодексу України.

2. Земельні ділянки, що перебувають у державній чи комунальній власності та необхідні для функціонування аеропортів (аеродромів), надаються в користування підприємствам, установам та організаціям, що провадять авіаційну та неавіаційну діяльність, відповідно до Земельного кодексу України.

3. З метою забезпечення узгодженої роботи всіх суб'єктів авіаційної діяльності на території аеропорту встановлюються земельні сервітути. Земельний сервітут здійснюється у спосіб, найменш обтяжливий для власника земельної ділянки, щодо якої він встановлений.

4. Землі аеродрому можуть використовуватися тільки з метою забезпечення аеродромної діяльності. Землі аеродромів можуть використовуватись для заходів тимчасового характеру за погодженням з власником аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

5. Органи місцевого самоврядування та органи виконавчої влади на підставі затверджених в установленому законом порядку генеральних планів населених пунктів на довгостроковий період зобов'язані визначити земельні ділянки, необхідні для розвитку аеропортів (аеродромів).

Стаття 75. Особливості розпорядження майном аеропортів (аеродромів)

1. Аеродроми та аеродромні об'єкти (злітно-посадкові смуги, руліжні доріжки, перони, інші елементи аеродромів), що забезпечують безпеку польотів та перебувають у державній чи комунальній власності, не підлягають відчуженню, продажу, приватизації, обміну, передачі в заставу.

2. Цілісні майнові комплекси, а також окремі об'єкти інфраструктури, призначені для наземного обслуговування повітряних суден, пасажирів, екіпажів, обробки багажу, пошти, вантажу, об'єкти неавіаціиних видів діяльності можуть передаватися в концесію, оренду в установленому законодавством порядку, за умови, що не змінюється цільове призначення таких об'єктів.

3. Державний та /або комунальний аеродром може передаватися приватному інвестору в оренду, концесію, управління, а також бути предметом інших договорів, що укладаються за правилами, визначеними законодавством України. Істотною умовою таких договорів є заборона зміни цільового призначення об'єктів аеродрому, що забезпечують його основну виробничу діяльність.

Стаття 76. Будівництво, реконструкція і модернізація аеропортів (аеродромів)

1. Будівництво та реконструкція аеропортів є суспільною потребою.

2. З часу початку процедури вибору майданчика і до ухвалення рішення про вибір майданчика для будівництва (розширення) аеропорту забороняються протягом одного року відведення земельних ділянок на майданчику, де передбачено будівництво, та видача дозволів на проектування і будівництво об'єктів та споруд, що ускладнюють будівельні роботи.

3. Визначення місця розташування або розширення аеропорту (аеродрому) здійснюється відповідними місцевими органами виконавчої влади за погодженням з уповноваженим органом з питань цивільної авіації на основі розгляду матеріалів технічного, економічного та екологічного висновків з урахуванням соціальної ситуації в регіоні з представленням альтернативних варіантів.

4. Будівництво і реконструкція аеропортів, цивільних аеродромів можуть здійснюватися в установленому порядку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів, власних коштів авіапідприємств, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Стаття 77. Наземне обслуговування в аеропортах і на аеродромах

1. Класифікація послуг з наземного обслуговування за їх видами, умови надання доступу до об'єктів та інфраструктури аеропорту, порядок взаємодії суб'єктів наземного обслуговування та обмеження щодо провадження такої діяльності визначаються авіаційними правилами України.

2. Суб'єкти авіаційної діяльності, які надають послуги з наземного обслуговування, що підлягають обов'язковій сертифікації, провадять свою діяльність на території аеропорту та аеродрому на підставі відповідного сертифіката, виданого уповноваженим органом з питань цивільної авіації, а також договору, укладеного з експлуатантом аеропорту (аеродрому).

3. Експлуатант аеропорту (аеродрому), суб'єкт авіаційної діяльності несе відповідальність за збитки, завдані користувачам аеропорту (аеродрому) у зв'язку з необґрунтованою відмовою в обслуговуванні повітряного судна.

Стаття 78. Обмеження монополістичної діяльності в аеропортах. Вільна конкуренція та рівноправність

1. Експлуатанти аеропорту (аеродрому), виходячи з організаційно-технічних можливостей, зобов'язані створити суб'єктам авіаційної діяльності, що провадять діяльність в аеропорту, рівні умови користування аеропортом та аеродромом, якщо інше не передбачено законодавством.

2. З метою забезпечення контролю держави за монополістичною діяльністю у сфері надання послуг в аеропорту встановлюється перелік спеціалізованих послуг, які належать до ринків, що перебувають у стані природних монополій, та можуть надаватися лише в аеропортах. Перелік таких спеціалізованих послуг встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 79. Повноваження місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення діяльності аеропортів

1. До повноважень місцевих органів виконавчої влади належать:

1) здійснення відповідно до законодавства контролю за належною експлуатацією та організацією обслуговування пасажирів в аеропортах підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, зв'язку;

2) дотримання вимог щодо використання приаеродромної території;

3) забезпечення в межах своїх повноважень будівництва, реконструкції, благоустрою та експлуатації під'їзних доріг до аеропортів;

4) організація благоустрою привокзальних площ аеропортів;

5) організація регулярного руху громадського транспорту між аеропортами та населеними пунктами;

6) забезпечення електрозв'язку між аеропортами і населеними пунктами;

7) створення належних умов для паркування автотранспортних засобів та безперешкодного проїзду спеціальних автотранспортних засобів на території привокзальної площі аеропорту.

2. Забезпечення громадського порядку в аеропортах здійснюється відповідними правоохоронними органами.

3. Під час планування розвитку транспортної інфраструктури обслуговування пасажирів в аеропортах місцеві органи виконавчої влади здійснюють свою роботу у взаємодії з експлуатантами аеропортів.

Стаття 80. Забезпечення доступу і обмеження прав користування аеропортами та аеродромами

1. Експлуатант аеродрому (аеропорту), відкритого для прийому і відправлення повітряних суден, зобов'язаний надавати дозвіл на посадку повітряних суден у межах технічних можливостей аеродрому.

2. Експлуатант аеропорту (аеродрому), до/з якого здійснюються пасажирські перевезення, повинен забезпечувати максимально безперервну експлуатацію аеропорту (аеродрому) з метою належного функціонування авіатранспортної системи України.

Проведення ремонтних, технологічних або інших робіт, які можуть перешкоджати виконанню польотів до/з цього аеропорту, здійснюється лише за погодженням з уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

Експлуатант аеропорту зобов'язаний негайно письмово повідомити уповноважений орган з питань цивільної авіації, якщо він виявить, що невиконання ремонту аеропорту (аеродрому) загрожує чи може загрожувати безпеці польотів чи пасажирів.

3. Експлуатант аеропорту (аеродрому), до/з якого здійснюються пасажирські перевезення, повинен забезпечити безперервну експлуатацію аеродрому в зимових умовах та відновлення його експлуатації після закриття внаслідок метеорологічних умов у строк, визначений авіаційними правилами України.

4. Користування аеропортами та цивільними аеродромами обмежується:

1) у разі виникнення передумов для порушень правил щодо безпеки польотів, пов'язаних із функціонуванням аеродрому, у разі закриття аеродромів і аеропортів для прийому і відправлення повітряних суден з технічних чи метеорологічних умов, у разі виникнення або загрози виникнення епідемії інфекційних захворювань;

2) у частині доступу до контрольованих зон аеропортів (аеродромів) відповідно до вимог забезпечення авіаційної безпеки у порядку, встановленому авіаційними правилами України;

3) внаслідок непереборної сили.

5. Експлуатант аеродрому, відкритого для прийому і відправлення повітряних суден, зобов'язаний надавати позачерговий дозвіл:

1) на вимушену посадку повітряному судну, яке зазнає аварії;

2) повітряному судну, яке здійснює політ з метою захисту життя та здоров'я людей або з метою ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

3) повітряному судну, яке здійснює політ, безпосередньо пов'язаний із забезпеченням громадського правопорядку та інтересами національної безпеки;

4) на посадку повітряному судну в разі використання аеродрому як запасного.

6. У разі наявності заборгованості з оплати послуг з аеропортового обслуговування або з відшкодування завданих аеропорту збитків експлуатант аеропорту (аеродрому) має право не обслуговувати повітряне судно до погашення такої заборгованості після закінчення триденного строку з дня отримання користувачем-боржником відповідного попередження в письмовому вигляді, а також за відсутності обґрунтованих підстав для продовження строків сплати боргу.

7. З метою консультування суб'єктів авіаційної діяльності в аеропортах та належного представництва інтересів сторін щодо умов використання аеропортів, діяльності організацій з наземного обслуговування в аеропортах створюються аеропортові комітети під керівництвом експлуатанта аеропорту, до складу яких входять представники експлуатанта аеропорту, органів обслуговування повітряного руху, авіаційних перевізників, для яких аеропорт є базовим, або їх представницьких організацій, а також представники суб'єктів аеропортової діяльності. Уповноважений орган з питань цивільної авіації в разі потреби може направити свого представника для участі в роботі зазначеного комітету.

Стаття 81. Плата за аеропортове обслуговування

1. У разі надання в аеропортах та на аеродромах послуг із забезпечення зльоту-посадки повітряних суден, обслуговування пасажирів в аеровокзалі, забезпечення авіаційної безпеки, пошуку та рятування в зоні відповідальності аеропорту, забезпечення наднормативної стоянки, обслуговування вантажів, забезпечення приймання, зберігання, контролю якості та видачі авіаційного пального для заливу в паливозаправники або заправлення баків повітряних суден та в разі надання інших послуг, пов'язаних з діяльністю аеропорту, в аеропортах та на цивільних аеродромах справляється плата за надання таких послуг.

2. Розмір плати за надання послуг із забезпечення зльоту-посадки повітряних суден, обслуговування пасажирів в аеровокзалі, забезпечення авіаційної безпеки, забезпечення наднормативної стоянки (аеропортові збори) та за інші послуги, що надаються аеропортом (аеродромом) користувачам, встановлюється відповідно до законодавства України. Порядок розрахунку плати за аеропортове обслуговування та інші послуги, що надаються в аеропортах (на аеродромах), порядок оплати та звільнення від неї визначаються відповідно до законодавства України та стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації.

Стаття 82. Аварійно-рятувальне та протипожежне забезпечення

1. Організація та проведення заходів аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів, пожежної безпеки, аварійно-рятувальних робіт на території аеропортів (аеродромів) та в районі відповідальності аеродромів за проведення пошукових та аварійно-рятувальних робіт покладаються на служби аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів підприємств цивільної авіації України.

2. Служба аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів повинна знаходитися під адміністративним контролем управління аеропорту (аеродрому) цивільної авіації України, яке повинно забезпечити організацію, оснащеність, укомплектованість, навчання персоналу та виконання службою функцій за призначенням.

3. Служби аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів провадять свою діяльність у порядку, встановленому законодавством України, в тому числі авіаційними правилами України.

Розділ X
ОХОРОНА
НАВКОЛИШНЬОГО
ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Стаття 83. Захист навколишнього природного середовища від шкідливого впливу польотів цивільних повітряних суден

1. Суб'єкти авіаційної діяльності зобов'язані під час експлуатації повітряних суден на землі та в повітрі дотримуватися встановлених нормативів вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів і вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів (емісії) забруднюючих речовин і зменшення рівня шуму, електромагнітного та радіаційного випромінювання.

2. Скидання з повітряних суден шкідливих для здоров'я людей та навколишнього природного середовища речовин, відходів і матеріалів забороняється, крім випадків аварійної ситуації та виконання авіаційних хімічних робіт. Винні в таких діях особи несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 84. Захист населення від шкідливого впливу викидів (емісії) забруднюючих речовин, шуму, електромагнітного випромінювання, ризику авіаційних подій під час експлуатації повітряних суден

1. Максимальний допустимий рівень шуму під час експлуатації повітряного судна, емісії авіаційних двигунів та електромагнітного випромінювання об'єктів авіаційної діяльності не повинен перевищувати гранично допустимого рівня, встановленого авіаційними правилами України.

2. Суб'єкти авіаційної діяльності зобов'язані відшкодовувати громадянам шкоду, заподіяну їх здоров'ю та майну внаслідок авіаційної діяльності, відповідно до закону.

3. У разі якщо рівень шуму під час експлуатації цивільного повітряного судна перевищує встановлений гранично допустимий рівень шуму, уповноважений орган з питань цивільної авіації має право обмежити або заборонити польоти такого повітряного судна.

4. Обмеження та заборона встановлюються з урахуванням заходів, спрямованих на зменшення рівня шуму в аеропорту та поблизу нього на основі збалансованого підходу до регулювання авіаційного шуму, включаючи:

1) технічне зниження рівня шуму від повітряних суден до значень, встановлених авіаційними правилами України;

2) просторове зонування території навколо аеропорту з урахуванням умов авіаційного шуму та інших несприятливих екологічних факторів (викидів забруднюючих речовин, електромагнітного випромінювання об'єктів авіаційної діяльності та ризику авіаційних подій), відповідне її планування і забудову;

3) запровадження експлуатаційних заходів під час зльоту і посадки повітряних суден, відповідну організацію повітряного руху з метою зменшення впливу авіаційного шуму та інших несприятливих екологічних факторів.

5. Фактичні витрати на заходи, спрямовані на зменшення та запобігання негативному впливу шуму та викидів забруднюючих речовин в аеропорту та на території поблизу нього, що визначаються авіаційними правилами України, здійснюються за рахунок плати (аеропортових зборів) за шум повітряного судна та емісію авіаційних двигунів з урахуванням рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації та відповідно до авіаційних правил України тільки в тих аеропортах, де існують проблеми, пов'язані з авіаційною діяльністю.

6. Ринкові заходи щодо обмеження або зменшення емісії, що впливає на глобальну зміну клімату, запроваджуються з урахуванням рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації та відповідно до законодавства України.

Розділ XI
ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОЇ
АВІАЦІЇ ВІД АКТІВ
НЕЗАКОННОГО ВТРУЧАННЯ

Стаття 85. Організація забезпечення авіаційної безпеки

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації відповідає за розробку, впровадження та забезпечення виконання Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації.

2. Захист цивільної авіації від актів незаконного втручання забезпечується шляхом впровадження комплексу організаційних і практичних заходів, а також залучення людських та матеріальних ресурсів відповідно до Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації та нормативно-правових актів з питань забезпечення авіаційної безпеки.

3. З метою координації та взаємодії на державному рівні всіх органів виконавчої влади щодо захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання утворюється дорадчий орган, положення про який затверджується Кабінетом Міністрів України.

4. З метою контролю за дотриманням вимог Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, оперативного та ефективного усунення виявлених недоліків уповноважений орган з питань цивільної авіації проводить на регулярній основі планові, позапланові перевірки стану авіаційної безпеки, а також ситуаційні експерименти, випробування, огляди, спостереження.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації разом з іншими державними органами, задіяними в забезпеченні виконання Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації, розробляє та реалізує державну програму контролю якості забезпечення авіаційної безпеки цивільної авіації.

6. З метою здійснення заходів із забезпечення захисту, охорони та безпеки пасажирів, членів екіпажу, авіаційного персоналу, персоналу, задіяного в авіаційній діяльності, повітряних суден, об'єктів, суб'єктів авіаційної діяльності незалежно від форми власності та підпорядкованості у суб'єктах авіаційної діяльності утворюються служби авіаційної безпеки.

7. Служби авіаційної безпеки підлягають сертифікації на право провадження певних видів діяльності із забезпечення авіаційної безпеки.

8. Суб'єкт авіаційної діяльності, який не має сертифікованої служби авіаційної безпеки, передає обов'язки із забезпечення певних видів авіаційної безпеки відповідним сертифікованим службам інших суб'єктів авіаційної діяльності шляхом укладення з ними договорів, якими встановлюються права і відповідальність на час здійснення такої діяльності.

9. У загальній системі сертифікації суб'єктів авіаційної діяльності або допуску до авіаційної діяльності перевіркам на відповідність вимогам авіаційної безпеки підлягають:

1) експлуатанти;

2) аеропорти, аеродроми, злітно-посадкові майданчики;

3) підприємства аеронавігаційного обслуговування повітряного руху;

4) навчальні заклади, що забезпечують підготовку персоналу з авіаційної безпеки;

5) організації з технічного обслуговування;

6) інші суб'єкти наземного обслуговування, що здійснюють певні види наземного обслуговування у контрольованій зоні.

10. Суб'єкт авіаційної діяльності авіації загального призначення та фізична особа - експлуатант повітряного судна повинні забезпечувати авіаційну безпеку в місцях базування, стоянок та під час виконання польотів.

Заходи з авіаційної безпеки для цих категорій суб'єктів авіаційної діяльності визначаються авіаційними правилами України.

11. Авіаційний персонал та персонал, задіяний в авіаційній діяльності, робота якого безпосередньо пов'язана із забезпеченням авіаційної безпеки, можуть бути допущені до здійснення такої діяльності лише за наявності відповідних документів з авіаційної безпеки, виданих сертифікованими навчальними закладами.

12. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації персоналу, залученого до забезпечення заходів з авіаційної безпеки, здійснюються відповідно до Програми підготовки з авіаційної безпеки в навчальних закладах, у тому числі іноземних, що мають сертифікат, виданий або визнаний уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

13. Персонал служб авіаційної безпеки, а також персонал, який працює без супроводження у контрольованих зонах аеропорту або аеродрому, повинен пройти спеціальну перевірку правоохоронних органів до одержання права доступу до таких зон.

14. Фізична особа — експлуатант повітряного судна повинна забезпечити авіаційну безпеку в місцях базування, стоянок та під час виконання польотів.

Стаття 86. Заходи щодо захисту від актів незаконного втручання

1. Актом незаконного втручання в діяльність цивільної авіації є акт або спроба скоєння акту, що створює загрозу безпеці цивільної авіації на землі та в повітрі, а саме:

1) незаконне захоплення повітряного судна в повітрі;

2) незаконне захоплення повітряного судна на землі;

3) захоплення заручників на борту повітряного судна, на аеродромі або в аеропорту;

4) насильницьке проникнення на борт повітряного судна, у зону обмеженого доступу аеропорту (аеродрому) або в місця розташування наземних засобів зв'язку, навігації, спостереження;

5) розміщення на борту повітряного судна, в аеропорту, зоні обмеженого доступу, що охороняється, аеродромі зброї, небезпечного пристрою або матеріалу, що може створити потенційну загрозу безпеці цивільної авіації;

6) надання неправдивої інформації, яка ставить під загрозу безпеку пасажирів, членів екіпажу повітряного судна в повітрі або на землі або безпеку осіб, персоналу в аеропорту, на аеродромі.

2. Суб'єкти авіаційної діяльності на підставі Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації розробляють та на регулярній основі оновлюють свої програми авіаційної безпеки і здійснюють заходи щодо захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання.

Стаття 87. Превентивні заходи безпеки

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації постійно проводить оцінку ризиків та рівня загрози безпеці цивільної авіації з метою впровадження відповідних рівню загрози заходів безпеки.

2. За результатами оцінки рівня загрози уповноважений орган з питань цивільної авіації може визначити всі або окремі рейси будь-якого експлуатанта як рейси підвищеного ризику із застосуванням посилених заходів безпеки в аеропортах України, а також включенням за окремим рішенням Кабінету Міністрів України до складу екіпажу повітряного судна озброєних спеціально підготовлених працівників правоохоронних органів на невизначений або певний час залежно від рівня загрози.

3. З урахуванням оцінки рівня загрози уповноважений орган з питань цивільної авіації визначає перелік держав та аеропортів, до яких тимчасово заборонено чи обмежено польоти повітряних суден експлуатантів.

4. З метою унеможливлення пронесення на борт повітряного судна або в зону обмеженого доступу, що охороняється, зброї, вибухівки або інших небезпечних предметів, речовин тощо, які можуть бути використані для здійснення акту незаконного втручання і пронесення яких не дозволяється, застосовуються:

1) контроль за доступом осіб та транспортних засобів і контрольованих зон аеропортів (аеродромів) та зон обмеженого доступу, що охороняються;

2) контроль на безпеку персоналу, транспортних засобів, яким надається доступ до зон обмеженого доступу, що охороняються;

3) охорона, контроль доступу, передпольотний (післяпольотний) та спеціальний огляд повітряного судна;

4) контроль на безпеку членів екіпажу, пасажирів, ручної поклажі, багажу, вантажу, кур'єрських і поштових відправлень, по льотних та аеропортових постачань, бортових припасів, включаючи бортове харчування тощо;

5) фізичний захист периметру аеропорту (аеродрому) та його патрулювання;

6) розташування місць паркування та стоянок транспортних засобів на відстані не менш як 50 метрів від фронтону будівлі аеровокзалу.

5. Спеціальні заходи безпеки здійснюються під час перевезення потенційно небезпечних пасажирів, а саме:

1) осіб, які депортуються;

2) небажаних осіб;

3) осіб, які перебувають під вартою.

6. Особа, яка відмовляється від здійснення контролю на безпеку або пред'явлення для здійснення такого контролю ручної поклажі, багажу, що їй належать, до перевезення повітряним судном не допускається.

7. На повітряному судні, що перебуває в польоті, контроль на безпеку у разі потреби може бути здійснено за рішенням командира повітряного судна незалежно від згоди пасажира. Для зазначеної мети повітряне судно вважається таким, що перебуває в польоті, з часу зачинення всіх його зовнішніх дверей після завантаження і до часу відкриття будь-яких з цих дверей для розвантаження.

8. Жодна особа або транспортний засіб не може увійти або заїхати в зону обмеженого доступу, що охороняється, без перепустки та проходження контролю на безпеку.

9. Правила охорони повітряних суден та інших важливих об'єктів цивільної авіації, забезпечення контролю доступу до них визначаються законодавством, в тому числі авіаційними правилами України.

10. Технічні засоби захисту цивільної авіації від актів незаконного втручання повинні бути сертифіковані уповноваженим органом з питань цивільної авіації. Правила сертифікації цих засобів визначаються авіаційними правилами України.

Стаття 88. Врегулювання кризових ситуацій

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації вживає необхідних заходів щодо забезпечення безпеки пасажирів та екіпажу повітряного судна, яке зазнало акту незаконного втручання під час їх перебування на землі, до того часу, поки вони не будуть в змозі продовжити виконувати свій політ.

2. Уповноважений орган з питань цивільної авіації збирає всю необхідну інформацію про політ повітряного судна, яке зазнало акту незаконного втручання, та надає отриману інформацію всім іншим державам, у межах юрисдикції яких перебувають відповідні органи обслуговування повітряного руху, у тому числі органи в аеропорту відомого або ймовірного пункту призначення для того, щоб своєчасно вжити необхідних заходів безпеки на повітряних лініях, а також у відомому або ймовірному пункті приземлення повітряного судна.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації у взаємодії з іншими органами виконавчої влади вживає заходів для того, щоб повітряне судно, яке зазнало акту незаконного втручання та здійснило посадку на території України, було затримано на землі, якщо його виліт не пов'язаний з першочерговою необхідністю забезпечення життя людей.

4. У разі якщо іноземне повітряне судно, яке зазнало акту незаконного втручання, здійснило посадку на території України, уповноважений орган з питань цивільної авіації найбільш швидкими засобами повідомляє державу, в якій зареєстровано таке повітряне судно, та державу, яка є експлуатантом, про його посадку та надає іншу відповідну інформацію.

Уповноважений орган з питань цивільної авіації інформує у встановленому порядку інші держави, з якими є спільний авіаційний простір, у разі:

1) захвату повітряного судна на землі або у повітряному просторі України;

2) приземлення захопленого повітряного судна на території України;

3) якщо захоплене повітряне судно залишило територію України.

5. У разі отримання інформації про спробу скоєння або скоєння акту незаконного втручання про це невідкладно повідомляються відповідні правоохоронні органи.

6. Заходи з повернення контролю над захопленим повітряним судном на території України здійснюються згідно з вимогами закону. Безпосередньо врегулювання кризової ситуації здійснює Служба безпеки України.

7. Після врегулювання кризової ситуації уповноважений орган з питань цивільної авіації терміново надсилає відповідне повідомлення до Міжнародної організації цивільної авіації.

8. У разі надання неправдивої інформації про спробу скоєння або скоєння акту незаконного втручання в діяльність цивільної авіації особа, яка надала таку інформацію, несе відповідальність згідно із законом.

Стаття 89. Предмети, заборонені для пронесення в зони обмеженого доступу аеропортів, що охороняються, та до перевезення на повітряних суднах

1. Перелік предметів і речовин, заборонених для пронесення в зони обмеженого доступу аеропортів, що охороняються, та/або до перевезення на борту повітряного судна, визначається авіаційними правилами України.

2. Уповноважені працівники правоохоронних органів у передбачених законодавством України випадках мають право перебувати під час польоту на борту повітряного судна озброєними табельною вогнепальною зброєю у разі виконання ними спеціальних заходів забезпечення безпеки щодо:

1) охорони посадових осіб, стосовно яких здійснюється державна охорона відповідно до Закону України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб»;

2) забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства, працівників суду, правоохоронних органів та їхніх близьких родичів;

3) супроводження фельдпошти та спецвантажів, конвоювання арештованих.

Стаття 90. Підтримання встановленого порядку на борту повітряного судна

1. У разі порушення будь-якими особами встановлених правил поведінки на борту повітряного судна, створення ними загрози безпечному виконанню польоту або відмови виконувати вимоги членів екіпажу до порушників можуть бути застосовані заходи стримування.

2. Заходи стримування можуть застосовуватися стосовно осіб, які скоїли на борту повітряного судна, що перебуває у польоті, такі правопорушення:

1) насильство, психологічний тиск або пряме залякування, погроза або умисне заподіяння шкоди, що загрожує життю чи власності пасажирів;

2) насильство, погроза або втручання в дії членів екіпажу під час виконання ними службових обов'язків, вчинення дій, що можуть призвести до втрати екіпажем можливості з виконання своїх службових обов'язків;

3) свідомо вчинене пошкодження повітряного судна, обладнання;

4) надання неправдивої інформації, що може призвести до загрози безпеці повітряного судна;

5) невиконання законних вказівок або інструкцій членів екіпажу, що віддавалися в інтересах безпеки або підтримання порядку на борту повітряного судна.

3. З метою забезпечення належного рівня авіаційної безпеки та дотримання встановленого порядку на борту повітряного судна експлуатант має право включати до складу екіпажу повітряного судна підготовлених фахівців з авіаційної безпеки. До складу екіпажу гласно чи негласно також можуть включатися озброєні працівники правоохоронних органів. Порядок залучення таких працівників встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 91. Застосування заходів стримування

1. Заходи стримування застосовуються у разі, якщо інші методи відновлення порядку на борту повітряного судна виявилися неефективними, і полягають у тимчасовому обмеженні дій і свободи пересування порушника, унеможливленні проявів фізичного насильства або психологічного тиску з його боку стосовно інших осіб, які перебувають на борту повітряного судна під час виконання польоту.

2. Процедури щодо здійснення заходів стримування визначаються Кабінетом Міністрів України.

3. При здійсненні заходів стримування стосовно порушників на борту повітряного судна під час польоту можуть використовуватися спеціальні засоби, перелік і правила застосування яких затверджуються Кабінетом Міністрів України.

4. У разі якщо на борту повітряного судна недостатньо зазначених спеціальних засобів, а дії порушника/порушників становлять значну загрозу безпеці виконання польоту чи особистій безпеці пасажирів та/або членів екіпажу, свобода порушника/порушників може бути обмежена за допомогою підручних засобів.

5. У разі крайньої необхідності для забезпечення безпеки польоту та підтримання порядку на борту командир повітряного судна може висадити пасажира, який вчинив або має намір вчинити дії, що становлять загрозу безпеці повітряного судна, людей чи їхній власності, на території будь-якої держави, де повітряне судно здійснює посадку. Командир повітряного судна в установленому порядку може передати уповноваженим особам держави, на території якої повітряне судно здійснило посадку, будь-яку особу, що скоїла на борту акт, який є серйозним порушенням згідно із законодавством держави перевізника. Командир повітряного судна зобов'язаний надати інформацію та докази про такі порушення у пункті приземлення.

6. Експлуатант може відмовити в подальших перевезеннях на будь-який строк фізичній особі, яка будучи пасажиром його авіарейсу, вчинила дії, що становили загрозу безпеці повітряного судна або людей.

Розділ XII
ПОВІТРЯНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Стаття 92. Загальні умови ліцензування

1. Авіаційний перевізник, який виконує перевезення пасажирів та/або вантажу за плату та/або за наймом, повинен мати ліцензію на провадження діяльності з перевезення пасажирів та/або вантажу повітряним транспортом, яка видається уповноваженим органом з питань цивільної авіації згідно із законодавством України.

2. Перевезення пасажирів, вантажу за плату та/або за наймом без ліцензії забороняється.

3. Наявність ліцензії не означає, що авіаційний перевізник має право доступу до певних повітряних ліній або ринків. З метою набуття права доступу до певних повітряних ліній або ринків авіаперевізник повинен отримати від уповноваженого органу з питань цивільної авіації відповідний документ на право експлуатації певної повітряної лінії.

4. Порядок ліцензування визначається законодавством України.

Стаття 93. Забезпечення авіаційного перевізника

1. Суб'єкти господарювання, що отримують ліцензію на провадження діяльності з перевезення пасажирів та/або вантажу повітряним транспортом, та авіаперевізники, які мають таку ліцензію, повинні мати у своєму розпорядженні хоча б одне повітряне судно у власності або за лізингом (крім лізингу з екіпажем).

2. Повітряні судна, що належать українським авіаперевізникам та використовуються ними, повинні бути зареєстровані в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України або у відповідному реєстрі іншої держави, якщо між Україною та цією державою укладені відповідні міжнародні договори України.

3. Авіаперевізник, який використовує повітряне судно іншого авіаперевізника або передає повітряне судно іншому авіаперевізнику на умовах лізингу, повинен отримати попереднє погодження уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

4. Авіаційний перевізник має право отримати ліцензію за умови, що Україна, юридичні особи України та/або фізичні особи - резиденти володіють більш як 50 відсотками статутного капіталу (пакета акцій) цього підприємства, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

Стаття 94. Умови виконання повітряних перевезень українським авіаперевізником

1. Авіаперевізник зобов'язаний надавати послуги з повітряних перевезень в обсягах і на умовах, передбачених сертифікатом експлуатанта, ліцензією та наданими йому правами на експлуатацію повітряних ліній.

2. Для виконання польотів з перевезення пасажирів, багажу та/або вантажу, пошти за плату та/або за наймом авіаперевізник повинен мати відповідне право на експлуатацію певної повітряної лінії.

3. Право на експлуатацію повітряної лінії надається уповноваженим органом з питань цивільної авіації за письмовою заявою авіаперевізника щодо певних повітряних ліній на виконання:

1) регулярних повітряних перевезень у межах України;

2) регулярних міжнародних повітряних перевезень з /до України;

3) чартерних міжнародних повітряних перевезень з/до України або в межах України, що становлять систематичну серію, не менше одного рейсу на тиждень або не менше трьох рейсів на місяць;

4) авіаційних перевезень в інших державах.

4. Порядок надання і анулювання прав на експлуатацію повітряних ліній та порядок затвердження розкладу руху авіаперевізників встановлюються авіаційними правилами України.

5. Якщо цього вимагають міжнародні договори України або законодавство держави, до якої будуть здійснюватися повітряні перевезення, уповноважений орган з питань цивільної авіації додатково до наданого права на експлуатацію повітряної лінії письмово інформує про це компетентний орган цієї держави.

6. Затвердження розкладів руху авіаперевізників та планів вильотів (прильотів) повітряних суден авіаперевізників для нерегулярних рейсів здійснюється з урахуванням умов, визначених правами авіаперевізника на експлуатацію повітряних ліній, та відповідно до авіаційних правил України.

7. Під час надання права на експлуатацію певної повітряної лінії та призначення авіаперевізника враховуються суспільна важливість перевезень та потреби розвитку транспортної системи України.

8. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право відмовити у наданні права на експлуатацію певної повітряної лінії та призначенні авіаперевізника або обмежити обсяг права на експлуатацію повітряної лінії у разі:

1) наявності обмежень, передбачених міжнародними договорами України або угодами між авіаційними органами влади, а також авіаційними правилами України;

2) потреби досягти рентабельності регулярних повітряних перевезень на повітряних лініях, які вже обслуговуються, за відсутності потреби у збільшенні ємності перевезень;

3) якщо право на виконання регулярних польотів за цією повітряною лінією вже передано іншому авіаперевізнику в рамках виконання зобов'язань, що мають суспільно важливий характер;

4) авіаперевізник не відповідає вимогам міжнародних договорів України та авіаційних правил України або не виконує їх.

9. Авіаперевізник зобов'язаний поінформувати уповноважений орган з питань цивільної авіації про припинення регулярних повітряних перевезень на повітряній лінії, на яку він має право на експлуатацію, за 30 днів до запланованої дати припинення із зазначенням причин.

Стаття 95. Умови здійснення повітряних перевезень іноземним авіаперевізником

1. Для здійснення повітряних перевезень іноземний авіаперевізник повинен мати відповідну ліцензію та сертифікат відповідного державного органу держави, в якій він отримав ліцензію.

2. Регулярні повітряні перевезення здійснюються іноземним авіаперевізником згідно з вимогами міжнародних договорів України, авіаційних правил України та угод між авіаційними органами влади. Чартерні або нерегулярні повітряні перевезення здійснюються іноземним авіаперевізником відповідно до авіаційних правил України.

3. Іноземний авіаперевізник може здійснювати повітряні перевезення до/з України, у межах території України та повітряні перевезення, що передбачають посадку з комерційною метою на території України, виключно в обсягах і на умовах, визначених наданими йому уповноваженим органом з питань цивільної авіації правами на експлуатацію певних повітряних ліній.

4. Якщо цього вимагають міжнародні договори України, іноземний авіаперевізник призначається для виконання польотів за конкретними повітряними лініями.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право:

1) визнати призначення державного органу держави, іншої ніж та, в якій видано ліцензію;

2) відмовити у визнанні призначення іноземного авіаперевізника, якщо його ефективний контроль здійснюється особою або особами держави, іншої ніж та, що його призначила;

3) провести додаткову перевірку іноземного авіаперевізника на відповідність вимогам, установленим міжнародними договорами України та авіаційними правилами України.

6. Право на експлуатацію повітряної лінії надається уповноваженим органом з питань цивільної авіації за письмовою заявою іноземного авіаперевізника щодо певних повітряних ліній на здійснення:

1) регулярних міжнародних повітряних перевезень до/з України, у тому числі як уповноваженого авіаперевізника від України;

2) регулярних повітряних перевезень у межах України;

3) чартерних повітряних перевезень до/з України або в межах України, що становлять систематичну серію, не менше одного рейсу на тиждень або не менше трьох рейсів на місяць.

7. У разі якщо це передбачено міжнародним договором України або законодавством держави, до якої будуть здійснюватися повітряні перевезення, уповноважений орган з питань цивільної авіації додатково до наданого права на експлуатацію повітряної лінії письмово призначає іноземного авіаперевізника, уповноваженого здійснювати повітряні перевезення на певних повітряних лініях до або між такими державами, поінформувавши про це компетентний орган цієї держави (держав).

8. Затвердження розкладів руху іноземних авіаперевізників на виконання регулярних рейсів та планів вильотів-прильотів повітряних суден іноземних авіаперевізників для нерегулярних рейсів здійснюється із застосуванням комунікаційних мереж та з урахуванням умов, визначених правами авіаперевізника на експлуатацію повітряних ліній та призначень відповідно до авіаційних правил України.

9. Право на експлуатацію повітряної лінії може бути надано іноземному авіаперевізнику, якщо:

1) це відповідає законодавству України;

2) українські авіаперевізники користуються такими самими правами у державі реєстрації іноземного авіаперевізника або набувають інших прав на умовах взаємності;

3) в українських аеропортах надається можливість обслуговування таких польотів та повітряних перевезень;

4) у разі нерегулярних повітряних перевезень такі перевезення не можуть бути здійснені українськими авіаперевізниками або такі перевезення не можуть бути здійснені в рамках регулярних польотів між тими самими аеропортами чи містами, якщо місто обслуговується двома і більше аеропортами.

10. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право відмовити іноземному авіаперевізнику у наданні права на експлуатацію повітряної лінії, призначенні, обмежити обсяг права на експлуатацію повітряної лінії та/або відмовити у затвердженні розкладу руху, якщо це зумовлено обмеженнями, встановленими міжнародними договорами України та угодами між авіаційними органами влади, або невідповідністю заявника їх умовам.

11. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право анулювати або зупинити дію права на експлуатацію повітряної лінії, у разі якщо іноземний авіаперевізник не відповідає вимогам міжнародних договорів України та авіаційних правил України або порушує умови чи обмеження, встановлені правом на експлуатацію повітряної лінії.

12. Іноземний авіаперевізник зобов'язаний поінформувати уповноважений орган з питань цивільної авіації про припинення регулярних повітряних перевезень за повітряною лінією, на яку він має право на експлуатацію та призначення, за 3О днів до запланованої дати припинення із зазначенням причин.

13. Умови, порядок надання, анулювання прав на експлуатацію повітряної лінії іноземним авіаперевізникам встановлюються авіаційними правилами України.

Стаття 96. Суспільно важливі повітряні перевезення

1. Суспільно важливі повітряні перевезення забезпечуються авіаперевізником з метою надання послуг з повітряних перевезень із дотриманням встановлених вимог щодо тривалості, регулярності, місткості і тарифів, яких авіаперевізник не став би дотримуватися у разі, якби він керувався тільки власними комерційними інтересами.

2. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може прийняти рішення про обслуговування певної повітряної лінії з незначним повітряним рухом, який є важливим для міста або регіону, в рамках виконання зобов'язання, що має суспільно важливий характер, з дотриманням авіаперевізником встановлених вимог, зокрема щодо безперервності та регулярності повітряних перевезень, обсягу та рівня оплати за здійснення повітряних перевезень. Відповідне повідомлення з цього приводу публікується у друкованих офіційних засобах масової інформації.

3. Якщо жоден з авіаперевізників не погоджується на обслу-

говування такої повітряної лінії, уповноважений орган з питань цивільної авіації може оголосити відкритий конкурс для українських авіаперевізників або для іноземних авіаперевізників, якщо це передбачено міжнародними договорами України, з метою визначення авіаперевізника чи авіаперевізників, які готові виконувати зобов'язання, що мають суспільно важливий характер.

4. Критерієм оцінки пропозицій, поданих на конкурс, є заявлені авіаперевізником форма або розмір винагороди чи пільг, що надаються в обмін на виконання зобов'язання, що має суспільно важливий характер.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації може включити у зобов'язання, що має суспільно важливий характер, вимогу до авіаперевізника щодо гарантування обслуговування повітряної лінії протягом певного строку.

6. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право обмежити доступ до повітряної лінії, яка обслуговується в рамках зобов'язання, що має суспільно важливий характер, забезпечивши авіаперевізнику виключне право на обслуговування повітряної лінії на строк до трьох років.

Стаття 97. Повітряні перевезення небезпечних вантажів

1. Умови повітряних перевезень та перелік небезпечних вантажів встановлюються авіаційними правилами України з урахуванням вимог Міжнародної організації цивільної авіації.

2. Авіаперевізник має право здійснювати перевезення небезпечних вантажів у порядку, встановленому авіаційними правилами України.

3. Суб'єкти, що провадять діяльність, пов'язану з наданням послуг з продажу повітряних перевезень вантажів, у тому числі небезпечних, повинні бути сертифіковані уповноваженим органом з питань цивільної авіації на відповідність вимогам авіаційних правил України.

4. Суб'єкти авіаційної діяльності, які здійснюють наземне обслуговування, повинні мати персонал, який пройшов відповідну підготовку з обробки небезпечних вантажів відповідно до авіаційних правил України.

5. Уповноважений орган з питань цивільної авіації здійснює сертифікацію навчальних закладів, що здійснюють підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації авіаційного персоналу і персоналу, який провадить авіаційну діяльність, з питань повітряних перевезень небезпечних вантажів.

Стаття 98. Продаж повітряних перевезень, договір повітряного перевезення

1. Повітряні перевезення виконуються на підставі договору між авіаперевізником та пасажиром або вантажовідправником.

2. Кожний договір повітряного перевезення та його умови засвідчуються документом на перевезення, який видається авіаційним перевізником або уповноваженими ним організаціями (агентами).

3. Документами на повітряне перевезення є:

1) квиток (паперовий або електронний) - при перевезенні пасажира;

2) багажна квитанція (паперова або електронна) - при перевезенні речей як багажу пасажира;

3) транспортна накладна (авіаційна вантажна накладна) у паперовому або електронному вигляді - при перевезенні вантажу.

4. Авіаційний перевізник зобов'язаний відмовити пасажиру в міжнародному перевезенні у разі відсутності в нього документів, необхідних для в'їзду в Україну чи для в'їзду або транзиту на/через територію іноземної держави з України. За здійснення міжнародного перевезення пасажира без документів, необхідних для в'їзду на територію України чи для в'їзду або транзиту на/через територію іноземної держави з України, авіаційний перевізник несе відповідальність у порядку та розмірах, установлених законом.

5. Автоматизовані системи бронювання, які функціонують на території України для надання інформації про розклад польотів, наявність вільних місць, плату за перевезення, послуги авіаперевізників, пов'язані з перевезенням, а також для бронювання та оформлення квитків, повинні забезпечувати:

1) прозорість, рівність та справедливість конкуренції між операторами таких систем;

2) вибір послуг з повітряних перевезень, що пропонуються користувачам.

6. Розробник чи користувач систем, передбачених частиною сьомою цієї статті, який має доступ до систем, зобов'язаний забезпечити конфіденційність персональних даних осіб і не може обробляти або передавати їх без згоди заінтересованої особи, крім випадків, передбачених законом.

7. До автоматизованих систем належать:

1) системи управління відправленнями пасажирів та багажу в аеропортах;

2) системи, які використовуються для проведення розрахунків між авіаційними перевізниками та суб'єктами, що надають агентські послуги з продажу повітряних перевезень;

3) системи бронювання, які використовуються суб'єктами для здійснення бронювання та продажу повітряних перевезень;

4) системи управління технологічними процесами в аеропортах.

8. Суб'єктом, що надає агентські послуги з продажу повітряних перевезень, є юридична особа, яка здійснює діяльність з продажу повітряних перевезень за дорученням авіаперевізника або генерального агента на підставі договору. Такі суб'єкти повинні бути сертифіковані уповноваженим органом з питань цивільної авіації на відповідність вимогам авіаційних правил України. Суб'єкти, що надають агентські послуги з продажу повітряних перевезень, при здійсненні продажу повітряних перевезень повинні використовувати автоматизовані системи бронювання.

9. Суб'єктом, який здійснює підготовку персоналу з організації та/або продажу повітряних перевезень, є юридична особа, яка здійснює професійну підготовку фахівців з організації та/або продажу повітряних перевезень. Такий суб'єкт підлягає сертифікації уповноваженим органом з питань цивільної авіації на відповідність вимогам авіаційних правил України.

Стаття 99. Тарифи на повітряні перевезення

1. Тарифне регулювання на ринку повітряних перевезень, що здійснюються на території України або починаються чи закінчуються на території України, базується на таких засадах:

1) базування розрахунків тарифів на собівартості цих послуг з урахуванням отримання прибутку;

2) залежність рівня тарифів від рівня послуг, які отримує пасажир при повітряному перевезенні;

3) недопущення встановлення демпінгових або дискримінаційних цін з боку окремих авіаперевізників.

2. Тарифи на повітряні перевезення, що здійснюються на території України або починаються чи закінчуються на території України, які визначають обсяг оплати за повітряне перевезення та за пов'язані з ним послуги, а також умови здійснення такої оплати, включаючи винагороду та умови, запропоновані суб'єктам, що надають агентські послуги з продажу повітряних перевезень, визначаються авіаперевізниками в установленому ними порядку і оприлюднюються у формі, доступній користувачам.

3. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право скасувати надмірно високі тарифи, зокрема у разі недостатнього рівня конкуренції, або зупинити дію надмірно низьких тарифів, зокрема у разі зниження їх до рівня, нижчого за собівартість.

4. Для перевірки обґрунтованості встановленого тарифу на повітряне перевезення уповноважений орган з питань цивільної авіації має право зобов'язати авіаперевізника у встановлений строк надати вичерпну інформацію, що дає можливість адекватно оцінити тариф, у тому числі інформацію про витрати, на основі яких визначається рівень тарифу.

5. Якщо авіаперевізник не надав необхідної інформації в установлений строк або надав інформацію в неповному обсязі, уповноважений орган з питань цивільної авіації має право своїм рішенням скасувати такий тариф та вилучити його із систем продажу і бронювання.

6. У разі якщо порядок визначення тарифів на повітряне перевезення регулюється міжнародними договорами України, уповноважений орган з питань цивільної авіації вживає заходів і приймає рішення стосовно тарифів авіаперевізників згідно з правилами таких договорів.

Стаття 100. Обов'язки та відповідальність авіаційного перевізника

1. Правила авіаперевізника - правила, інструкції і технології, встановлені авіаперевізником, які використовуються при повітряних перевезеннях пасажирів та/або багажу, вантажу, пошти, а також правила застосування тарифів, стандарти та настанови з обслуговування пасажирів і багажу, порядок розгляду претензій та позовів.

2. Правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів, багажу, вантажу і пошти авіаперевізником, суб'єктами з наземного обслуговування, а також галузеві стандарти та нормативи якості такого обслуговування встановлюються авіаційними правилами України та мають бути однаковими для внутрішніх і для міжнародних рейсів.

3. Авіаперевізник зобов'язаний виконувати зазначені у частині другій цієї статті правила повітряних перевезень та обслуговування пасажирів, багажу, вантажу і пошти, а також галузеві стандарти та нормативи якості обслуговування. При цьому критерії віднесення до класу обслуговування (бізнес-клас, економ-клас, преміум-клас) повинні бути однаковими для внутрішніх і для міжнародних рейсів.

4. Авіаперевізник на підставі зазначених у частині другій цієї статті правил повітряних перевезень повинен встановити свої правила, спрямовані на підвищення ефективності та якості перевезень, які не можуть містити стандартів чи нормативів якості, відповідальності за обслуговування пасажирів, нижчих за рівень установлених вимог, попередньо погодивши їх з уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

5. Іноземний авіаперевізник, який провадить діяльність в Україні, зобов'язаний поінформувати уповноважений орган з питань цивільної авіації про свої правила та вимоги, якими визначаються умови здійснення повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажу, пошти. Уповноважений орган з питань цивільної авіації має право своїм рішенням вимагати від іноземного авіаперевізника привести такі правила і вимоги у відповідність із вимогами законодавства України, у тому числі авіаційними правилами України. Правила і вимоги, що не відповідають законодавству України, не є обов'язковими для контрагентів іноземного авіаперевізника.

6. Авіаперевізник у своїх правилах повинен встановити та довести до відома пасажирів порядок виплати компенсації і надання допомоги пасажирам у разі відмови від прийняття на борт або скасування польоту чи затримки вильоту, зниження класу обслуговування пасажира, повернення плати за ненадану послугу з повітряного перевезення, розмір та спосіб виплати компенсації і обслуговування пасажирів, яким відмовлено у прийнятті на борт. Зазначені правила повинні відповідати вимогам та правилам, установленим міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законодавству України, в тому числі авіаційним правилам України. При цьому розмір виплати компенсації та надання допомоги пасажирам мають бути однаковими для внутрішніх і для міжнародних рейсів.

7. Авіаперевізник під час організації повітряних перевезень повинен вжити заходів для доведення до відома споживачів через інформаційно-рекламні засоби, у тому числі автоматизовані системи бронювання, інформації щодо повітряних ліній і розкладу польотів повітряних суден, тарифів на перевезення пасажирів, багажу, вантажу і пошти повітряним транспортом, а також про умови обслуговування пасажирів та обробки вантажу на землі перед польотом, після нього та на борту повітряного судна.

8. Авіаперевізник зобов'язаний оприлюднити свій розклад регулярних рейсів.

9. Авіаперевізник, який розміщує дані в автоматизованій системі бронювання, повинен гарантувати, що розміщена ним чи подана для розміщення в інших автоматизованих системах бронювання інформація є точною, достовірною та вичерпною.

10. Авіаперевізник не може впливати на вибір автоматизованих систем бронювання суб'єктом, що надає агентські послуги з продажу повітряних перевезень.

11. Авіаперевізник несе відповідальність за втрату або шкоду, заподіяну під час перевезення пасажирів, багажу, вантажу та пошти відповідно до вимог і правил, передбачених міжнародними договорами України, законодавством України, в тому числі авіаційними правилами України, розмір якої має бути однаковим для внутрішніх і для міжнародних рейсів.

12. За переміщення через державний кордон України іноземців чи осіб без громадянства без документів для в'їзду в Україну або з документами, оформленими з порушенням вимог, установлених законодавством України, авіаперевізники несуть відповідальність, передбачену законом. За здійснення міжнародного повітряного перевезення пасажира без документів, необхідних для в'їзду в Україну чи для в'їзду в іноземну державу з України, авіаційний перевізник несе відповідальність у порядку та розмірах, установлених законом.

13. Авіаперевізник може відмовити в перевезенні пасажиру або вантажовідправнику у випадках, передбачених авіаційними правилами України.

14. Пасажир має право на вільне ознайомлення з правилами повітряних перевезень авіаперевізника та на обслуговування згідно з класом придбаного квитка, а авіаперевізник повинен забезпечити реалізацію такого права.

15. Пасажир має право відмовитися від повітряного перевезення і одержати назад плату за послуги у порядку, встановленому авіаційними правилами України та правилами авіаперевізника.

16. Пасажир має право на компенсацію від авіаперевізника і надання допомоги у разі відмови у перевезенні, скасування чи тривалої затримки рейсу, зниження класу обслуговування пасажиру в порядку, встановленому цим Кодексом, авіаційними правилами України та міжнародними договорами України.

17. Вимоги, передбачені цією статтею, застосовуються до авіаперевізника за шкоду, заподіяну під час міжнародного повітряного перевезення, яке починається або закінчується на території України або передбачає здійснення комерційної посадки на території України, а також до внутрішніх повітряних перевезень.

18. До договорів на повітряне перевезення, в тому числі до чартерних перевезень та інших цивільно-правових відносин, пов'язаних з повітряними перевезеннями, які не врегульовані положеннями цього Кодексу або міжнародними договорами України, застосовуються положення Цивільного кодексу України.

Стаття 101. Захист прав споживачів послуг з повітряних перевезень

1. Уповноважений орган з питань цивільної авіації здійснює контроль за дотриманням авіаперевізниками та іншими суб'єктами авіаційної діяльності правил повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажу і пошти та за їх відповідністю вимогам і правилам, установленим міжнародними договорами України та авіаційними правилами України, зокрема в частині дотримання прав пасажирів, вантажовідправників, які користуються послугами з повітряних перевезень, та вимог щодо розгляду звернень пасажирів, вантажовідправників.

2. У разі подання такого звернення уповноважений орган з питань цивільної авіації приймає рішення про:

1) відсутність факту порушення авіаперевізником вимог законодавства, в тому числі авіаційних правил України;

2) наявність факту порушення авіаперевізником вимог законодавства, в тому числі авіаційних правил України, із зазначенням обсягу порушення та дати, до якої порушення слід усунути.

3. Дія Закону України «Про захист прав споживачів» поширюється на повітряні перевезення, крім питань, які врегульовані цим Кодексом, правилами повітряних перевезень пасажирів та вантажів, міжнародними договорами України.

Стаття 102. Обслуговування пасажирів з обмеженими фізичними можливостями (інвалідів)

1. Пасажирам з обмеженими фізичними можливостями (інвалідам) має надаватися безплатна особлива допомога, яка гарантує отримання цією категорією пасажирів послуг, передбачених для всіх пасажирів. Така допомога включає надання інформації та вказівок у формі, зрозумілій пасажирам з функціональними порушеннями органів відчуттів та сприймання.

2. Суб'єкти авіаційної діяльності повинні вживати заходів з метою встановлення єдиних стандартів доступності транспортних послуг для інвалідів з часу прибуття в аеропорт відправлення до виходу з аеропорту призначення.

3. Суб'єкти авіаційної діяльності повинні співпрацювати з метою розроблення та координації програм щодо підготовки кваліфікованого персоналу для надання допомоги інвалідам.

4. Експлуатант аеропорту повинен вживати всіх необхідних заходів, щоб будівлі та служби в аеропортах задовольняли потреби інвалідів.

З метою полегшення пересування інвалідів та осіб похилого віку між повітряним судном та аеровокзалом після прибуття і під час вильоту в разі потреби забезпечується надання підйомних систем або інших пристроїв за відсутності телескопічних пасажирських трапів, вживаються заходи для того, щоб пасажири, які мають вади слуху та зору, мали можливість отримувати інформацію про рейси.

5. В аеропортах створюються необхідні умови для стоянок транспортних засобів осіб, які потребують допомоги під час руху, а також здійснюються заходи для полегшення руху між стоянками повітряних суден та спорудою аеровокзалу.

6. Авіаційний перевізник повинен вжити заходів для того, щоб повітряні судна, які вводяться в експлуатацію вперше або після істотного переобладнання, відповідали єдиним стандартам доступності щодо обладнання на борту, зазначеним у частині другій цієї статті.

7. Інвалідні коляски, спеціальна апаратура та обладнання, якими користуються інваліди, перевозяться безплатно у пасажирському салоні повітряного судна, якщо для цього, на думку авіаційного перевізника, є достатньо місця та якщо це відповідає вимогам безпеки. Службові тварини, які супроводжують інваліда, також перевозяться безплатно у пасажирському салоні повітряного судна за умови дотримання правил експлуатації повітряного судна.

8. Авіаційний перевізник має право вимагати від інвалідів отримання медичного дозволу тільки у випадках, коли не можуть бути гарантовані безпека або здоров'я самих інвалідів чи інших пасажирів.

9. Авіаційний перевізник має право вимагати наявність супроводжуючої особи тільки у випадках, коли є очевидним, що інвалід не може без неї обійтися, і тому не можуть бути гарантовані безпека або здоров'я самого інваліда чи інших пасажирів. У випадках, коли наявність супроводжуючої особи є необхідною, авіаційний перевізник може надавати знижки для перевезення такої особи.

10. Послуги особам з обмеженими фізичними можливостями (інвалідам) повинні надаватися на прозорій, недискримінаційній основі та підлягають аудиту і перевірці уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

11. У разі відмови у перевезенні, скасування або затримки рейсу незалежно від тривалості пасажири з обмеженими фізичними можливостями (інваліди) та особи, що їх супроводжують, а також діти без супроводу відповідно до розділу XIII цього Кодексу мають право на допомогу в першу чергу.

Розділ XIII
ПРАВА ПАСАЖИРА НА КОМПЕНСАЦІЮ У РАЗІ ВІДМОВИ У ПЕРЕВЕЗЕННІ, СКАСУВАННЯ ЧИ ТРИВАЛОЇ ЗАТРИМКИ АВІАРЕЙСІВ

Стаття 103. Порядок виплати компенсації

1. Положення цього розділу застосовуються до пасажирів, які вирушають з/до аеропорту, розташованого на території України, а також до пасажирів, які вирушають з/до аеропорту, розташованого в іншій країні, до/з аеропорту, розташованого на території України.

2. Положення цього розділу застосовуються до пасажирів (регулярних та чартерних рейсів), яким відмовлено у перевезенні проти їхньої волі або рейс яких скасовано чи затримано, за умови, що пасажир має підтверджене бронювання на відповідний рейс та присутній для проходження реєстрації у час, що передбачений правилами авіаперевізника та письмово зазначений (включаючи електронні засоби), або, якщо час реєстрації не зазначено, не пізніше ніж за 45 хвилин до зазначеного часу відправлення, чи забронював рейс, який затримано/перенесено авіаперевізником або фрахтувальником повітряного судна (туроператором) на інший рейс незалежно від причин затримки/перенесення.

3. Положення цього розділу не застосовуються до пасажирів, які подорожують безплатно або за зменшеною вартістю, яка безпосередньо або опосередковано не доступна іншим пасажирам, однак ці положення застосовуються до пасажирів, яким видано квитки згідно з програмою авіаперевізника для пасажирів, які часто літають (програмою лояльності).

4. У разі якщо авіаперевізник виплачує компенсацію або надає послуги, передбачені цим розділом, жодне положення цього розділу не може тлумачитися як таке, що обмежує право перевізника вимагати компенсації у порядку регресу від будь-якої особи, включаючи третіх осіб, зокрема за вимогами про відшкодування туристичним оператором або іншою особою, з якою перевізник уклав договір. Відповідно жодне положення цього розділу не може тлумачитися як таке, що обмежує право туристичного оператора або третіх осіб, інших, ніж пасажир, з якими перевізник уклав договір, вимагати відшкодування або компенсації від перевізника згідно із законодавством.

Стаття 104. Компенсація пасажирам у разі відмови у перевезенні

1. У разі якщо авіаперевізник мотивовано очікує на відмову пасажирам у посадці на рейс, він зобов'язаний провести опитування з метою виявлення пасажирів, готових відмовитися від свого підтвердженого бронювання в обмін на узгоджену між пасажиром, який за власним бажанням відмовляється від посадки на рейс, та перевізником винагороду.

2. Крім виплати винагороди, авіаперевізник зобов'язаний запропонувати пасажиру на вибір:

1) відшкодування впродовж семи днів, яке має бути виплачено готівкою, електронним банківським переказом, банківськими дорученнями або банківськими чеками чи, за наявності засвідченої у письмовій формі згоди пасажира, у вигляді дорожніх чеків, повної вартості квитка за ціною, за якою його придбано, за невикористану частину квитка та за використану частину або частини квитка, якщо рейс більше не задовольняє потреби пасажира, а також за потреби забезпечити зворотний рейс у початковий пункт відправлення за першої можливості;

2) зміну маршруту, яка здійснюється за відповідних транспортних умов: до кінцевого пункту призначення - за першої можливості або у пізніший час за бажанням пасажира та за наявності вільних місць.

3. Перевезення пасажира з аеропорту, де сталася відмова у перевезенні, до аеропорту, з якого починається запропонований перевізником альтернативний маршрут, та від аеропорту альтернативної посадки до аеропорту, куди пасажир мав прибути рейсом, на який йому відмовлено у перевезенні, здійснюється за рахунок перевізника.

4. Якщо пасажирів, які б виявили бажання відмовитися від подорожі цим рейсом, не виявлено або їх кількість є недостатньою, перевізник має право відмовити пасажиру у перевезенні проти його волі.

5. Якщо пасажирам відмовлено у перевезенні проти їхньої волі, перевізник має виплатити їм компенсацію у таких розмірах:

250 євро - для рейсів дальністю до 1500 кілометрів;

400 євро - для рейсів дальністю від 1500 до 3500 кілометрів;

600 євро - для рейсів дальністю понад 3500 кілометрів.

Під час визначення відстані за основу береться останній пункт, у якому відмова від перевезення або невиконання рейсу, який було раніше заплановано та на який заброньовано принаймні одне місце, створить затримку прибуття пасажирів у запланований час.

6. Перевізник має право зменшити розмір компенсації, визначеної у частині п'ятій цієї статті, на 50 відсотків, якщо пасажиру пропонується заміна маршруту перевезення до його пункту призначення альтернативними рейсами, час прибуття яких не перевищує запланованого:

на дві години - для рейсів дальністю до 1500 кілометрів;

на три години - для рейсів дальністю від 1500 до 3500 кілометрів;

на чотири години - для рейсів, не зазначених у абзацах другому та третьому цієї частини.

Відстань, зазначена в цій частині цієї статті, вимірюється за методом ортодромічної відстані маршруту.

7. Виплата компенсації не звільняє перевізника від обов'язку запропонувати пасажиру на вибір послуги та відшкодування витрат, передбачених частиною другою цієї статті та частиною п'ятою статті 105 цього Кодексу.

Стаття 105. Компенсація пасажирам у разі скасування рейсу

1. У разі скасування рейсу пасажирам має бути запропоновано обслуговування відповідно до частини другої статті 104 цього Кодексу та компенсацію відповідно до частин п'ятої і шостої статті 104 цього Кодексу. Пасажир має право на компенсацію, якщо його не поінформовано про скасування рейсу:

щонайменше за два тижні до запланованого часу відправлення;

у період не більше ніж за два тижні і не менше ніж за сім днів до запланованого часу відправлення та запропоновано зміну маршруту, що дасть змогу вирушити з пункту відправлення не пізніше ніж за дві години до запланованого часу відправлення та прибути у кінцевий пункт призначення не пізніше ніж через чотири години після запланованого часу прибуття;

менше ніж за сім днів до запланованого часу відправлення та запропоновано зміну маршруту, що дасть змогу вирушити з пункту відправлення не пізніше ніж за годину до запланованого часу відправлення та прибути у кінцевий пункт призначення не пізніше ніж через дві години після запланованого часу прибуття.

2. Авіаперевізник, скасовуючи або затримуючи рейс, повинен надавати пасажирам на їх запит пояснення щодо підстав скасування чи затримки рейсу. У разі необхідності забезпечення своєчасної пересадки трансферних пасажирів на стикувальні рейси перевізник за першої можливості повинен запропонувати їм альтернативні маршрути перевезення.

3. Перевізник не зобов'язаний виплачувати компенсацію, передбачену частинами п'ятою і шостою статті 104 цього Кодексу, якщо він може надати підтвердження того, що причиною скасування рейсу була дія непереборної сили або надзвичайна ситуація, якій не можна було запобігти, навіть якби було вжито усіх заходів.

4. Доведення факту інформування пасажира про правила та умови перевезення, порядок бронювання місць на рейсах,

тарифи, такси (збори), про розклад та строки виконання рейсу покладається на авіаперевізника, його агента з продажу, туристичного оператора та інших уповноважених організацій за місцем укладання договору повітряного перевезення.

5. У разі скасування рейсу авіаперевізником та продовження пасажиром подорожі іншим рейсом (рейсами) або за іншим маршрутом пасажирам має бути безплатно запропоновано та забезпечено:

1) харчування та прохолодні напої відповідно до часу очікування нового рейсу;

2) місця в готелі у разі, якщо пасажири змушені чекати на відправлення впродовж однієї або більше ночей чи якщо час додаткового очікування відправлення більший, ніж передбачалося;

3) наземний трансфер за маршрутом аеропорт - готель - аеропорт;

4) два телефонні дзвінки або телекс-, факс-повідомлення, або повідомлення електронною поштою, якщо для цього є технічні умови аеропорту.

6. Авіаперевізник зобов'язаний приділяти особливу увагу потребам пасажирів з обмеженими фізичними можливостями (інвалідів), та осіб, які їх супроводжують, а також потребам дітей без супроводу дорослих.

Стаття 106. Компенсація пасажирам у разі затримки рейсу

1. Авіаперевізник повинен надати пасажирам сприяння, передбачене пунктами 1 і 4 частини п'ятої статті 105 цього Кодексу, у разі затримки рейсу:

до двох годин - для рейсів дальністю до 1500 кілометрів;

до трьох годин - для рейсів дальністю від 1500 до 3500 кілометрів;

на чотири години і більше від запланованого часу відправлення - для інших рейсів, не зазначених у другому і третьому абзацах цієї частини.

2. Якщо виконання затриманого рейсу відкладається на день, наступний за днем його виконання, передбаченим розкладом і зазначеним у квитку, перевізник повинен надати пасажирам номери у готелі, харчування та забезпечити трансфер за маршрутом аеропорт - готель - аеропорт.

3. Якщо затримка рейсу перевищує п'ять годин, пасажирам має бути запропоновано обслуговування відповідно до частини другої статті 104 цього Кодексу.

Стаття 107. Компенсація пасажирам за зміну класу обслуговування

1. Авіаперевізник не має права вимагати будь-якої додаткової плати, якщо він розміщує пасажира у класі, вищому за зазначений у квитку.

2. Якщо авіаперевізник розміщує пасажира у класі, нижчому за зазначений у квитку, то він впродовж семи днів повинен відшкодувати пасажиру:

30 відсотків тарифу - для рейсів дальністю до 1500 кілометрів;

50 відсотків тарифу - для рейсів дальністю від 1500 до 3500 кілометрів;

75 відсотків тарифу - для інших рейсів, не зазначених у другому і третьому абзацах цієї частини.

3. Компенсація за розміщення пасажира у класі, нижчому за той, що зазначений у його квитку, розраховується за сегмент, у якому здійснено пониження у класі обслуговування, методом прорейтового розподілу.

Розділ XIV
АВІАЦІЙНІ РОБОТИ

Стаття 108. Умови виконання авіаційних робіт

1. Перелік та умови виконання авіаційних робіт визначаються авіаційними правилами України.

2. Суб'єкт господарювання повинен мати чинний сертифікат експлуатанта або інший документ, що підтверджує необхідну кваліфікацію провадити авіаційну діяльність відповідно до авіаційних правил України.

3. Авіаційні роботи виконуються згідно з договором, укладеним із замовником на виконання авіаційних робіт, або разовою заявкою юридичної чи фізичної особи.

Стаття 109. Особливості виконання авіаційних робіт експлуатантами

1. Авіаційні роботи можуть виконуватися на території України іноземними експлуатантами, які мають ліцензію або сертифікат, після отримання відповідного погодження уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

2. Авіаційні роботи можуть виконуватися на території іншої держави українськими експлуатантами відповідно до законодавства держави, на території якої виконуються авіаційні роботи.

Розділ XV
ПОШУК І РЯТУВАННЯ

Стаття 110. Повітряне судно, що зазнає або зазнало лиха

1. Повітряне судно визнається таким, що зазнає лиха, якщо йому та/або особам, які перебувають на його борту, загрожує небезпека, що не може бути усунена за допомогою дій екіпажу, або з яким утрачено зв'язок і його місцезнаходження невідоме.

2. Повітряне судно визнається таким, що зазнало лиха, якщо воно отримало пошкодження, не сумісні з подальшим безпечним польотом, або якщо воно повністю зруйновано, а також якщо воно здійснило вимушену посадку за межами аеродрому.

Стаття 111. Сигнали лиха повітряного судна

1. Для своєчасного виявлення повітряного судна, що зазнає чи зазнало лиха, та надання йому допомоги використовуються єдині міжнародні сигнали лиха, терміновості та попередження про небезпеку (далі - сигнали лиха).

2. Екіпаж повітряного судна, що зазнає чи зазнало лиха, повинен за можливості подати відповідні сигнали лиха.

3. Перелік технічних засобів для передачі сигналів лиха, встановлення яких на повітряних суднах є обов'язковим, визначається авіаційними правилами України для цивільних повітряних суден та нормативно-правовими актами Міністерства оборони України для державних повітряних суден.

Стаття 112. Повідомлення про повітряні судна, що зазнають або зазнали лиха

1. Повідомлення про повітряні судна, що зазнають чи зазнали лиха, належать до повідомлень, які мають категорію абсолютного пріоритету.

2. Підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, що мають засоби зв'язку, зобов'язані надавати такі засоби для негайної передачі інформації про повітряні судна, що зазнають чи зазнали лиха.

3. Центрами збору польотної інформації стосовно повітряного судна, що зазнає чи зазнало лиха, і передачі такої інформації відповідному координаційному центру пошуку і рятування є органи обслуговування повітряного руху.

4. Фізичні особи повідомляють про випадки лиха з повітряними суднами, які стали їм відомі, відповідній службі порятунку, органам державної влади чи найближчим підприємствам, установам та організаціям.

5. Органи державної влади, підприємства, установи та організації у разі надходження інформації про лихо з повітряним судном зобов'язані негайно повідомити про це відповідній службі порятунку спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з питань цивільного захисту.

Стаття 113. Організація та проведення пошуку і рятування

1. Повітряне судно, що зазнає або зазнало лиха, та всі особи, які перебувають (перебували) на його борту незалежно від громадянства, статусу, обставин підлягають негайному пошуку і рятуванню.

2. Авіаційний пошук і рятування в Україні здійснюються в межах єдиної державної системи цивільного захисту населення і територій, Національної системи пошуку і рятування на морі в порядку, встановленому спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань цивільного захисту. Регулювання забезпечення авіаційного пошуку в акваторії Чорного та Азовського морів у межах районів польотної інформації України здійснює уповноважений орган з питань авіаційної діяльності.

3. Організація пошуку і рятування повітряних суден, що зазнають або зазнали лиха, покладається на спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань цивільного захисту.

4. Оперативними органами управління, які несуть відповідальність за координацію дій сил і засобів державної та цивільної авіації під час проведення авіаційного пошуку і рятування, є відповідні координаційні центри пошуку і рятування. Зазначені координаційні центри функціонують цілодобово.

5. Організація та проведення пошуку і рятування повітряних суден на аеродромі та в районі відповідальності аеродрому (злітно-посадкового майданчика) за пошук і рятування покладається на експлуатанта аеродрому (злітно-посадкового майданчика).

Стаття 114. Забезпечення проведення пошукових і рятувальних робіт

1. Пошук і рятування пасажирів і членів екіпажу повітряних суден, що зазнають або зазнали лиха, здійснюються на безоплатній основі.

2. Порядок залучення сил і засобів підприємств, установ та організацій до проведення пошуково-рятувальних робіт, відшкодування витрат, пов'язаних з їх проведенням, установлюється Кабінетом Міністрів України.

3. Евакуація повітряного судна з місця події здійснюється з дозволу комісії з розслідування експлуатантом повітряного судна або експлуатантом аеродрому на договірних умовах з експлуатантом повітряного судна у разі, якщо подія сталася на території аеродрому (аеропорту).

Стаття 115. Пошук і рятування за межами території України

1. Пошук і рятування повітряних суден України, що зазнають або зазнали лиха за межами території України, здійснюються відповідно до правил виконання пошуково-рятувальних робіт держави, на території якої відбулася авіаційна подія, та відповідно до міжнародних договорів України.

2. Координацію дій із службами пошуку і рятування іноземних держав здійснює центральний орган виконавчої влади, до відання якого віднесено відповідні повноваження.

Стаття 116. Завершення пошуку і рятування

1. Пошук і рятування повітряних суден, екіпажів, пасажирів та всіх осіб, які перебувають (перебували) на його борту, продовжується, якщо це практично можливо, доки всі, хто залишився живим, не будуть доставлені в безпечне місце або доки існує обґрунтована надія на врятування всіх, хто ще може залишитися живим.

2. У разі якщо всі вжиті заходи для пошуку не дали позитивних результатів, рішення про припинення пошуку повітряного судна приймається уповноваженим державним органом, визначеним законодавством.

3. У разі надходження нової важливої інформації або за наявності відповідних ознак і чинників, а також за бажанням заінтересованих сторін розглядається питання про поновлення пошуку.

Розділ XVI
АВІАЦІЙНЕ СТРАХУВАННЯ

Стаття 117. Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації

1. В Україні здійснюється обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації.

2. Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації здійснюється страховиками-резидентами, які отримали в установленому порядку ліцензію на здійснення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації.

3. Порядок і правила здійснення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 118. Обов'язки суб'єктів авіаційної діяльності з авіаційного страхування

1. Експлуатант цивільного повітряного судна комерційної авіації зобов'язаний страхувати:

1) членів екіпажу повітряного судна та інший авіаційний персонал;

2) свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам;

3) осіб, які мають право перебувати на борту повітряного судна на законних підставах без придбання квитків.

2. Експлуатант або власник цивільного повітряного судна комерційної авіації зобов'язаний страхувати повітряні судна.

3. Авіаперевізник зобов'язаний страхувати свою відповідальність за шкоду, заподіяну пасажирам, багажу, вантажу і пошті.

4. Замовник авіаційних робіт зобов'язаний страхувати своїх працівників, працівників інших організацій, задіяних у виконанні авіаційних робіт, та осіб, які забезпечують технологічний процес під час виконання авіаційних робіт.

5. Експлуатант або власник повітряних суден авіації загального призначення, у тому числі легких, надлегких, аеростатичних та аматорських, зобов'язаний страхувати відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам.

6. Аеропорт та сертифіковані суб'єкти наземного обслуговування зобов'язані страхувати свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам.

7. Організації, що надають послуги з аеронавігаційного обслуговування, зобов'язані страхувати свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам.

8. Розробники, виробники цивільної авіаційної техніки, організації з технічного обслуговування, що мають право проводити випробувальні польоти, зобов'язані страхувати повітряні судна, членів екіпажу, інший авіаційний персонал та свою відповідальність за шкоду, заподіяну третім особам. Це положення також застосовується до навчальних закладів під час виконання навчально-тренувальних польотів.

Розділ XVII
РОЗСЛІДУВАННЯ
АВІАЦІЙНИХ ПОДІЙ

Стаття 119. Організація розслідування авіаційних подій та інцидентів

1. Усі авіаційні події, серйозні інциденти, інциденти, надзвичайні події та пошкодження повітряних суден на землі, що сталися на території України, а також порушення порядку використання повітряного простору України підлягають обов'язковому розслідуванню з метою встановлення їх причин і вжиття заходів щодо запобігання таким подіям у майбутньому, яке є технічним розслідуванням.

2. Технічні розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень повітряних суден на землі проводяться згідно з правилами та в порядку, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

3. Експертна установа з розслідування авіаційних подій надає висновки та рекомендації з метою запобігання авіаційним подіям, серйозним інцидентам, інцидентам, надзвичайним подіям та пошкодженням повітряних суден на землі. Експертна установа з розслідування авіаційних подій за результатами розслідування не приймає рішення про вину чи відповідальність юридичних або фізичних осіб.

Експертна установа з розслідування авіаційних подій може залучати до проведення розслідування під її наглядом інцидентів та пошкоджень повітряних суден на землі залежно від серйозності та наслідків експлуатантів повітряних суден, аеродромів, аеропортів або провайдерів аеронавігаційного обслуговування.

4. Будь-яке адміністративне, службове, прокурорське, судове розслідування, спрямоване на встановлення вини або відповідальності, повинне проводитися окремо від технічного розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень повітряних суден на землі.

5. До матеріалів з технічного розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень повітряних суден на землі, які підлягають опублікуванню або передачі, застосовується анонімність щодо особи, яка подала таку інформацію.

Звіт та матеріали технічного розслідування не можуть використовуватися адміністративними, службовими, прокурорськими, судовими органами, страховиками для встановлення вини або відповідальності.

6. Якщо під час розслідування були виявлені злочинні дії чи бездіяльність окремих осіб чи організацій, працівники Експертної установи з розслідування авіаційних подій зобов'язані повідомити про це відповідні органи прокуратури України.

7. З метою забезпечення проведення розслідування Експертна установа з розслідування авіаційних подій взаємодіє з відповідними центральними органами виконавчої влади, зокрема уповноваженим органом з питань цивільної авіації, з органами місцевого самоврядування, Службою безпеки України, органами прокуратури та Міністерства внутрішніх справ України відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку.

8. Усі випадки порушення порядку використання повітряного простору України розслідуються Експертною установою з розслідування авіаційних подій відповідно до положення, що затверджується Кабінетом Міністрів України, з подальшим поданням матеріалів розслідування Міністерству оборони України.

Стаття 120. Організація діяльності Експертної установи з розслідування авіаційних подій

1. До складу Експертної установи з розслідування авіаційних подій може входити фізична особа, яка:

1) є громадянином України;

2) не мала судимості;

3) має відповідну освіту, досвід та фахову кваліфікацію.

2. Експертна установа з розслідування авіаційних подій може залучати атестованих фахівців уповноваженого органу з питань цивільної авіації або інших фахівців, експертів. Підготовка фахівців з розслідування авіаційних подій здійснюється в навчальних закладах, які схвалені відповідно до авіаційних правил України.

Розшифровка бортових та наземних засобів об'єктивного контролю здійснюється в організації, визначеній Експертною установою з розслідування авіаційних подій.

3. Працівник Експертної установи з розслідування авіаційних подій у разі пред'явлення службового посвідчення має право:

1) отримувати доступ до місця авіаційної події чи інциденту, повітряного судна, його вмісту та уламків, у тому числі до будь-якої частини аеродрому, органів обслуговування та забезпечення польотів;

2) здійснювати складення списку доказів та нагляд за переміщенням уламків, частин, призначених для огляду та аналізу;

3) мати доступ та використовувати бортові реєстратори, наземні та будь-які інші засоби документування;

4) мати доступ до результатів огляду тіл жертв або тестів, що були зроблені на пробах, взятих з тіл жертв;

5) мати безпосередній доступ до результатів огляду осіб, які здійснювали керування повітряним судном, обслуговування та забезпечення виконання польоту, або тестів, що були зроблені на пробах, узятих у цих осіб;

6) оглядати жертви;

7) мати доступ до результатів перевірок, сертифікації, нагляду, які здійснювалися органами влади, підприємствами, організаціями, установами;

8) мати доступ до будь-якої інформації, що стосується розслідування, матеріалів, якими володіє експлуатант, власник чи виробник повітряного судна, провайдер аеронавігаційного обслуговування, аеропорт та уповноважений орган з питань цивільної авіації;

9) залучати фахівців та суб'єктів авіаційної діяльності до проведення розслідування авіаційних подій;

10) опитувати свідків чи брати участь в опитуванні.

4. Працівники Експертної установи з розслідування авіаційних подій під час виконання своїх службових обов'язків перебувають під захистом держави відповідно до статті 17 цього Кодексу.

Стаття 121. Запобігання авіаційним подіям та інцидентам

1. Експертна установа з розслідування авіаційних подій, серйозного інциденту, інциденту, надзвичайної події чи пошкодження повітряного судна на землі на підставі своїх висновків зобов'язана сформулювати рекомендації щодо усунення причин події, виявлених у процесі розслідування, і недопущення їх у майбутньому.

2. На підставі рекомендацій Експертної установи з розслідування авіаційних подій уповноважений орган з питань цивільної авіації або інші органи виконавчої влади протягом 90 днів зобов'язані розробити відповідні рекомендації і надіслати їх користувачам повітряного простору України, експлуатантам повітряних суден та іншим юридичним особам для розроблення профілактичних заходів щодо запобігання авіаційним подіям.

3. Користувачі повітряного простору України, експлуатанти повітряних суден та інші юридичні особи, яким надіслано рекомендації, зобов'язані розробити профілактичні заходи щодо запобігання авіаційним подіям, погодити їх з уповноваженим органом з питань цивільної авіації і забезпечити їх виконання в установлений строк.

Стаття 122. Забезпечення захисту інформації з безпеки польотів

1. Експертна установа з розслідування авіаційних подій під час проведення розслідування авіаційних подій та інцидентів повинна забезпечити захист та непоширення інформації стосовно розслідування авіаційних подій та інцидентів і надавати її органам влади тільки за рішенням суду.

До такої інформації належать:

1) заяви осіб, отримані Експертною установою з розслідування авіаційних подій під час розслідування;

2) листування між особами, які мають відношення до експлуатації повітряного судна, медичні чи конфіденційні персональні дані учасників авіаційної події чи інциденту;

3) записи бортових мовних реєстраторів та розшифровка таких записів;

4) думки, висловлені під час проведення аналізу інформації, у тому числі записів бортових реєстраторів.

2. Будь-яка юридична чи фізична особа, яка намагається розголосити інформацію про безпеку польотів, повинна обґрунтувати мотиви її розголошення.

3. У будь-якому разі розголошення чи оприлюднення інформації з безпеки польотів здійснюється за умови дотримання таких вимог:

1) розголошення інформації є необхідним для усунення умов, які негативно впливають на безпеку польотів, або з метою зміни вимог і правил;

2) розголошення інформації з безпеки польотів не повинне перешкоджати її отриманню в майбутньому з метою підвищення рівня безпеки польотів;

3) розголошення відповідних персональних даних, що містяться в інформації з безпеки польотів, здійснюється відповідно до законодавства України, що гарантує недоторканність особистого життя;

4) розголошення інформації з безпеки польотів здійснюється у знеособленій, короткій чи зведеній формі.

Стаття 123. Облік авіаційних подій

1. Експертна установа з розслідування авіаційних подій здійснює облік авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень повітряних суден на землі, включаючи ті, що сталися з іноземними повітряними суднами на території України та українськими повітряними суднами за межами України.

2. Відомості про стан безпеки цивільної авіації України, отримані в результаті розслідування, Експертна установа з розслідування авіаційних подій зобов'язана подавати уповноваженому органу з питань цивільної авіації та Міжнародній організації цивільної авіації.

Стаття 124. Роботи на місці авіаційної події

1. Розслідування, що проводиться на місці авіаційної події, інциденту, надзвичайної події чи пошкодження повітряного судна на землі, належить до категорії робіт в особливих умовах, які прирівнюються до робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій. Спеціалісти, які працюють на місці авіаційної події та інциденту, забезпечуються спеціальним одягом, взуттям, спеціальним спорядженням і захисними засобами залежно від умов роботи.

2. Органи виконавчої влади та інші органи влади, підприємства, установи та організації зобов'язані всебічно сприяти працівникам Експертної установи з розслідування авіаційних подій та комісії, що розслідує авіаційні події з державними повітряними суднами, в пошуку елементів конструкції повітряного судна, забезпеченні транспортом, засобами зв'язку, приміщеннями для роботи і відпочинку, засобами для виконання такелажних і вантажних робіт, транспортування уламків, санітарної обробки місцевості, забезпечення безпечних умов роботи на місці події.

Стаття 125. Фінансування робіт, пов'язаних з розслідуванням авіаційної події, і відшкодування витрат

1. Порядок фінансового забезпечення заходів з розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень повітряних суден на землі визначається Кабінетом Міністрів України.

2. Дослідження і випробування, пов'язані з розслідуванням авіаційної події, серйозного інциденту, інциденту, які проводяться науково-дослідними і конструкторськими установами, ремонтними підприємствами і підприємствами авіаційної промисловості, фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України з подальшим відшкодуванням витрат експлуатантом повітряного судна та страховиками.

3. Міжнародні пересилання та перевезення матеріалів розслідування, уламків повітряного судна, бортових засобів та інших деталей, що належать до речових доказів розслідування, фінансуються за рахунок коштів Державного бюджету України з подальшим відшкодуванням витрат експлуатантом повітряного судна.

Розділ XVIII
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
ЗА ПОРУШЕННЯ
ЗАКОНОДАВСТВА
В ГАЛУЗІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Стаття 126. Відповідальність за порушення законодавства в галузі цивільної авіації

1. За протиправні дії юридичні і фізичні особи, діяльність яких пов'язана з використанням повітряного простору України, розробленням, виготовленням, ремонтом та експлуатацією авіаційної техніки, здійсненням господарської діяльності в галузі цивільної авіації, обслуговуванням повітряного руху, забезпеченням безпеки авіації, несуть відповідальність згідно із законом.

Стаття 127. Фінансові санкції, що застосовуються до юридичних осіб - суб'єктів авіаційної діяльності

1. За правопорушення в галузі цивільної авіації до юридичних осіб - суб'єктів авіаційної діяльності застосовуються фінансові санкції у вигляді штрафу:

1) від п'яти до восьми тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у разі:

експлуатації повітряного судна без документів, що дають право виконувати польоти, або з порушенням строку дії таких документів чи встановлених ними вимог;

порушення вимог статті 118 цього Кодексу щодо обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації;

порушення правил та порядку використання повітряного простору України;

знищення бортових чи наземних засобів об'єктивного контролю, матеріалів або документів, які можуть бути використані для з'ясування причини авіаційної події чи інциденту;

виконання польотів на повітряному судні з порушенням строків проведення технічного обслуговування повітряного судна;

використання аеродрому, який не відповідає типу повітряного судна або виконуваній операції для польотів повітряних суден;

ненадання до уповноваженого органу з питань цивільної авіації інформації, обов'язкове подання якої встановлюється законодавством або авіаційними правилами України, надання недостовірної інформації або надання інформації з порушенням встановлених строків;

порушення вимог щодо використання обов'язкових у повітряному русі знаків і сигналів для цілей, не пов'язаних з повітряним рухом;

користування без відповідного дозволу засобами радіозв'язку на частотах, зарезервованих

ПОЧАТОК НА 9-Й СТОР.

для здійснення радіозв'язку у повітрі;

завдання шкоди покриттю злітно-посадкової смуги та руліжних доріжок, виведення з ладу обладнання, що використовується для потреб зльоту і посадки повітряного судна та повітряного руху, яке розміщене на аеродромі або за його межами;

надання послуг з перевезення пасажирів або вантажу повітряним судном без відповідної ліцензії;

здійснення повітряних перевезень без відповідного дозволу на експлуатацію повітряної лінії або порушення обмежень, встановлених таким дозволом;

допуску авіаційного персоналу до професійної діяльності без відповідного свідоцтва або з порушенням визначених у ньому обмежень;

2) від двох до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у разі:

виконання польотів на повітряному судні, що не пройшло необхідні підготовку та обслуговування перед польотом;

експлуатації повітряного судна без його обладнання комплектом необхідного аварійно-рятувального устаткування;

виконання технічного обслуговування повітряного судна організаціями, які не мають сертифіката на право здійснення технічного обслуговування;

виконання технічного обслуговування повітряного судна поза межами схвалення, визначеного сертифікатом;

створення радіо- та оптичних завад електронним засобам, що забезпечують польоти у повітряному просторі України;

порушення експлуатаційних обмежень завантаження та центрування повітряного судна;

недотримання заходів безпеки, визначених уповноваженим органом з питань цивільної авіації під час льотних випробувань;

проведення льотних випробувань без схвалених уповноваженим органом з питань цивільної авіації програм льотних випробувань;

проведення льотних випробувань з порушенням обмежень, визначених уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

виконання польотів, що не входять до програми приймальних випробувань;

виготовлення виробів авіаційної техніки, їх компонентів або обладнання з відхиленнями від схваленої типової конструкції без узгодження з розробником та схвалення уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

внесення в конструкцію виробу авіаційної техніки, засобів аеронавігаційного обслуговування, його компонентів та обладнання змін без узгодження з уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

експлуатації виробів авіаційної техніки, компонентів та обладнання, ресурс яких закінчився або щодо яких відсутнє документальне підтвердження наявності ресурсу;

порушення вимог із забезпечення аварійно-рятувальних заходів та забезпечення протипожежної безпеки на аеродромах;

здійснення на приаеродромній території діяльності, визначеної частиною другою статті 69 цього Кодексу, без погодження з експлуатантом аеродрому та уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

порушення вимог щодо обладнання об'єктів і перешкод, які розташовані на приаеродромній території і перетинають поверхні обмеження перешкод, денними та нічними маркувальними знаками та пристроями;

необгрунтованої відмови експлуатанта аеропорту (аеродрому) в наданні дозволу на посадку повітряного судна, в наземному обслуговуванні повітряного судна, у видачі авіаперевізнику слотів на виконання польотів;

допуску персоналу з наземного обслуговування до роботи без відповідного сертифіката;

3) від тисячі до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у разі:

несвоєчасного внесення змін до організаційно-керівних та виробничих, експлуатаційних документів експлуатанта, розробника, виробника або організації з технічного обслуговування та непогодження або несвоєчасного погодження зазначених документів уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

порушення вимог уповноваженого органу з питань цивільної авіації щодо погодження кандидатур керівного складу експлуатанта;

невиконання або неналежного виконання персоналом суб'єктів авіаційної діяльності вимог авіаційної безпеки;

створення перешкод щодо проведення уповноваженим органом з питань цивільної авіації перевірок суб'єктів та об'єктів авіаційної діяльності;

порушення встановлених вимог щодо оформлення перевізної документації для повітряних перевезень небезпечного вантажу;

4) від п'ятисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у разі:

порушення правил безпеки під час заправлення, завантаження, буксирування та обслуговування повітряного судна;

недотримання норм робочого та льотного часу, а також часу відпочинку персоналу експлуатанта під час здійснення льотної діяльності;

виконання польотів без урахування відповідної інформації, визначеної авіаційними правилами України;

порушення обліку часу напрацювання авіаційної техніки, що призвело до неможливості подальшого технічного обслуговування;

порушення правил контролю за доступом в зону обмеженого доступу авіапідприємств;

порушення правил контролю за безпекою польотів та авіаційною безпекою на авіапідприємствах;

порушення правил повітряних перевезень та обслуговування пасажирів, багажу, вантажу і пошти, а також визначених нормативів якості такого обслуговування;

надання дозволу експлуатантом аеродрому (вертодрому, злітно-посадкового майданчика) на здійснення посадок і вильотів повітряних суден на аеродромі (вертодромі, злітно-посадковому майданчику), який не має сертифіката (посвідчення про допуск до експлуатації) або має сертифікат (посвідчення про допуск до експлуатації), строк дії якого закінчився;

порушення норм і правил, які застосовуються під час експлуатації аеродрому;

невиконання вимог правил суб'єкта авіаційної діяльності, погоджених уповноваженим органом з питань цивільної авіації;

ненадання перевізником пільг пасажиру, встановлених законом;

5) від трьохсот до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян у разі:

незаповнення екіпажем звітної документації або порушення процедури ведення документації під час польоту;

порушення встановлених строків зберігання виробничої документації;

порушення строків проведення метрологічних перевірок обладнання, що використовується для технічного обслуговування;

порушення строків усунення недоліків за результатами проведених уповноваженим органом з питань цивільної авіації інспекторських перевірок, а також ненадання у визначений строк звіту про їх усунення;

порушення вимог щодо зберігання та ведення обліку запасних частин до повітряного судна;

ненадання встановлених послуг пасажирам з обмеженими можливостями (інвалідам).

Стаття 128. Орган, уповноважений розглядати справи про правопорушення у галузі цивільної авіації

1. Справи про правопорушення у галузі цивільної авіації розглядаються уповноваженим органом з питань цивільної авіації, за результатами розгляду приймається постанова.

2. Від імені уповноваженого органу з питань цивільної авіації розглядати справи про правопорушення і накладати стягнення мають право керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації та його заступники, державні інспектори та уповноважені на проведення перевірок посадові особи уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

Державні інспектори та уповноважені на проведення перевірок посадові особи уповноваженого органу з питань цивільної авіації мають право накладати стягнення у розмірі до п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Штраф може бути накладено на юридичну особу - суб'єкта авіаційної діяльності протягом шести місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше ніж через три роки з дня його вчинення.

4. У разі вчинення юридичними особами - суб'єктами авіаційної діяльності двох або більше правопорушень штрафи накладаються за кожне вчинене правопорушення окремо.

Стаття 129. Порядок накладення, оплати та стягнення штрафів за правопорушення в галузі цивільної авіації

1. Підставою для розгляду справи про правопорушення в галузі цивільної авіації, які зазначені в статті 127 цього Кодексу, є протокол.

2. Протоколи про правопорушення в галузі цивільної авіації мають право складати керівник уповноваженого органу з питань цивільної авіації та його заступники, державні інспектори та уповноважені на проведення перевірок посадові особи уповноваженого органу з питань цивільної авіації, керівники аеропортів, начальники служб авіаційної безпеки аеропортів або їх заступники.

3. Справа про правопорушення в галузі цивільної авіації розглядається в п'ятнадцяти денний строк з дня одержання уповноваженим органом з питань цивільної авіації протоколу про правопорушення в галузі цивільної авіації.

4. Штраф сплачується не пізніше п'ятнадцяти днів з дня вручення або отримання суб'єктом авіаційної діяльності надісланої копії постанови уповноваженого органу з питань цивільної авіації про накладення штрафу.

5. Копія завіреного банком платіжного документа, що засвідчує факт сплати штрафу у повному обсязі, надсилається до уповноваженого органу з питань цивільної авіації.

6. У разі якщо штраф не сплачено у строки, встановлені частиною четвертою цієї статті, примусове виконання постанови про накладення штрафу здійснюється державною виконавчою службою в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження».

7. Суми штрафів зараховуються до Державного бюджету України.

Стаття 130. Порядок оскарження постанови у справі про правопорушення у галузі цивільної авіації

1. Постанову у справі про правопорушення у галузі цивільної авіації може бути оскаржено до суду в порядку, встановленому законом.

Розділ XIX
ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Кодекс набирає чинності через 90 днів з дня його опублікування, крім статті 9 цього Закону, яка набирає чинності з 1 січня 2012 року.

Установити, що до 1 січня 2012 року функції Експертної установи з розслідування авіаційних подій здійснюються уповноваженим органом з питань цивільної авіації.

2. Дія статті 57 цього Кодексу поширюється на осіб, які віднесені до осіб льотного складу, яким пенсію призначено до набрання чинності цим Кодексом, з 1 січня 2012 року.

3. Збори, які визначені пунктами 1 та 2 частини п'ятої статті 12 цього Кодексу, справляються до набрання чинності законом про адміністративні послуги та іншими законами, що регулюють справляння відповідних зборів відповідно до пункту 2 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України.

4. Визнати таким, що втратив чинність з дня набрання чинності цим Кодексом, Повітряний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 25, ст. 274 із наступними змінами).

5. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

а) у статті 111:

в абзаці другому частини першої слова «від трьох до п'яти» замінити словами «від п'ятдесяти до чотирьохсот», а слова «від чотирьох до семи» - словами «від шістдесяти до п'ятисот»;

в абзаці другому частини другої слова «від трьох до п'яти» замінити словами «від п'ятдесяти до чотирьохсот», а слова «від чотирьох до семи» - словами «від шістдесяти до п'ятисот»;

в абзаці другому частини третьої слова «від трьох до семи» замінити словами «від п'ятдесяти до чотирьохсот»;

в абзаці другому частини четвертої слова «від трьох до п'яти» замінити словами «від шістдесяти до п'ятисот»;

в абзаці другому частини п'ятої слова «від трьох до тридцяти» замінити словами «від шістдесяти до п'ятисот»;

б) у статті 112:

в абзаці другому частини першої слова «від одного до п'яти» замінити словами «від двадцяти до двохсот»;

в абзаці другому частини другої слова «від одного до трьох» замінити словами «від двадцяти до трьохсот»;

в) в абзаці другому статті 113 слова «від десяти до тридцяти» замінити словами «від шістдесяти до п'ятисот»;

г) у частині першій статті 218 слова та цифри «частинами першою, третьою, четвертою і п'ятою статті 111 (за порушення, вчинені на аеродромах, не внесених до державного реєстру аеродромів України, поза територією аеродромів та на посадкових майданчиках)» виключити;

ґ) у статті 222:

у частині першій слово та цифри «статті 110, 111» замінити словом та цифрами «стаття 110»;

у абзацах першому та другому пункту 1 частини другої слово та цифри «статтями 110, 111» замінити словом та цифрами «статтею 110»;

д) статтю 228 викласти у такій редакції:

«Стаття 228. Центральний орган виконавчої влади з питань цивільної авіації

Центральний орган виконавчої влади з питань цивільної авіації розглядає справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням правил безпеки польотів, правил поведінки на повітряному судні, правил міжнародних польотів, правил пожежної безпеки на повітряному транспорті (стаття 111, частина перша статті 112, стаття 113, частина друга статті 120).

Від імені центрального органу виконавчої влади з питань цивільної авіації розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право: керівник центрального органу виконавчої влади з питань цивільної авіації та його заступники, державні інспектори, уповноважені на проведення перевірок посадові особи центрального органу виконавчої влади з питань цивільної авіації, керівники аеропортів, начальники служб авіаційної безпеки аеропортів та їх заступники.

Розмір штрафу, що накладається державними інспекторами та уповноваженими на проведення перевірок посадовими особами центрального органу виконавчої влади з питань цивільної авіації, керівниками аеропортів, начальниками служб авіаційної безпеки аеропортів та їх заступниками, не може перевищувати ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

є) у частині першій статті 255:

у пункті 1 абзац «органів повітряного транспорту (частина друга статті 112, частина третя статті 133)» викласти в такій редакції:

«центрального органу виконавчої влади з питань цивільної авіації (частина друга статті 112, частина третя статті 133)»;

пункт 4 виключити;

2) частину першу статті 112 Кримінально-процесуального кодексу України після цифр «276» доповнити цифрами «276^1»;

3) Кримінальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131) доповнити статтею 276^1 такого змісту:

«Стаття 276^1. Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин

Здійснення професійної діяльності членом екіпажу або обслуговування повітряного руху диспетчером управління повітряним рухом (диспетчером служби руху) у стані алкогольного сп'яніння або під впливом наркотичних чи психотропних речовин - карається виправними роботами на строк до двох років або позбавленням волі на строк до трьох років»;

4) пункт 2 частини п'ятої статті 117 Кодексу адміністративного судочинства України (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., №№ 35-37, ст. 446) доповнити словами «а також зупинення рішень уповноваженого центрального органу з питань цивільної авіації щодо призупинення дії або анулювання сертифікатів, схвалень, допусків»;

5) у статті 9 Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 36, ст. 299; 2011 р., № 11, ст. 69):

частину першу доповнити пунктом 12 такого змісту:

«12) надання послуг з перевезення пасажирів, вантажу повітряним транспортом»; у пункті 25 частини третьої слово «повітряним» виключити;

6) частину другу статті 2 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 48, ст. 483; 2010 р., № 13, ст. 128) доповнити словами «дозвільну діяльність у сфері цивільної авіації»;

7) частину другу статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 29, ст. 389; 2010 р., № 34, ст. 482, ст. 486; № 48, ст. 566; із змінами, внесеними Законом України від 2 грудня 2010 року № 2756-УІ) після слів «радіаційної безпеки» доповнити словами «державного контролю та нагляду в галузі цивільної авіації»;

8) частину п'яту статті 2 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» доповнити пунктом 13 такого змісту:

«13) об'єкти авіаційної діяльності».

6. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Кодексом підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів України у відповідність із цим Кодексом та привести у відповідність із вимогами законодавства Європейського Союзу законодавство України в частині забезпечення заходів пожежної безпеки при зберіганні та обслуговуванні повітряних суден в авіаційних ангарах.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
19 травня 2011 року.
№ 3393-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2011 р., № 7-8, ст. 52; із змінами, внесеними законами України від 7 квітня 2011 року № 3220-VI і № 3222-VI, від 21 квітня 2011 року № 3291-VI, від 12 травня 2011 року № 3315-VI і № 3331-VI) такі зміни:

1. Статтю 1 викласти у такій редакції:

«Стаття 1. Визначити доходи Державного бюджету України на 2011 рік у сумі 299.119.703,7 тис. гривень, у тому числі доходи загального фонду Державного бюджету України - у сумі 253.136.217,2 тис. гривень та доходи спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 45.983.486,5 тис. гривень, згідно з додатком № 1 до цього Закону.

Затвердити видатки Державного бюджету України на 2011 рік у сумі 337.561.809 тис. гривень, у тому числі видатки загального фонду Державного бюджету України - у сумі 291.402.278,5 тис. гривень та видатки спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 46.159.530,5 тис. гривень.

Затвердити на 2011 рік:

повернення кредитів до Державного бюджету України у сумі 10.199.266,3 тис. гривень, у тому числі повернення кредитів до загального фонду Державного бюджету України - у сумі 5.511.396,7 тис. гривень та повернення кредитів до спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 4.687.869,6 тис. гривень;

надання кредитів з Державного бюджету України у сумі 7.100.161 тис. гривень, у тому числі надання кредитів із загального фонду Державного бюджету України - у сумі 589.763,3 тис. гривень та надання кредитів із спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 6.510.397,7 тис. гривень.

Установити граничний обсяг дефіциту Державного бюджету України у сумі 35.343.000 тис. гривень, у тому числі граничний обсяг дефіциту загального фонду Державного бюджету України - у сумі 33.344.427,9 тис. гривень та граничний обсяг дефіциту спеціального фонду Державного бюджету України - у сумі 1.998.572,1 тис. гривень, згідно з додатком № 2 до цього Закону.

Установити оборотний залишок бюджетних коштів на 2011 рік у розмірі до двох відсотків видатків загального фонду Державного бюджету України, визначених цією статтею».

2. У статті 4:

пункт 8 доповнити словами і цифрами «Державної спеціальної служби транспорту, а також недобудованого літака Ан-70»;

доповнити пунктом 41 такого змісту:

«41) надходження нарахованих і несплачених зобов'язань Державного підприємства «Енергоринок» перед державним бюджетом по збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на електричну та теплову енергію за минулі роки у сумі 541.000 тис. гривень».

3. Доповнити новими статтями 7^1 та 7^2 такого змісту:

«Стаття 7^1. Установити, що у 2011 році кошти, які надійдуть до державного бюджету від реалізації недобудованого літака Ан-70, зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України та спрямовуються Міністерством оборони України на фінансування робіт із створення літака Ан-70.

Стаття 7^2. Установити, що у 2011 році вартість робіт з утилізації боєприпасів, проведених за рахунок власних коштів суб'єктів господарювання - виконавців цих робіт, зараховується до спеціального фонду Державного бюджету України як власні надходження бюджетних установ Міністерства оборони України і спрямовується на утилізацію звичайних видів боєприпасів, непридатних для подальшого використання і зберігання, в порядку, визначеному Державною казначейською службою України разом з Міністерством фінансів України і Міністерством оборони України».

4. У статті 9:

частину першу після абзацу другого доповнити новим абзацом такого змісту:

«за зобов'язаннями суб'єктів господарювання, об'єкти державної власності яких належать до сфери управління Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, які здійснюють реалізацію національних проектів».

У зв'язку з цим абзаци третій - дев'ятий вважати відповідно абзацами четвертим - десятим;

частину третю викласти у такій редакції:

«Державна служба автомобільних доріг України, суб'єкти господарювання, об'єкти державної власності яких належать до сфери управління Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України, які здійснюють реалізацію національних проектів, та суб'єкти господарювання, об'єкти державної власності яких належать до сфери управління Національного агентства з питань підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу та реалізації інфраструктурних проектів, звільняються від зобов'язання подавати забезпечення виконання зобов'язань перед державою з відшкодування витрат державного бюджету та сплачувати до державного бюджету плату за отримання державних гарантій».

5. У статті 14:

пункт 7 після слів «Міністерства надзвичайних ситуацій України» доповнити словами «Державної спеціальної служби транспорту»;

у пункті 14 цифри «15» замінити цифрами «14»;

пункт 50 викласти у такій редакції:

«50) реструктуризацію вугільної та торфодобувної промисловості, у тому числі погашення заборгованості за спожиту у минулих періодах електричну енергію у сумі 541.000 тис. гривень (за рахунок джерел, визначених пунктом 41 статті 4 та пунктом 8 статті 13 цього Закону)».

6. Статтю 20 доповнити пунктом 7 такого змісту:

«7) субвенції з інших місцевих бюджетів».

7. Прикінцеві положення доповнити пунктом 4 такого змісту:

«4. Установити, що у 2011 році норми і положення статей 39, 50, 51, 52, 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 13, ст. 178 з наступними змінами), статті 6 Закону України «Про соціальний захист дітей війни» (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., № 4, ст. 94 з наступними змінами), статей 14, 22, 37 та частини третьої статті 43 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399 з наступними змінами) застосовуються у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України виходячи з наявного фінансового ресурсу бюджету Пенсійного фонду України на 2011 рік».

8. Внести зміни до додатків №№ 1-8 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2011 рік» відповідно до додатків №№ 1-8 до цього Закону.

II. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
14 червня 2011 року.
№ 3491-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедур припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб – підприємців за їх рішенням

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) статтю 166^{6} викласти в такій редакції:

«Стаття 166^{6}. Порушення порядку припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця

Неподання в установлений законом строк державному реєстраторові документів, обов'язкове подання яких встановлено законом для припинення юридичної особи, чи подання недостовірних відомостей у таких документах, -

тягнуть за собою накладення штрафу на голову комісії з припинення юридичної особи, ліквідаційної комісії, на ліквідатора або на посадових осіб від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частиною першою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу на голову комісії з припинення юридичної особи, ліквідаційної комісії, на ліквідатора або на посадових осіб від вісімдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відсутність бухгалтерського обліку або ведення його з порушенням установленого порядку, несвоєчасне, неповне або з порушенням установленого порядку проведення інвентаризації майна, порушення порядку проведення оцінки майна, складення ліквідаційного балансу (проміжного балансу), розподільчого балансу, передавального акта під час припинення юридичної особи -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб юридичної особи, інших осіб, залучених до припинення юридичної особи, від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ухилення голови комісії з припинення юридичної особи, ліквідаційної комісії, ліквідатора, інших осіб, залучених до припинення юридичної особи, від проведення припинення юридичної особи або від складення ліквідаційного балансу (проміжного балансу), розподільчого балансу, передавального акта, обов'язкове подання якого встановлено законом для проведення припинення юридичної особи, -

тягне за собою накладення штрафу від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Неподання, несвоєчасне подання або подання не в повному обсязі на вимогу органів державної податкової служби або Пенсійного фонду України для проведення позапланових перевірок первинних документів, регістрів бухгалтерського обліку, податкової звітності та інших документів, що пов'язані з обчисленням і сплатою податків і зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, інших сум, що пов'язані із такими зобов'язаннями, дотриманням вимог іншого законодавства, контроль за яким покладено на зазначені органи та фонди, несвоєчасне, неповне або з порушенням встановленого порядку проведення на вимогу органу державної податкової служби інвентаризації основних фондів, товарно-матеріальних цінностей та коштів під час припинення юридичної особи -

тягнуть за собою накладення штрафу на голову комісії з припинення юридичної особи, ліквідаційної комісії, на ліквідатора, інших осіб, залучених до припинення юридичної особи, від ста до ста п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дії, передбачені частинами третьою - п'ятою цієї статті, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі ж порушення, -

тягнуть за собою накладення штрафу на голову комісії з припинення юридичної особи, ліквідаційної комісії, на ліквідатора, інших осіб, залучених до припинення юридичної особи, від ста п'ятдесяти до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Порушення порядку припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця -

тягне за собою накладення штрафу на фізичну особу - підприємця від шістдесяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Відповідальність за порушення порядку припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця не застосовується до голови ліквідаційної комісії, ліквідатора, інших осіб, залучених до припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, якщо такі порушення відбулися внаслідок недотримання органами державної податкової служби, фондів соціального страхування та Пенсійного фонду України строків надання відповідних довідок та проведення відповідних перевірок.

Безпідставне заперечення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб державної податкової служби, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування від двохсот до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Непроведення або несвоєчасне проведення органами податкової служби, фондів соціального страхування та Пенсійного фонду України перевірок, пов'язаних з припиненням юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, та ненадання або несвоєчасне надання відповідних довідок про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів або єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування, контроль за справлянням яких здійснюють органи державної податкової служби, фонди соціального страхування та Пенсійний фонд України, -

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб державної податкової служби, фондів соціального страхування та Пенсійного фонду України від двохсот до двохсот п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

2) статтю 221 після цифр «166^{1}-166^{4}» доповнити словами і цифрами «частинами першою, другою, дев'ятою та десятою статті 166^{6}»;

3) у частині першій статті 234^{1} слова і цифри «порушенням порядку подання фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку при ліквідації юридичної особи (стаття 166^{6})» замінити словами і цифрами «порушенням порядку припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця (частини третя - сьома статті 166^{6})»;

4) у частині першій статті 234^{2} слова і цифри «порушенням порядку подання фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку при ліквідації юридичної особи (стаття 166^{6})» замінити словами і цифрами «порушенням порядку припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця (частини третя - сьома статті 166^{6})»;

5) у частині першій статті 234^{3} слова і цифри «порушенням порядку подання фінансової звітності та ведення бухгалтерського обліку при ліквідації юридичної особи (стаття 166^{6})» замінити словами і цифрами «порушенням порядку припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця (частини третя - сьома статті 166^{6})»;

6) абзац пункту 1 частини першої статті 255 «спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, державної регуляторної політики та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та його територіальних органів (статті 166^{10} - 166^{12}, 188^{38})» викласти в такій редакції:

«спеціально уповноваженого органу з питань ліцензування, державної регуляторної політики, державної реєстрації та дозвільної системи у сфері господарської діяльності та його територіальних органів (частини перша, друга, дев'ята та десята статті 166^{6}, статті 166^{10}-166^{12}, 188^{38})».

2. У Господарському кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 18-22, ст. 144):

1) у статті 59:

частину восьму викласти в такій редакції:

«8. Оголошення про реорганізацію чи ліквідацію господарської організації або припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця протягом десяти робочих днів з дня внесення відповідного запису до зазначеного реєстру підлягає опублікуванню у виданні спеціально уповноваженого органу з питань державної реєстрації, в якому зазначаються відомості з єдиного державного реєстру»;

доповнити частиною дев'ятою такого змісту:

«9. Порядок припинення суб'єкта господарювання визначається законодавством»;

2) статтю 61 викласти в такій редакції:

«Стаття 61. Порядок розрахунків з кредиторами у разі ліквідації суб'єкта господарювання

1. Претензії кредиторів до суб'єкта господарювання, що ліквідується, задовольняються з майна цього суб'єкта, якщо інше не передбачено цим Кодексом та іншими законами.

2. У разі ліквідації платоспроможного суб'єкта господарювання вимоги його кредиторів задовольняються в порядку черговості, встановленої Цивільним кодексом України.

У разі визнання суб'єкта господарювання банкрутом вимоги його кредиторів задовольняються у порядку черговості, встановленої Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

3. У Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., №№ 40-44, ст. 356):

1) доповнити статтею 50^{1} такого змісту:

«Стаття 50^{1}. Обов'язки фізичної особи - підприємця за зобов'язаннями, пов'язаними з припиненням її підприємницької діяльності

1. Фізична особа - підприємець письмово повідомляє державного адміністратора, кредиторів про прийняте рішення щодо припинення її підприємницької діяльності, порядок і строк заявлення кредиторами своїх вимог, що не може становити менше двох і більше трьох місяців з дня опублікування повідомлення про прийняття фізичною особою - підприємцем рішення щодо припинення підприємницької діяльності.

2. Після внесення запису про прийняття рішення про припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців повідомлення про внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців щодо рішення фізичної особи - підприємця про припинення нею підприємницької діяльності публікується у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації.

3. Кожна вимога кредитора, зокрема щодо сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, розглядається фізичною особою - підприємцем, після чого приймається відповідне рішення, яке надсилається кредитору не пізніше п'ятнадцяти днів з дня отримання фізичною особою - підприємцем відповідної вимоги кредитора.

4. Вимоги кредиторів, не визнані фізичною особою - підприємцем, діяльність якої припиняється, якщо кредитор у місячний строк з дня одержання повідомлення про повну або часткову відмову у визнанні його вимог не звертався до суду з позовом, та вимоги, у задоволенні яких за рішенням суду кредиторові відмовлено, а також вимоги, не задоволені через відсутність майна, вважаються погашеними.

У разі припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця вимоги її кредиторів задовольняються у такій черговості:

1) у першу чергу задовольняються вимоги щодо відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю, та вимоги кредиторів, забезпечені заставою чи іншим способом;

2) у другу чергу задовольняються вимоги найманих працівників, пов'язані з трудовими відносинами, вимоги автора про плату за використання результату його інтелектуальної, творчої діяльності;

3) у третю чергу задовольняються вимоги щодо податків, зборів (обов'язкових платежів), єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, інших сум, що пов'язані з такими зобов'язаннями;

4) у четверту чергу задовольняються всі інші вимоги.

Вимоги однієї черги задовольняються пропорційно до суми вимог кожного кредитора цієї черги.

5. Підприємницька діяльність фізичної особи - підприємця є припиненою з дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців запису про державну реєстрацію припинення такої діяльності»;

2) статті 105 та 111 викласти в такій редакції:

«Стаття 105. Виконання рішення про припинення юридичної особи

1. Учасники юридичної особи, суд або орган, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, зобов'язані протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення письмово повідомити орган, що здійснює державну реєстрацію.

2. Після внесення запису про прийняття рішення засновників (учасників) юридичної особи, суду або уповноваженого ними органу про припинення юридичної особи до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців повідомлення про внесення запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців щодо прийняття рішення засновників (учасників) юридичної особи, суду або уповноваженого ними органу про припинення юридичної особи публікується у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації.

3. Учасники юридичної особи, суд або орган, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, відповідно до цього Кодексу призначають комісію з припинення юридичної особи (комісію з реорганізації, ліквідаційну комісію), голову комісії або ліквідатора та встановлюють порядок і строк заявлення кредиторами своїх вимог до юридичної особи, що припиняється.

Виконання функцій комісії з припинення юридичної особи (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) може бути покладено на орган управління юридичної особи.

4. До комісії з припинення юридичної особи (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) або ліквідатора з моменту призначення переходять повноваження щодо управління справами юридичної особи. Голова комісії, її члени або ліквідатор юридичної особи представляють її у відносинах з третіми особами та виступають у суді від імені юридичної особи, яка припиняється.

5. Строк заявлення кредиторами своїх вимог до юридичної особи, що припиняється, не може становити менше двох і більше шести місяців з дня опублікування повідомлення про рішення щодо припинення юридичної особи.

6. Кожна окрема вимога кредитора, зокрема щодо сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, розглядається, після чого приймається відповідне рішення, яке надсилається кредитору не пізніше тридцяти днів з дня отримання юридичною особою, що припиняється, відповідної вимоги кредитора»;

«Стаття 111. Порядок ліквідації юридичної особи

1. З дати внесення до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців запису про рішення засновників (учасників) юридичної особи, суду або уповноваженого ними органу щодо ліквідації юридичної особи ліквідаційна комісія (ліквідатор) зобов'язана вжити всіх необхідних заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості юридичної особи, що ліквідується, та письмово повідомити кожного з боржників про припинення юридичної особи в установлені цим Кодексом строки.

Ліквідаційна комісія (ліквідатор) заявляє вимоги та позови про стягнення заборгованості з боржників юридичної особи.

2. Ліквідаційна комісія (ліквідатор) зобов'язана повідомити учасників юридичної особи, суд або орган, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, про її участь в інших юридичних особах та/або надати відомості про створені нею господарські товариства, дочірні підприємства.

3. Під час проведення заходів щодо ліквідації юридичної особи до завершення строку пред'явлення вимог кредиторів ліквідаційна комісія (ліквідатор) закриває рахунки, відкриті у фінансових установах, крім рахунка, який використовується для розрахунків з кредиторами під час ліквідації юридичної особи.

4. Ліквідаційна комісія (ліквідатор) вживає заходів щодо інвентаризації майна юридичної особи, що припиняється, а також майна її філій та представництв, дочірніх підприємств, господарських товариств, а також майна, що підтверджує її корпоративні права в інших юридичних особах, виявляє та вживає заходів щодо повернення майна, яке перебуває у третіх осіб.

У випадках, установлених законом, ліквідаційна комісія (ліквідатор) забезпечує проведення незалежної оцінки майна юридичної особи, що припиняється.

5. Ліквідаційна комісія (ліквідатор) вживає заходів щодо закриття відокремлених підрозділів юридичної особи (філій, представництв) та відповідно до законодавства про працю здійснює звільнення працівників юридичної особи, що припиняється.

6. Ліцензії, документи дозвільного характеру та інші документи, а також печатки та штампи, які підлягають поверненню органам державної влади, органам місцевого самоврядування, повертаються їм ліквідаційною комісією (ліквідатором).

7. Для проведення перевірок та визначення наявності або відсутності заборгованості із сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування ліквідаційна комісія (ліквідатор) забезпечує своєчасне надання органам державної податкової служби та Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування документів юридичної особи (її філій, представництв), у тому числі первинних документів, регістрів бухгалтерського та податкового обліку.

До моменту затвердження ліквідаційного балансу ліквідаційна комісія (ліквідатор) складає та подає органам державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування звітність за останній звітний період.

8. Ліквідаційна комісія (ліквідатор) після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами складає проміжний ліквідаційний баланс, що включає відомості про склад майна юридичної особи, що ліквідується, перелік пред'явлених кредиторами вимог та результат їх розгляду.

Проміжний ліквідаційний баланс затверджується учасниками юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про ліквідацію юридичної особи.

9. Виплата грошових сум кредиторам юридичної особи, що ліквідується, у тому числі за податками, зборами, єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та іншими коштами, що належить сплатити до державного або місцевого бюджету, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, провадиться у порядку черговості, встановленому статтею 112 цього Кодексу.

У разі недостатності в юридичної особи, що ліквідується, коштів для задоволення вимог кредиторів ліквідаційна комісія (ліквідатор) організовує реалізацію майна юридичної особи.

10. До затвердження ліквідаційного балансу ліквідаційна комісія (ліквідатор) складає та подає органам державної податкової служби, Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування звітність за останній звітний період.

11. Після завершення розрахунків з кредиторами ліквідаційна комісія (ліквідатор) складає ліквідаційний баланс, забезпечує його затвердження учасниками юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, та забезпечує подання органам державної податкової служби.

12. Майно юридичної особи, що залишилося після задоволення вимог кредиторів (у тому числі за податками, зборами, єдиним внеском на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та іншими коштами, що належить сплатити до державного або місцевого бюджету, Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування), передається учасникам юридичної особи, якщо інше не встановлено установчими документами юридичної особи або законом.

13. Документи, що підлягають обов'язковому зберіганню, передаються в установленому законодавством порядку відповідним архівним установам.

14. Ліквідаційна комісія (ліквідатор) забезпечує подання державному реєстраторові документів, передбачених законом для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в установлений законом строк»;

3) у першому реченні частини третьої статті 112 слова «до затвердження ліквідаційного балансу юридичної особи» замінити словами «протягом місяця з дати, коли він дізнався або мав дізнатися про таку відмову».

4. У Законі України «Про господарські товариства» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 49, ст. 682; 1992 р., № 48, ст. 662; 1995 р., № 14, ст. 90, ст. 93; 2001 р., № 31, ст. 146; 2004 р., № 13, ст. 181; 2005 р., № 48, ст. 480; 2007 р., № 33, ст. 440):

1) частину другу статті 7 викласти в такій редакції:

«Товариство зобов'язане протягом трьох робочих днів з дати прийняття рішення про внесення змін до установчих документів повідомити орган, що провів реєстрацію, для внесення необхідних змін до державного реєстру»;

2) у статті 19:

частину другу викласти в такій редакції:

«Припинення товариства проводиться призначеною учасниками, судом або уповноваженим органом комісією з припинення товариства (комісією з реорганізації, ліквідаційною комісією) або ліквідатором. Виконання функцій комісії з припинення товариства (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) може бути покладено на орган управління товариства»;

у частині третій слова «При реорганізації» замінити словами «У разі припинення»;

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«Припинення товариства проводиться в установленому законом порядку»;

3) друге і третє речення частини другої статті 20 виключити;

4) статтю 21 викласти в такій редакції:

«Стаття 21. Черговість задоволення вимог кредиторів

У разі припинення платоспроможного товариства вимоги його кредиторів задовольняються у порядку черговості, встановленої Цивільним кодексом України.

У разі визнання товариства банкрутом, вимоги його кредиторів задовольняються у порядку черговості, встановленої Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

5. Статті 32 та 33 Закону України «Про колективне сільськогосподарське підприємство» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 20, ст. 272, № 48, ст. 658; 2001 р., № 31, ст. 146; 2003 р., № 30, ст. 247) викласти в такій редакції:

«Стаття 32. Комісія з припинення підприємства

1. Припинення підприємства проводиться призначеною загальними зборами (зборами уповноважених) членів підприємства, судом або уповноваженим органом комісією з припинення підприємства (комісією з реорганізації, ліквідаційною комісією) або ліквідатором.

Виконання функцій комісії з припинення підприємства (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) може бути покладено на орган управління підприємства.

Припинення підприємства проводиться в установленому законом порядку.

Стаття 33. Задоволення вимог кредиторів

1. У разі припинення платоспроможного підприємства вимоги його кредиторів задовольняються у порядку черговості, встановленої Цивільним кодексом України.

У разі визнання підприємства банкрутом вимоги його кредиторів задовольняються у порядку черговості, встановленої Законом України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

2. Після задоволення вимог кредиторів паї членів підприємства видаються їм натурою або грошима чи цінними паперами».

6. Частину другу статті 38 Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 39, ст. 261; 2003 р., № 30, ст. 247) викласти в такій редакції:

«2. Ліквідація кооперативу здійснюється ліквідаційною комісією або ліквідатором, що призначаються загальними зборами членів кооперативу, судом або уповноваженим органом.

Ліквідація об'єднання здійснюється ліквідаційною комісією

ПРОДОВЖЕННЯ НА 20—21-Й СТОР.

ПОЧАТОК НА 19-Й СТОР.

або ліквідатором, що призначаються зборами уповноважених представників кооперативів, судом або уповноваженим органом.

Ліквідація кооперативу (об'єднання) проводиться в установленому законом порядку».

7. У Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 31-32, ст. 263 із наступними змінами):

1) статтю 1 доповнити з урахуванням алфавітного порядку термінами такого змісту:

«принцип мовчазної згоди у сфері державної реєстрації - принцип, згідно з яким державний реєстратор вносить до Єдиного державного реєстру запис про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення або про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням»;

«фонди соціального страхування - Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України»;

2) частину першу статті 6 після абзацу тринадцятого доповнити новим абзацом такого змісту:

«повідомляє правоохоронні органи щодо порушення визначеного законом строку для подання відповідними посадовими особами юридичної особи та фізичною особою - підприємцем державному реєстраторові рішень щодо припинення юридичної особи або підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця».

У зв'язку з цим абзаци чотирнадцятий і п'ятнадцятий вважати відповідно абзацами п'ятнадцятим і шістнадцятим;

3) абзац сьомий частини другої статті 7 викласти в такій редакції:

«затверджує форми заяв, повідомлень, реєстраційних карток, довідок, витягу та виписки з Єдиного державного реєстру»;

4) у статті 11:

у частині третій:

абзац дванадцятий виключити;

доповнити абзацами такого змісту:

«документи, відповідно до яких призначено комісію з припинення юридичної особи (комісію з реорганізації, ліквідаційну комісію) або ліквідатора, відомості про персональний склад такої комісії, її голову або ліквідатора, реєстраційні номери облікових карток платників податків всіх членів такої комісії (або відомості про серію та номер паспорта - для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті);

повідомлення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України про початок проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням юридичної особи;

повідомлення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України про неможливість проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням юридичної особи;

повідомлення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України про наявність заперечень органів державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації та про відкликання такого повідомлення;

другий примірник повідомлення про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи, надісланого державним реєстратором юридичній особі в установленому законом порядку»;

у частині четвертій:

абзац одинадцятий виключити;

доповнити абзацами такого змісту:

«повідомлення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України про початок проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;

повідомлення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України про неможливість проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;

повідомлення органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України про наявність заперечень органів державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України проти проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця та про відкликання такого повідомлення;

другий примірник повідомлення про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, надісланого державним реєстратором фізичній особі - підприємцю в установленому законом порядку»;

5) у статті 17:

у частині другій:

абзаци двадцять восьмий і сорок перший викласти в такій редакції:

«відомості про перебування юридичної особи у процесі припинення, зокрема про дату реєстрації рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу про припинення юридичної особи; дату публікації у виданні спеціально уповноваженого органу з питань державної реєстрації повідомлення про рішення щодо припинення юридичної особи; персональний склад комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії), її голову, дату обрання (призначення) або дату обрання (призначення) ліквідатора; реєстраційні номери облікових карток платників податків всіх членів такої комісії (або відомості про серію та номер паспорта - для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті)»;

«відомості, отримані в порядку взаємного обміну інформацією з відомчих реєстрів органів статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України: дати та номери записів про взяття на облік і зняття з обліку у зазначених органах, дата надходження від органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України до державного реєстратора документів (повідомлень, інформації), передбачених цим Законом, у зв'язку з припиненням юридичної особи із зазначенням прізвища, імені та по батькові посадової особи, яка підписала документ, дані органів державної статистики про основний вид економічної діяльності підприємств, визначений на підставі даних державних статистичних спостережень відповідно до статистичної методології за підсумками діяльності за рік»;

доповнити абзацами такого змісту:

«відомості про строк, визначений засновниками (учасниками) юридичної особи, судом або органом, що прийняв рішення про припинення юридичної особи, для заявлення кредиторами своїх вимог;

відомості про початок проведення органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням юридичної особи;

відомості про неможливість проведення органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням юридичної особи;

відомості про наявність заперечень органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи;

відомості про відкликання повідомлення про наявність заперечень органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи»;

у частині четвертій:

абзац одинадцятий після слів «підприємницької діяльності, зокрема» доповнити словами «дата подання заяви про припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням»;

абзац дев'ятнадцятий викласти в такій редакції:

«відомості, отримані в порядку взаємного обміну інформацією з відомчих реєстрів органів статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України, у тому числі дати та номери записів про взяття на облік і зняття з обліку в цих органах, дата надходження від органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України до державного реєстратора документів (повідомлень, інформації), передбачених цим Законом, у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця із зазначенням прізвища, імені та по батькові посадової особи, яка підписала документ»;

доповнити абзацами такого змісту:

«відомості про строк, визначений фізичною особою - підприємцем або спадкоємцем, опікуном, піклувальником чи управителем майна фізичної особи - підприємця, для заявлення кредиторами своїх вимог;

відомості про початок проведення органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;

відомості про неможливість проведення органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;

відомості про наявність заперечень органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України проти державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця;

відомості про відкликання повідомлення про наявність заперечень органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України проти державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця»;

6) в абзаці четвертому частини п'ятнадцятої статті 19 слова «за місцезнаходженням юридичної особи» виключити;

7) у частині першій статті 20 слова «відомостей, передбачених абзацом сороковим частини другої статті 17 цього Закону» виключити;

8) частини першу і п'яту статті 22 викласти в такій редакції:

«1. Інформація про проведення державної реєстрації юридичної особи, зміну місцезнаходження юридичної особи, зміну найменування юридичної особи, прийняття засновниками (учасниками), судом або уповноваженим органом рішення про виділ, прийняття засновниками (учасниками) або уповноваженим ними органом рішення щодо припинення юридичної особи, про втрати оригіналів установчих документів, про персональний склад комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) та її голову або призначення ліквідатора, постановлення судового рішення щодо припинення юридичної особи, якщо таке рішення не пов'язане з банкрутством юридичної особи, постановлення судового рішення щодо порушення провадження у справі про банкрутство юридичної особи, про зменшення статутного (складеного) капіталу юридичної особи, проведення державної реєстрації припинення юридичної особи, проведення державної реєстрації припинення юридичної особи за принципом мовчазної згоди, подання державному реєстраторові заяви про припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням, про постановлення судового рішення щодо припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, якщо таке рішення не пов'язане з банкрутством фізичної особи - підприємця, про прізвище, ім'я, по батькові спадкоємця, опікуна, піклувальника чи управителя майна фізичної особи - підприємця, дату їх призначення, про постановлення судового рішення щодо порушення провадження у справі про банкрутство фізичної особи - підприємця, про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за принципом мовчазної згоди, про постановлення судового рішення щодо припинення провадження у справі про банкрутство юридичної особи або фізичної особи - підприємця підлягає обов'язковому опублікуванню в спеціалізованому друкованому засобі масової інформації»;

«5. За публікацію повідомлень у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації про:

зміну місцезнаходження юридичної особи, зміну найменування юридичної особи, прийняття засновниками (учасниками), судом або уповноваженим органом рішення про виділ, зменшення статутного (складеного) капіталу юридичної особи, втрату оригіналів установчих документів юридичної особи справляється плата в розмірі трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

прийняття засновниками (учасниками) або органом рішення щодо припинення юридичної особи, а також про персональний склад комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії) та її голову або про призначення ліквідатора, про постановлення судового рішення щодо припинення юридичної особи, якщо таке рішення не пов'язане з банкрутством юридичної особи, про постановлення судового рішення щодо порушення провадження у справі про банкрутство юридичної особи, про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи, проведення державної реєстрації припинення юридичної особи за принципом мовчазної згоди плата не справляється;

подання державному реєстраторові заяви про припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем, про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням, проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за принципом мовчазної згоди, постановлення судового рішення щодо порушення провадження у справі про банкрутство фізичної особи - підприємця, про постановлення судового рішення щодо припинення провадження у справі про банкрутство фізичної особи - підприємця, про прізвище, ім'я, по батькові третьої особи (спадкоємця, опікуна, піклувальника чи управителя майна фізичної особи - підприємця) плата не справляється»;

9) у статті 34:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Для внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення щодо припинення юридичної особи заявник повинен подати (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстраторові оригінал або нотаріально засвідчену копію рішення засновників (учасників) або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи»;

частину шосту доповнити абзацом третім такого змісту:

«Державний реєстратор вносить до Єдиного державного реєстру запис про призначення комісії з припинення не пізніше наступного робочого дня з дати отримання (надходження) зазначених відомостей»;

у частині сьомій:

в абзаці третьому слова і цифри «та частиною двадцять першою статті 22» виключити;

абзац шостий викласти в такій редакції:

«рішення щодо припинення юридичної особи не містить відомостей про персональний склад комісії з припинення (комісії з реорганізації, ліквідаційної комісії), її голову або ліквідатора, реєстраційні номери облікових карток платників податків (або відомості про серію та номер паспорта - для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку в паспорті), про порядок або строк заявлення кредиторами своїх вимог або якщо такий строк не відповідає закону»;

10) у статті 35:

частину першу доповнити абзацами другим і третім такого змісту:

«Повідомлення про внесення запису до Єдиного державного реєстру щодо прийняття рішення засновників (учасників) юридичної особи, суду або уповноваженого ними органу про припинення юридичної особи публікується у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації.

Відомості про дату публікації повідомлення, яке містить інформацію про строк заявлення вимог кредиторів щодо юридичної особи, що припиняється, надаються органам державної податкової служби, Пенсійного фонду України не пізніше наступного дня з дати публікації такого повідомлення»;

у частині другій:

абзац третій доповнити словами «крім відомостей про їх закриття»;

доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

«проведення державної реєстрації змін до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі, про місцезнаходження юридичної особи»;

11) у статті 36:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації голова ліквідаційної комісії, уповноважена ним особа або ліквідатор після закінчення процедури ліквідації, передбаченої законом, але не раніше закінчення строку заявлення вимог кредиторами повинен подати (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстраторові такі документи:

заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації припинення юридичної особи у зв'язку з ліквідацією;

довідку відповідного органу державної податкової служби про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів;

довідку відповідного органу Пенсійного фонду України про відсутність заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових коштів до Пенсійного фонду України і фондів соціального страхування;

довідку архівної установи про прийняття документів, які відповідно до закону підлягають довгостроковому зберіганню»;

у частині другій:

абзац другий виключити;

доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«У реєстраційній картці на проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації голова ліквідаційної комісії, уповноважена ним особа або ліквідатор письмово зазначають та підтверджують своїм особистим підписом, що ними вчинено всі передбачені законодавством дії стосовно порядку припинення юридичної особи, включаючи завершення розрахунків з кредиторами (у тому числі із сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування)»;

після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

«4. У разі якщо після закінчення процедури припинення, передбаченої законом, але не раніше закінчення строку заявлення кредиторами своїх вимог юридичній особі в установленому законом порядку органом державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України не надані довідки про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування або рішення про відмову в їх видачі, голова комісії з припинення або уповноважена ним особа не раніше ніж через десять робочих днів з дня закінчення такого строку набуває право на подання державному реєстраторові документів, передбачених частинами першою - третьою статті 36 цього Закону, за винятком зазначених довідок, для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації за принципом мовчазної згоди.

За наявності підстав, визначених абзацом першим цієї частини, державний реєстратор проводить державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті її ліквідації за принципом мовчазної згоди, про що вносить відповідний запис до Єдиного державного реєстру».

У зв'язку з цим частини четверту - дванадцяту вважати відповідно частинами п'ятою - тринадцятою;

у частині п'ятій слова «частинами першою та другою цієї статті» замінити словами «цією статтею»;

після частини сьомої доповнити новою частиною такого змісту:

«8. Органи державної податкової служби, Пенсійного фонду України під час проведення заходів щодо припинення юридичної особи надсилають в електронній формі та на паперовому носії державному реєстраторові протягом десяти робочих днів з дати публікації повідомлення про рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи одне з таких повідомлень, що має бути засвідчене підписом відповідної посадової особи у встановленому порядку, а саме:

повідомлення про початок проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з рішенням про припинення юридичної особи;

повідомлення про неможливість проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з рішенням про припинення юридичної особи.

У разі надіслання державному реєстраторові повідомлення про неможливість проведення органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з рішенням про припинення юридичної особи, таке повідомлення не пізніше двох місяців з дати публікації повідомлення про рішення засновників (учасників) юридичної особи або уповноваженого ними органу щодо припинення юридичної особи має бути замінено відповідним органом державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України повідомленням про проведення позапланової перевірки або про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації.

Повідомлення про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації органами державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України надсилаються державному реєстраторові в електронній формі та на паперовому носії із зазначенням обґрунтованих обставин, які підтверджують проведення перевірки або неможливість її проведення, наявність грошових зобов'язань або заборгованості із сплати податків, зборів та/або єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування або наявність інших обставин, за яких юридичну особу не може бути припинено.

Органи державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дати, коли вони дізналися про усунення обставин, які були підставою заперечень проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, відкликати повідомлення про наявність таких заперечень.

Зазначені повідомлення мають бути засвідчені підписом відповідної посадової особи у встановленому порядку.

Форми повідомлень, зазначених у цій частині, порядок їх заповнення та подання державному реєстраторові встановлюються центральним органом державної податкової служби та Пенсійним фондом України відповідно.

Дата надходження до державного реєстратора повідомлень органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України вноситься до журналу обліку реєстраційних дій».

У зв'язку з цим частини восьму - тринадцяту вважати відповідно частинами дев'ятою - чотирнадцятою;

у частині дев'ятій:

абзац четвертий виключити;

доповнити абзацами сьомим - десятим такого змісту:

«в Єдиному державному реєстрі щодо юридичної особи, що припиняється, містяться відомості про те, що вона є учасником (власником) інших юридичних осіб та/або має не закриті відокремлені підрозділи;

не скасовано реєстрацію всіх випусків акцій, якщо юридична особа, що припиняється, є акціонерним товариством;

від органів державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України надійшло повідомлення про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті її ліквідації, і воно не відкликане;

не зазначено та не підтверджено особистим підписом голови ліквідаційної комісії, ліквідатора або уповноваженої особи відомості, передбачені частиною другою цієї статті»;

в абзаці першому частини десятої слова «з описом вкладення» виключити;

у частині дванадцятій слова «три робочих дні» замінити словами «одного робочого дня»;

частину тринадцяту викласти в такій редакції:

«13. Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня з дати проведення державної реєстрації припинення юридичної особи повинен видати (надіслати рекомендованим листом) голові ліквідаційної комісії (ліквідатору) або уповноваженій ним особі повідомлення про проведення державної реєстрації припинення юридичної особи, другий примірник якого залучається до реєстраційної справи юридичної особи»;

12) у статті 37:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті злиття, приєднання, поділу або перетворення голова комісії з припинення або уповноважена ним особа після закінчення процедури припинення, передбаченої законом, але не раніше закінчення строку заявлення вимог кредиторами повинна подати особисто (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) державному реєстраторові такі документи:

заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті злиття, приєднання, поділу або перетворення;

підписаний головою і членами комісії з припинення юридичної особи та затверджений засновниками (учасниками) юридичної особи або органом, який прийняв рішення про припинення юридичної особи, примірник оригіналу передавального акта, якщо припинення здійснюється в результаті злиття, приєднання або перетворення, чи розподільчого балансу, якщо припинення здійснюється в результаті поділу, або їх нотаріально засвідчені копії;

довідку архівної установи про прийняття документів, які відповідно до закону підлягають довгостроковому зберіганню;

документ про узгодження плану реорганізації з органом державної податкової служби (за наявності податкового боргу);

довідку відповідного органу державної податкової служби про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів;

довідку відповідного органу Пенсійного фонду України про відсутність заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду Ук-

раїни та фондів соціального страхування»;

частину другу доповнити абзацом другим такого змісту:

«У реєстраційній картці на проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті злиття, приєднання, поділу або перетворення голова комісії з припинення або уповноважена ним особа зазначають та підтверджують своїм особистим підписом, що ними вчинено всі передбачені законодавством дії стосовно порядку припинення юридичної особи, включаючи завершення розрахунків з кредиторами (у тому числі із сплати податків, зборів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування)»;

у частині третій слова «шостим - десятим» замінити словами «четвертим - сьомим»;

друге речення абзацу першого частини четвертої викласти в такій редакції: «Нотаріальне посвідчення справжності підписів голови та членів комісії з припинення юридичної особи на передавальному акті або розподільчому балансі у такому разі не вимагається»;

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

«5. У разі якщо після закінчення процедури припинення, передбаченої законом, але не раніше закінчення строку заявлення кредиторами своїх вимог юридичній особі не надані в установленому законом порядку органом державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України довідки про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів та/або єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування або рішення про відмову в їх видачі, голова комісії з припинення або уповноважена ним особа не раніше ніж через десять робочих днів з дня закінчення такого строку набуває право на подання державному реєстраторові документів, передбачених частинами першою - четвертою статті 37 цього Закону, за винятком зазначених довідок, для проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті злиття, приєднання, поділу або перетворення за принципом мовчазної згоди.

За наявності підстав, визначених абзацом першим цієї частини, державний реєстратор проводить державну реєстрацію припинення юридичної особи в результаті злиття, приєднання, поділу або перетворення за принципом мовчазної згоди, про що вносить відповідний запис до Єдиного державного реєстру».

У зв'язку з цим частини п'яту - п'ятнадцяту вважати відповідно частинами шостою - шістнадцятою;

у частині шостій слова «частинами першою - третьою цієї статті» замінити словами «цією статтею»;

у частині сьомій слова «четверта - п'ята» замінити словами «п'ята - шоста»;

частину восьму доповнити абзацами сьомим - десятим такого змісту:

«в Єдиному державному реєстрі щодо юридичної особи, що припиняється, містяться відомості про те, що вона є учасником (власником) інших юридичних осіб та/або має не закриті відокремлені підрозділи;

не скасовано реєстрацію всіх випусків акцій, якщо юридична особа, що припиняється, є акціонерним товариством;

від органів державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України надійшло повідомлення про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення юридичної особи в результаті злиття, приєднання, поділу або перетворення, і воно не відкликане;

не зазначені та не підтверджені особистим підписом голови комісії з припинення або уповноваженою ним особою відомості, передбачені частиною другою цієї статті»;

у частині дев'ятій слово «сьомою» замінити словом «дев'ятою»;

у частині десятій слова «восьмою - десятою» замінити словами «десятою - дванадцятою»;

13) у статті 38:

у частині восьмій слово «п'ятою» замінити словом «шостою», а слово «шостою» замінити словом «сьомою»;

у частині дев'ятій слова «частинами шостою та сьомою» замінити словами «частиною дев'ятою»;

у частині десятій слова «восьмою - десятою» замінити словами «десятою - дванадцятою»;

14) у статті 47:

частину першу викласти в такій редакції:

«1. Для внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення фізичної особи - підприємця щодо припинення нею підприємницької діяльності така фізична особа - підприємець або уповноважена нею особа має подати державному реєстраторові (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) заяву про припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем із зазначенням відомостей про порядок та строк заявлення кредиторами своїх вимог»;

після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

«2. У разі якщо після закінчення проведення заходів щодо припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, але не раніше закінчення строку заявлення кредиторами своїх вимог фізичній особі не надані у встановленому законом порядку органом державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України довідки про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів та/або єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування або рішення про відмову в їх видачі, фізична особа - підприємець або уповноважена ним особа не раніше ніж через десять робочих днів з дня закінчення такого строку набуває право на подання державному реєстраторові документів, передбачених частиною десятою статті 47 цього Закону, за винятком зазначених довідок, для проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням за принципом мовчазної згоди.

За наявності підстав, визначених абзацом першим цієї частини, державний реєстратор проводить державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за принципом мовчазної згоди, про що вносить відповідний запис до Єдиного державного реєстру».

У зв'язку з цим частини другу - вісімнадцяту вважати відповідно частинами третьою - дев'ятнадцятою;

у частині третій слова «частиною першою цієї статті» замінити словами «цією статтею»;

частину четверту після слів «подаються заявником» доповнити словами «або уповноваженою ним особою»;

після частини четвертої доповнити новою частиною такого змісту:

«5. Органи державної податкової служби, Пенсійного фонду України під час проведення заходів щодо припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням надсилають в електронній формі та на паперовому носії державному реєстраторові протягом десяти робочих днів з дати публікації повідомлення про припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням одне з таких повідомлень, що має бути засвідчене підписом відповідної посадової особи у встановленому порядку, а саме:

повідомлення про початок проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням;

повідомлення про неможливість проведення позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням.

У разі надання державному реєстраторові повідомлення про неможливість проведення органами державної податкової служби, Пенсійного фонду України позапланової перевірки, призначеної у зв'язку з припиненням підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням, таке повідомлення не пізніше двох місяців з дати публікації повідомлення про припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням має бути замінено відповідним органом державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України повідомленням про проведення позапланової перевірки або повідомленням про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням.

Повідомлення про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням органами державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України надсилаються державному реєстраторові в електронній формі та на паперовому носії із зазначенням обґрунтованих обставин, які підтверджують проведення перевірки або неможливість її проведення, наявність грошових зобов'язань або заборгованості із сплати податків, зборів та/або єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування або наявність інших обставин, за яких фізична особа - підприємець не може бути припинено, або про відкликання таких повідомлень.

Органи державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дати, коли вони дізналися про усунення обставин, які були підставою заперечень проти проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця за її рішенням, відкликати повідомлення про наявність таких заперечень.

Зазначені повідомлення мають бути засвідчені підписом відповідної посадової особи у встановленому порядку.

Форми повідомлень, зазначених у цій частині, порядок їх заповнення та подання державному реєстраторові встановлюються центральним органом державної податкової служби та Пенсійним фондом України відповідно.

Дата надходження до державного реєстратора повідомлень органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України вноситься до журналу обліку реєстраційних дій».

У зв'язку з цим частини п'яту - дев'ятнадцяту вважати відповідно частинами шостою - двадцятою;

частину сьому викласти в такій редакції:

«7. Державний реєстратор має право залишити заяву про припинення підприємницької діяльності фізичною особою підприємцем, яка передбачена частиною першою цієї статті, без розгляду, якщо:

заява подана за неналежним місцем проведення державної реєстрації припинення фізичною особою підприємцем підприємницької діяльності;

заява не відповідає вимогам частини першої цієї статті або частини першої статті 8;

строк заявлення кредиторами своїх вимог, зазначений у заяві, не відповідає вимогам закону»;

в абзаці першому частини восьмої слова «(надсилається рекомендованим листом з описом вкладення)» замінити словами «(надсилаються рекомендованим листом)»;

частину дев'яту викласти в такій редакції:

«9. Державний реєстратор за відсутності підстав для залишення без розгляду документів, які подані для внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення фізичної особи - підприємця щодо припинення нею підприємницької діяльності, зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня з дати надходження зазначених документів внести до Єдиного державного реєстру запис про рішення щодо припинення фізичною особою - підприємцем підприємницької діяльності із зазначенням відомостей про порядок та строк заявлення кредиторами своїх вимог і в той самий день передати органам статистики, державної податкової служби, Пенсійного фонду України повідомлення про внесення такого запису.

Повідомлення про внесення запису до Єдиного державного реєстру про рішення фізичної особи - підприємця щодо припинення нею підприємницької діяльності публікується у спеціалізованому друкованому засобі масової інформації.

Відомості про дату публікації повідомлення, яке містить інформацію про строк заявлення вимог кредиторів щодо фізичної особи - підприємця, яка припиняє підприємницьку діяльність, підлягають наданню органам державної податкової служби, Пенсійного фонду України не пізніше наступного дня з дати публікації такого повідомлення»;

частину десяту після слів «державної реєстрації» доповнити словами «змін, пов'язаних із зміною місця проживання»;

частини одинадцяту і тринадцяту викласти в такій редакції:

«11. Для проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням фізична особа - підприємець або уповноважена нею особа не раніше закінчення строку пред'явлення вимог кредиторів, зазначеного у заяві про припинення підприємницької діяльності, подає державному реєстраторові особисто (надсилає рекомендованим листом з описом вкладення) або через уповноважену особу такі документи:

заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем за її рішенням;

довідку відповідного органу державної податкової служби про відсутність заборгованості із сплати податків, зборів;

довідку відповідного органу Пенсійного фонду України про відсутність заборгованості із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування.

У реєстраційній картці на проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця така фізична особа - підприємець або уповноважена нею особа письмово зазначає та підтверджує своїм особистим підписом, що нею вчинено всі передбачені законодавством дії стосовно порядку припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, включаючи завершення розрахунків з кредиторами (у тому числі із сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, страхових коштів до Пенсійного фонду України та фондів соціального страхування)»;

«13. У разі якщо документи для проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичною особою підприємцем подаються заявником або уповноваженою ним особою особисто, державному реєстраторові додатково пред'являються паспорт та документ, що підтверджує його (її) повноваження (довіреність)»;

у частині п'ятнадцятій:

абзац третій викласти в такій редакції:

«документи не відповідають вимогам, встановленим частиною одинадцятою цієї статті, частиною першою або другою статті 8 цього Закону»;

доповнити абзацом шостим такого змісту:

«від органів державної податкової служби та/або Пенсійного фонду України надійшло повідомлення про наявність заперечень проти проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця, і воно не відкликане»;

в абзаці першому частини шістнадцятої слова «з описом вкладення» виключити;

у частині вісімнадцятій слова «два робочих дні» замінити словами «одного робочого дня»;

частину дев'ятнадцяту викласти в такій редакції:

«19. Державний реєстратор не пізніше наступного робочого дня з дати державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємцем повинен видати (надіслати рекомендованим листом) заявнику або уповноваженій ним особі повідомлення про проведення державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємцем, другий примірник якого залучається до реєстраційної справи цієї фізичної особи - підприємця»;

15) у статті 49:

у частині другій слова «може вказати» замінити словом «зазначає»;

у частині четвертій слово «восьмою» замінити словом «десятою»;

частину п'яту викласти в такій редакції:

«5. Державна реєстрація припинення підприємницької діяльності за судовим рішенням, що не пов'язане з банкрутством фізичної особи - підприємця, здійснюється в тому числі опікуном, піклувальником чи управителем майна, зазначеним у судовому рішенні, із застосуванням процедур, установлених частинами одинадцятою - двадцятою статті 47 цього Закону»;

16) в абзаці третьому частини першої статті 49[1] слово «дев'ятою» замінити словом «одинадцятою»;

17) частину другу статті 53 після слів «державного реєстратора» доповнити словами «посадових осіб органів державної податкової служби, Пенсійного фонду України»;

18) пункт 2 розділу VIII «Прикінцеві та перехідні положення» викласти в такій редакції:

«2. Державний реєстратор при надходженні від юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців реєстраційної картки зобов'язаний, відповідно до вимог статті 19 цього Закону, провести включення відомостей про діючі юридичні особи та фізичних осіб - підприємців і видати їм виписку з Єдиного державного реєстру».

8. У пункті 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців» щодо спрощення механізму державної реєстрації припинення суб'єктів господарювання» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 37, ст. 498):

слова «та для заміни свідоцтв про їх державну реєстрацію на свідоцтва про державну реєстрацію єдиного зразка або для отримання таких свідоцтв» виключити;

доповнити реченням такого змісту: «Державний реєстратор при надходженні від юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців реєстраційної картки зобов'язаний, відповідно до вимог, статті 19 цього Закону, провести включення відомостей про діючі юридичні особи та фізичних осіб - підприємців і видати їм виписку з Єдиного державного реєстру».

II. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім абзацу тридцять восьмого підпункту 11, абзацу сорок восьмого підпункту 14 та підпункту 18 пункту 7 розділу I, які набирають чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
19 травня 2011 року.
№ 3384-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо нагляду на консолідованій основі

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про банки і банківську діяльність» (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 5-6, ст. 30 із наступними змінами):

1) у статті 2:

а) визначення терміна «фінансова холдингова група» виключити;

б) доповнити визначенням термінів такого змісту (в алфавітному порядку):

«банківська група - група юридичних осіб, які мають спільного контролера, що складається:

з материнського банку та його українських та іноземних дочірніх та/або асоційованих компаній, які є фінансовими установами;

з двох або більше фінансових установ та в якій банківська діяльність є переважною.

Банківська холдингова компанія та компанія з надання допоміжних послуг, яка має спільного контролера з учасниками банківської групи, входять до складу банківської групи.

Переважна діяльність у групі є банківською, якщо сукупне середньоарифметичне значення активів банків (банку) - учасників (учасника) банківської групи за останні чотири звітних квартали становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

Розрахунок переважної діяльності банківської групи здійснюється щороку станом на 1 січня у порядку, визначеному цією статтею.

Після того як групу було визначено банківською на підставі переважної діяльності та частка сукупних активів банків (банку) у сукупному розмірі активів фінансових установ, що входять до цієї групи, зменшилася та становить від 40 до 50 відсотків, така група продовжує вважатися банківською впродовж не більше трьох років з моменту такого зменшення»;

«банківська холдингова компанія - фінансова холдингова компанія, в якій переважною діяльністю фінансових установ, що є її дочірніми та асоційованими компаніями, є банківська діяльність»;

«дочірня компанія - юридична особа, яка контролюється іншою юридичною особою (материнською компанією)»;

«материнський банк - український банк, серед дочірніх та/або асоційованих компаній якого є банк та/або інша фінансова установа та який не є дочірньою компанією іншого українського банку або банківської холдингової компанії»;

«учасники банківської групи - банки, інші фінансові установи, банківські холдингові компанії, компанії з надання допоміжних послуг, які мають спільного контролера»;

в) доповнити статтю новою частиною другою такого змісту:

«Терміни «асоційована компанія», «материнська компанія», «фінансова холдингова компанія», «компанія з надання допоміжних послуг» вживаються в значеннях, визначених Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;

2) статтю 9 викласти в такій редакції:

«Стаття 9. Банківський нагляд на консолідованій основі

Банківський нагляд на консолідованій основі - це нагляд, що здійснюється Національним банком України за банківською групою з метою забезпечення стабільності банківської системи та обмеження ризиків, на які наражається банк внаслідок участі в банківській групі, шляхом регулювання, моніторингу та контролю ризиків банківської групи у визначеному Національним банком України порядку.

Національний банк України з метою здійснення нагляду на консолідованій основі має право визначати в межах банківської групи підгрупи, що складаються принаймні з двох фінансових установ, та здійснювати за ними нагляд на субконсолідованій основі.

Критерії визначення таких підгруп встановлюються нормативно-правовими актами Національного банку України.

Національний банк України має право встановлювати вимоги до банківської групи та/або банківської підгрупи на консолідованій та субконсолідованій основі щодо:

1) наявності ефективної системи корпоративного управління;

2) наявності ефективної системи управління ризиками;

3) наявності ефективної системи внутрішнього контролю;

4) наявності облікових процедур, інформаційних систем, необхідних для забезпечення виконання вимог на консолідованій основі;

5) складання та порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності;

6) достатності регулятивного капіталу;

7) економічних нормативів;

8) лімітів та обмежень стосовно певних видів діяльності, у тому числі щодо діяльності на території інших держав;

9) порядку подання необхідної звітності та інформації.

Юридична або фізична особа, яка має намір стати контролером банківської групи, через визначену нею уповноважену особу зобов'язана повідомити про це Національний банк України та надати Національному банку України відомості про таку банківську групу, у тому числі структуру власності банківської групи та види діяльності її учасників, у порядку, встановленому Національним банком України.

Банківська група, підгрупа, її учасники зобов'язані дотримуватися вимог, установлених Національним банком України відповідно до цього Закону.

Небанківські фінансові установи, які є учасниками банківської групи, підлягають нагляду з боку Національного банку України в межах нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі відповідно до цього Закону.

Керівник банківської холдингової компанії, його заступники, члени виконавчого органу та наглядової ради, головний бухгалтер, його заступник повинні відповідати вимогам до керівників банків, установленим цим Законом.

Банківська група зобов'язана визначити серед учасників банківської групи відповідальну особу банківської групи, яка спроможна забезпечити виконання вимог, установлених Національним банком України до банківської групи, та погодити її з Національним банком України.

Погодження Національним банком України відповідальної особи банківської групи здійснюється на підставі клопотання, яке має містити обґрунтування щодо визначення такої особи, та інших документів, визначених Національним банком України.

До погодження Національним банком України відповідальної особи банківської групи

ЗАКІНЧЕННЯ НА 22-Й СТОР.

ПОЧАТОК НА 21-Й СТОР.

або в разі, якщо за висновком Національного банку України відповідальна особа, визначена банківською групою, не спроможна забезпечити виконання функцій відповідальної особи, відповідальною особою є банк - учасник групи з найбільшим значенням активів за останній звітний період (квартал).

Учасник банківської групи не пізніше 10 календарних днів після зміни своєї структури власності та видів діяльності зобов'язаний повідомити про це відповідальну особу банківської групи.

Відповідальна особа банківської групи зобов'язана повідомити Національний банк України про зміни щодо структури власності банківської групи та видів діяльності її учасників не пізніше 30 календарних днів після настання таких змін.

Відповідальна особа банківської групи зобов'язана забезпечити дотримання банківською групою вимог, установлених Національним банком України відповідно до цього Закону.

Відповідальна особа банківської групи складає консолідовану звітність на основі звітності учасників банківської групи (крім страхових компаній) у порядку, визначеному Національним банком України.

Учасники банківської групи зобов'язані подавати відповідальній особі банківської групи звіти, інформацію та документи, необхідні для підготовки консолідованих звітів, та забезпечувати виконання вимог щодо нагляду на консолідованій основі.

Загальна сума прямої та/або опосередкованої участі учасників банківської групи в статутному капіталі юридичної особи, що не є фінансовою установою, не повинна перевищувати 15 відсотків консолідованого регулятивного капіталу банківської групи.

Загальна сума прямої та/або опосередкованої участі учасників банківської групи в статутному капіталі всіх юридичних осіб, які не є фінансовими установами, не повинна перевищувати 60 відсотків консолідованого регулятивного капіталу банківської групи.

Сума вкладень учасників банківської групи в капітал страхової компанії (страхових компаній) виключається з регулятивного капіталу банківської групи.

Національний банк України здійснює контроль за операціями між учасниками банківської групи.

Національний банк України здійснює контроль за операціями між учасниками банківської групи та їх пов'язаними особами, які не є фінансовими установами. Сукупний обсяг операцій, що генерують кредитний ризик, між учасниками банківської групи та їх пов'язаними особами, які не є фінансовими установами, не повинен перевищувати 20 відсотків консолідованого статутного капіталу банківської групи. Сукупний обсяг операцій, що генерують кредитний ризик, між учасниками банківської групи та однією пов'язаною особою банківської групи, яка не є фінансовою установою, не повинен перевищувати 5 відсотків консолідованого статутного капіталу банківської групи.

Перелік операцій, що генерують кредитний ризик, визначається нормативно-правовими актами Національного банку України.

Кожний учасник банківської групи зобов'язаний забезпечити проведення щорічної аудиторської перевірки річної фінансової звітності аудитором (аудиторською фірмою). Відповідальна особа банківської групи зобов'язана забезпечити проведення щорічної перевірки аудиторською фірмою річної консолідованої звітності банківської групи.

Аудитор (аудиторська фірма), що здійснює аудиторську перевірку річної фінансової звітності учасника банківської групи, річної консолідованої звітності банківської групи, зобов'язаний повідомити Національний банк України про виявлені під час проведення аудиторської перевірки та під час надання інших аудиторських послуг викривлення показників фінансової звітності, порушення та недоліки в роботі, а також про будь-які події, які можуть суттєво вплинути на платоспроможність, безпеку та надійність учасника групи або всієї банківської групи, протягом трьох днів з моменту виявлення таких подій чи фактів.

Аудитор (аудиторська фірма) на вимогу Національного банку України зобов'язаний подати Національному банку України робочі документи з питань аудиту річної фінансової звітності учасника банківської групи, річної консолідованої звітності банківської групи»;

3) статтю 10 виключити;

4) статтю 11 виключити;

5) статтю 12 виключити;

6) у статті 25:

а) перше речення частини першої після слів «мають право створювати» доповнити словами «(у тому числі шляхом придбання)», а слова «на підставі» замінити словами «після отримання»;

б) після частини другої доповнити новою частиною такого змісту:

«Національний банк України має право відмовити банку в наданні дозволу на створення дочірнього банку, філії чи представництва банку на території іншої держави в разі невиконання банком вимог нормативно-правових актів Національного банку України, установлених для створення дочірніх банків, філій чи представництв банків на території України, та в разі якщо банківський нагляд у цій державі не відповідає Основним принципам ефективного банківського нагляду Базельського комітету з питань банківського нагляду».

У зв'язку з цим частини третю і четверту вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою;

в) доповнити частинами шостою і сьомою такого змісту:

«Українські банки зобов'язані забезпечити подання дочірнім банком, філією банку, створеними на території інших держав, звітів та інформації материнському банку, Національному банку України відповідно до вимог Національного банку України щодо здійснення нагляду на консолідованій основі.

Національний банк України має право вимагати від українського банку зменшення участі в капіталі дочірнього банку, закриття дочірнього банку, філії банку, створених на території інших держав, у разі неотримання ним інформації, необхідної для здійснення нагляду на консолідованій основі, або якщо нагляд за дочірніми банками або філією українського банку, створеними на території інших держав, який здійснюється органом нагляду іншої держави, є неефективним, зокрема не відповідає Основним принципам ефективного банківського нагляду Базельського комітету з питань банківського нагляду»;

7) частини шосту і сьому статті 47 виключити;

8) пункт 2 частини сьомої статті 50 викласти в такій редакції:

«2) інвестиція здійснюється в статутний капітал банку-учасника банківської групи»;

9) у частину першу статті 56 включити пункт 6 такого змісту:

«6) щодо кількості акцій (паїв) банку, які знаходяться у власності членів виконавчого органу банку, та інформацію в обсязі, визначеному Національним банком України, про осіб, частки яких у статутному капіталі банку перевищують 5 відсотків»;

10) у статті 67:

а) частину другу після слів «споріднених осіб банків» доповнити словами «банківські групи, учасників банківських груп»;

б) частину п'яту після слів «від банків та їх керівників» доповнити словами «банківських груп, учасників банківських груп»;

в) доповнити частиною чотирнадцятою такого змісту:

«Національний банк України під час здійснення нагляду співпрацює з іншими державними органами, які здійснюють регулювання ринків фінансових послуг в Україні, та з відповідними органами нагляду за фінансовими установами іноземних держав. Співпраця відбувається на підставі укладених договорів, меморандумів чи в інших формах»;

11) у статті 69:

а) частину другу після слова «консолідованої» доповнити словами «і субконсолідованої»;

б) пункт 5 частини третьої після слова «консолідованої» доповнити словами «і субконсолідованої»;

в) частину четверту доповнити словами «від банків та банківських груп»;

г) доповнити частиною тринадцятою такого змісту:

«Відповідальна особа банківської групи зобов'язана оприлюднювати аудиторський висновок та перевірену аудиторською фірмою річну консолідовану звітність банківської групи в складі та порядку, визначених Національним банком України з урахуванням вимог частини дев'ятої цієї статті»;

12) частину другу статті 72 доповнити словами «та учасники банківських груп»;

13) статтю 73 доповнити частинами восьмою і дев'ятою такого змісту:

«Національний банк України в разі порушення банківською групою, відповідальною особою банківської групи, іншими учасниками банківської групи вимог цього Закону, нормативно-правових актів Національного банку України, здійснення ризикової діяльності, яка загрожує інтересам вкладників банку, наявності структури банківської групи, що унеможливлює здійснення нагляду на консолідованій основі, має право застосувати заходи впливу адекватно вчиненому порушенню, передбачені частиною першою цієї статті та/або будь-які зазначені нижче:

1) установлення для банківської групи підвищених економічних нормативів, лімітів та обмежень щодо здійснення окремих видів операцій;

2) заборона проведення операцій між банком та іншими учасниками банківської групи;

3) вимога до банку щодо відчуження часток участі в статутному капіталі дочірніх компаній, асоційованих компаній, які є членами банківської групи, розірвання угод, на підставі яких, за відсутності формального володіння, здійснюється вирішальний вплив на управління та/або діяльність цих осіб.

Національний банк України в разі порушення небанківськими фінансовими установами, що входять до складу банківської групи, вимог цього Закону, нормативно-правових актів Національного банку України має право звернутися до державних органів, що здійснюють нагляд за такими особами, щодо вжиття до цих осіб адекватних заходів впливу».

2. У Законі України «Про Національний банк України» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 29, ст. 238; 2002 р., № 17, ст. 117; із змінами, внесеними Законом України від 15 лютого 2011 року № 3024-VI):

1) пункт 8 частини першої статті 7 викласти в такій редакції:

«8) здійснює банківське регулювання та нагляд на індивідуальній та консолідованій основі»;

2) у статті 55:

а) частину другу викласти в такій редакції:

«Національний банк здійснює функції банківського регулювання і нагляду на індивідуальній та консолідованій основі за діяльністю банків та банківських груп у межах та порядку, передбачених законодавством України»;

б) у частині третій слова «банківськими об'єднаннями» замінити словами «банківськими групами»;

3) у частині першій статті 57 слова «банківських об'єднань» замінити словами «учасників банківських груп»;

4) у пункті 1 частини першої статті 67 слова «банківських об'єднань» замінити словами «банківських груп, учасників банківських груп».

3. У Законі України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 1, ст. 1 із наступними змінами);

1) частину першу статті 1 доповнити термінами такого змісту:

«13) асоційована компанія - юридична особа, в якій інша юридична особа володіє прямо та/або опосередковано 20 або більше відсотками статутного капіталу та/або голосів;

14) дочірня компанія - юридична особа, яка контролюється іншою юридичною особою (материнською компанією);

15) компанія з надання допоміжних послуг - юридична особа, яка не є фінансовою установою, діяльність якої полягає в наданні послуг з інформаційних технологій, володіння або управління майном, з обробки даних або будь-яких подібних послуг, які необхідні для здійснення фінансовою установою діяльності з надання фінансових послуг;

16) контролер - фізична особа або юридична особа, щодо якої не існує контролерів - фізичних осіб та яка має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином;

17) контроль - можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння однією особою самостійно або разом з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином;

18) материнська компанія - юридична особа, яка контролює іншу юридичну особу (дочірню компанію);

19) небанківська фінансова група - група юридичних осіб, які мають спільного контролера (крім банку), що складається з двох або більше фінансових установ, у якій небанківська фінансова установа (небанківські фінансові установи) здійснює переважну діяльність.

Небанківська фінансова холдингова компанія та компанія з надання допоміжних послуг, яка має спільного контролера з учасниками небанківської фінансової групи, входять до складу небанківської фінансової групи.

Переважна діяльність у групі здійснюється небанківською фінансовою установою (небанківськими фінансовими установами), якщо середньоарифметичне значення активів за останні чотири звітних квартали небанківської фінансової установи (небанківських фінансових установ) становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

Розрахунок переважної діяльності небанківської фінансової групи здійснюється щороку станом на 1 січня у порядку, визначеному цією статтею;

20) небанківська фінансова холдингова компанія - фінансова холдингова компанія, переважною діяльністю фінансових установ, які є її дочірніми та асоційованими компаніями, є небанківська;

21) структура власності - система правовідносин юридичних та фізичних осіб, що дає змогу визначити всіх осіб, які мають пряму та/або опосередковану істотну участь в юридичній особі, у тому числі відносини контролю між ними щодо цієї юридичної особи;

22) учасники небанківської фінансової групи - банки та інші фінансові установи, небанківська фінансова холдингова компанія, компанії з надання допоміжних послуг, які мають спільного контролера;

23) фінансова група - банківська група, небанківська фінансова група;

24) фінансова холдингова компанія - юридична особа, основним видом діяльності якої є участь у статутному капіталі юридичних осіб, та діяльність фінансових установ, які є її дочірніми та/або асоційованими компаніями, є основною.

Діяльність фінансових установ є основною, якщо сукупне середньоарифметичне значення їх активів за останні чотири звітних періоди (квартали) становить 80 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх дочірніх та асоційованих компаній за цей період»;

2) доповнити статтею 16^1 такого змісту:

«Стаття 16^1. Нагляд на консолідованій основі

1. Нагляд на консолідованій основі - це нагляд за фінансовими групами з метою забезпечення стабільності фінансової системи та обмеження ризиків, на які наражається фінансова установа внаслідок участі у фінансовій групі, шляхом регулювання, моніторингу та контролю ризиків фінансової групи.

2. Національний банк України здійснює нагляд на консолідованій основі за банківськими групами відповідно до цього Закону, інших законів України.

Уповноважений орган здійснює нагляд на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює Уповноважений орган.

Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює нагляд на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, переважна діяльність у яких здійснюється фінансовими установами, нагляд за якими здійснює Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку.

Діяльність у небанківській фінансовій групі вважається переважною, якщо середньоарифметичне значення активів за останні чотири звітних квартали фінансових установ, нагляд за якими здійснює відповідно Уповноважений орган або Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, становить 50 і більше відсотків сукупного розміру середньоарифметичних значень активів усіх небанківських фінансових установ, що входять до цієї групи, за цей період.

3. Державний орган, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, з метою здійснення нагляду на консолідованій основі має право визначати в межах фінансової групи підгрупи, що складаються принаймні з двох фінансових установ, та здійснювати за ними нагляд на субконсолідованій основі.

4. Державний орган, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, відповідно до розподілу повноважень, передбаченого частиною другою цієї статті, з метою здійснення нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі у своїх нормативно-правових актах має право встановлювати вимоги до фінансової групи, її підгруп щодо:

1) наявності ефективної системи корпоративного управління;

2) наявності ефективної системи управління ризиками;

3) наявності ефективної системи внутрішнього контролю;

4) наявності облікових процедур, інформаційних систем, необхідних для забезпечення виконання вимог на консолідованій основі;

5) складання та порядку подання консолідованої та субконсолідованої звітності;

6) достатності регулятивного капіталу;

7) економічних нормативів;

8) лімітів та обмежень щодо певних видів діяльності, у тому числі щодо діяльності на території інших держав;

9) порядку подання необхідної звітності та інформації.

5. Фінансова група, її підгрупи, учасники груп зобов'язані дотримуватися вимог, установлених державними органами, що здійснюють регулювання ринків фінансових послуг.

Банки, які є учасниками небанківської фінансової групи, підлягають нагляду з боку державного органу, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг у межах нагляду на консолідованій та субконсолідованій основі відповідно до цього Закону.

6. Фінансова група зобов'язана визначити серед учасників фінансової групи відповідальну особу фінансової групи та погодити її з відповідним державним органом, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг.

До погодження державним органом, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, відповідальної особи фінансової групи та в разі, якщо за висновком державного органу, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, відповідальна особа, визначена фінансовою групою, не спроможна належним чином забезпечити виконання функцій відповідальної особи, відповідальною особою за рішенням державного органу, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, вважається фінансова установа - учасник групи з найбільшим значенням активів за останній звітний квартал.

7. Юридична або фізична особа, яка має намір стати контролером фінансової групи, через визначену ними уповноважену особу зобов'язана повідомити про це державний орган, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, та надати йому відомості про таку фінансову групу, у тому числі структуру власності такої групи та види діяльності її учасників, у порядку, встановленому державним органом, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг.

8. Учасник фінансової групи не пізніше 10 календарних днів після зміни своєї структури власності та видів діяльності зобов'язаний повідомити про це відповідальну особу фінансової групи.

Відповідальна особа фінансової групи зобов'язана повідомити державний орган, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, про зміни щодо структури власності банківської групи та видів діяльності її учасників не пізніше 30 календарних днів після настання таких змін.

9. Відповідальна особа фінансової групи зобов'язана забезпечити дотримання фінансовою групою вимог, установлених державним органом, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, відповідно до цього Закону.

Учасники фінансової групи зобов'язані подавати відповідальній особі фінансової групи, державному органу, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, звіти та інформацію, необхідні для підготовки консолідованих звітів, та забезпечувати виконання вимог щодо нагляду на консолідованій основі.

10. Учасники фінансової групи зобов'язані забезпечити проведення щорічної аудиторської перевірки своєї річної фінансової звітності. Відповідальна особа фінансової групи зобов'язана забезпечити проведення щорічної перевірки аудиторською фірмою річної консолідованої звітності фінансової групи.

Аудитор (аудиторська фірма), що здійснює аудиторську перевірку фінансової звітності учасника фінансової групи, консолідованої звітності фінансової групи, зобов'язаний повідомити державний орган, що здійснює регулювання ринків фінансових послуг, про виявлені під час проведення аудиторської перевірки та під час надання інших аудиторських послуг викривлення показників фінансової звітності, порушення та недоліки в роботі, а також про будь-які події, які можуть суттєво вплинути на платоспроможність, безпеку та надійність учасника групи або всієї фінансової групи, протягом трьох днів з моменту виявлення таких подій чи фактів»;

3) у статті 22:

а) у частині п'ятій слово «квартал» замінити словом «місяць»;

б) доповнити частинами шостою - дев'ятою такого змісту:

«6. Національний банк України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і Уповноважений орган, що здійснюють нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, зобов'язані обмінюватись інформацією щодо учасників цих груп у визначеному ними порядку.

7. Національний банк України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і Уповноважений орган, що здійснюють нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, мають право ініціювати один перед одним проведення перевірки фінансової установи, яка є учасником фінансової групи.

8. Національний банк України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і Уповноважений орган, що здійснюють нагляд на консолідованій основі за фінансовими групами, мають право ініціювати один перед одним застосування заходів впливу до фінансової установи, яка є учасником фінансової групи.

9. Національний банк України, Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку і Уповноважений орган співпрацюють з органами нагляду іноземних держав з метою здійснення нагляду на консолідованій основі.

Співпраця відбувається на підставі укладених договорів, меморандумів чи в інших формах»;

4) частину першу статті 40 доповнити пунктом 8 такого змісту:

«8) установлювати для небанківських фінансових груп підвищені економічні нормативи, ліміти та обмеження щодо здійснення окремих видів операцій».

4. Абзац третій пункту 1 розділу II «Прикінцеві положення» Закону України від 15 лютого 2011 року № 3024-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків» виключити.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через шість місяців з дня його опублікування, крім підпунктів 7, 9 пункту 1, пункту 4 розділу I цього Закону, які набирають чинності з дня набрання чинності Законом України від 15 лютого 2011 року № 3024-VI «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків».

2. Дія Закону України «Про холдингові компанії в Україні» не поширюється на банківські та небанківські фінансові холдингові компанії.

3. Юридичні або фізичні особи, які є контролерами фінансових груп, що визначені такими відповідно до цього Закону, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом зобов'язані:

визначити належність фінансової групи до банківської чи небанківської фінансової групи;

визначити відповідальну особу банківської чи небанківської фінансової групи;

забезпечити подання відповідальною особою банківської чи небанківської фінансової групи державному органу регулювання ринків фінансових послуг, до повноважень якого цим Законом віднесено нагляд за такою групою, інформації про існування банківської чи небанківської фінансової групи та структуру власності банківської чи небанківської фінансової групи в установленому відповідним державним органом регулювання ринків фінансових послуг порядку.

4. Національному банку України, Державній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Державній комісії з регулювання ринків фінансових послуг:

протягом шести місяців з дня опублікування цього Закону визначити порядок подання інформації про існування банківської чи небанківської фінансової групи та структуру власності відповідно банківської чи небанківської фінансової групи;

протягом шести місяців із дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

5. Банківські та небанківські фінансові групи, створені до набрання чинності цим Законом, зобов'язані протягом двох років з дня набрання чинності цим Законом привести свою діяльність у відповідність з вимогами цього Закону.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ,
19 травня 2011 року.
№ 3394-VI.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ДП "Сніжнянські центральні електромеханічні майстерні", повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ДП "Сніжнянські центральні електромеханічні майстерні", які знаходяться за адресою: Донецька область, м. Сніжне, вул. Ворошиловградська, 2, а саме - товари на складі (945 одиниць), початкова ціна продажу - 182 494,45грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 18249,45грн. З фіксованими умовами та переліком майна можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 26005709162704 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 380805, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 27 календарних днів із дня публікації у газеті до 13-00год. 15 липня 2011р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 19 липня 2011р., об 11-00 на ТБ "Центральна Українська Біржа" за адресою: м. Донецьк, пр. Миру, 2/24. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ДП "Сніжнянські центральні електромеханічні майстерні". Довідки за телефонами: 304-37-21, 304-77-83.

Ухвалою Господарського суду Івано-Франківської області (вул. Шевченка, 16, м. Івано-Франківськ, 76018) від 26 квітня 2011 року по справі № Б-13/38 порушено провадження у справі про банкрутство -- Приватного вищого навчального закладу "Західноукраїнський економіко-правничий університет" (вул.. Мельничука, 14, 16, м. Івано-Франківськ, 76000, код ЄДРПОУ 14257754, р/р № 26002000008825 у Львівському відділенні "Укрсоцбанку", МФО 300023) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна призначено Хлібейчука Ігоря Михайловича (вул. Миру, 10, с. Драгомирчани Тисменицького району Івано-Франківської області, 77454, ліцензія арбітражного керуючого серія АВ № 307222 від 23.01.2007 року).

Заяви кредиторів та інвесторів, які бажають взяти участь у санації боржника приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Харківської обл. (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5) від 07.06.2011 року по справі № 5023/4314/11 товариство з обмеженою відповідальністю "СЕРВІСАГРО-2006" (код в ЄДРПОУ 34073511, юр. адреса: 61035, м. Харків, просп. Гагаріна, 154) було визнано банкрутом і розпочато ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Котлярова Дмитра Леонідовича (код 2719915115, для листів: 61204, м. Харків, пр. Перемоги, 62-Г, кв. 267). Заяви кредиторів приймаються протягом одного місяця від публікації.

30.05.2011 року постановою господарського суду м. Києва у справі №46/535-б товариство з обмеженою відповідальністю "Брок бізнес інвест 2005" (03058, м. Київ, вул. Борщагівська, 182-В, код ЄДРПОУ 33735462) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Швачку Сергія Васильовича (ліцензія АВ № 499166 від 22.01.2010), моб. тел. (095) 846 85 45, адреса для листування: 02002, м. Київ, а/с 296.

Постановою господарського суду Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе,/7) від 20.07.2010 р. у справі № 15/39-10 Фізичну особу-підприємця Пилипенко Вікторію Віталіївну (24321, Вінницька область, м. Ладижин, вул. Механізаторів, 33, код 2893615209) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційні процедуру. Ухвалою господарського суду Вінницької області від 22.03.11 р. ліквідатором по справі № 15/39-10 призначено арбітражного керуючого Гонту Ольгу Анатоліївну (21032, м. Вінниця, 1-ий пров. Київський, 60, кв. 17, ліцензія АВ № 547710 від 09.08.2010 р. Приймаються заяви кредиторів.

Постановою господарського суду Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) від 16.05.2011 року відкрито ліквідаційну процедуру по справі № 25/1227/10 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Руслан-94" (юридична адреса: 69005, м. Запоріжжя, вул. Сєдова, буд. 7; ЄДРПОУ 20491218, р/р 26002020006980 в ЗФ "Запор. РУ "ВАТ Банк "Фінанси та кредит", МФО 313731).

Ліквідатором боржника призначено арбітражного керуючого Кретову Ольгу Анатоліївну (ліцензія серії АВ № 397311 від 31.10.2008 р.; адреса: 69006, м. Запоріжжя, а/с 123, тел. 0956906696).

Ухвалою Господарського суду Автономної Республіки Крим (95000, м. Сімферополь, вул. О.Невського/Річна,29/11) від 31.05.2011 року у справі № 5002-4/2038-2011, за заявою ПАТ "Крименерго", порушено провадження про банкрутство Сільськогосподарського виробничого кооперативу "Андріївський" (АР Крим, Роздольненський район, с. Вогні, вул. Комарова,13-а) та введено процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено Данілко Інну Анатоліївну (95023, АР Крим, м. Сімферополь, вул. Беспалова,156, кв. 54, а/с 780, ліцензія № 470317 від 29.03.2010 р.)

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з моменту опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду м.Києва (01030, м.Київ, вул. Б.Хмельницького, 44-Б) від 01.06.2011 року у справі №15/140-б, визнано банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю "КОН ДІОС" С.Р.Л. (01010, м.Київ вул. Московська,24, кв21, код ЄДРПОУ 36184239). Відкрито ліквідаційну процедуру і ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Кучака Юрія Федоровича, ліцензія АВ № 547922 від 09.12.2010 року, 01042, Київ-42, а\с48.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

У опублікованому в газеті "Голос України" №93 (5093) від 25 травня 2011 р. фінансовому звіті ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" за 2010 рік Примітка "Рахунки довірчого управління" не заповнюється у зв'язку з відсутністю даних.

Постановою господарського суду Сумської області (40011, м. Суми, пр-т Шевченка, 18/1) по справі № 19/97-10 від 09.06.2011р. визнано банкрутом Обласне комунальне підприємство "Ямпільська центральна районна аптека №26" (код ЄДРПОУ 01979492, п/р №26005123355 в "Райффайзен Банк "Аваль" м. Київ, МФО 380805, юр. адреса: 41200, Сумська обл., смт. Ямпіль, вул. Боженка, 27) та введено ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Чупруна Євгена Вікторовича (ліцензія серія АВ № 347189 від 05 вересня 2007 р., адреса: 40000, м. Суми, вул. Петропавлівська, 74, к. 49А).

ВАТ "НВП "ІТЕК", Код ЄДРПОУ 14225079 (надалі Боржник), справа № 9/122Б, в особі ліквідатора повідомляє про проведення відкритих торгів (аукціону) з продажу майна Боржника, яке знаходиться у м.Чернігові, вул. Одинцова,17-А:

Лот 1. Чотирьохповерхова адміністративна будівля загальною площею 3359,8 кв.м. за ціною 5 710 480,00(п'ять мільйонів сімсот десять тисяч чотириста вісімдесят грн.00 коп.)грн, без урахування ПДВ.

Ознайомитися з майном можна у будь-який зручний час з 10.00 до 17.00 (крім вихідних) за його місцезнаходженням.

Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни продажу та реєстраційний збір для реєстрації учасників відкритих торгів (аукціону) в розмірі 17 грн. перераховуються на рахунок ВАТ "НВП "ІТЕК", Код ЄДРПОУ 14225079, р/р 26001303832792 у Філії ЧЦВ ПАТ ПІБ в м.Чернігів, МФО 353456. Заяви на участь у відкритих торгах (аукціоні) приймаються не пізніше, ніж за три дні до дати проведення відкритих торгів (аукціону) за адресою: 14000, м.Чернігів, вул.Мстиславська, 9 з 10.00 до 18,00 (крім вихідних). Відкриті торги (аукціон) відбудуться 20.07.2011 року об 11-00 за адресою: 14030, м.Чернігів, вул.Одинцова, 17-А.

Додаткову інформацію про об'єкти продажу можна отримати за телефоном: (050) 977-40-90, факс - (0462) 676434.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема , 157) від 17.05.2011 р. по справі № 45/195б товариство з обмеженою відповідальністю "Саторі 2009" (код за ЄДРПОУ 36358438, 83096, м. Донецьк, пр. Олександра Матросова, буд. 5а, р/р 26006246698001 в ВАТ "АКБ "Капітал", МФО 334828) визнано банкрутом, введена ліквідаційна процедура та ліквідатором призначений арбітражний керуючий Голобородько Сергій Олександрович (ліцензія серія АВ № 081164 від 27.07.2006 р., 83015, м. Донецьк, бул. Шкільний, б. 16, кв. 139, тел.: (062) 335-68-36).

Заяви з кредиторськими вимогами до боржника приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Ухвалою господарського суду Чернівецької області (58002, м.Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14) від "06" червня 2011р. припинено процедуру ліквідації передбачену ст.52, у справі №12/5027/23-б/2011, про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю "Коровайчик" (с.Клішківці Хотинського р-ну Чернівецької обл., код ЄДРПОУ 33558533) та здійснено перехід до загальних судових процедур згідно ЗУ "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Даною ухвалою зобов'язано ліквідатора банкрута, арбітражного керуючого, Вікнянську Тетяну Василівну (ліцензія АВ №158364, від 30.10.2006р., юр. адреса: 58025, м.Чернівці, вул.В. Александрі 151/д), опублікувати відомості про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури в офіційних друкованих органах. Претензії кредиторів приймаються, в місячний строк, з дня публікації оголошення.

30.05.2011 року постановою господарського суду м. Києва у справі №46/534-б товариство з обмеженою відповідальністю "Юридичне бюро" (03164, м. Київ, вул. генерала Наумова, 23-Б, код ЄДРПОУ 32112595) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Швачку Сергія Васильовича (ліцензія АВ № 499166 від 22.01.2010), моб. тел. (095) 846 85 45, адреса для листування: 02002, м. Київ, а/с 296.

Постановою Господарського суду Київської області від 17.05.2011р., по справі №Б3/050-11 ПП "Літл", адреса: 08130, Київська область, Києво-Святошинський район, с. Петропавлівська Борщагівка, вул.Велика Кільцева, 2-а, код ЄДРПОУ 32684103, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором ПП "Літл" призначено ТОВ "ПРЕМ'ЄР-ЛІГА". Заявки від кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення. Поштова адреса для заявок кредиторів: 04074, м.Київ, вул.Я.Івашкевича, 6-8а (юр.відділ).

Третій абзац оголошення про ліквідацію МПП "Сталлер-Чернівці" на стор. 9 в газеті "Голос України" № 83 (5083) від 11 травня 2011р. читати в такій редакції: "Заяви та претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дати опублікування цього оголошення за адресою; 58000, м. Чернівці, вул. Південно-Кільцева, 29, кв. 258.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області (Проспект Миру, 20, м. Чернігів, 14000) у справі №16/143б від 07 червня 2011 року, порушено провадження у справі про банкрутство приватного підприємства "Олес-Груп" (вул. Дніпровська, буд. 34, м. Чернігів, 14010, код ЄДРПОУ 35108764, ІПН 351087625264 р/р 26000060344546 в Чернігівській філії ПАТ КБ "ПриватБанк", МФО 353586, код банку 26085169).

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Рязанову Світлану Миколаївну (ліцензія серія АВ №547924 від 14.12.2010 року, адреса: вул. Белова, буд.18 кв.77, м. Чернігів, 14032, ід. №2327016704).

Заяви кредиторів, та осіб, які мають бажання взяти участь у санації боржника, приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та керуючий санацією ВАТ "Луганські акумулятори" повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ВАТ "Луганські акумулятори", які знаходяться за адресою: 91047, м. Луганськ, вул. Оборонна, 91, саме: 1. Токарний верстат 16Е 16КП, інв. № 6921, 1989р.в., початкова ціна продажу - 15 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 1500,00грн. 2. Заточний верстат 3Д 624Е, інв. № 3037, 1955р.в., початкова ціна продажу - 2 100,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 210,00грн. 3. Настольно - свердлильний верстат 2М 112, інв. № 6231, 1999р.в., початкова ціна продажу - 2 400,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 240,00грн. 4. Вертикально - свердлильний верстат 2А135, інв. № 3195, 1964р.в., початкова ціна продажу - 6 300,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 630,00грн. 5. Кран-балка вантажна 3 т, інв. № 8465, 1979р.в., початкова ціна продажу - 3 500,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 350,00грн. 6. Кран -штабелер 1,5 т, інв. № 40322, 1991р.в., початкова ціна продажу - 5 670,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 567,00грн. 7. Піч нагріву ФТ 3606, інв. № 27662, 1986р.в., початкова ціна продажу - 2 240,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 224,00грн. 8. Настольно -свердлильний верстат 2М 112, інв. № 3098, 1994р.в., початкова ціна продажу - 2 400,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 240,00грн. 9. Пресс П 6328, інв. № 6759, 1984р.в., початкова ціна продажу - 16 100,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 1610,00грн. 10. Холодно висадочний автомат АА 1218, інв. № 6405, 1980р.в., початкова ціна продажу - 10 500,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 1050,00грн. 11. Пресс кривошипний КД2322, інв. № 6370, 1979р.в., початкова ціна продажу - 3 200,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 320,00грн. 12. Пресс гідравлічний П 6330, інв. № 6763, 1985р.в., початкова ціна продажу - 28 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 2800,00грн. 13. Пресс гідравлічний П 6332Б, інв. № 6813, 1985р.в., початкова ціна продажу - 14 700,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 1470,00грн. 14. Пресс гідравлічний П 6332Б, інв. № 6932, 1989р.в., початкова ціна продажу - 14 700,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 1470,00грн. 15. Установка плазменої сварки УПС 301, інв. № 27235, 1984р.в., початкова ціна продажу - 3 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 300,00грн. 16. Установка плазменої сварки УПС 301, інв. № 27236, 1984р.в., початкова ціна продажу - 3 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 300,00грн. 17. Станція насосна СНП 50/80, інв. № 27795, 1987р.в., початкова ціна продажу - 24 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 2400,00грн. 18. Станція насосна СНП 50/80, інв. № 27796, 1987р.в., початкова ціна продажу - 24 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 2400,00грн. 19. Оброблюваний центр.СВМ-1-Д4, інв. № 6855, 1987р.в., початкова ціна продажу - 38 500,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 3850,00грн. 20. Токарний - шліфувальний верстат 3Б 633, інв. № 21019, 1991р.в., початкова ціна продажу - 1 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 100,00грн. 21. Токарний - гвинторізний верстат 1Н611Л, інв. № 5585, 1973р.в., початкова ціна продажу - 5 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 500,00грн. 22. Верстат вертикально - свердлильний 2Г125, інв. № 6431, 1980р.в., початкова ціна продажу - 2 400,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 240,00грн. 23. Токарний верстат 16Ц05А, інв. № 6890, 1988р.в., початкова ціна продажу - 9 960,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 996,00грн. 24. Універсально - заточний верстат 3А-64 3Л 63-1, інв. № 7001, 1991р.в., початкова ціна продажу - 2 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 200,00грн. 25. Пресс кривошипний КД 2322, інв. № 6289, 1979р.в., початкова ціна продажу - 3 200,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 320,00грн. 26. Пресс кривошипний КД 2322, інв. № 6291, 1979р.в., початкова ціна продажу - 3 200,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 320,00грн. 27. Пресс кривошипний КД 2322Е, інв. № 6368, 1979р.в., початкова ціна продажу - 3 200,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 320,00грн. 28. Пресс кривошипний КД 2324, інв. № 6298, 1999р.в., початкова ціна продажу - 10 500,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 1050,00грн. 29. Пресс гідравлічний 472 Б, інв. № 3479, 1968р.в., початкова ціна продажу - 7 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 700,00грн. 30. Вертикально - консольно фрезерний верстат 400-1600, інв. № 6590, 1982р.в., початкова ціна продажу - 21 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 2100,00грн. 31. Автомат гайконарізний 2А062, інв. № 6897, 1988р.в., початкова ціна продажу - 4 340,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 434,00грн. 32. Автомат для зняття фасок ОМА-625, інв. № 8953, 1982р.в., початкова ціна продажу - 7 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 700,00грн. 33. Автомат лістоштамповочний А6126Г, № 21059, 1997р.в., початкова ціна продажу - 31 500,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 3150,00грн. 34. Пресс МГ-2, інв. № 6871, 1988р.в., початкова ціна продажу - 3 600,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 360,00грн. 35. Пресс гідравлічний СВУ-500, інв. № 3451, 1963р.в., початкова ціна продажу - 36 750,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 3675,00грн. 36. Пресс гідравлічний СВУ-500, інв. № 3454, 1962р.в., початкова ціна продажу - 36 750,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 3675,00грн. 37. Пресс гідравлічний СВУ-500, інв. № 3455, 1962р.в., початкова ціна продажу - 36 750,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 3675,00грн. 38. Пресс гідравлічний СВУ-500, інв. № 3456, 1962р.в., початкова ціна продажу - 36 750,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 3675,00грн. 39. Пресс ексцентрик Э 6,3 інв. № 3416, 1977р.в., початкова ціна продажу - 3 200,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 320,00грн. 40. Верстат токарний 16904П, інв. № 6275, 1978р.в., початкова ціна продажу - 5 820,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 582,00грн. 41. Токарний - гвинторізний верстат 1А-616, інв. № 6393, 1979р.в., початкова ціна продажу - 9 100,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 910,00грн. 42. Токарний - гвинторізний верстат 1И611П, інв. № 3232, 1967р.в., початкова ціна продажу - 5 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 500,00грн. 43. Токарний - шліфувальний верстат 3Б634, інв. № 3394, 1961р.в., початкова ціна продажу - 900,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 90,00грн. 44. Електротельфер ТЭ-11 0,5 т. інв. № 27683, 1986р.в., початкова ціна продажу - 2 040,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 204,00грн. 45. Пресс КД 2122Е, інв. № 6771, 1985р.в., початкова ціна продажу - 7 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 700,00грн. 46. Пресс КД 2122Е, інв. № 6773, 1985р.в., початкова ціна продажу - 7 000,00грн. з ПДВ, гарантійний внесок - 700,00грн. З фіксованими умовами аукціону та технічною характеристикою об'єкті можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 26005709162704 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 380805, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору торгів - ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій обл. за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 27 календарних днів із дня публікації у газеті до 1300 год. 15 липня 2011р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних дні із дня публікації інформації 20 липня 2011р. на Донецькій філії товарної біржі "ИННЕКС" о 1200 год. за адресою: м. Донецьк, вул. Ходаковського, 5. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі-продажу з керуючим санацією ВАТ "Луганські акумулятори". Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

10 червня. Житомирська область. У селі Варварівка Ємільчинського району закладено камінь для будівництва храму Пресвятої Богородиці.

12 червня. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин та Президент України Віктор Янукович узяли участь у літургії з нагоди Дня Святої Трійці у Свято-Успенській Києво-Печерській лаврі.

11 червня. Другий «Марш на захист Києва», присвячений захисту Андріївського узвозу та Десятинки.

13 червня. Миколаївська область. Продовжується сухопутна стадія навчань ВМС Збройних Сил України та Військово-морських сил США «Сі Бриз 2011».

14 червня. Київ. На першому ярусі північної трибуни НСК «Олімпійський» розпочалося встановлення перших глядацьких сидінь.

15 червня. Мітинг проти проекту Житлового кодексу.

16 червня. На сесії Верховної Ради України за основу 245 голосами був прийнятий урядовий проект закону про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи.

Сім днів із життя країни очима фотокореспондентів Сергія КОВАЛЬЧУКА, Юрія ПЕРЕБАЄВА, Анастасії СИРОТКІНОЇ, прес-служби Президента України та Укрінформу

«...Був доставлений до залу суду зі слідами нових тілесних ушкоджень...»

МІЛІЦЕЙСЬКІ ІСТОРІЇ

Прокуратура так і не знайшла підстав для порушення кримінальної справи стосовно правоохоронців, які катували жителя Харкова Якова Строгана** (на знімку). **«Голос України» від 27.11.2010 року вже розповідав про цей жахливий випадок. За цей час з постраждалого від рук міліціонерів чоловік став підозрюваним і відправився на лаву підсудних. Нині він перебуває у СІЗО. За словами правозахисників, життя і здоров'я його знаходиться під загрозою.

Усе почалося ще 16 серпня минулого року. Сусід щось не поділив з Яковом і поліз битися. В результаті штовханини він упав на скло та порізав спину. Здавалося, інцидент на цьому й завершиться. Однак близько другої години ночі до Строганів приїхали люди в цивільному, які назвалися працівниками міліції. Вони вимагали відчинити двері у квартиру. Утім, чоловік до свого помешкання їх не пустив. Невідомі особи виламали електричний щиток, залишивши квартиру без світла. Також вони намагалися зламати замок та вибити двері. Господар квартири не раз телефонував у міліцію. Але там постійно відповідали, що наряд уже виїхав на місце події. Усе це тривало до шостої години ранку. Потім не витримали нерви в Якова. Він впустив людей до свого помешкання. Вони відрекомендувалися працівниками ОВС і запропонували проїхати чоловікові до райвідділу для надання свідчень за фактом бійки. Далі почалося найстрашніше. Зі слів Якова, його катували в лісі із застосуванням електричного струму, а коли він непритомнів, йому в рота заливали нашатирний спирт, аби він прийшов до тями. Потім тримали декілька днів в кімнаті для тортур, де сильно били.

Та чоловік не злякався вартових порядку. Після катувань Яков звернувся до служби внутрішньої безпеки МВС, прокуратури, до правозахисників. Потім були парламентські слухання в Комітеті Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, в яких він взяв участь. Також чоловік провів особисту зустріч з омбудсманом України, розповів Ніні Карпачовій свою історію і надав докази тих подій, що відбулися з ним.

— Проте після приїзду додому чоловіка знову затримали. Йому пред'явили обвинувачення у замаху на вбивство, оскільки тілесні ушкодження у вигляді порізів на шиї об скло розбитої пляшки дивним чином перетворилися (за даними матеріалів порушеної кримінальної справи) в ножові колото-різані поранення. А ще після затримання Строган був доставлений до залу суду зі слідами нових тілесних ушкоджень — синцями на обличчі і слідами від катувань на шиї, — розповідає адвокат постраждалого Сергій М. — Таким чином складається враження, що ця справа є показовим прикладом демонстрації з боку МВС своєї безкарності, цинічної розправи над людиною, яка намагається в законний спосіб захистити свої порушені права, а також типовим зображенням того, що буває з тими, хто скаржиться на катування в міліції.

Що буде далі — поки що невідомо. Нині тривають судові слухання. «Голос України» й надалі відслідковуватиме події цієї справи у своїх публікаціях.

На жаль, випадки катувань у райвідділах міліції міста Харкова не поодинокі. За інформацією Харківської правозахисної групи, лише з початку року зафіксовано декілька таких випадків. Утім, міліція розслідує матеріали цих справ лише у рамках відомчої перевірки. І, як наслідок, у більшості випадків прокуратура відмовляє у порушенні кримінальних справ.

Вл. інф.

Фото надане Харківською правозахисною групою.

Шахрай представлявся посадовцем адміністрації

СЛІДСТВО ВЕЛИ...

Івано-Франківський міський суд завершив розгляд кримінальної справи за звинуваченням 53-річного мешканця села Петрилів Тлумацького району у незаконному присвоєнні собі владних повноважень, вчиненні шахрайств та крадіжок. Його засуджено до 1 року 6 місяців позбавлення волі.

Протягом трьох років у селах Івано-Франківської, Львівської і Чернівецької областей час від часу з'являвся чоловік, який представлявся високопоставленим чиновником адміністрації Президента або ж якогось благодійного фонду. Гарно одягнутий імпозантний пан так легко оперував прізвищами місцевих чиновників та іншою інформацією, що люди й гадки не мали, що мають справу з шахраєм. У розмовах він обіцяв галичанам влаштувати їх на роботу на високооплачувані чиновницькі посади в обласних державних органах чи на іншу престижну роботу. Довірливі люди віддячували «високопосадовцю» гостинцями й дарунками, оплачували його харчування та проживання в готелях і санаторіях. Як випадала нагода, шахрай викрадав гроші чи ювелірні вироби, як то сталося в помешканні одного чиновника Львівської області. Ще в іншому випадку самозванець отримав пакети з продуктами, бо, мовляв, мав накрити стіл у президентській резиденції у Гуті. Як повідомив працівник СГЗ УМВС в області Богдан Мар'янович, загалом самозванець своїми діями завдав збитків громадянам та посадовим особам на суму 37 700 гривень.

«Розсекретив» пройдисвіта житель одного із сіл Верховинського району. Шахрай пообіцяв йому організувати спонсорську допомогу у розмірі 100 тис. євро на будівництво у селі нової церкви і отримав у знак вдячності від нього дорогі різьблені з дерева вироби. Однак грошей на банківський рахунок люди так і не дочекалися, хоча зловмисник взяв усі необхідні реквізити та копії необхідних документів. Обдурений верховинець звернувся у міліцію із заявою про злочин. У серпні 2010 року афериста затримали. Однак, як розповів «Голосу України» Богдан Мар'янович, самозванець пробував ввести в оману і правоохоронців, продемонструвавши їм підроблене посвідчення співробітника служби зовнішньої розвідки Служби безпеки України.

Дарина НАЗАРЧУК.
Івано-Франківськ.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Довіритися слухавці...

У житті кожної людини бувають непередбачувані ситуації. На жаль, від цього ніхто не застрахований. Але коли справа стосується життя, здоров'я або збереження майна, то в цьому випадку потрібно завжди звертатися на екстрений номер відповідних служб. Наприклад, до міліції.

Кореспондент «Голосу України» поцікавився, чи можна сподіватися на дієвість реагування на повідомлення цим телефоном, і чи почують людей, які звертаються на нього. Як виявилося, додзвонитися до правоохоронців не так просто. Зателефонувавши до чергового Головного управління МВС України в місті Києві на спеціальний номер «256-03-33». Спочатку довелося прослухати всіляку нісенітницю на автовідповідачі. Приємний жіночий голос говорив: «Інформаційна довідка МВС України нагадує: якщо ви стали жертвою злочину, наберіть номер 102, щоб прослухати про роботу довідки, натисніть «1», щоб потрапити на прийом до керівництва відомства, натисніть «2» (усього п'ять чи шість номерів телефонів різної інформації). Далі тисну так, як повчав автовідповідач, — додзвонитися до живої людини неможливо. Зумер постійно відбиває «зайнято». Після кількох невдалих спроб починаю нервувати. Адже, щоб набрати наступні цифри «2, 3, 4, 5», знову потрібно вислуховувати монотонну інформацію автовідповідача. На всі ці процедури витрачається купа часу. Виникає запитання: А якщо необхідно додзвонитися терміново? Наприклад, людина стала свідком якогось злочину. Повідомити про це міліцію, принаймні за цим телефоном, буде дуже складно. Та чи потрібен взагалі цей номер?

Олександр ПЕКНИЙ.

Різанина на кримській турбазі

На базі відпочинку в Сакському районі правоохоронці затримали хлопця, який скоїв потрійне вбивство.

За словами співробітників кримської міліції, від рук озброєного ножем 21-літнього жителя одного із кримських міст постраждало відразу п'ять осіб. При цьому трьом було завдано смертельні рани, а двоє з тяжкими тілесними ушкодженнями потрапили до реанімації. Хлопець приїхав у гості до своєї сестри, що була дружиною одного зі співвласників бази відпочинку, потім він вирушив до Євпаторії, звідки повернувся близько чотирьох годин ранку. За інформацією кримської міліції, злочинець перебував у неадекватному стані. Як пояснив сам затриманий, напередодні він приймав ліки, запиваючи їх великою кількістю енергетичних напоїв і пива.

Георгій ВЕРВЕС.
Крим.

СЛУЖБА 102

Злодіїв на дорогій іномарці затримали через дві з половиною години

За десять хвилин до шостої вечора екіпажі патрульної служби обласної міліції Вінниччини отримали орієнтування про злочин й автомобіль, оголошений у розшук, а вже о 20-й годині двадцять хвилин підозрюваних доставили до міліції. Ними виявилися троє молодиків. Пересувалися вони в дорогій іномарці «Міцубісі Паджеро».

Перед тим пограбували власника автомобіля «Деу Ланос». Водій залишив у салоні ноутбук і барсетку. Ці речі привернули увагу злодіїв. Розбивши лобове скло, викрали їх і зникли у невідомому напрямку. Постраждалий не міг повірити, що люди з дорогої іномарки могли зазіхнути на речі в його простенькому «Ланосі». Пограбований чоловік одразу звернувся до міліції. Автомобіль з підозрюваними зупинив один із екіпажів дорожно-патрульної служби. Машина їхала у напрямку Хмельницького. В іномарці були виявлені металеві палиці. Водія і двох пасажирів доставили до районного відділу міліції. На неспростовані факти зловмисники зізналися, що крадені речі вони залишили у придорожньому готелі, де тимчасово зупинилися. Проводиться перевірка щодо причетності затриманих осіб до скоєння інших злочинів, повідомили в центрі зв'язків з громадськістю обласної міліції.

Віктор СКРИПНИК,
Вінницька область

Двоє чиновників уже поплатилися...

У Полтаві працівники УБОЗу затримали керівника одного з обласних управлінь та його посередника за хабар у 16 тис. гривень. Про це повідомили у відділі зв'язків з громадськістю УМВС України в Полтавській області.

За даним фактом правоохоронці порушили кримінальну справу за ч. 2 ст. 368 Кримінального кодексу України (хабар). А тим часом слідчий відділ прокуратури Полтавської області закінчив розслідування і направив до суду для розгляду кримінальну справу начальника ще одного обласного управління. Тут теж фігурує хабар — 45 тис. гривень. Щоправда, в обох випадках і УМВС, і прокуратура не «розсекречують» не лише імен чиновників, але й назви управлінь, які вони очолювали. На тлі київських подій щодо урядовців різного рівня така місцева «конфіденційність» видається досить дивною.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.
Полтава.

Худобу крали з пасовищ

Цим промислом займалися двоє молодих чоловіків з Козівського району на Тернопільщині. Один з них раніше вже був засуджений за крадіжки. Вони вели спостереження за пасовищами.

Коли худоба залишалася без нагляду, гнали її на хутір, а згодом збували заготовачам. Промишляли не лише у своєму районі, а й у сусідніх: Підгаєцькому і Теребовлянському. Найбільше потерпіла від них родина, яка вирощувала племінну худобу. У неї злодії вкрали шість голів. Їхньою здобиччю були також коні. Не гребували й іншим добром, яке потрапляло під руку. Скажімо, в одного господаря поцупили 25 мішків селітри. Затримали їх правоохоронці Підгаєцького району. Частину вкраденого, яке злодії не встигли реалізувати, вдалося вилучити.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Курортний сезон у Приазов'ї найближчим часом відновлять — про це повідомив головний державний санітарний лікар України Анатолій ПОНОМАРЕНКО. Він також зазначив, що ситуація абсолютно контрольована. Нагадаємо, курортний сезон у Приазов'ї було припинено наприкінці травня, коли з'явилася інформація про випадки захворювання на холеру *(УНН)*

У Севастополі обіцяють відремонтувати дороги

З першими погожими весняними днями для севастопольців стала зримою інформація, оприлюднена в середині березня першим заступником голови міськдержадміністрації Сергієм Живодуєвим: «З державного бюджету України нам перерахували двадцять мільйонів гривень. Цільове призначення — «ремонт місцевих доріг».

Освоєння двадцяти мільйонів — перший крок у реалізації ухваленої в лютому депутатами міськради й розрахованої на п'ять років програми «Дороги Севастополя». За розрахунками фахівців, загальний обсяг фінансування становитиме близько восьмисот п'ятдесяти мільйонів гривень. Практично половину потрібно буде віднайти в місцевому бюджеті. Решту місто сподівається отримати з держбюджету.

Розрахункові цифри фінансування на 2011 рік — майже тридцять два мільйони гривень. Наступного суму запланували більш ніж подвоїти. І так за наростаючою до 2015-го, коли севастопольські шляховики планують освоїти трохи менш ніж сто сорок мільйонів гривень.

Програма комплексна, у ній прописано, що десяту частину асигнувань витратять на будівництво нових доріг, майже чверть — на реконструкцію вже побудованих, сімнадцять відсотків заплановано віддати на будівництво мостів, тунелів і підземних переходів. На десять відсотків шляховики мають робити поточний ремонт міських магістралей.

На знімку: бригада робітників КП ШЕУ Севастопольської міськради готує ділянку вулиці Демидова для поточного ремонту асфальтового покриття.

На презентації програми на сесії міськради начальник Головного управління житлово-комунального господарства Севастопольської МДА Олександр Панасюк переконував депутатів: «Програма реально здійсненна. Жодних фантастичних проектів у неї не вносилося. Ми сподіваємося, що після 2015 року економічна ситуація поліпшиться і ми зможемо вирішувати глобальніші завдання. Нині основні кошти в державі кинуто на об'єкти до Євро-2012».

Приділивши належну увагу поточним проблемам, автори «Доріг Севастополя» все-таки ставили перед собою стратегічні завдання. До них можна зарахувати будівництво дорожніх розв'язок на 5-му кілометрі Балаклавського шосе та в районі ринку «Кільце». Вирішення цього завдання разом із будівництвом нової траси в напрямку виїзду з міста (селище Дергачі) дасть змогу організувати і транзитний рух автотранспорту, минаючи й без того перевантажену, особливо в літні місяці, центральну частину міста. Стратегічними розроблювачі програми вважають і реконструкцію моста на вулиці Пожарова, а також будівництво підземного переходу на площі Повсталих. Через ці два пункти йдуть транспортні потоки з найбільш густонаселеного Гагаринського в центральний Ленінський і Нахімовський райони.

Але це плани хоч і не такі віддалені, проте не завтрашнього дня. Нинішньої весни й улітку севастопольські шляховики сконцентрують, за словами директора комунального підприємства «Шляхово-експлуатаційне управління» Олександра Галкіна, свої зусилля на двох об'єктах: ремонті вулиці Кожанова і площі Ушакова.

Площу Ушакова будуть не «косметично» ремонтувати, а реконструювати: швидше за все, тут збільшать кількість смуг руху, що дасть змогу уникнути «корків», що виникають у курортний сезон або навіть узимку в «години пік».

Тому, що шляховики до виконання поставлених завдань підійшли досить серйозно, є аж два свідчення. До початку весняно-літнього сезону КП ШЕУ завершило інвентаризацію всіх доріг і вулиць, включаючи внутріквартальні й внутрідворові проїзди. Уперше в місті для виконання цієї роботи застосували нові технології (зокрема, GPS). Друге нововведення шляховиків — залучення до співробітництва городян. Через одну з міських газет усі бажаючі змогли взяти участь у створенні ілюстрованої «Карти ям на дорогах Севастополя». Ілюстрований фотознімками вибоїн та ям на міських дорогах, надісланих в редакцію, «зведений атлас» журналісти вручили директорові КП ШЕУ Олександру Галкіну.

Микола МАГДИЧ.
Севастополь.
Фото автора.

Відкрити власний бізнес буде простіше

21 квітня Верховна Рада схвалила пакет змін до законодавства, спрямованих на спрощення процедури реєстрації підприємницької діяльності.

На сьогодні проголосовані документи підписані Президентом України. Вже найближчим часом підприємницький клімат у країні може покращитись. Як? Спробуємо розібратися.

ПРОГОЛОСОВАНІ ЗАКОНИ:

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запровадження принципу державної реєстрації юридичних осіб на підставі модельного статуту»;

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення процедури започаткування підприємництва».

Стартовий капітал більше не потрібен

Зміни до законодавства стосуються насамперед реєстрації бізнесу у формі «товариства з обмеженою відповідальністю». На сьогодні це найбільш поширений вид компаній, що використовується переважно малим та середнім бізнесом. «Акціонерні товариства», що найчастіше обслуговують великий бізнес, пропонується реєструвати за старими правилами — обтяженими формальностями, що, втім, гарантують і більше безпеки від рейдерів та недобросовісних партнерів.

У законодавстві зазначається, що засновники товариства з обмеженою відповідальністю для забезпечення діяльності компанії формують статутний капітал. Іншими словами, «скидаються» майном та коштами для того, щоб фірма мала можливість нормально функціонувати на початкових етапах — сплачувати зарплату працівникам, орендувати приміщення під офіс тощо.

Довгий час діяла норма, відповідно до якої розмір статутного капіталу повинен бути не меншим за 100 мінімальних заробітних плат — суму доволі значну (щоб стало зрозуміло, на сьогодні мінімальна зарплата становить 1004 гривні).

У грудні 2009 року народні депутати прийняли закон, який скоротив мінімальний розмір статутного капіталу до однієї мінімальної заробітної плати. Тоді ця норма приймалась як тимчасова — як реакція на економічну кризу та збільшення безробіття в країні. Таким чином, надавалася можливість українцям, що втратили роботу, розпочати власну справу.

Прийняті закони взагалі вилучають із законодавства згадку про «обов'язковий мінімальний розмір статутного капіталу». Парламентарі вважають, що бізнесмен сам управі вирішувати, скільки грошей потрібно для нормального функціонування його компанії, а відтак статутний капітал може становити навіть одну копійку, якщо цього достатньо для функціонування бізнесу.

Крім цього, засновникам надано можливість передавати гроші до статутного капіталу не одразу, а протягом першого року діяльності фірми. За старими правилами, ще до реєстрації компанії в банку мав бути відкритий тимчасовий рахунок, на який внесено не менше половини від потрібної суми.

Витрати на реєстрацію зменшаться

Щоб зареєструвати товариство з обмеженою відповідальністю, треба сплатити офіційний збір — 170 гривень. Раніше оплата здійснювалась через банківське відділення, що робило процедуру реєстрації більш тривалою та обтяжливою.

Автори нововведень запропонували: в кожному відділі реєстрації розмістити автоматизований платіжний термінал, що прийматиме кошти за реєстрацію та видаватиме електронний розрахунковий документ. Для цього в законодавстві закріпили норму, що такий документ може вважатися підтвердженням сплати збору. Ініціатива прекрасна, втім, як швидко її зможуть реалізувати, сказати важко.

Та офіційним збором витрати на реєстрацію не обмежувались. Інша стаття видатків — оплата послуг юриста та нотаріуса.

До останнього часу зареєструвати компанію без допомоги кваліфікованого юриста було неможливо: для реєстрації потрібно подати проект статуту — внутрішнього документа, що визначає порядок функціонування компанії. Підготувати його самотужки, не орієнтуючись у законодавстві, дуже складно — документ повинен чітко відповідати вимогам закону. Та це ще не все: підписи на статуті повинні бути засвідчені нотаріально, а все це вкупі — додаткові витрати часу та грошей.

Проголосовані в парламенті закони пропонують справді революційні зміни. В країні діятиме єдиний модельний статут, затверджений Кабінетом Міністрів. Засновник повинен буде лише засвідчити під час реєстрації, що він приймає його умови та в роботі керуватиметься ним.

А якщо підприємець бажає мати свій оригінальний статут — така можливість залишається. Він може звернутися до юриста та підготувати документ, що відповідатиме його побажанням.

Є у прийнятих документах і сумнівні нововведення. Наприклад, скасовується одна з платних послуг — так зване «резервування найменування». Суть цієї послуги полягає ось у чому: коли засновник готує документи для реєстрації товариства та обирає для нього назву, він не може бути впевнений, що реєстратор прийме документи, адже товариство з аналогічним найменуванням може вже існувати. Натомість засновник має можливість заздалегідь звернутися до реєстратора й перевірити, чи значиться потрібна йому назва в єдиному реєстрі. Якщо ні, він може її забронювати і бути впевненим, що нею ніхто не скористається. На сьогодні ця послуга коштує всього 34 гривні.

На наш погляд, така послуга є корисною та створює додаткові можливості для підприємців. Чому вирішено її скасувати — залишається загадкою.

Перспективи нововведень

Зміни наберуть чинності через три місяці після їх публікації, а отже, вже з 28-го серпня цього року ми матимемо спрощену систему реєстрації підприємництва.

Легкість започаткування власної справи заохочуватиме підприємців до ведення бізнесу та сприятиме покращенню позицій України в міжнародних рейтингах, вважають автори законів.

До речі, рейтинги України у сфері ведення бізнесу, м'яко кажучи, не вражаючі. Для прикладу, за версією Світового банку, наша країна посідає «аж» 145-те місце серед 183 країн світу за простотою ведення підприємницької діяльності. Всюдисущі бюрократичні перепони негативно впливають на обсяги іноземних інвестицій та стають на заваді тим українцям, які могли б ефективно вести власний бізнес та наповнювати державну казну податками.

Ситуацію потрібно змінювати докорінно, і, сподіваємося, що уряд має в планах модернізацію всієї сфери підприємництва, а не лише процедури реєстрації бізнесу, адже це тільки початковий етап, що є лише складовою підприємницького клімату в державі.

Після реєстрації власної справи підприємець потрапляє під адміністративний прес з боку контролюючих та правоохоронних органів, він обтяжений звітами, перевірками, умовлянням чиновників надати дозвіл, погодити, завізувати. Для ведення навіть найдрібнішого бізнесу підприємець змушений звертатися по допомогу або ж наймати на роботу юристів, бухгалтерів, помічників. І коли за всією цією тяганиною, власне, працювати?

Та все ж запропоновані в законах послаблення адміністративного тиску — це вже позитив. Адже що легше буде започаткувати бізнес, то більше людей спробують, і тим більше буде тих, кому це вдасться.

Ярослав ГРУЩИНСЬКИЙ.

АКТИ, ДО ЯКИХ ВНОСЯТЬСЯ ЗМІНИ:

Цивільний кодекс України;

Господарський кодекс України;

Закон України «Про господарські товариства»;

Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб — підприємців»;

Закон України «Про акціонерні товариства».

До останнього часу зареєструвати компанію без допомоги кваліфікованого юриста було неможливо

Сергій ЮРІЙ: «Перевагу матиме той, хто запропонує якість»

ОСВІТА

Нещодавно Міжнародний Швейцарський Інститут якості і стандартизації присудив міжнародний сертифікат якості Тернопільському національному економічному університету. До речі, університет сам «напросився» на міжнародний аудит, щоб отримати об'єктивну оцінку своєї роботи. Ректор, доктор економічних наук професор, заслужений працівник науки й техніки України Сергій Юрій* (на знімку) *не вважає це якоюсь особливою вершиною. «Просто ми отримали підтвердження того, що йдемо у правильному напрямку, — каже він. — Адже визначальними критеріями для здобуття освіти в XXI столітті стануть її якість і ціна, яку треба буде за неї заплатити». Чи готове суспільство до цього? Як треба реформувати систему освіти, щоб Україна мала кваліфікованих фахівців, а не просто власників дипломів? За яким принципом слід обирати місце навчання? Про ці та інші проблеми ведемо бесіду з ректором університету.

Ринок емоцій не визнає

— Сергію Іллічу! ВНЗ в Україні, як мовиться, до вибору, до кольору. За якими критеріями ви радили б абітурієнтам обирати місце навчання?

— Перш ніж відповісти на це запитання, зроблю невеликий вступ. Українська влада декларує європейський вибір. Але що робиться для цього, в тому числі в галузі освіти? У нас вищих навчальних закладів у кілька разів більше, ніж у будь-якій з європейських країн. Та чи завжди кількість означає якість? Які знання може дати інститут чи університет без належної матеріальної бази, відповідного складу викладачів, наукових шкіл? Тому передусім випускникам слід враховувати ці чинники.

— Заговорили про скорочення шкіл, ВНЗ — і все затихло. Сказавши «а», влада ніби сама злякалася свого радикалізму. Проте скорочення чи, як тепер модно казати, оптимізація відбуваються, тільки у завуальованому вигляді.

— Куди подітися від того, що наповнюваність шкіл зменшується, що окремі навчальні заклади ледве животіють? Держава не може взяти на свої плечі те, що обіцяють політики під час виборів. Якщо так — доведеться мінімізувати витрати. Однозначно: кілька сотень ВНЗ Україні не потрібні.

Як фінансист, знаю, що ринок почуттів не визнає. Якщо вже країна задекларувала перехід на ринкові умови, європейські стандарти, то має їм відповідати. 20 років у нас пішло на те, щоб навчитися розпізнавати кольори влади, різницю між обіцянками і реальними справами... Але мусимо бути свідомі того, що влада декларує і що насправді може. Хоча б як хотілося, для усіх навчальних закладів бюджетних коштів не вистачить.

— У Тернополі в останні роки вузи з'являлися мов гриби після дощу. Вони розташовувались у дитсадках, інших пристосованих приміщеннях. Ніхто не звертав уваги ні на мінімальну матеріальну базу, ні на викладачів-сумісників, ні на те, які знання може дати такий, з дозволу сказати, ВНЗ. Батьки, які виїхали на заробітки, справою честі вважали дати дітям вищу освіту. Не важливо, хоче син чи доня вчитися чи ні, головне — диплом. Тепер в обласному центрі 70 відсотків безробітних мають дипломи про вищу освіту, а роботодавці нарікають, що знайти хорошого спеціаліста — проблема.

— А я про що? Рано чи пізно, але кількість повинна перейти в якість. Ось тепер ведуть мову про забезпечення першим робочим місцем, створення при університетах підрозділів, які тримали б зв'язок з випускниками, допомагали з працевлаштуванням. Ми такий центр створили вісімнадцять років тому, на його рахунку багато добрих справ. Однак треба усвідомлювати, що розподілу в колишньому вигляді вже не буде, адже існує конкурсний відбір. Випускникові треба вміти себе показати. Деякі студенти співпрацюють з фірмами, установами та організаціями ще під час навчання. До них приглядаються і кращих запрошують на роботу. Роботодавця диплом не цікавить, для нього важливо, щоб фахівець умів організувати процес і принести прибуток. Що грунтовніші знання має конкурсант, то більше шансів у нього отримати хорошу роботу. Колись власники фірм намагалися прилаштувати у себе родичів, тепер і це минає. На першому місці — якість знань, а не родинні стосунки.

Утім, реформи вже перезріли. Від держави вимагається визначити фарватер, яким має слідувати вища школа, а вже життя покаже, зможе чи ні заклад пливти визначеним курсом. Матиме відповідний імідж, базу, наукові школи — витримає конкуренцію, ні — доведеться покидати ринок освітніх послуг. Треба виходити з можливостей, а не з бажань.

Водити студента за руку ніхто не буде

— Нещодавно побувала у новій бібліотеці вашого університету. Скажу щиро: пошкодувала, що вже не студентка. П'ятикурсниця Юля Коновальчук, яку застала за комп'ютером, розповіла, що умови для праці дуже комфортні, пошукова система зручна у користуванні, а досвідчені бібліотекарі завжди прийдуть на допомогу. Всюди новенькі комп'ютери, лінгафонний кабінет з інтерактивною дошкою обладнано за останнім словом техніки. Це також працює на якість навчання?

— Безумовно. Ви згадали про лінгафонний кабінет. Ми ставимо за мету, щоб кожен випускник досконало володів як мінімум однією іноземною мовою. У системі онлайн можна спілкуватися із студентами різних країн, удосконалювати розмовну мову. Це дуже важливо, адже своїх студентів ми відряджаємо за кордон, вони слухають у тамтешніх університетах лекції, спілкуються зі своїми ровесниками. Університет на третьому місці серед вузів України із спортивних досягнень.

У нас створено всі умови для того, щоб молоді люди могли реалізувати себе не лише у навчанні, а й у спорті, на сцені, у народній творчості, волонтерській роботі тощо. Нещодавно відкрили виставкову залу, куди запрошуємо зі своїми творами митців України, де зможуть виставлятися і наші студенти.

Але водити за руку їх ніхто не буде. Завдання вузу — створити умови. Студента — скористатися ними. На жаль, ми ще й досі маємо студентів за дітей, а це дорослі люди, здатні відповідати за свої вчинки. За кордоном, позбавлені надмірної батьківської опіки, вони швидше дорослішають. Там немає таких понять, як шпаргалки, списування, тим паче — оцінки за хабарі. Тільки й чути: то в одному, то в іншому закладі викладача впіймали на хабарництві. Але не знаю випадку, щоб відповідальність понесли і ті, хто купує оцінки.

Абітурієнт і став прагматичнішим

— Напередодні вступної кампанії вузи один поперед другого хизуються рейтингами, влаштовують гучні акції. Зрозуміти можна: кожен бореться за абітурієнта. Ви ведете доволі скромну кампанію. На що сподіваєтесь?

— Вступна кампанія не обмежується одним-двома місяцями. Я кажу членам приймальної комісії: «1 серпня ви закінчуєте свою роботу, а 1 вересня розпочинаєте». Кожен ВНЗ намагається потягнути ковдру на себе. Ми за те, щоб молода людина свідомо обирала місце навчання. Гадаю, цього року вплив батьків, родичів буде менш відчутним. Абітурієнт змужнів і став прагматичнішим. Якщо він ще чітко не знає, чого хоче, то в університеті визначиться остаточно. Не рідкість перехід з одного факультету на інший. Чимало студентів навчаються одночасно на двох факультетах. Вони знають: якщо доведеться започатковувати власну справу, то знання економіки непогано підкріпити правовими, добре орієнтуватися у фінансово-кредитній системі. Тобто вони здобувають освіту, яка потрібна для життя, а не для того, щоб покласти батькам на стіл диплом.

— Вже знаєте, скільки державних місць виділять цього року?

— На жаль, ні. Гадаю, раніше, ніж 1 липня нам не повідомлять. Зрештою, це не так важливо. Рано чи пізно доведеться переходити на суто ринкові механізми здобуття освіти. Якість буде йти поруч з ціною. Що престижніший університет, то вищою буде вартість навчання в ньому. Було б непогано, якби наші кращі професори мали свої класи, як це практикується у мистецьких вузах. Там ім'я вчителя — ключ до успіху його учня. Гарних фахівців треба готувати індивідуально, а не масово.

У нас створено всі умови для того, щоб молоді люди могли реалізувати себе не лише у навчанні, а й у спорті, на сцені, у народній творчості, волонтерській роботі тощо.

Питання, що стосуються якості підготовки, життєдіяльності кожен навчальний заклад міг би вирішувати самостійно, якби було відповідне законодавство.

— Проектом нового закону про вищу освіту передбачено надати більшу автономію навчальним закладам...

— Документ, від якого залежить реформування вищої школи, надто довго гуляє владними кабінетами. Сподіваюсь, народні депутати приймуть його на цій сесії, щоб у новий навчальний рік ми вступили з новим законом.

Утім, реформи вже перезріли. Від держави вимагається визначити фарватер, яким має слідувати вища школа, а вже життя покаже, зможе чи ні заклад пливти визначеним курсом. Матиме відповідний імідж, базу, наукові школи — витримає конкуренцію, ні — доведеться покидати ринок освітніх послуг. Треба виходити з можливостей, а не з бажань.

Нині у Тернополі немає жодного підприємства з більш-менш пристойними обсягами виробництва, проте менеджерів готують у трьох чи чотирьох вузах. Куди вони підуть працювати?

— Ви за реформи в освіті, інші їх панічно бояться. Не наживете собі ворогів?

— Можливо. Але рано чи пізно ці питання постануть перед суспільством, перед студентом зокрема. Не хотілося б, щоб вони вирішувались на вулиці, під натиском юрби. Революційні методи не розв'язують проблем, тільки заганяють їх у глибину. Політики мають знати: загравати з народом можна до пори до часу. В економіки — свої закони. Вони невблаганні.

— Дякую за розмову. Успішної вступної кампанії!

Бесіду вела **Любов ЛЕВИЦЬКА.**
Тернопіль.

У НОМЕР

Раціон середньостатистичного громадянина не відповідає нормам

Про це на прес-конференції повідомив заступник генерального директора Української аграрної конфедерації Олександр Ярославський. За його словами, структура харчування за калорійністю цілком прийнятна, проте за складом далека від європейських стандартів.

Загалом кількість продуктів рослинного походження у споживчому кошику середньостатистичного громадянина перевищує раціональні норми на 20%, тоді як тваринного на стільки ж менше. Нині українець недоїдає майже третину від потреб м'яса та молока, проте хліба, картоплі та олії вживає більше.

Як зазначив Олександр Ярославський, Україна використовує свій аграрний потенціал лише наполовину, хоча може стати провідним експортером сільськогосподарської продукції у світі. Невтішною є ситуація у молочному секторі, овочівництві, садівництві, проте виробництво та споживання цукру повністю відповідають нормам. Україна має можливість не лише повністю забезпечити своє населення, а й здійснювати успішний експорт цукру (насамперед у Росію за попередніми домовленостями). Цієї осені слід очікувати підвищення цін на м'ясо та молоко у зв'язку з постійним зростанням цін на енергоносії.

Істотних змін зазнає не лише кількість, а й якість виробництва. Важко знайти різницю між справжнім сиром та сирним продуктом, вершковим маслом і так званим спредом, натуральною курятиною та її імпортним сурогатом. «Український покупець просто не знає, що купує, і держава не в змозі зарадити цьому», — повідомив Олександр Ярославський.

Оксана **МЕЛЬНИК.**

Запорізький залізорудний комбінат воду у селян не забирав

Його фахівці збираються довести це навіть у суді.

Наша газета повідомляла, з посиланням на посадовця Запорізької облдержадміністрації Максима Шахова, що через господарську діяльність ЗЗРК одразу шість районів області фактично втратили питну воду. І мало того, що водні горизонти вже опустилися на 65 метрів, вони щороку стають нижчими ще на 1,5—2 метри. Свого часу, коли Запорізька облрада надавала дозвіл на розробку надр, то угодою було передбачено будівництво водогону до територій, які постраждали від зниження рівня горизонтів. Ці роботи розпочалися, але дуже швидко й припинилися. У районах з цього приводу б'ють на сполох — справи з водою дедалі гірше. З другого боку, на підприємстві не згодні з такою постановкою питання — бо там своя правда. Комбінат, на думку головного спеціаліста ЗЗРК з охорони навколишнього середовища, ніяк не впливає сьогодні на водоносні горизонти прилеглих територій. Процес впливу був помітний лише на етапі будівництва шахт — у 1978—1983 роках. Протягом же останніх 20 років, вважає фахівець комбінату, після завершення так званого поверхневого способу осушення залізорудного родовища, всі водяні горизонти практично відновилися. І коли води не вистачає, то виключно через підвищене споживання на місцях. Тому комбінат не виключає захисту своєї репутації і в суді... Що ж суд — діло хороше. Однак і від фактів нікуди подітися. Один із постраждалих від «зневоднення» районів, Веселівський, наприклад, за останні двадцять років помітно втратив чисельність населення. Впала тут і ділова активність. Іншими словами, споживання аж ніяк не зросло, а воду доводиться нині піднімати вже навіть не з глибини у 80—120 метрів, а з двох сотень. Через те вартість одного кубометра становить аж 19 гривень. І це ще одна правда, з якою теж треба рахуватися...

Леонід **СОСНИЦЬКИЙ.**
Запоріжжя.

Від кого залежить доля кримських заповідників?

НАША ДОВІДКА

Крим — унікальний регіон України, де на порівняно невеликій території розташовано 154 об'єкти природно-заповідного фонду: 6 природних заповідників, 26 заказників, 68 пам'яток природи, ботанічний сад, дендрологічний парк, 29 парків—пам'яток садово-паркового мистецтва, 10 заповідних урочищ, 2 регіональні ландшафтні парки.

Сучасний природно-заповідний фонд Криму потребує захисту. Відсутність закріплених на місцевості у встановленому законом порядку меж природно-заповідного фонду призводить до забудови заповідних територій. Приклад — Нікітський ботанічний сад, Ялтинський гірничо-лісовий заповідник, Місхорський, Масандрівський парки. Тому здійснення контролю та управління в галузі охорони й раціонального використання цих природних ресурсів є одним із завдань державних органів Криму та України.

На дику природу виходять дикуни

Навіщо потрібні заповідники? Найкраще, коротко і ємко щодо цього висловилися відомі кримські вчені, краєзнавці, брати-натуралісти Олександр та Андрій Єни у книжці «Лоція Криму»:

«...Люди звикли дивитися на природу як на запущений сад, який потребує докорінних перетворень. Унаслідок кожне покоління отримує у спадок дедалі збіднініший світ, але при цьому завжди здається, що раніше було так само! Нині багато хто наївно вважає, що рівні ряди сосен у лісосадках, безкрайні ниви, кипариси на набережній і міські кульбаби — це і є природа. Як невдячний отрок згадує про матір, коли йому потрібні гроші, так і люди час від часу звертаються до дикої природи, щоб «поповнити запаси» або «набратися сил». У цій обстановці наші вчені, що закликають зберегти ще не порушені клаптики екосистем, часом сприймаються в суспільстві як вороги народу, в кращому разі — як юродиві.

Масовий приплив туристів до Криму зріс у кілька разів за останнє десятиліття. Це і «дикий» туризм, і «організований», і «пікніковий», і «шлагбаумно-вервечковий». Культура поведінки неорганізованих туристів на дикій природі не підлягає жодному поясненню. Але й так званий «організований», «бувалий» турист, найчастіше поводиться просто неприпустимо, вторгаючись у межі заповідників й анітрошки не бентежачись, ставлячи свої інтереси, вище життєвого мінімуму тварин і рослин. Сьогодні часто зустрічаються на різних туристичних форумах самовпевнені відгуки, звіти, описи своїх пригод, де проглядається відверто споживче ставлення таких туристів до кримської природи. Заборонені райони заповідників, шлагбауми, заборонні написи такі люди нехтують. Вони навіть радять, як обійти кордони або як в разі зустрічі «спекатися лісника». Найчастіше рекомендують взагалі не звертати уваги на заповідний статус того чи іншого кримського району, мотивуючи це повною безкарністю своїх вояжів. Ну, напевно, їм пощастило. Не впіймали.

Багато хто забуває, що є закони, котрі регламентують відвідування заповідника. Деяких із порушників було піймано й покарано, при цьому вони ображалися і вважали себе невинними, роблячи вигляд, що не знали, які штрафи накладають на порушників (а це — тисячі гривень).

Країни немає, а конфлікт інтересів залишився

У Великій Ялті, і зокрема в самому місті Ялта, склалась критична ситуація, спричинена незбалансованістю завдань і потреб курортно-рекреаційної інфраструктури мегаполіса та територіями природно-заповідного фонду, що щільно оперізують Велику Ялту по всьому периметру. На думку Валерія Проценка, директора кримської філії «Наукового центру заповідної справи» Мінприроди України, причини цієї проблеми мають давню передісторію. На місці колишнього лісгоспу з метою охорони соснових лісів було створено Ялтинський гірничо-лісовий природний заповідник (далі — ЯГЛПЗ), де розташовувалася частина інфраструктури Великої Ялти: дороги, каналізація, газопроводи, лінії електропередач, водоводи тощо; урядові дачі, елементи курортно-санаторного комплексу, в тому числі ялтинськиий сміттник (ТПВ), цвинтарі та населені пункти Великої Ялти. Отже, уже на момент створення ЯГЛПЗ було закладено передумови до неминучого розвитку соціально-економічного конфлікту між територіями природно-заповідного фонду й курортно-рекреаційною інфраструктурою мегаполіса. Потім, у радянські часи, без прогнозу й аналізу геоекологічної ситуації було допущено низку помилок у генеральному плані розвитку Великої Ялти, а також у плані детального планування, зокрема і в організації ЯГЛПЗ. Було допущено низку помилок і в роки незалежності України. Використовуючи недосконалість законодавства, частина територій постановами місцевих органів влади була виведена зі складу земель природного заповідника загальнодержавного значення й передана місцевим радам (наприклад, територія навколо верхньої станції канатної дороги на Ай-Петрі, низка урядових спецдач, об'єкти рекреаційного призначення та інше). У більшості випадків це землі, котрі розташовані в найпривабливіших із рекреаційної точки зору ділянках.

Нині виведені землі забудовано або перебувають в інтенсивному рекреаційному використанні.

Незважаючи на те, що в матеріалах лісовпорядження радянського періоду межі і площі кварталів і виділів заповідника було винесено картографічно досить точно. Тому, за словами В. Проценка, матеріали лісовпорядження радянського періоду на момент організації заповідника в 1973 році відповідають дійсності й повинні розглядатися як опорні під час встановлення й виносу меж заповідника в натуру, а згодом як заповідної зони ядра створюваного національного природного парку. А нескінченне замовчування об'єктивно наявних проблем регіону призвело до виникнення абсолютно тупикової ситуації, з одного боку, котра загрожує розвиткові й екологічній безпеці регіону Великої Ялти й потребує негайної та всебічної оцінки, термінового прийняття законодавчих і організаційних заходів реагування. З другого боку, поставлено під загрозу інтереси держави у сфері охорони земель заповідного фонду загальнодержавного значення. Зокрема, прикладом декількох критичних ситуацій, спричинених некоректністю управлінських рішень, може служити ситуація з полігоном ТПВ, цвинтарем, і газопроводом Ялта—Форос—Севастополь.

Полігон ТПВ з 1972 року діє як тимчасовий міський смітник. Ресурс полігона вичерпано. Потрібне додаткове відведення 14 гектарів із земель ЯГЛПЗ і державного підприємства «Лівадія». Цвинтар функціонує з 1981 року, площа під похованнями — 24 гектари, із них 14 зайнято на площах без відведення. Потрібно додаткове відведення 13 гектарів із земель ЯГЛПЗ і держпідприємства «Лівадія». Будівництво газопроводу Ялта—Форос—Севастополь вимагає тимчасового вилучення зі складу ЯГЛПЗ близько 42 гектарів. Перераховані вище приклади засвідчують, що практично будь-які заходи, пов'язані з функціонуванням і розвитком регіону Великої Ялти, стикаються зі структурами територій природоохоронного значення й вимагають періодичного вилучення з їхнього складу додаткових площ. Ці безсистемні постійно-періодичні вилучення призводять до фрагментації територій природоохоронного значення і до втрати їхньої цінності. Оптимальним варіантом, на думку Валерія Проценка, є створення на базі Ялтинського гірничо-лісового природного заповідника національного природного парку.

Такої само проблеми багато в чому характерні і для інших заповідників Криму: Опукський і Казантипський меж не мають, мис Мартьян як самостійний заповідник не існує (відділ Нікітського ботанічного саду), розвивається рекреація, Карадазький — єдиний, де встановлено межі і є державний акт, але інтенсивно набирає обороти курортно-туристичний бізнес.

Окремо хочеться зупинитися на Кримському природному заповіднику. Він є найстарішим і найбільшим на півострові — близько 35 тисяч гектарів гірничо-лісової території і близько 10 тисяч гектарів Леб'яжих островів у Каркінітській затоці. Тут основне місце перебування в країні чорного грифа і сипа білоголового — унікальних птахів-падальщиків. Птахів занесено до Червоної книги України, їх охороняють міжнародні конвенції. Однак межі заповідника на місцевості не встановлено, державного акта на всю землю немає. Браконьєри, незважаючи на охоронювану територію, відстрілюють кабанів, оленів, косуль. Вибіркові санітарні вирубки, проведені в заповіднику, на думку вчених-екологів, не завжди проводять відповідно до правил рубки лісів, унаслідок чого погіршується стан букових і дубових насаджень.

Палиці в колеса вставляє закон чи місцева влада?

Сьогодні в Криму триває масова приватизація земель. А наявність установлених на місцевості меж об'єктів природно-заповідного фонду виключає можливість виділення земельних ділянок зі складу заповідних територій.

Програмою формування регіональної екологічної мережі в Автономній Республіці Крим передбачено створення і розширення семи нових заповідних об'єктів загальною площею 257 тисяч гектарів, що дасть змогу збільшити на 20 відсотків площу заповідних територій півострова. І тут, за словами начальника управління охорони та екологічного контролю за біоресурсами й особливо охоронюваними територіями Республіканського комітету АРК з охорони навколишнього природного середовища Юрія Єрмакова, чиновники-екологи повсюдно зіштовхуються із протидією місцевих органів виконавчої влади і місцевого самоврядування. Однією з причин протидії є відсутність економічного стимулювання з боку держави. Також стримуючим чинником у процесі формування регіональної екологічної мережі в Автономній Республіці Крим є й недосконалість нормативно-правових актів. Наприклад, установлення меж територій природно-заповідного фонду здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 р., №1094. Порядок розробки проектів землевпорядження, визначений цією постановою, переважно призначений для новостворюваних об'єктів. Застосування його для вже наявних, раніше створених об'єктів природно-заповідного фонду значно ускладнює і здорожує процедуру виносу й узгодження меж. «Навіщо розробляти проект землевпорядження на об'єкт природно-заповідного фонду, який існує, приміром, з 1970 року, якщо достатньо виконати технічний звіт з виносу в натуру його меж? Вищезгаданий порядок передбачає й розробку проекту створення об'єкта. Про який проект створення може йтися, якщо об'єкт уже створено і є наукове обґрунтування його меж і площі?», — вважає Ю. Єрмаков.

Законодавцем не відпрацьовано механізм внесення об'єктів природно-заповідного фонду до земельного кадастру. Умовою внесення земельної ділянки до земельного кадастру є наявність державного акта на право користування землею і реєстровий номер. А якщо це об'єкт природно-заповідного фонду місцевого значення, що, як правило, створений (створюється) без вилучення? Про який держакт може йтися? А якщо, приміром, санаторій має держакт на 10 гектарів. Із них 5 гектарів заповідного парку. Відповідно до чинного законодавства має бути розроблено проект землевпорядження і винесено в натуру межі парку. Як на цю заповідну ділянку може бути видано державний акт і привласнено кадастровий номер, якщо він уже «сидить» у межах раніше виданого держакта?

Під час узгодження проектів землевпорядження чиновники Рескомприроди автономії зіштовхуються і з протидією державних органів. Наприклад, Республіканський комітет АР Крим з охорони культурної спадщини відмовляє у видачі висновків з посиланням на відсутність повноважень і спрямовує до Києва — до Державної служби з питань національної культурної спадщини. Де так само в узгодженні відмовляють і пропонують отримати науковий висновок Інституту археології НАН України. А вчені мужі надають калькуляцію вартості робіт, що варіюється від 5 тисяч до 50 тисяч гривень.

Незважаючи на це, ми приречені зберегти унікальну природу і ландшафти півострова».

Георгій ВЕРВЕС.

Фото Максима ГОЛОВАНЯ.

Браконьєри, незважаючи на охоронювану територію, відстрілюють кабанів, оленів, косуль

Житло на одну ніч

ТУРИСТУ НА ЗАМІТКУ

Ще зовсім недавно в Кам'янці-Подільському приїжджому майже не було де зупинитися. Комунальних готелів налічувалося лише два, та й то «Смотрич» стояв занедбаний і розбазарений, а «Україна» — остаточно застаріла — всіх бажаючих не вміщала, ще з порога відлякувала зовсім прокуреними апартаментами. У «Колгоспнику» (від облспоживспілки) можна було заночувати в номері… на десяток ліжок!

Та громада міста обрала стратегічним напрямом розвиток туризму, розгорнулася потужна робота з популяризації міста-заповідника, Кам'янець завоював авторитет фестивальної столиці. І хоч криза примусила владу переглянути кількість масових заходів всеукраїнського та міжнародного масштабу в бік зменшення, дороги назад у міста вже немає: воно повсякчас на слуху й на виду, популярне завдяки своїм пам'яткам та унікальному ландшафту.

Гостинність починається з готелів

Ще років десять тому під час велелюдних фестивалів учасників і гостей поселяли в Чернівцях, Хотині. Тепер у них є вибір і в історичному місті. Бо відтоді приватний бізнес збудував 20 готелів, викупив і модернізував 12-поверховий «Смотрич», що увійшов нині до відомої мережі «7 днів». Готельєри облаштували свої заклади у старовинному стилі («Гетьман», «Тарас Бульба»), що гармоніює із самим містом-музеєм. Загалом сьогодні в Кам'янці-Подільському одночасно можуть зупинитися в готелях понад 1000 осіб. Пік припадає на фестивальні дні, а також на Новорічні, Великодні свята, травневі вихідні. Проводити їх у старовинному Кам'янці вже стало своєрідною модою.

У «не сезон» деякі готельєри нарікають на збитки. Утримувати свій заклад треба, комунальні послуги дорожчають, але ж не кожного дня всі номери зайняті. Є в них і конкуренти — приватні квартири, що їх здають приїжджим подобово. Торік власники об'єдналися у спілку, презентували її під час відкриття турсезону.

Більше свободи

Асоціацію готельєрів і рестораторів у місті знають добре. За підтримки міського голови розроблено програму партнерства. Влада співпрацює з нею, залучає її до підтримки міських заходів. Навіть якщо готельєри не вкладають коштів у їх проведення, то завжди можуть допомогти з розселенням офіційних делегацій, учасників, преси.

Організація власників приватних квартир зайняла свою нішу поміж десятка ріелторських агентств. У «Спілці орендодавців житлової та комерційної нерухомості міста Кам'янця-Подільського», запевнили засновники, вже понад 100 членів, до того ж кожен із них має не одну квартиру.

«Спілка дає можливість приватним господарям працювати на ринку послуг грамотно, по-європейськи, винятково за договорами, — каже її керівник Роман Браеску-Семенишин. — За цим документом власник несе повну відповідальність за пошкодження майна гостя у квартирі, а гість — за пошкодження майна власника квартири. Помешкання у нас різні, їх добова вартість коливається від 80 гривень до тисячі (якщо це великий будинок, з басейном, сауною тощо). Ми не конкуруємо з готелями, ми доповнюємо їх. Відтак у споживача є ширший вибір, а наші власники можуть заробляти».

Тиша — над усе?!

Щоправда, далеко не всі приватні господарі бажають іти до «колгоспу». Зателефонувавши на один із номерів, що зустрічався в численних оголошеннях, я насамперед поцікавилася, чи укладає господиня договір зі своїм гостем. «А навіщо він вам? Я документи про відрядження вам забезпечу! У мене ж є штамп!» Ця однокімнатна коштувала 200 гривень на добу. За такі гроші відряджений може знайти й двомісний стандарт у готелі й бути впевненим, що відрядження оплатять. У вартість входить сніданок. Загалом турист може вибирати відповідно до товщини власного гаманця. Чи не найдорожчі номери — в «Амадеус клаб», де двомісний стандарт коштує 816 гривень. Торік один його мешканець із подивом зауважив: «Чому це постільну білизну дорогий зірковий готель сушить на вулиці у дворі?!».

Ірина Пустиннікова, автор кращого в нашій державі інтернет-ресурсу «Замки і храми України», мандрує досить часто. Вона поділилася своїми враженнями про помешкання, де довелося жити: «Я зупинялася в Україні і в найдешевших вокзальних кімнатах відпочинку, і в дорогих люксах приватних готелів. І різниці (крім ціни) немає: скрізь дуже шумно. Готель — місце, де відірвана від дому людина може перепочити від чужих навколо, заспокоїтися, виспатися зрештою. У наших готелях спати може хіба що хтось зовсім глухий: дуже шумно. Немає нормальних віконниць, стіни з картону, відсутні шумопоглиначі (доріжки, наприклад) у коридорах. Мені не треба телевізора в номері, мені потрібна тиша. Я навіть погоджуюся на похмурих рецепціоністок — але ж дайте тишу!»

Можливо, надавачі послуг замисляться і над цим проханням, бо, й справді, далеко не всі клієнти потребують бурхливих розваг. Приватні квартири, щоправда, теж часто винаймають не задля тиші.

А що думають про перших і других громадяни невеликого міста, де готельєрів пізнають на вулиці?! Простий люд, що не спроможний нині не те що збудувати власний будинок, а навіть відремонтувати квартиру, вважає: володарі готельних палаців «гроші лопатою гребуть». Але така вже наша ментальність! Склалася думка й про здавачів квартир. Від людей почула такі висловлювання: «Дуже популярні у нас квартири в центрі. Особливо в затяжні вихідні та свята. Ціни піднімаються дедалі вище, а попит не падає! Прибуток власників у кілька разів перевищує постійну оренду. Але! Уявіть, що у вас міняються мешканці хоча б через день: прибирання, зміна постільної білизни, прання — усе це ляже на ваші плечі. А в готель поруч іти вони не хочуть: навіщо «світитися», краще отак, без документів. Та й приїжджі в половині випадків прагнуть найняти квартиру, бо уникають підселення в номер та віддають перевагу харчуванню, яке самі собі забезпечать на приватній кухні. Українці ж куховарити вміють!»

Скільки людей — стільки й думок. А вибирати все одно кожному особисто...

Віра ШПИЛЬОВА.

Фотоетюд Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Пам'ятка міста — Кам'янець-Подільська фортеця.

ПРЯМА МОВА

**Анатолій КОВАЛЬСЬКИЙ,
голова Асоціації готельєрів та рестораторів:**

«Усі європейські фірми планують свої тури на рік наперед. Туристи з Європи так само вибирають та бронюють готелі для своїх подорожей. Кам'янець-Подільський відвідує чимало іноземних громадян. Різні люди обирають різні місця проживання. На мою думку, приватна квартира — це передусім ризик. Хоч нею таки користуються. До прикладу, студенти часто живуть в одному помешканні по шість—вісім осіб. Але ж ніде у світі хостели не конкурують з готелями! На вибір впливає чимало чинників: тривалість перебування, ціна, можливість поторгуватися. Обравши дешевший варіант, людина мусить сама дбати про їжу, а з нинішнім подорожчанням продуктів ще невідомо, чи вона заощадить. Якщо в розпал сезону у нас бракує місць, щоб поселити всіх бажаючих, ми надаємо гостям інформацію про приватні квартири. Тож не можна стверджувати, що ми жорсткі конкуренти».

ПРЯМА МОВА

**Сергій УКРАЇНЕЦЬ,
директор готелю «7 днів»:**

«Важко вгадати, коли точно готель матиме успішний період, а коли — затишшя. Нинішнього року після Різдва у нас було заселено всі номери щодня, спад настав лише в березні. У нас створено всі умови для проведення конференцій і форумів, для проживання й відпочинку їх учасників. Я не проти того, що деякі гості міста надають перевагу приватним квартирам, а не готельним номерам. Проте відрядженим, наприклад, потрібні документи про проживання. Тож власник квартири (приватний підприємець) повинен укласти договір із проживаючим, надати чек. Інакше фірма за відрядження не заплатить. Ми всі операції проводимо через касовий апарат, за кожного туриста з початку нинішнього року готель сплачує туристичний збір».

ОГОЛОШЕННЯ

Постановою від 24.05.2011 року по справі № 7/65 Господарський суд Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зигіна, 1) визнав банкрутом СФГ "Колосок" (с. Гриньки Глобинського району Полтавської області, код ЄДРПОУ 22552421). Ліквідатором призначено Чорнокондратенко І.П. (39602, Полтавська область, м. Кременчук, вул. В. Бойко, буд. 13, оф. 12, ліцензія Серія АВ № 347073 від 08.06.2007 року).

ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ (91000, М. ЛУГАНСЬК ПЛ. ГЕРОЇВ ВВВ, 3А) ПОСТАНОВОЮ ВІД 23.05.11. ПО СПРАВІ № 12/121б ВИЗНАВ БАНКРУТОМ ПП "ТОРГОВИЙ БУДИНОК "КОРОНА" (ЮРИДИЧНА АДРЕСА: 91034 М. ЛУГАНСЬК, ВУЛ. ВАТУТІНА, 1Д; ПОТОЧНИЙ РАХУНОК 260011907 У ЛОД ПАТ "РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ", МФО 304007, ІДЕНТ. КОД 30231211) ТА ВІДКРИВ ЛІКВІДАЦІЙНУ ПРОЦЕДУРУ. ЛІКВІДАТОРОМ ПРИЗНАЧЕНИЙ АРБІТРАЖНИЙ КЕРУЮЧИЙ РАЧОК РОМАН ВОЛОДИМИРОВИЧ (ЛІЦЕНЗІЯ СЕРІЇ АВ № 081092 ВІД 03.07.06., АДРЕСА ДЛЯ КОРЕСПОНДЕНЦІЇ: 91033, м. ЛУГАНСЬК, вул.ОБОРОНА, 24).

Ухвалою Господарського суду Черкаської області (18006, м. Черкаси, бульвар Шевченка, 307) від 12 травня 2011 року порушено провадження у справі (№14/5026/1020/2011) про банкрутство Закритого акціонерного товариства "Рось"(ЄДРПОУ 14187396, 18000, м.Черкаси, вул. Корольова, 11, оф.26), відкрито процедуру розпорядження майном та призначено розпорядником майна боржника арбітражного керуючого Левченко Василя Миколайовича (18000, м. Черкаси, пров.Транспортний,19).

Ухвалою Господарського суду Сумської області (пр-т Шевченка, 18/1, м. Суми, 40000) № 5021/1008/2011 від 06.06.2011 р, порушено провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю "Телерадіокомпанія РКТ" ідентифікаційний код 23636686 (вул. П.Калнишевського, 34, м. Ромни, Сумська обл., 42000, рахунок № 2600220003001 в РВ № 1 ПАТ "Укрінбанк", МФО 300142). Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Пушкарь Лілію Миколаївну (ліцензія серія АВ № 081071 від 26.05.2006 р., 2-й провул. Ковпака, 18, м. Ромни, Сумська обл., 42004). Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації цього оголошення.

Чутівський районний суд Полтавської області викликає Арутюняна Арсена Рафаеловича (останнє відоме місце проживання: вул. Полтавська, 24, кв. 26, м. Харків) в якості відповідача в судове засідання в цивільній справі № 2-41/11 за позовом ПАБ «ПроКредит-Банк» до Арутюнян Віталії Олександрівни та Арутюняна Арсена Рафаеловича про стягнення заборгованості за договором та зустрічний позов Арутюнян Віталії Олександрівни до ПАБ «ПроКредитБанк» про визнання договору застави недійсним (нікчемним).

Судове засідання відбудеться 28 липня 2011 р. о 10 год. у приміщенні суду за адресою: вул. Набережна, 15, смт. Чутове Полтавської області. В разі неявки, справу буде розглянуто за Вашої відсутності.

Суддя Антонов А. А.

ЕРНА

1.

На лівому фланзі перед нами було два містечка перед Одером — Зонненбург і Чернов. В Зонненбурзі німці виставили ар'єргард для прикриття військ при переході через замерзлу ріку. Відхід, очевидно, завершувався. Бо з першими ж нашими пострілами кулеметники й автоматники з прикриття теж чкурнули на західний берег. А в Чернові військ не виявилося зовсім. І ми без бою оволоділи цими містечками. І нас зупинили в них на відпочинок. Для того, щоб підтягнути полкові й батальйонні тили, розтягнені між двома великими ріками на величезному просторі.

Перед цими містечками повернувся з резерву командир дивізії Хуратов. З місця в кар'єр віддав наказ: «Тщательно проверить все дома, подвалы, чердаки! Чтобы ни одного вооруженного фрица не осталось! В дома поодиночке не заходить! Обязательно должно быть огневое прикрытие извне! Как и надлежит в уличных боях. Ясно? Тогда — вперед! К вечеру местечко должно быть чисто от врага, как перед причастием!»

Так ми й діяли попарно: один входить в будинок, а другий прикриває його автоматом напоготові. А потім, непомітно для самих себе, почнемо й поодинці оглядати будинки. Бо жодної тривожної ситуації не виникає. Під вечір я й підійду сам, один, до великого цегляного присадкуватого будинку з широким обійстям, що виходить в поле.

Штовхнувши важкі вхідні двері, наставляю в них автомат на бойовому взводі і сахаюсь раптом назад! Торопію і навіть жахаюся: на мене з темряви летить, розчепіривши скрючені пальці, вирячивши божевільні очі, старапрестара німкеня з розпущеним сивим волоссям, наміряючись через ППШ дотягтися брудними нігтями до обличчя, до моїх очей!

— Мг-г-р-р-р! — гарчить на мене, намагаючись хоч шкрябнути, якщо не вирвати очі. І я бачу її роззявлений в гнівному екстазі та відчаї рот, у якому стирчать два-три почорнілі пеньки напівзогнилих зубів, ворушиться червонуватим черв'яком вузький і гострий язик.

Отут я й згадаю мудрі поради Хуратова, але навкруги пустка — анікогісінько! Що ж мені робити? Не різонути ж її в упор з автомата?

— Gros Mutter! — Лунає з напівтемряви. — Das ist Erich! Fon Afrika for Erich! Mein liebe Erich! — Відтягнувши божевільну бабцю, переді мною з'являється білява голубоока дівчина, дивовижної вроди, трохи повнувата, розкішна. Кидається до мене, простягає руки, наміряючись обняти. І знову: — Erich! Erich! Ich warder Dich!

— Эт-то еще что такое? — гримить у мене за спиною гнівний голос Хуратова. — Ты же умеешь поихнему! Почему ж не объяснишь ей, что ты никакой не Эрих? Лишился ума от ее красоты и нежности? Так они же обращены не к тебе! Тоже мне писатель! Вон! — несподівано гримне він на німкеню, і вона раптом щезне в темряві кімнати, наче її й де було. — Напугался? Растерялся?

— Побачили б ви яка стара відьма мало очі мені не видрала!

— Я же приказал обследовать дома парами, страхуя друг друга. Ладно, разберемся. Я тут свой КП расположу. А ты мотай в свой расчет, подсчитай, сколько мин осталось. И сколько расходовали при артподготовке. Думаешь, отдых дается для сна? Все подсчитать и доложить немедленно! Всем минометным расчетам! Тебя первым вызову!

— Дозвольте йти? — кину руку до шапки-вушанки, ще вологої від снігу.

— Иди и готовься к докладу. А они тут все напуганы налетами авиации союзников. И нас боятся, напуганные геббельсовской пропагандой. Наш полковой переводчик уже успел с некоторыми жителями побеседовать. Говорят, что на околице Чернова был то ли патронный, то ли снарядный завод. Так американцы с англичанами разнесли его в пух и прах! А жители от этих бомбежек с ума посходили. Вот и тебя эта девица за какого-то Эриха принимает.

— Хуратов крутить пальцем біля скроні. — Она, видать, умом тронулась... Ладно, иди. Одна нога там, а другая — здесь!

Крутнуся через ліве плече, віддам йому честь, а сам думаю: хто ж може підрахувати випущені під час артпідготовки міни? Добре, хоч наші їздові завжди знають, що в них на підводах у ящиках лишилось.

2.

Коли ми, всі втрьох — командири мінометних обслуг: сержанти Дубченко, Володя Титов і я — прийдемо вже під вечір до цього великого й затишного будинку, новий ординарець Хуратова першим викличе мене і одразу ж проведе в широку багатовіконну кімнату — щось на зразок вестибюля чи вітальні. Під лівим від входу вікном — широке ліжко. І на ньому я першої ж миті бачу... ту божевільну бабцю, що мало не видерла мені очі, захищаючи юну онуку, підозрюючи в мені ґвалтівника.

А скраєчку, поруч з нею, лежить і вона — юна, вродлива, простоволоса, в білій, в голубеньких квіточках, нічній сорочці! Очі сяють і проміняться до мене ласкою, ніжністю, жаданням. І знов чую:

— Erich! Meine liebe Erich! — Ледь чутним шепотінням, від якого в мене аж серце здригнеться, а потім заб'ється часто-часто!

І коли я проходитиму поряд з ординарцем Хуратова повз неї, вона вхопить мене за руку, скине ковдру, в мить оголивши божественні коліна, готова обняти й цілувати мене.

— Андреев! Что за задержка? — долине з сусідньої кімнати сердитий голос Хуратова. — Давай поскорее командира первого расчета! Вечер уже наступает. А мне нужно успеть сегодня на доклад начальнику артиллерии дивизии успеть! А-а, это ты, Аника-воин! Или герой-любовник — некий «Эрих»? Садись, давай свои записи и докладывай, какие там у тебя расходы боеприпасов? И что осталось в загашнике. Нам же предстоит Одер форсировать!

Коли я відзвітую і на моєму місці опиниться Дудченко, настане «момент Істини»: дівчина вхопить мене за руку, як я проходитиму повз неї, і шепне:

— Erich! Kom in andere Zimmer! — Легко сплигне з-під ковдри і, вхопивши мене за руку, бігом, босоніж, потягне в коридор, а потім у кімнату з венеціанським вікном на всю стіну, закине руки навхрест, підніме нічну сорочку до горла. І в мене перед очима сліпучо зблисне сонцем чи сяйвом електрозварки її біле-біле, божественно прекрасне юне тіло небаченої і невимовної краси!

Але саме цієї миті у двері нервово й швидко постукають. Вона блискавично опустить сорочку, що впаде їй до щиколоток, тигрицею кинеться до дверей, наміряючись повернути ключ, але не встигне: двері розчиняться і на порозі виросте височенна постать ординарця. Він закриється від неї зігнутою в лікті рукою, мов від сліпучого сонця, і крикне переляканo:

— Сержанте! До командира роти!

— Ich so wartet Dich! — схлипне дівчина в мене за спиною...

І одразу ж почується схоже на орлиний клекіт виття старушенції:

— Erna! Erna! Donner Wetter! Kom hier! Kom! Kom!

Сержанта Дубченка вже немає. Хуратов стоїть над столом, стемнілий од люті. Дивиться на мене, презирливо й гнівно примружившись:

— Чужие пряники воруешь, подлец? — і на Володю Титова, що саме виросте на порозі: — Вон отсюда! Когда надо будет, позову! — І знов до мене: — Командира роты предаешь? Обкрадываешь? Трудно догадаться, зачем я их здесь оставляю? В чужие сани лезешь? Все вы, украинцы, в своего предателя Мазепу пошли! Все!!! Ты меня предаешь, как предал Петра Великого шведскому королю презренный изменник Мазепа!

— Она сама меня потащила в другую комнату, — белькочу в дивній прострації.

— Вон! — Знавісніло затупоче ногами Хуратов. — И на глаза мне здесь не попадайся!

Так відбулася й минула моя перша зустріч із жінками поверженої Німеччини.

Далі буде.

Олександр СИЗОНЕНКО.
Конча-Озерна,
21 квітня 2011 року.

Не задля ліку та звіту

Здавалося, що минуле свято Великої Перемоги в місті-герої Одесі, як і раніше, було масштабне: покладали вінки до монументів переможців, для ветеранів накривали святкові столи, влаштовували «фронтові привали», роздавали подарунки і промовляли слова подяки. Лишень не полишало почуття, що всі ці заходи мали, скажімо так, швидше формальний характер, аніж щиросердний.

А багато кого із фронтовиків у святковий день просто забули. Івану Павловичу Гаврикову 90 років. Двадцятирічним він уже воював із фашистами, за роки війни здійснив 333 бойові вильоти. Від Курської дуги й до Берліна — такі його фронтові версти. Нагороджений бойовими орденами й медалями.

Два роки як інсульт прикував його до ліжка, і не може фронтовик ходити на святкові заходи. 9 Травня його бойова подруга, дружина Ольга Василівна, на прохання чоловіка привела його до ладу, поголила, посадила в крісло — негоже старому солдатові приймати вітання в ліжку. Так і просидів фронтовий льотчик у кріслі один — ніхто з офіційних осіб у квартирі не з'явився, не привітав, не подарував квіточки й просто листівки.

У Суворовській райдержадміністрації, куди зателефонувала Ольга Василівна, їй пояснили: надто багато ветеранів у районі, а чиновників мало — всіх привітати немає можливості. У районі на обліку — 888 учасників бойових дій. Із них інвалідів війни першої групи — 365, другої — 265. Здебільшого всі лежачі.

У райдержадміністрації із цього списку вибрали 50 осіб (за якими критеріями цей список складено?), вони й дочекалися привітань від спадкоємців Перемоги, як люблять себе називати чиновники Суворовської райдержадміністрації Одеси. 580 фронтовиків так і зустріли День Перемоги, забуті владою, політичними партіями, громадськими організаціями, благодійними фондами. У статутних документах цих організацій — як основні завдання — записано роботу з ветеранами, надання їм допомоги. Це на словах. На ділі — інакше.

А 85-річна Олександра Миколаївна Вороніна не одержала від міської влади не лише обіцяної та широко розрекламованої грошової допомоги, а й навіть простої вітальної листівки.

Масові заходи до чергової пам'ятної дати — це, скажімо так, «улюблений коник» одеських чиновників. Звісно, ефектно звучать цифри про кількість ветеранів, що брали участь у «фронтовому привалі», про суми, виділені на організацію свят. А бойовий льотчик Іван Павлович Гавриков, котрий не піднімається з ліжка, не вписується в переможні реляції чиновників.

Полковник у відставці Анатолій Васильович Крутських із села Старокозаче Білгород-Дністровського району до 66-ї річниці Перемоги не дожив п'ять місяців. На

фронт він пішов, розповідає вдова Ніна Петрівна, в 17 років, хоробро воював, має нагороди за особисті мужність і героїзм. 34 роки прослужив в армії.

Коли чоловік помер, Ніна Петрівна сповістила райвійськкомат: сподівалася, що відповідно до чинного законодавства полковника Анатолія Крутського поховають із військовими почестями — це прямий службовий обов'язок військкомату. Але армія забула про свого полковника — не було ні почесної варти, ні прощального збройового салюту. Голова Старокозачої сільради Вадим Бойко та керівник селищної ради ветеранів Лідія Сирбул взяли організацію похорону фронтовика на себе. А чиновники в погонах виявилися бездушними людьми, відмовившись ушанувати пам'ять свого армійського побратима.

Відгриміли свята 66-ї річниці Перемоги, відлунали запевнення влади і клятви в любові до ветеранів, і вони знову залишилися сам на сам зі своїми проблемами. У місті-герої Одесі їх, як то кажуть, намагаються не помічати.

Уже кілька тижнів у приміщенні організації ветеранів Одеси на вулиці Льва Толстого немає електрики, не працює телефон, ось-ось відключать воду й перестане працювати каналізація. Хто бере ветеранів на змор і намагається вижити їх з будинку в центрі міста? Заступник голови міської ради ветеранів Сергій Попов каже, що електрику і телефон відключено за несплату. Організація ветеранів не має фінансової можливості платити за рахунками. Минулими роками в міськбюджеті передбачали кошти ветеранським організаціям для оплати комунальних послуг. Із нинішнього бюджету такі кошти за вісім місяців після виборів до місцевих органів влади не надійшли.

Голова Одеської міської ради ветеранів, легендарний командир атомного підводного човна, капітан першого рангу Герой Радянського Союзу Валентин Євгенович Соколов змушений був звернутися з листом до одеського міського голови Олексія Костусєва. Лист короткий, тому зацитую його: «Шановний Олексію Олексійовичу! Міська рада ветеранів України залишилася без фінансування, хоча сесія міської ради ухвалила рішення щодо підтримки статутної діяльності міської ради ветеранів. Прошу Вашого розпорядження ПРИПИНИТИ ЗНУЩАННЯ НАД ВЕТЕРАНАМИ, в яких телефон відключено і велика заборгованість з оплати комунальних послуг. Підстава: Закон України «Про статус ветеранів війни і гарантії їх соціального захисту».

Заступник голови міської ради ветеранів Сергій Попов розповів, що активісти організації зверталися із проханням про допомогу до міськради. Їм роз'яснили: цими питаннями займається помічник міського голови Сергій Назаров. З ним зустрітися, незважаючи на багато спроб, ветеранам не вдалося. На їхню думку, чиновник просто уникає розмови.

Тим часом сесія міськради вкотре продекларувала турботу про ветеранів — на ній депутати внесли зміни в міську символіку, додавши в герб міста Золоту Зірку.

Все правильно: відповідно до логіки дій міської влади задля ліку та звіту проведено черговий захід, ну а те, що ветерани сидять без світла й телефону, — то на фронті й не такі труднощі їм доводилося долати.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Фото Олега ВОЛОДИМИРСЬКОГО.

КОМПЕТЕНТНА ДУМКА

Олексій ГОНЧАРЕНКО,
заступник голови Одеської облради:

Склалася якась дивна й цинічна ситуація — на тлі вшанування історичної пам'яті у вигляді Зірки Героя на гербі міста та вивішування прапорів Перемоги, рада ветеранів Одеси вперше за роки незалежності України не отримала з міського бюджету жодної копійки. Мені ця ситуація здається категорично неправильною.

До Одеської облради звернувся почесний громадянин Одеси, голова обласної ради організації ветеранів України Олексій Гурський із проханням про допомогу у фінансуванні міської організації. Річ у тім, що бюджет Одеси на 2011 рік не передбачає витрат на фінансування статутної діяльності міської ради ветеранів. У 2010 році на ці цілі було заплановано 60 тисяч гривень, надійшло — 30 тисяч. Для порівняння: в обласному бюджеті на організацію робіт ветеранських організацій заплановано 238 тисяч гривень.

Ця стаття витрат бюджету повинна бути недоторканна, тим паче що йде про фінансування статутної діяльності ради ветеранів. Я неодмінно звернуся до одеського міського голови і сподіваюся, що Одеська міська рада свою позицію перегляне, відрегулює цю ситуацію й поверне міській раді ветеранів те фінансування, котре вона завжди мала.

Євген КОНОВАЛЕЦЬ: «У вогні перетоплюється залізо у сталь, у боротьбі перетворюється народ у націю»

Євген Коновалець — великий український Патріот, Борець і Провідник.

Щастям нашого народу є те, що 120 років тому серед українців 14 червня 1891 року народився Євген Коновалець.

Євген Коновалець ***(на знімку)*** прийшов на світ у родині сільської інтелігенції в селі Зашкові, поблизу Львова. Його батько був управителем місцевої народної школи, там же вчителювала його мати. Дід Коновальця — отець Михайло, був довгі роки греко-католицьким парохом.

Євген Коновалець народився в той час, коли Україна перебувала під окупацією, і вся його сім'я, і родина брали активну участь в громадському та політичному житті.

У своєму рідному селі Зашків Євген Коновалець закінчив в 1901 році народну школу. Після закінчення народної школи Коновалець переїжджає до Львова, де навчається в Українській Академічній гімназії, а у 1909 році Євген вступає до Львівського університету на правничий факультет.

У 1912 році Коновалець стає секретарем Львівської філії «Просвіти», а у 1913 році його обирають до головної управи Українського Студентського союзу.

Під час Першої світової війни Коновалець був старшиною в австро-угорській армії, на фронті під час бою на Маківці в червні 1915 року потрапив у російський полон і перебував у таборі для військовополонених над Волгою в Царицині.

Після Лютневої революції 1917 року в Росії втік з табору, добравшись до Києва, Коновалець повністю віддається службі відродження України і без вагань вступив у лави борців.

Коновалець твердив, що для збереження в краю ладу і для оборони України від ворогів, що зазіхали на українські землі, треба створити могутню, регулярну, національну армію.

В половині листопада 1917 року за згодою уряду Коновалець почав формувати в Києві «Галицько-Буковинський» курінь Січових Стрільців, який незабаром перетворився на одну з найбоєздатніших частин Армії Української Народної Республіки, і згодом розрісся до військового Корпусу, що налічував понад 20 тис. вояків, а його командиру Євгену Коновальцю тодішній уряд присвоїв військове звання полковника. Коновалець в той час було 27 років.

Полковник Євген Коновалець був революціонер, політик і вояк-старшина здорового глузду, сильної індивідуальності, невсипущої енергії та надзвичайних організаційних здібностей, він був майстер у вихованні у вояка бойового духу та вірності відродженій Батьківщині.

Коновалець від самого початку був соборником, близько співпрацював з Головним Отаманом Симоном Петлюрою та іншими провідними діячами, боровся за визволення цілої України від усіх ворожих сил і був речником об'єднаної боротьби всіх українських збройних сил за незалежну соборну українську державу.

Під проводом Є. Коновальця Січові Стрільці відіграли у грудні 1918 року вирішальну роль у вигнанні з України російських реакційних білогвардійських сил.

Євген Коновалець комендант Корпусу Січових Стрільців — це одна з найбільших, найсвітліших постатей у період будування і збройної оборони Української Держави 1917-20 років. У листопаді 1919 року Коновалець потрапив у польський табір для полонених у Луцьку, а навесні 1920 року звільнився з ув'язнення.

Після знищення Української Держави і захоплення земель України ворожою військовою навалою Коновалець стає основоположником, організатором і проповідником націоналістичного, визвольного руху, який продовжує національно-визвольну боротьбу за державну самостійність України революційними методами.

Для продовження визвольних революційних дій проти окупантів Євген Коновалець заснував восени 1920 р. у Львові УВО і був її командиром до 1928 року, а у Києві створено підпільний Український Центральний Революційний Комітет.

Із грудня 1922 року Коновалець був змушений жити в еміграції у Чехословаччині, Німеччині, Швейцарії, Італії та інших країнах.

Перебуваючи за кордоном, Коновалець таємно керував боротьбою організації з польськими окупантами на терені Галичини й на терені України з совєто-московською окупацією.

Діяльність УВО на рідних землях підготувала грунт до наступного етапу національно-визвольної боротьби — створення Організації Українських Націоналістів, що постала в січні 1929 році, а Євгена Коновальця було обрано головою проводу ОУН.

ОУН поступово охоплювала організаційною мережею всі українські землі.

Наприкінці 1920-х — на початку 30-х років Коновалець, організаційно зміцнивши УВО та ОУН, встановив контакти з політичними силами Німеччини, Великобританії, Литви, Іспанії, Італії та організував українські політично-інформаційні служби в багатьох політичних центрах Європи, залучив до співпраці з ОУН широкі кола української еміграції. В міжнародній політиці велику роль відігравали політичні здібності Коновальця.

Коновалець загинув у Роттердамі (Голландія) в результаті спецоперації, проведеної органами НКВС СРСР, 23 травня 1938 р. Вбивство Коновальця виконав співробітник НКВС терорист Судоплатов.

Після загибелі Коновальця організований ним націоналістичний рух продовжував набирати сили, а прапор визвольної боротьби підняли Степан Бандера, Роман Шухевич та інші славні сини української нації.

Євген Коновалець був політичним військовим лідером від Бога, він залишив глибокий і незнищенний слід в історії Визвольних змагань на початку XX століття, який вплинув на процес здобуття Україною незалежності. Тому не дивно, що його ім'я паплюжилося окупантами на всіх етнічних українських землях.

Змістом усього життя славної пам'яті Євгена Коновальця було повне самопосвяти і послідовне змагання за волю свого народу, за здійснення на українській землі, в українській державі християнських засад, загальнолюдських і національних ідеалів — волі, правди і справедливості.

Слава Героям!

Слава Україні!

Василь ДЕРЕВЛЯНИЙ,
народний депутат України, член фракції «БЮТ-«Батьківщина».

Вручено премії імені Марка Черемшини

У Снятинському районі по-особливому відзначають річницю з дня народження Марка Черемшини. Це — урочистості в музеї письменника в місті Снятині, де він жив, вів громадську й літературну діяльність, а також, як доктор права — адвокатську.

На знімку: директор музею Руслана Киреєва з лауреатами премії імені Марка Черемшини — ансамблем «Вишиванка».

Фото автора.

У будинку завдяки директорові музею Руслані Киреєвій збережено дух старовини: того дня у віталні навіть лунали звуки родинного фортепіано, на якому колись грала дружина Черемшини — Наталія Семанюк.

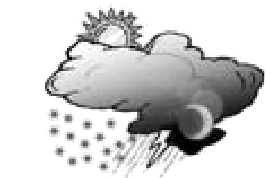
Премію імені Марка Черемшини 1999 року заснував Володимир Карий, голова творчого клубу, що носить ім'я письменника-земляка. Цьогоріч нагороди удостоїлася літераторка, викладач Снятинського технікуму Марія Стрипчук-Палійчук, уродженець села Белелуї, журналіст, краєзнавець Василь Марусик, заслужений художник України Ярослав Заяць і жіночий вокальний ансамбль «Вишиванка» Заболотівської дитячої музичної школи.

Як завжди, на урочистостях була представниця гуцульських Кобак — батьківщини Марка Черемшини — Марія Равмер, яка детально дослідила творчий спадок письменника та опікується музеєм-садибою. А мешканка села Олеше, вірменка Зіта Мурадова виконала вірменські та українські романси.

Людмила СТРАЖНИК.
Івано-Франківська область.

КУРІНЬ

№ 110 (5110) СУБОТА, 18 ЧЕРВНЯ 2011

Сьогодні по всій території України очікуються невеликі короткочасні дощі та грози. Вітер західний та північно–західний, 5—10 м/с. Температура вдень 24—29°, у південній частині та на Закарпатті до 32°; в Карпатах та горах Криму вночі 7—12°, вдень 14—19°. У Києві вдень — 27—29° С.

ЦЬОГО ДНЯ, 18 ЧЕРВНЯ

■ **1637.** Запорожці здобули турецьку фортецю Азов. ■ **1651.** Розпочалася битва під Берестечком. ■ **1668.** Помер гетьман Іван Брюховецький в козацькому таборі біля Опішні. ■ **1709.** Зруйновано Чортомлицьку Січ. ■ **1815.** Наполеон програв битву при Ватерлоо. ■ **1928.** Народився Сергій Петрович Плачинда, український письменник. ■ **1939.** Відкрито пам'ятник Тарасові Шевченку на його могилі в Каневі. ■ **1942.** Народився Пол Маккартні, британський музикант.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

1

Фото Юрія ПЕРЕБАЄВА.

2

Мал. Миколи КАПУСТИ.

☞ ***Хто жалкує за втраченим часом, той продовжує його втрачати.***

☞ ***Хоч би як багато ти отримував, все одно всього, що хочеш, не отримаєш.***

ІРОНІЧНО

…Усе важче жити

Гортаю «кулінарну» книгу,
Дружині страви замовляю:
Ковбаску, шинку, бушенинку,
«Наполеончика» до чаю,
Січеники, битки, курінку,
Крученики, рубці, тюфтелі,
Бефстроганов, біфштекс, лангети,
Калекуко, кумпис, пастелі.
Сміється щиро «половина»:
— А сер товченку не бажає?
Салат з капусти та квасолі?
Чи апетиту він не має?
А ще в меню є баклажани,
Ікра заморська кабачкова,
Деруничики, з горохом супчик.
Простенька їжа... та здорова.
Відказую: «Все зрозуміло,
Мене нiскiльки не кохаєш,
Якщо годуєш без натхнення
Та ще й фантазії не маєш».
...Пожартували — й наче ситі,
Не хочеться вже їсти, пити.
Пенсіонерам бо без сміху
Стає все важче й важче жити.

Олег ШРАМКО, пенсіонер.

Суми.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

За курсом Нацбанку

Якщо все перекладати на гроші, то ціна нашому політичному бомонду — 15 років суворого режиму з конфіскацією мільйонів.

Свобода мукання

Від радощів, що в нас — свобода слова, дехто втратив дар мови.

Якби моя воля

Політикам, котрі люблять вчити народ, я дав би зарплату вчителя!

Життєва філософія

У кожному з нас — безмежне море щастя, але нам його замало, нам треба знайти якесь болото, залізти в нього та бідкатися, які ми нещасні!

Прокурорська впертість

Навіть самі товстосуми визнають, що свої мільйони вони заробили кримінальним шляхом, а прокурор — вперто заперечує!

Багато хочете

Депутатів у сесійній залі не можуть посадити на їхні робочі місця, а ви хочете, щоб хтось посадив їх за грати!

Основи розуміння

Може, хтось ще не зрозумів: хто повинен працювати, а хто — їсти?!

Олександр ПЕРЛЮК.

Танкісти каламбурять

Політики бруду не бояться.

Клятвене запевнення

Виживу — щоб я здох!

Поради бувалого

Мовчи, як риба, і тебе ніколи не прищучать.

Маленькі хитрощі

Якщо ви пенсіонер і у вас не вистачає коштів на протезування зубів, харчуйтеся устрицями: їх можна ковтати не прожовуючи.

Золоте правило пунктуації

Пряму мову фарисея завжди треба брати в лапки.

Борис РЕВЧУН.

ДОШКА ПОШАНИ

Вода, хліб і видовище

Юлія Тимошенко (про пенсійну реформу):

— Після реформи наші пенсіонери зможуть собі дозволити лише хліб і воду. І тільки два пенсіонери будуть щасливі.

Від чергового:

— Ви забули, що наші пенсіонери матимуть не лише воду і хліб, а й видовище. Адже вони спостерігатимуть за життям цих двох щасливчиків.

Розвід

Андрій Павловський, народний депутат, БЮТ (про пропозицію Партії регіонів оподатковувати спеціальні пенсії):

— Проголосують цей закон, підпише Президент, подадуть до КСУ. Він у п'ятий раз скасує цю норму, і для кого тоді цей розвід?

Від чергового:

— Спеціально для нас з вами! Адже ми живемо в суспільстві рівних можливостей. Одним — спецпенсії, іншим — спецлопати.

А титул купимо...

Дмитро Табачник, міністр освіти і науки:

— Я не народився в родині герцога Мекленбурзького й знаю, що ніяке місце в житті мені не належить за правом народження.

Від чергового:

— Зате ви можете це право купити на тендері держзакупівель! Адже погодьтеся, гарно звучить — міністр освіти й науки Табачник-Мекленбурзький...

Символ у надійних руках

Борис Нємцов, російський опозиціонер:

— Я розумію, що на Україні газова труба — це символ суверенітету, фалічний символ.

Від чергового:

— І кожний, хто дорветься до цього символу, як у вас, так і у нас, має країну собі на втіху.

На золотому ґанку сиділи...

Геннадій Москаль, народний депутат, «НУ—НС»:

— Раніше цар за службу роздавав маєтки з кріпаками. А зараз маєтки роздають, але цареві ніхто не служить.

Від чергового:

— А все чому? Челядь у маєтках без царя в голові.

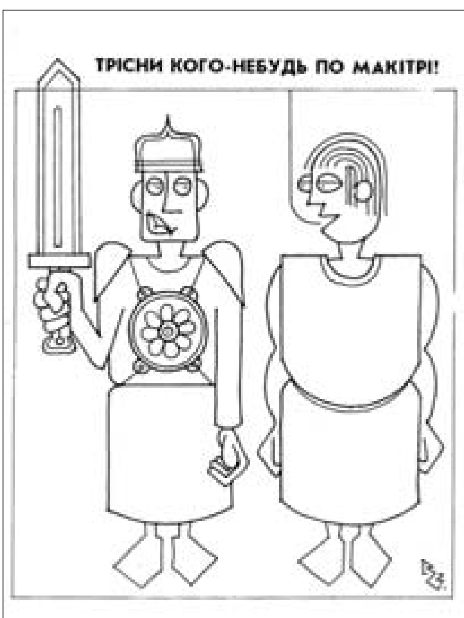
До відома шарахальників

Олександр Лукашенко, Президент Білорусі:

— У нас опозиціонери в соціальних мережах в Інтернеті закликають до страйків, страйки на кордоні влаштовують. Я так дивитимусь, спостерігатиму, а потім як шарахну, то не встигнуть за кордон перебігти.

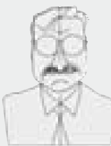
Від чергового:

— Румунське міністерство охорони здоров'я попереджає: як шарахнеться, так і відгукнеться...

Мал. Вадима СИМИНОГИ, Василя ФЛЬОРКА, Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Олександр СУСЛЕНКО, Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(Р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2011 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. (п'ятиразовий) та 8,00 грн. (триразовий: вівторок, четвер, п'ятниця), для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 20451

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

